

Omgevingseffectrapport

Omgevingsvisie gemeente Venray

projectnummer 0462582.100
definitief
10 mei 2021

Omgevingseffectrapport

Omgevingsvisie gemeente Venray

projectnummer 0462582.100

definitief
10 mei 2021

Auteurs

W.J. Daggenvoorde
S.M. van Dijken

Opdrachtgever

Gemeente Venray
Raadhuisstraat 1
5801 MB VENRAY

Gecontroleerd:

M.L. Kornet

datum	beschrijving	vrijgave
10 mei 2021	definitief	T. Artz

Inhoudsopgave

Blz.

Samenvatting	1
Aanleiding en doel	1
Aanpak van het OER	1
Resultaten	5
Aanbevelingen	12
Monitoring en evaluatie	13
1 Inleiding	14
1.1 Aanleiding	14
1.2 M.e.r.-plicht	15
1.3 Doel en opzet van het OER	15
1.4 Leeswijzer	16
2 Omgevingsvisie Venray	17
2.1 Ambities en opgaven voor de omgevingsvisie	17
2.2 Participatieproces	19
2.3 Toelichting deelgebieden	19
2.4 Keuzes aan de hand van botsproeven	21
3 Aanpak van het OER	23
3.1 Proces van de omgevingseffectrapportage	23
3.2 Beoordeling van de referentiesituatie	24
3.3 Beoordeling van botsproeven en keuzes	25
3.3.1 Het beoordelingskader	25
3.3.2 Beoordeling op basis van ambities	26
3.3.3 Dashboard en beoordelingsmethode	27
3.4 Beoordeling van de omgevingsvisie als geheel	28
4 De referentiesituatie	29
4.1 Agrarische gebieden	29
4.1.1 Kenmerken van het gebied	29
4.1.2 Huidig beleid, trends en ontwikkelingen	30
4.1.3 Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie van agrarische gebieden	31
4.1.4 Impact op overige gebieden	34
4.1.5 Belangrijkste opgaven	34
4.2 Natuurgebieden	35
4.2.1 Kenmerken van het gebied	35
4.2.2 Huidige beleid, trends en ontwikkelingen	36
4.2.3 Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie van natuurgebieden	37
4.2.4 Impact op overige gebieden	39
4.2.5 Belangrijkste opgaven	39
4.3 Centrumgebied Venray	39

4.3.1	Kenmerken van het gebied	39
4.3.2	Huidig beleid, trends en ontwikkelingen	40
4.3.3	Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie	40
4.3.4	Impact op overige gebieden	43
4.3.5	Belangrijkste opgaven	43
4.4	Woongebieden	44
4.4.1	Kenmerken van het gebied	44
4.4.2	Huidig beleid, trends en ontwikkelingen	45
4.4.3	Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie	45
4.4.4	Impact op overige gebieden	48
4.4.5	Belangrijkste opgaven	48
4.5	Werkgebieden	48
4.5.1	Kenmerken van het gebied	48
4.5.2	Huidig beleid, trends en ontwikkelingen	49
4.5.3	Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie	50
4.5.4	Impact op overige gebieden	52
4.5.5	Belangrijkste opgaven	52
4.6	Overzicht beoordeling	52
5	Botsproeven agrarische gebieden	56
5.1	Milieunormen agrarische sector	56
5.1.1	Strengere regels voor agrarische bedrijven	56
5.1.2	Gebiedsgerichte aanpak	57
5.1.3	Bevindingen	58
5.2	Ongewenste verweving van wonen/recreatie en agrarische bedrijven	59
5.2.1	Ruimte geven aan agrariërs	59
5.2.2	Ruimte bieden voor een goed woon- en leefklimaat	61
5.2.3	Bevindingen	61
5.3	Aanpak leegstand agrarische bedrijven	62
5.3.1	Kleinschalige bedrijfsactiviteiten in VAB's	62
5.3.2	Slopen van VAB's	63
5.3.3	(Kleinschalige) woonfuncties in VAB's	63
5.3.4	Bevindingen	64
5.4	Klimaatadaptieve maatregelen	64
5.4.1	Grootschalige klimaatadaptieve maatregelen	65
5.4.2	Kleinschalige klimaatadaptieve maatregelen	65
5.4.3	Bevindingen	66
5.5	Energietransitie in agrarische gebieden	66
5.5.1	Eén groot energielandschap	67
5.5.2	Een evenwichtige verspreide aanpak energietransitie	67
5.5.3	Bevindingen	68
6	Botsproeven natuurgebieden	70
6.1	Kwaliteit of kwantiteit van natuur	70
6.1.1	Versterken van de natuurkwaliteit van bestaande natuurgebieden	70
6.1.2	Inzetten op de ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen	71

6.1.3	Bevindingen	71
6.2	Verdroging natuurgebieden	72
6.2.1	Verdroging van natuur tegengaan door maatregelen in agrarisch gebied	72
6.2.2	Verdroging aanpakken door andere vormen van natuurbeheer	73
6.2.3	Bevindingen	73
7	Botsproeven centrum Venray	74
7.1	Ontwikkelingsmogelijkheden in het centrum	74
7.1.1	Meer woningen in het centrum	74
7.1.2	Meer horeca en evenementen in het centrum	75
7.1.3	Bevindingen	76
7.2	Inrichting openbare ruimte	76
7.2.1	Inzet op positieve gezondheid	77
7.2.2	Inzet op regionale functie	77
7.2.3	Bevindingen	79
8	Botsproeven woongebieden	80
8.1	Rol van de gemeente bij woningbouw	80
8.1.1	Initiatief voor woningbouw ligt bij de markt	80
8.1.2	De gemeente heeft een sturende rol in de bouw van woningen	81
8.1.3	Bevindingen	81
8.2	Verduurzaming woningvoorraad	81
8.2.1	Inzet op verduurzamen individuele woningen	82
8.2.2	Grootschalige aanpak door verduurzamen van woonwijk(en)	82
8.2.3	Bevindingen	83
8.3	Vergroenen van de woonomgeving	83
8.3.1	Realiseren van goede verbindingen tussen woon- en buitengebied	83
8.3.2	Inzetten op meer toegankelijk groen in alle woonwijken	84
8.3.3	Bevindingen	85
9	Botsproeven werkgebieden	86
9.1	Aanpak bestaande bedrijventerreinen	86
9.1.1	Verantwoordelijkheid ligt bij bedrijven en ondernemers	86
9.1.2	Sturende rol van de gemeente	87
9.1.3	Actieve aanpak door gemeente	87
9.1.4	Bevindingen	88
9.2	Ruimte voor logistiek	88
9.2.1	Beperking ruimte voor logistieke hallen tot drie bedrijventerreinen	89
9.2.2	In de gehele gemeente is ruimte voor logistieke hallen	89
9.2.3	Bevindingen	90
10	De keuzes van de omgevingsvisie	91
10.1	De gemaakte keuzes met betrekking tot de botsproeven	91
10.2	Alle keuzes in de omgevingsvisie	92
10.2.1	Groen wonen voor iedereen	92

10.2.2	Venray bloeit, bruist en boeit	93
10.2.3	Een gezond Venray heeft de toekomst	94
10.2.4	Natuurlijk Venray!	95
11	Beoordeling van de omgevingsvisie als geheel	96
11.1	Agrarische gebieden	96
11.1.1	Beoordeling per ambitie	96
11.1.2	Bevindingen en aanbevelingen voor het agrarisch gebied	98
11.2	Natuurgebieden	98
11.2.1	Beoordeling per ambitie	98
11.2.2	Bevindingen en aanbevelingen voor de natuurgebieden	100
11.3	Centrum Venray	100
11.3.1	Beoordeling per ambitie	100
11.3.2	Bevindingen en aanbevelingen voor het centrum van Venray	102
11.4	Woongebieden	102
11.4.1	Beoordeling per ambitie	102
11.4.2	Bevindingen en aanbevelingen voor de woongebieden	104
11.5	Werkgebieden	104
11.5.1	Beoordeling per ambitie	104
11.5.2	Bevindingen en aanbevelingen voor de werkgebieden	106
11.6	Beoordeling van het doelbereik	106
11.7	Wisselwerking tussen OER en omgevingsvisie	107
12	Conclusie en vervolg	109
12.1	Overzicht van de beoordeling	109
12.2	Aandachtspunten en aanbevelingen	110
12.3	Leemten in kennis	111
12.4	Monitoring en evaluatie	111

Bijlage 1: Natura 2000

Bijlage 2: keuzebladen

Bijlage 3: leefomgevingsfoto

Samenvatting

Aanleiding en doel

De gemeente Venray is bezig met het opstellen van een omgevingsvisie. De omgevingsvisie schetst op hoofdlijnen het beleid ten aanzien van de fysieke leefomgeving en bepaalt dus de koers van de gemeente. Omdat de omgevingsvisie kaderstellend is voor toekomstige ontwikkelingen in de gemeente Venray moet de milieueffectrapportage (m.e.r.) worden doorlopen. Als onderdeel van deze procedure is dit Omgevingseffectrapport (OER) opgesteld.

Het OER heeft als doel om het omgevingsbelang mee te wegen bij de besluitvorming rondom de omgevingsvisie. Dit is tweeledig. Ten eerste zijn de verschillende botsproeven beoordeeld op de impact op de leefomgeving. Deze effectbeoordelingen zijn gebruikt bij het maken van keuzes voor de omgevingsvisie. Zo heeft het omgevingsbelang een nadrukkelijke rol gespeeld in de besluitvorming. Het tweede onderdeel van het OER is de beoordeling van keuzes die uiteindelijk gemaakt zijn, zodat een integrale en consistente omgevingsvisie ontstaat.

De vier ambities

Vertrekpunt voor de omgevingsvisie vormt de 'Toekomstvisie 2030: Venray loopt voorop'. Daaruit zijn vier ambities naar voren gekomen:

- *Groen & Sociaal ('Groen wonen voor iedereen')* gaat over een goed woon- en leefklimaat. Hieronder vallen thema's zoals leefbaarheid, de woningvoorraad, het voorzieningenniveau en kwaliteiten van de leefomgeving (waaronder een groene leefomgeving).
- *Welvarend & Mobiel ('Venray bruist, bloeit en boeit')* richt zich op een goed werk- en verblijfsklimaat. Het gaat over thema's zoals economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid.
- *Duurzaam & Gezond ('Een gezond Venray heeft de toekomst')* richt zich op een duurzame en gezonde leefomgeving. Hieronder vallen thema's zoals energietransitie, circulaire economie en milieukwaliteit (waaronder geluid, geur, luchtkwaliteit en externe veiligheid).
- *Waardevol Venray ('Natuurlijk Venray!')* richt zich op behoud van ruimtelijke kwaliteiten. Hiermee worden bijvoorbeeld erfgoed, cultuurhistorie, landschap, natuur en biodiversiteit bedoeld.

Aanpak van het OER

Om met de omgevingsvisie verder invulling te kunnen geven aan deze ambities is op drie manieren informatie verzameld. Ten eerste is een leefomgevingsfoto opgesteld (zie bijlage), waarmee de huidige staat van de fysieke leefomgeving in beeld is gebracht. Daarnaast is het huidige beleid geïnventariseerd. Tot slot zijn verschillende participatiebijeenkomsten georganiseerd om inzicht te krijgen in de wensen en belangen van bewoners, organisaties en andere belanghebbenden. De resultaten van de participatie, de beleidsanalyse en de leefomgevingsfoto zijn vervolgens per deelgebied bij elkaar gebracht. Hieruit is gebleken dat niet alle wensen tegelijkertijd gerealiseerd kunnen worden omdat de ruimte beperkt is of doordat er tegenstrijdige belangen bestaan. Hiervoor dienen beleidskeuzes gemaakt te worden. De verschillende opties (alternatieven) voor deze beleidskeuzes zijn in het OER beoordeeld. Daarmee is het omgevingsbelang vroegtijdig meegenomen bij de besluitvorming.

In het OER zijn drie typen beoordeling uitgewerkt.

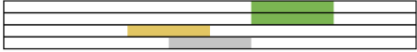
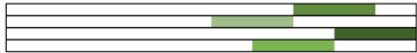
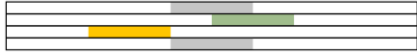
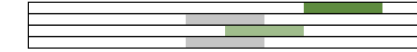
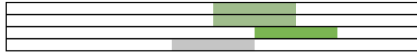
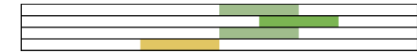
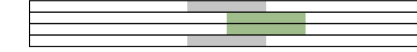
1. **Beoordeling van de referentiesituatie.** De referentiesituatie is de toekomstige situatie zonder nieuw beleid waarbij rekening is gehouden met autonome trends en ontwikkelingen. Op basis van het huidige beleid, de leefomgevingsfoto en de trends en ontwikkelingen is de referentiesituatie per deelgebied uitgewerkt in de vorm van trendgrafieken.
2. **Afweging en beoordeling van de beleidsopties (botsproeven).** Per deelgebied zijn de te maken keuzes bepaald en beoordeeld op de vier ambities. De beleidsopties zijn beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, waarmee inzichtelijk is gemaakt wat het effect van een beleidsoptie is op de fysieke leefomgeving. Dit is gevisualiseerd door middel van dashboards.
3. **Beoordeling van de gemaakte keuzes in de omgevingsvisie.** De keuzes die uiteindelijk gemaakt zijn, zijn eveneens in het OER beoordeeld. De keuzes zijn naast de referentiesituatie gezet. Daarmee zijn trendgrafieken ontstaan waarmee in beeld gebracht is hoe het beleid uit de omgevingsvisie de fysieke leefomgeving beïnvloedt. Daarnaast geeft het inzicht in het doelbereik van keuzes en maatregelen.

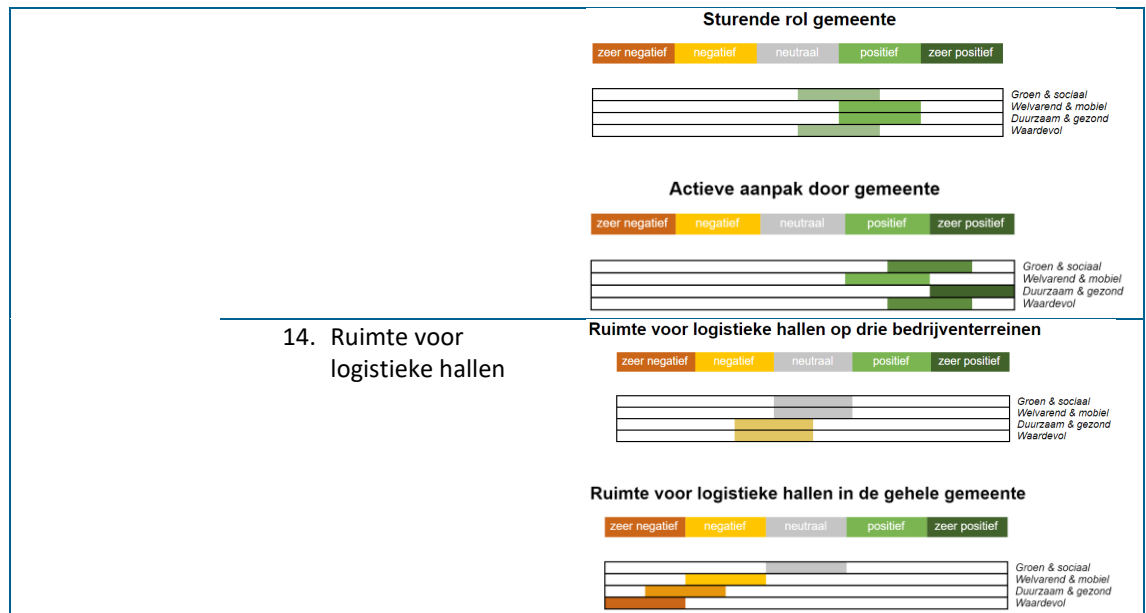
Beoordeling van de beleidsopties

In het OER zijn 14 botsproeven uitgevoerd. Elke botsproef bestaat uit twee of drie alternatieven. De alternatieven zijn beoordeeld op basis van expert judgement. Deze beoordeling geeft aan in hoeverre een alternatief bijdraagt aan de ambities. Dit is gevisualiseerd in dashboards zoals hieronder is weergegeven.

Deelgebied	Botsproef	Alternatieven
Agrarische gebieden	1. Milieunormen agrarische sector	Strengere regels voor agrarische bedrijven
		Gebiedsgerichte aanpak
		Ruimte geven aan agrariërs
		Ruimte bieden voor een goed woon- en leefklimaat
	3. Leegstand agrarische bedrijven	Kleinschalige bedrijvigheid in VAB's

	4. Klimaatadaptieve maatregelen	Slopen VAB's zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
		Grootschalige klimaatadaptieve maatregelen zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
		Kleinschalige klimaatadaptieve maatregelen zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
		Eén groot energielandschap zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
Natuurgebieden	6. Kwaliteit of kwantiteit van natuur	Evenwichtig verspreide aanpak energietransitie zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
		Versterken bestaande natuur zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
		Ontwikkeling van nieuwe natuur zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
		Verdroging: maatregelen in agrarisch gebied zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
Centrum Venray	8. Gewenste functies in het centrum	Verdroging: andere vormen van natuurbeheer zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
		Meer woningen in het centrum zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol

	9. Centrum gericht op lokale of regionale behoefte	Meer horeca en evenementen in het centrum zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol Inzet op positieve gezondheid zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol Inzet op regionale functie zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
Woongebieden	10. Rol van gemeente bij woningbouw 11. Verduurzaming woningvoorraad 12. Inzet op toegankelijk groen	Initiatief woningbouw ligt bij de markt zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol Gemeente heeft sturende rol in de bouw van woningen zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol Inzet op verduurzamen individuele woningen zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol Grootschalige aanpak door verduurzamen woonwijk(en) zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol Goede verbindingen tussen woon- en buitengebied zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol Meer toegankelijk groen in alle woonwijken zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol
Werkgebieden	13. Toekomstbestendige bedrijventerreinen	Verantwoordelijkheid ligt bij bedrijven en ondernemers zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief Groen & sociaal Welvarend & mobiel Duurzaam & gezond Waardevol

Resultaten

De gemaakte keuzes

De botsproeven, het participatieproces, de beleidsinventarisatie en de leefomgevingsfoto hebben samen geleid tot strategische keuzes voor de omgevingsvisie. In het OER is vervolgens getoetst hoe de gemaakte keuzes de leefomgeving van de gemeente Venray beïnvloeden. Daarbij is ook aandacht besteed aan het doelbereik van de keuzes en maatregelen. In de beoordeling is niet alleen gekeken naar de keuzes die volgden uit de botsproeven, maar alle keuzes uit de omgevingsvisie. Hieronder is een totaal overzicht gegeven van de keuzes in de omgevingsvisie. Daarbij is onderscheid gemaakt per ambitie en per deelgebied.

Deelgebied	Ambitie	Gemaakte keuzes per ambitie
Agrarische gebieden	Groen & sociaal	- Er wordt terughoudend omgegaan met de realisatie van nieuwe woningen - Goede huisvesting en integratie van internationale werknemers wordt bevorderd
	Welvarend & mobiel	- Er wordt een gerichte aanpak rondom leegstaande agrarische bebouwing opgesteld - Er wordt alleen grootschalige agrarisch bedrijvigheid toegestaan waar het past op basis van de gebiedsgerichte aanpak - Er worden kansen benut op het gebied van recreatie - De verkeersveiligheid wordt verbeterd
	Duurzaam & gezond	- Er wordt ingezet op een gebiedsgerichte aanpak om een goed woon- en leefmilieu voor omwonende van veehouderijbedrijven te verbeteren en het aantal overlastlocaties te laten afnemen - Er wordt ingezet op het verduurzamen van de landbouw - De zonneladder wordt gehanteerd

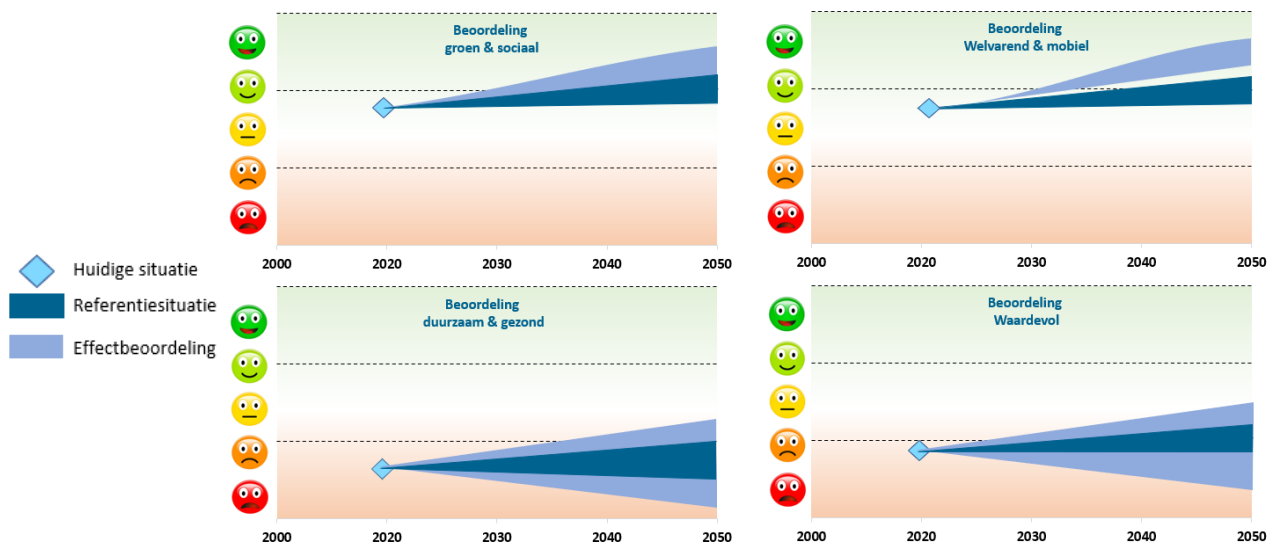
		- Klimaatverandering wordt aangepakt door een combinatie van grootschalige en kleinschalige maatregelen - Verdroging wordt aangepakt door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied
	Waardevol	- Er wordt een gerichte aanpak rondom leegstaande agrarische bebouwing opgesteld - Biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit worden versterkt - Klimaatverandering wordt aangepakt door een combinatie van grootschalige en kleinschalige maatregelen - Verdroging wordt aangepakt door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied
Natuur-gebieden	Groen & sociaal	Toegankelijkheid van natuurgebieden wordt vergroot
	Welvarend & mobiel	Recreatieve mogelijkheden worden versterkt
	Duurzaam & gezond	Verdroging van de natuurgebieden wordt aangepakt door alternatieve vormen van natuurbeheer
	Waardevol	- Natuurkwaliteit wordt behouden, hersteld en versterkt - Recreatieve mogelijkheden worden versterkt en de toegankelijkheid van natuurgebieden wordt vergroot
Centrum Venray	Groen & sociaal	- Er wordt ingezet op meer ruimte voor groen - Er wordt ingezet op meer woningen in de leegstaande panden - Er wordt aandacht besteed aan de fysieke en sociale veiligheid
	Welvarend & mobiel	- Duurzame mobiliteit wordt gestimuleerd - Uitbreiding van dagrecreatieve voorzieningen wordt gestimuleerd
	Duurzaam & gezond	- Er wordt ingezet op meer ruimte voor groen - Er wordt een Transitievisie warmte opgesteld
	Waardevol	Cultureel erfgoed blijft behouden
Woon-gebieden	Groen & sociaal	- Er wordt meer aangestuurd op woningkwaliteit - Het aantal zorgvoorzieningen wordt afgestemd op de doelgroepen - Er worden voorzieningen gerealiseerd om te bewegen en te ontmoeten - Er wordt meer toegankelijk groen gerealiseerd - Voorzieningen worden behouden en de toegankelijkheid verbeterd - Er wordt aandacht besteed aan de fysieke en sociale veiligheid - Goede huisvesting en integratie van internationale werknemers wordt bevorderd
	Welvarend & mobiel	Duurzame mobiliteit wordt gestimuleerd
	Duurzaam & gezond	- De overlast van houtstook wordt beperkt - Er wordt een Transitievisie warmte opgesteld

	Waardevol	Er zijn geen specifieke keuze gemaakt
Werk-gebieden	Groen & sociaal	- De ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerreinen wordt verbeterd door meer openbare ruimte en meer groen te realiseren. - Een goede huisvesting en integratie van internationale werknemers wordt bevorderd
	Welvarend & mobiel	- Er wordt gekeken naar de behoefte en ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen. - Duurzame mobiliteit wordt bevorderd
	Duurzaam & gezond	Duurzame energie en circulaire economie worden bevorderd
	Waardevol	De ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerreinen wordt verbeterd door meer openbare ruimte en meer groen te realiseren

Beoordeling keuzes per deelgebied

De bovenstaande keuzes zijn in het OER beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Dit is gevisualiseerd in trendgrafieken, waarmee inzichtelijk is gemaakt hoe de leefomgeving verandert als gevolg van het beleid van de omgevingsvisie. Per deelgebied zijn ook aandachtspunten en aanbevelingen opgenomen voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Beoordeling van het beleid m.b.t. het agrarisch gebied

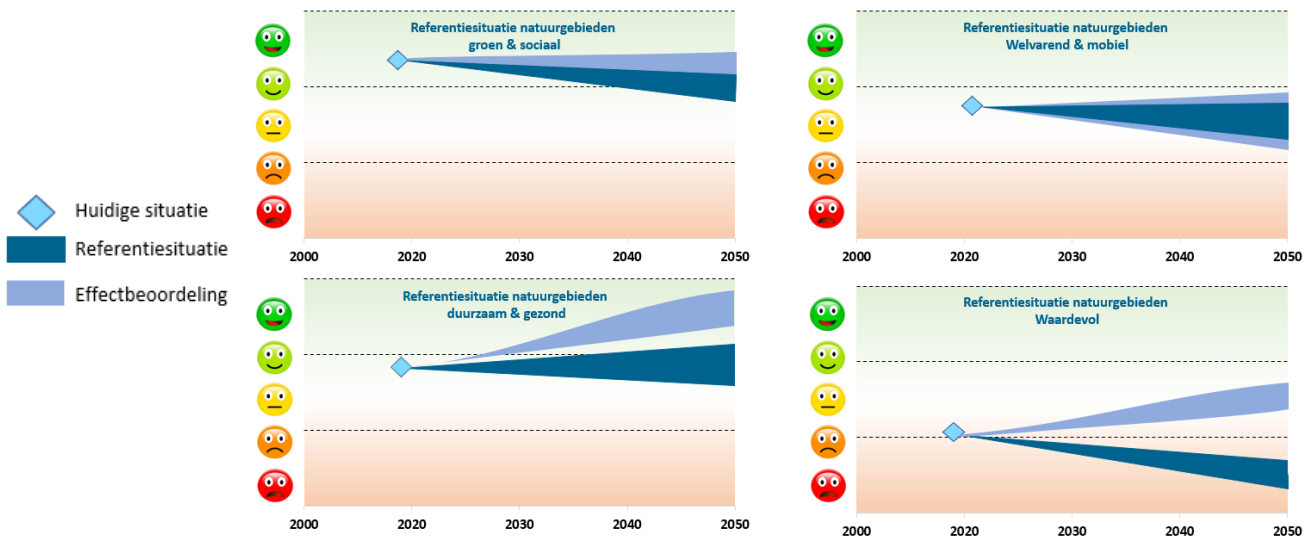

De volgende aanbevelingen zijn gegeven met betrekking tot het agrarisch gebied:

- Het concretiseren van de aanpak van de huidige milieudruk door de landbouw. Aanpak van problemen bij de bron leidt tot grotere positieve effecten dan het verminderen van overlast door verplaatsing van bedrijven of sanering van woningen.
- Maak nadere keuzes voor klimaatadaptieve maatregelen. De gemeente kiest voor zowel kleinschalige als grootschalige maatregelen voor klimaatadaptatie. Met name voor de grootschalige maatregelen dienen nog belangrijke keuzes ten aanzien van locaties, doelen

en richtlijnen gemaakt te worden. Dit draagt ook bij aan de opgave om zorgvuldig om te gaan met de ruimteclaims in het buitengebied van Venray.
Dit kan uitgewerkt worden in een programma en opgenomen worden in het omgevingsplan.

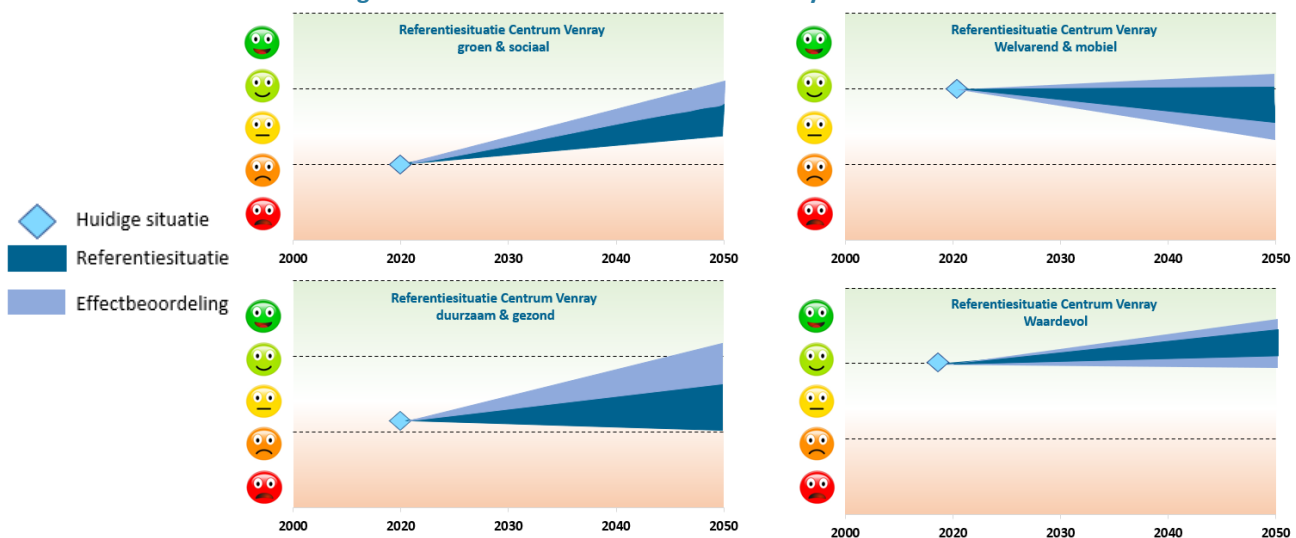
Beoordeling van het beleid voor natuurgebieden

De volgende aanbeveling zijn meegegeven met betrekking tot de natuurgebieden:

- Met de omgevingsvisie zet de gemeente in op het behouden en herstellen van de natuurkwaliteit. In het verlengde hiervan wordt ingezet op het verbinden van bestaande gebieden en waar nodig verruimen van natuurterrein. Het robuustere natuursysteem en nieuwe mogelijkheden voor recreatie die hierdoor moeten ontstaan, dragen positief bij aan vrijwel alle ambities. Om verbetering van natuur ook daadwerkelijk te realiseren zijn nadere keuzes voor de invulling en inrichting van de gebieden te maken. Dit kan uitgewerkt worden in een programma en opgenomen worden in het omgevingsplan.

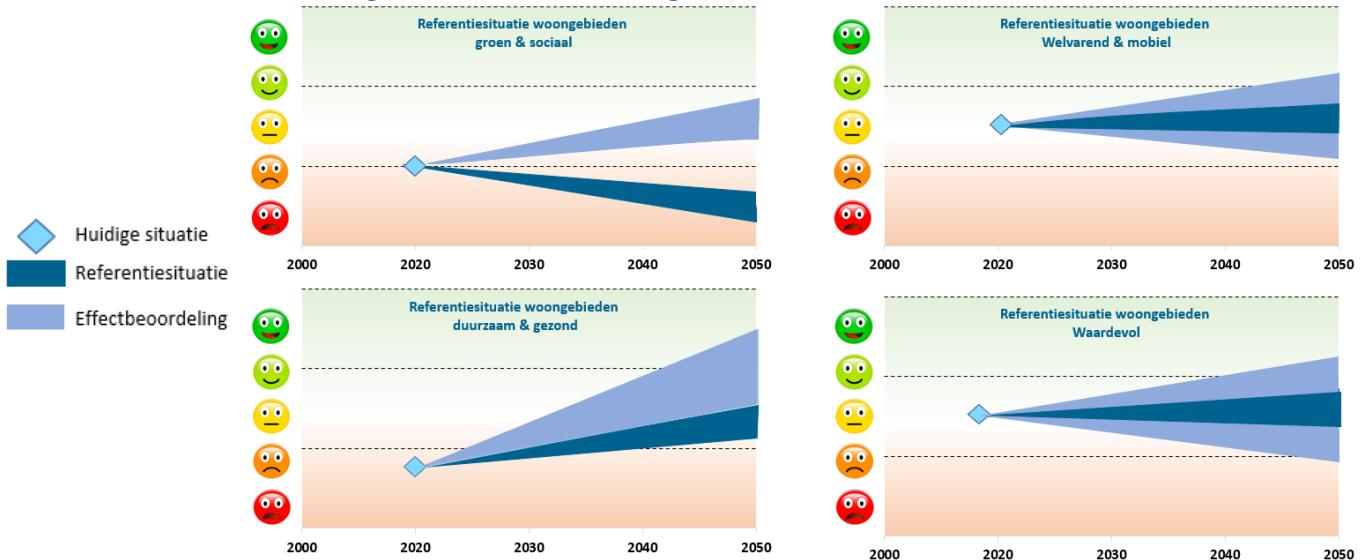
Beoordeling van het beleid voor centrum van Venray

De volgende aanbevelingen zijn meegegeven met betrekking tot het centrum van Venray:

- Om het centrum te vergroenen, verduurzamen en meer verblijfsruimte te creëren moet ruimte vrij worden gemaakt. Waar en op welke manier vergroening wenselijk is en welke verduurzamingsmaatregelen voor het centrumgebied genomen worden, dient verder uitgewerkt te worden.

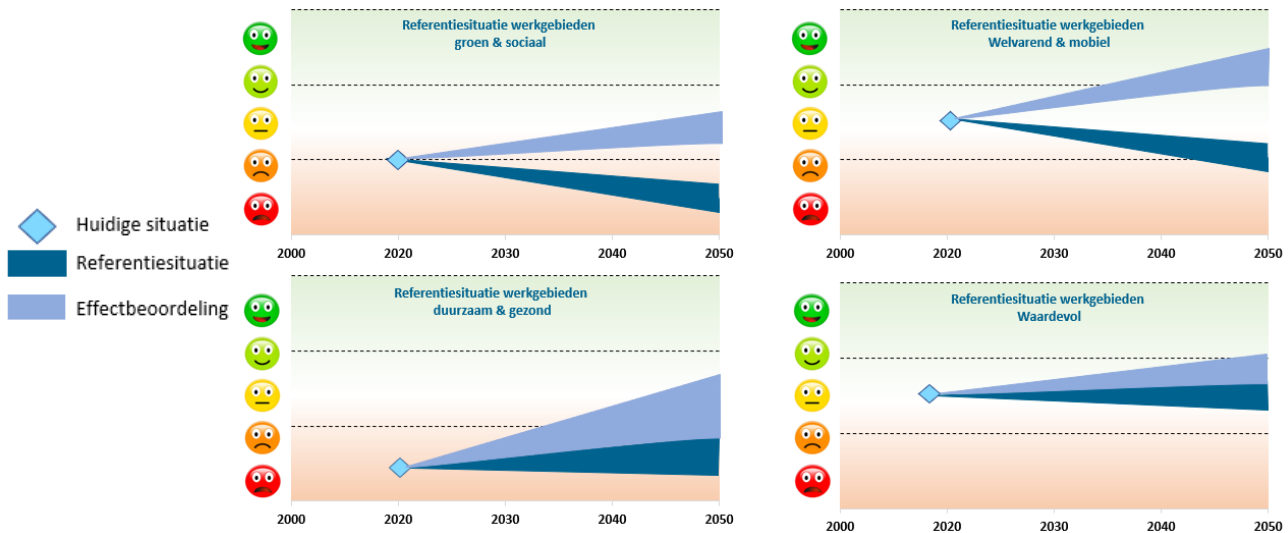
Beoordeling van het beleid voor woongebieden

De volgende aanbevelingen met betrekking tot de woongebieden zijn opgenomen:

- Voor het vergroenen wordt per wijk een streefdoel opgesteld en worden concrete maatregelen uitgewerkt in een programma. Naast het toevoegen van meer groen, vraagt ook de verduurzaming om ruimtelijke inpassing. De manier van verduurzaming en de wijze waarop de gemeente hieraan bijdraagt (faciliteren, stimuleren, versnellen, etc.) wordt verder uitgewerkt in warmtetransitievisies.
- Met de omgevingsvisie wordt slechts beperkt ingezet op het uitbreiden en verbeteren van de huidige OV-voorzieningen in de woongebieden maar wordt wel ingezet op verbeteren van de fietsvoorzieningen. Er wordt geadviseerd om de omgevingsvisie aan te vullen met de mogelijke wensen of ambities.

Beoordeling van het beleid voor werkgebieden

De volgende aanbevelingen zijn opgenomen voor de werkgebieden:

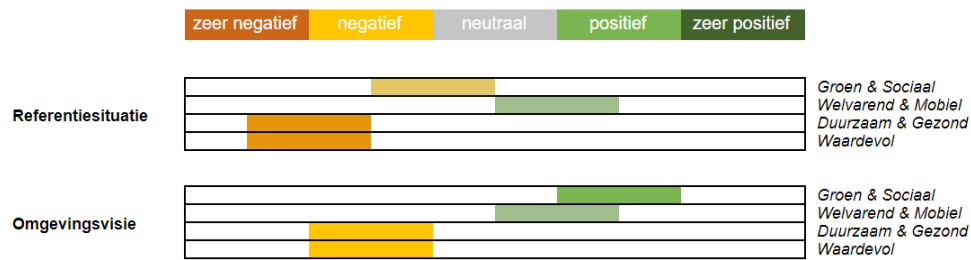
- Net als voor de woongebieden geldt dat voor verduurzaming nog nadere keuzes gemaakt dienen te worden. De wijze waarop de gemeente verduurzaming van bedrijventerreinen wil stimuleren en faciliteren verdient verdere uitwerking.
- Om duurzame mobiliteit te stimuleren en het autogebruik te ontmoedigen kan de gemeente inzetten op maatregelen om bijvoorbeeld fietsgebruik of deelvervoer te stimuleren.

Beoordeling van het doelbereik

Voor een groot deel van de keuzes in de omgevingsvisie zijn nog geen concrete maatregelen uitgewerkt. Hierdoor is een inschatting van het doelbereik lastig te maken. Daarom wordt de belangrijke kanttekening meegegeven dat de positieve effecten uit voorgaande beoordeling sterk afhankelijk zijn van de verdere uitwerking in regels en maatregelen. Voor bepaalde punten zijn vanuit deze beoordeling aanbevelingen voor concretisering van de doelen of maatregelen opgenomen. Het OER heeft op deze manier bijgedragen aan de aanscherping van de Omgevingsvisie.

Beoordeling op ambities voor de gehele gemeente

Wanneer alle beoordelingen gewogen worden voor de gehele gemeente komt onderstaande totaalscore in beeld, in vergelijking met dezelfde totaalscore voor alleen de referentiesituatie. Zo wordt duidelijk wat de maatregelen zoals hierboven beschreven als gevolg hebben als ze worden 'opgeteld' bij de referentiesituatie.

Voor de ambitie groen & sociaal is een verbetering te zien, met name vanwege de keuzes om in het centrum, de woongebieden en de werkgebieden te vergroenen en meer ruimte te bieden aan verblijfsfuncties. Dit draagt positief bij aan de kwaliteit van de woon- en werkomgeving en stimuleert sociale contacten en ontmoetingen.

De effecten op welvarend & mobiel zijn wisselend licht negatief of licht positief. Sommige keuzes leiden tot minder mogelijkheden voor autobereikbaarheid, maar hier worden alternatieve vervoersmiddelen (voornamelijk fiets) juist gestimuleerd. Ook bij keuzes die kunnen leiden tot afname van werkgelegenheid is het voornemen om kansen voor andere vormen van werkgelegenheid of mogelijkheden voor combinaties van ruimtegebruik te onderzoeken en te stimuleren.

Binnen de stedelijke gebieden worden keuzes gemaakt die positief zijn voor duurzaamheid en gezondheid. Het ontbreken van doelstellingen en keuzes in de agrarische gebieden maakt echter dat deze ambitie negatief scoort. De impact van deze gebieden op de rest van de gemeente is groot, waardoor het uitblijven van maatregelen om dit aan te pakken doorwerkt in deze beoordeling.

Ook voor de ambitie waardevol spelen de keuzes in het agrarisch gebied een grote rol. Voor de grootschalige maatregelen om een meer robuuster natuursysteem te creëren en om verdroging tegen te gaan zijn nog belangrijke keuzes te maken. Voor natuur blijven er knelpunten bestaan doordat doelstellingen om stikstofemissies terug te dringen of de biodiversiteit te vergroten ontbreken. Voor dat laatste bieden maatregelen voor nieuwe natuurgebieden en meer groen in het stedelijk gebied wel goede kansen. Daarnaast zijn er ook maatregelen in het agrarisch gebied nodig.

Aanbevelingen

Naast de eerder genoemde aanbevelingen per deelgebieden zijn in het OER onderstaande gemeentebrede aanbevelingen gedaan om het positieve effect van de omgevingsvisie op de leefomgeving te versterken.

Doelstellingen en maatregelen voor milieu

De aanpak van de milieuproblemen is een van de belangrijkste opgave in het agrarisch gebied. De ambities duurzaam & gezond en waardevol worden hier sterk door beïnvloed. Het ontbreken van richtinggevend keuzes voor de aanpak van de milieubelasting zorgt ervoor dat hier (nog) geen grote verbetering verwacht wordt. Het is aan te bevelen hiervoor doelstellingen, zoals de ambities

uit het Schone Lucht Akkoord (SLA), op te nemen en aan te geven welke maatregelen beoogd worden om deze doelstellingen te behalen. Doordat de gemeente ervoor kiest om dit in verdere plannen en programma's uit te werken, kan er op dit moment geen duidelijkheid gegeven worden over de effecten van de doelstellingen en maatregelen.

Keuzes voor grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied

Met de KODE (Kader voor opwekking duurzame energie) en de ambities voor natuur, water en recreatie zet de gemeente de eerste stap richting grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied. Deze ontwikkelingen hebben de potentie om een belangrijk deel van de ambities voor milieu, natuur en klimaat te verwezenlijken. Tegelijkertijd kan de impact op het huidig ruimtegebruik en de omgeving groot zijn. Locatiekeuze en keuzes ten aanzien van de inrichting zijn hierin bepalend. Het is aan te bevelen deze keuzes vroegtijdig te maken om duidelijkheid te creëren en de verdere uitwerking voortvarend op te pakken.

Monitoring en evaluatie

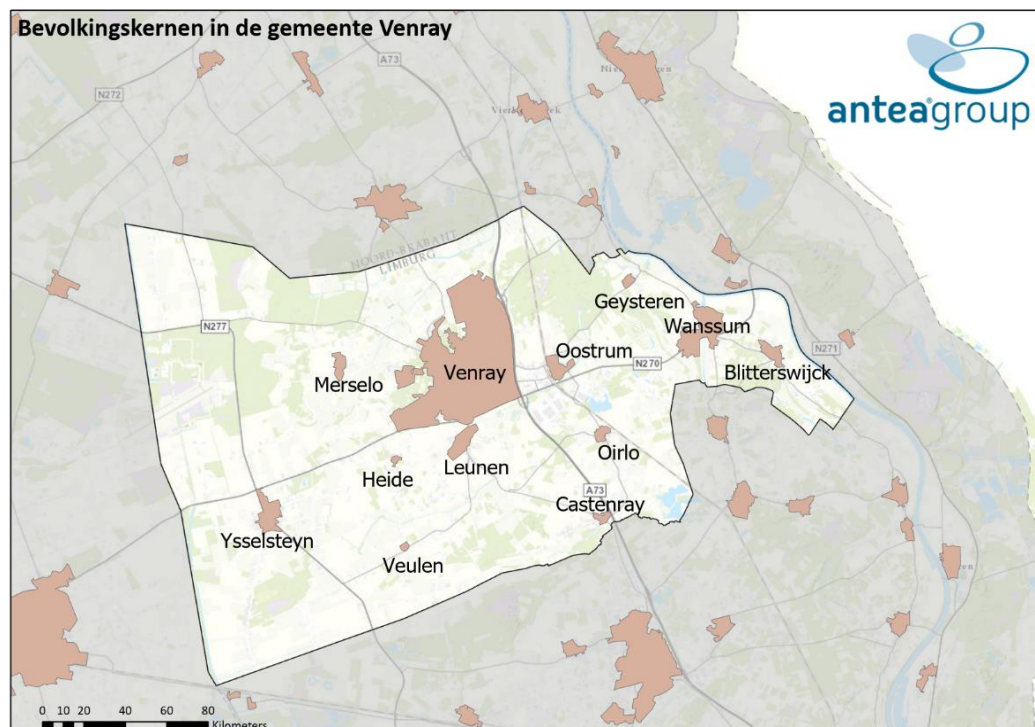
Voor de omgevingsvisie zijn slechts ten dele doelstellingen en maatregelen benoemd. Verdere uitwerking van de ambities is nodig om een monitoringsprogramma op te kunnen stellen. Met monitoring en evaluatie kan de gemeente de 'de vinger aan de pols' houden. In de eerste plaats kan het doelbereik gemonitord worden: de mate waarin de doelstellingen gehaald worden. Dit geeft inzicht in de effectiviteit van maatregelen en de voortgang in het behalen van de doelstelling. Ook de verdere effecten op de leefomgeving kunnen hiermee inzichtelijk gemaakt worden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Omgevingswet komt eraan. Met deze nieuwe wet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ordening vereenvoudigen en samenvoegen. Een van de instrumenten van deze nieuwe wet is de omgevingsvisie, de vervanger van de structuurvisie(s). In de omgevingsvisie schetst de overheid het beleid voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Onderwerpen zoals natuur, water, verkeer en economie komen in de omgevingsvisie terug.

De gemeente Venray (zie figuur 1.1) is bezig met het opstellen van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie schetst op hoofdlijnen het beleid ten aanzien van de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie is geen blauwdruk voor de toekomst, maar bepaalt wel de koers. Hiermee stelt de gemeente kaders voor toekomstige ontwikkelingen. De gemeente wil bij het opstellen van deze kaders de belangen van de fysieke leefomgeving mee laten wegen. Hiervoor is het voorliggend Omgevingseffectrapport (OER) opgesteld. Met het OER geeft de gemeente invulling aan de verplichtingen uit de Wet milieubeheer. Doordat de omgevingsvisie de kaders stelt voor toekomstige ontwikkelingen met (mogelijk significante) effecten op de leefomgeving, is het doorlopen van de milieueffectrapportage (m.e.r.) en het opstellen van een Milieueffectrapport (MER)¹ verplicht.

¹ Het is gebruikelijk de afkortingen (de) m.e.r. en (het) MER te gebruiken. De afkorting m.e.r. met kleine letters en puntjes ertussen staat voor de volledige procedure, de milieueffectrapportage. MER met hoofdletters, zonder puntjes staat voor het milieueffectrapport, het rapport dat hierbij opgesteld wordt.

Figuur 1.1 De gemeente Venray

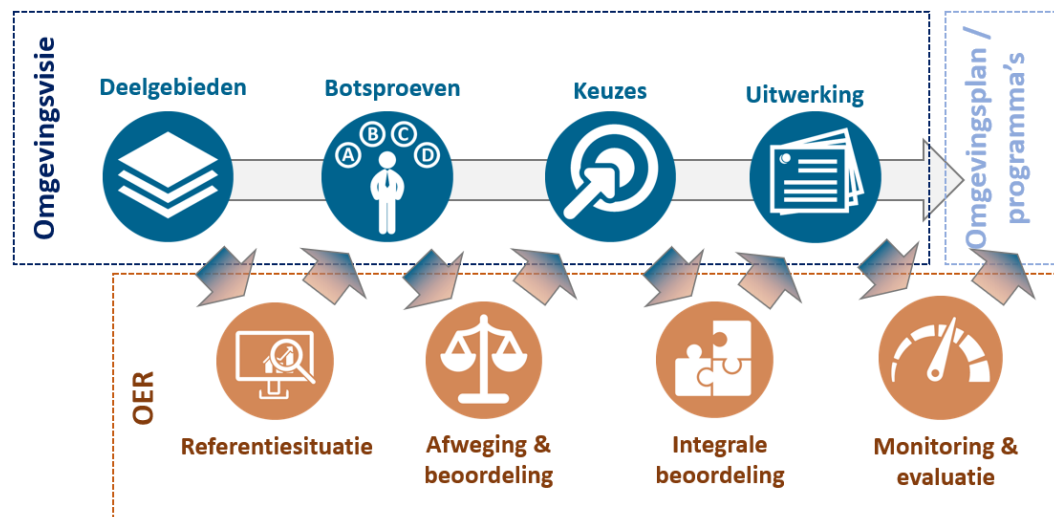
1.2 M.e.r.-plicht

In de Wet milieubeheer is vastgelegd dat kaderstellende plannen voor (mogelijk) m.e.r.-plichtige activiteiten de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen moet worden. Het doel van de m.e.r. is het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming mee te nemen. De omgevingsvisie van de gemeente Venray wordt kaderstellend voor toekomstige ontwikkelingen en is daardoor m.e.r.-plichtig.

De m.e.r.-plicht houdt in dat een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen, met als resultaat een milieueffectrapport (MER) dat met de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage wordt gelegd. Omdat het gaat om een milieueffectrapport over de gehele fysieke leefomgeving wordt dit een Omgevingseffectrapport (OER) genoemd. In het OER zijn de gevolgen van de keuzes voor de gehele fysieke leefomgeving onderzocht, in plaats van enkel de gevolgen voor het milieu zoals in een MER wordt gedaan. Het OER sluit beter aan bij de reikwijdte van de omgevingsvisie dan het MER.

1.3 Doel en opzet van het OER

Het OER heeft als doel om het omgevingsbelang mee te wegen bij de besluitvorming rondom de omgevingsvisie. De te maken keuzes voor de omgevingsvisie worden in het OER beoordeeld op de impact op de fysieke leefomgeving. Op basis daarvan doet het OER aanbevelingen in het kader van het omgevingsbelang. Het OER is daarmee ondersteunend aan het besluitvormingsproces rondom de omgevingsvisie. De informatie vanuit het OER is in het visievormingsproces op verschillende momenten ingebracht, bijvoorbeeld om keuzes aan te scherpen en afwegingskaders uit te werken.

De wisselwerking tussen OER en Omgevingsvisie is hieronder op hoofdlijnen weergegeven. Uit de informatieverzameling ten behoeve van de Omgevingsvisie, zoals de beleidsanalyse en het participatieproces, is gebleken dat niet alle wensen en belangen gezamenlijk in de Omgevingsvisie passen. Er ontstaan botsingen, waardoor nadere keuzes gemaakt moeten worden. De

keuzemogelijkheden (alternatieven) zijn in het OER onderzocht op de impact op de fysieke leefomgeving. Deze impactbeoordeling heeft bijgedragen aan de afweging van de alternatieven en heeft daarmee de gemeente Venray geholpen bij het maken van keuzes voor de omgevingsvisie. Tot slot zijn ook de uiteindelijk gemaakt keuzes nog eens integraal beschouwd, waarbij de omgevingsvisie als geheel beoordeeld is op de impact die de visie heeft op de leefomgeving. De aanbevelingen uit het OER zijn vervolgens gebruikt om de omgevingsvisie aan te scherpen.

1.4 Leeswijzer

Het OER bestaat uit 12 hoofdstukken. Bij het lezen van het OER moet in het achterhoofd gehouden worden dat de omgevingsvisie en het OER parallel aan elkaar zijn opgesteld. In hoofdstuk 2 wordt het proces van de omgevingsvisie toegelicht en in hoofdstuk 3 komt het proces en de aanpak van het OER aan bod.

Het OER bestaat uit drie typen beoordelingen. De eerste beoordeling is te vinden in hoofdstuk 4. Dit betreft de beoordeling van de referentiesituatie. Deze referentiesituatie vormt de basis voor de overige beoordelingen in het OER.

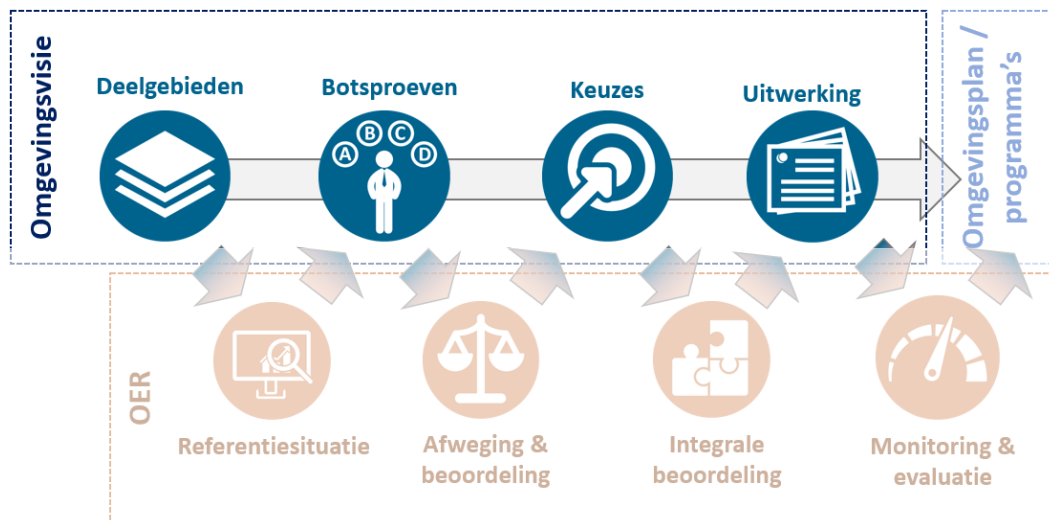
Vervolgens zijn in de hoofdstukken 5 t/m 9 verschillende beleidskeuzes uitgewerkt. Hierbij is ieder deelgebied in een afzonderlijk hoofdstuk behandeld. Deze beoordeling hebben een rol gespeeld bij het maken van de keuzes in de omgevingsvisie. Een overzicht van deze gemaakte keuzes in weergegeven in hoofdstuk 10.

In hoofdstuk 11 is het derde type beoordeling uitgewerkt. Dit betreft de beoordeling van de gemaakte keuzes ten opzichte van de referentiesituatie. In dit hoofdstuk komen alle onderdelen van het OER en de omgevingsvisie samen. Dit hoofdstuk kan dan ook gezien worden als de algehele beoordeling van de omgevingsvisie.

Het OER sluit af met de conclusie in hoofdstuk 12. Hier worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uitgelicht en wordt een doorkijk gegeven naar de vervolgstappen na de omgevingsvisie.

2 Omgevingsvisie Venray

De omgevingsvisie en het OER zijn parallel aan elkaar opgesteld. Dit betekent dat er op verschillende momenten een wisselwerking tussen het OER en de visie bestaat. Deze wisselwerking is hieronder weergegeven. In dit hoofdstuk wordt het proces van de omgevingsvisie toegelicht. Het proces en de aanpak in het OER komen in hoofdstuk 3 aan bod.

2.1 Ambities en opgaven voor de omgevingsvisie

Voorafgaand aan de omgevingsvisie is de strategische visie 'Toekomstvisie 2030: Venray loopt voorop' vastgesteld. Deze toekomstvisie heeft het vertrekpunt gevormd voor de omgevingsvisie. De omgevingsvisie vormt namelijk de ruimtelijke vertaling van de Toekomstvisie. De planhorizon is 2030, met een doorkijk naar 2050.

Op basis van de Toekomstvisie, een inventarisatie van bestaand beleid en de opbrengsten uit het participatieproces zijn vier kernopgaven bepaald. Deze kernopgaven zijn in de omgevingsvisie opgenomen in vier pakkende ambities. Deze ambities bepalen de koers voor de omgevingsvisie en vormen de vier verbindende doelen. De vertaling van de kernopgaven naar de ambities zijn hieronder toegelicht:

- De kernopgaven Groen & sociaal zijn vertaald naar de ambitie Groen wonen voor iedereen;
- Welvarend & mobiel zijn opgenomen in de ambitie : Venray bloeit, bruist en boeit;
- Duurzaam & gezond zijn vertaald in de ambitie: Een gezond Venray heeft de toekomst;
- De kernopgave Waardevol is in de omgevingsvisie de ambitie : Natuurlijk Venray! geworden².

² Het opstellen van het OER liep parallel aan het opstellen van de omgevingsvisie. Bij het uitvoeren van de botsproeven waren de ambities nog niet vormgegeven. Hierdoor zijn in het OER de benamingen van de kernopgaven gebruikt (groen & sociaal, duurzaam & gezond, welvarend & mobiel en waardevol).

Groen wonen voor iedereen

De ambitie groen wonen voor iedereen is gericht op het realiseren van een goed woon- en leefklimaat. Een goed woon- en leefklimaat draagt niet alleen bij aan het welzijn van de inwoners, maar versterkt ook de aantrekkingskracht van 'woonplaats' Venray voor nieuwe inwoners, bezoekers en bedrijven. De ambitie richt zich op de volgende ruimtelijke opgaven:

- Een groene, veilige en toegankelijke woonomgeving gericht op bewegen en ontmoeten voor een gezonde en vitale samenleving;
- Verbeteren van de woonkwaliteit door het bouwen van de juiste woningen en het aanpassen en verduurzamen van de bestaande woningvoorraad;
Verbetering van het woonklimaat in agrarische gebieden door meer scheiding tussen wonen en veehouderij

Venray bloeit, bruist en boeit

De ambitie Venray bloeit, bruist en boeit richt zich op een goed werk- en verblijfsklimaat. In 2030 moet Venray over aantrekkelijke en toekomstbestendige werklocaties beschikken. Inwoners, bezoekers én ondernemers moeten prettig kunnen werken en verblijven in Venray. De ruimtelijke opgaven die onder deze ambitie vallen zijn:

- Een compact, aantrekkelijk en levendig centrum;
- In het landelijk gebied zetten we in op duurzame bedrijven en kleinschalige niet-agrarische bedrijven op de juiste plek;
- Stimuleren van duurzame, veilige en actieve (nieuwe vormen van) mobiliteit;
- Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen en onderzoek naar behoefte voor nieuwe terreinen;
- Versterken van de recreatiewaarde van het agrarisch en natuurgebied zonder dat het ten koste gaat van de natuur

Een gezond Venray heeft de toekomst

De ambitie een gezond Venray heeft de toekomst gaat over het ontwikkelen van een duurzame en gezonde leefomgeving. De gemeente Venray stelt verschillende doelstellingen met betrekking tot energie, klimaatadaptatie, circulariteit en milieuaspecten. De belangrijkste ruimtelijke opgaven zijn:

- een gezonde woonomgeving en het verhogen van milieukwaliteit
- een gebiedsgerichte aanpak voor een toekomstige invulling van het agrarisch gebied
- bevorderen van duurzame energiemaatregelen en inzet op circulaire economie
- tegengaan van wateroverlast en verdroging

Natuurlijk Venray!

De ambitie Natuurlijk Venray! richt zich op het behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteiten in de gemeente. De belangrijkste opgave is hierbij:

- Het opstellen van een ruimtelijk kwaliteitskader voor de hele gemeente voor behoud en versterking van waarden en karakteristieken en het in beeld brengen van gewenste ontwikkelingen

2.2 Participatieproces

Bij het opstellen van de omgevingsvisie hebben bewoners, bedrijven en andere partijen kunnen meedenken over de inhoud van de visie. Hieronder is beschreven hoe het participatieproces is ingestoken.

Vorbereiding

De eerste stap was het verzamelen van informatie over wat er op dit moment in de gemeente Venray gebeurt. Hoe ziet de gemeente eruit, wat zijn de kwaliteiten? Welk beleid kent de gemeente, is dit beleid nog actueel? Welke nieuwe ontwikkelingen komen er op de gemeente af? Zo is in beeld gebracht welke belangrijke opgaven (kernopgaven) er liggen, waar de gemeente de komende jaren mee aan de slag moet. Deze inventarisatie door de gemeente is vervolgens besproken met een groep sleutelpersonen. De sleutelpersonen bestaan uit een vertegenwoordiging van de dorpsraden en ketenpartners, zoals de provincie, de GGD en het waterschap.

Digitale enquête

De kernopgaven hebben centraal gestaan in het gesprek met inwoners van de gemeente. De inwoners zijn gevraagd hoe zij om willen gaan met de ontwikkelingen die spelen in het gebied waar zij wonen of bij de onderwerpen waar zij zich mee bezig houden. Door de Coronacrisis was het niet direct mogelijk om het proces te vervolgen met fysieke bijeenkomsten. Om inzichten en antwoorden van deze partijen op te halen is een digitale enquête uitgezet. In totaal hebben 768 personen deze enquête ingevuld.

ThemaCafés

In het najaar van 2020 zijn twee ThemaCafés georganiseerd. Dit waren fysieke bijeenkomsten waar de hiervoor genoemde partijen de mogelijkheid hadden om mee te denken over de toekomst van de gemeente Venray. Het eerste ThemaCafé was gericht op de thema's werk & ondernemen, duurzaamheid en mobiliteit. In het tweede ThemaCafé stonden de thema's wonen, gezondheid en mijn buurt centraal.

SlotCafé

Het SlotCafé was een digitale bijeenkomst via Zoom op 14 oktober 2020. Tijdens deze bijeenkomst is gekeken naar de resultaten van de ThemaCafés. Welke onderwerpen zijn echt belangrijk en waar moet de gemeente mee aan de slag? Als belangen botsen, welke keuze wordt dan gemaakt? De opbrengsten van het SlotCafé zijn gebruikt bij het opstellen van de beleidskeuzes.

2.3 Toelichting deelgebieden

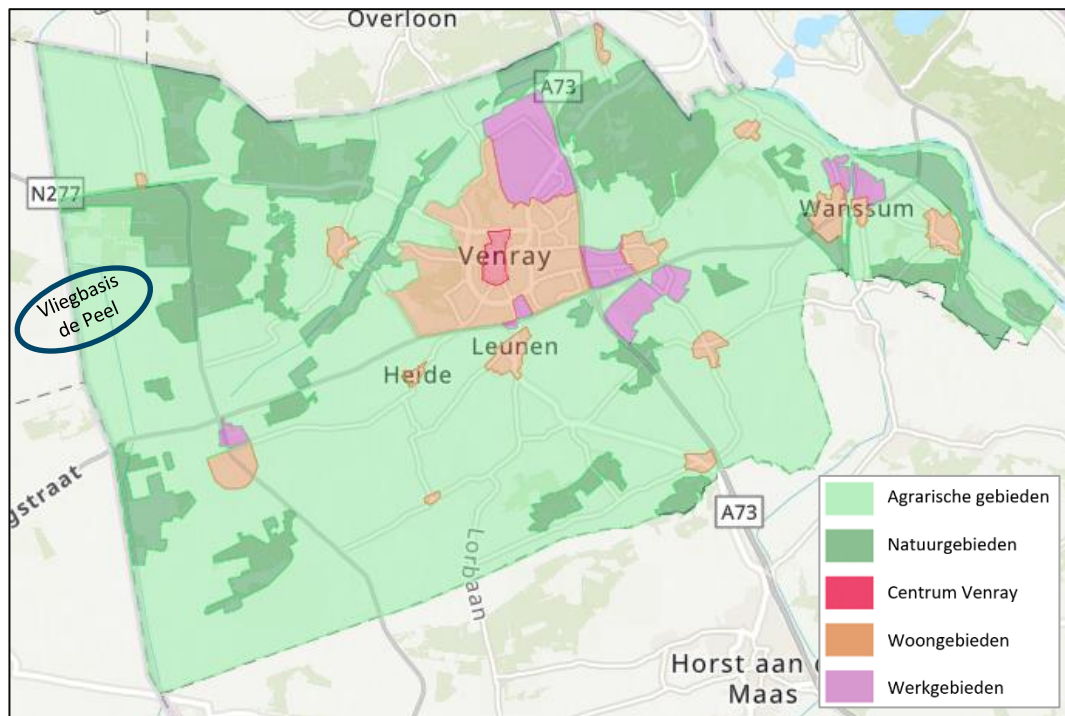
In de Omgevingsvisie Venray is gekozen voor een gebiedsgerichte uitwerking van het omgevingsbeleid, in plaats van een sectorale insteek. Door deze gebiedsgerichte benadering komt de integrale afweging beter tot stand en komen de gebiedskenmerken meer centraal te staan.

Om gebiedsgericht beleid op te kunnen stellen is onderscheid gemaakt in de volgende deelgebieden:

- **Agrarische gebieden:** Verreweg het grootste deel van het grondoppervlak in de gemeente Venray is in gebruik van de landbouw (met name akkerbouw, volle grondtuinbouw en veehouderijen). Dit gebied is aangeduid als agrarisch gebied. Ongeveer de helft van de

agrarische bedrijfslocaties bestaat uit varkenshouderijen en pluimveehouderijen. In agrarische gebieden zijn ook woonfuncties en recreatieve functies te vinden.

- **Natuurgebieden:** In het landelijk gebied liggen meerdere relatief grootschalige natuurgebieden in de vorm van bos, heide of vennen. Dit zijn de gebieden die zijn aangeduid als natuurgebied.
- **Centrum Venray:** Het centrumgebied van Venray is het gebied dat zich binnen de binnenring bevindt. Het is een dynamisch en bruisend gebied, waarin historie, winkelen, (culturele) evenementen, horeca, recreatie, werken en wonen samen komen.
- **Woongebieden:** In de woongebieden staat de woonfunctie voorop. De woongebieden omvatten de dorpen en wijken van de gemeente. In de kern Venray wonen circa 30.000 inwoners en in de 13 dorpen samen circa 13.500 inwoners. Elk dorp heeft zijn eigen ontstaansgeschiedenis en woonkwaliteit.
- **Werkgebieden:** In de gemeente Venray ligt een groot aantal bedrijventerreinen, welke belangrijk zijn voor de werkgelegenheid en welvaart in Venray. De werkgebieden liggen verspreid over de gemeente, met name bij Venray en Oostrum, maar ook in Ysselsteyn en Wanssum (haven).

Figuur 2.1 De deelgebieden in de gemeente Venray

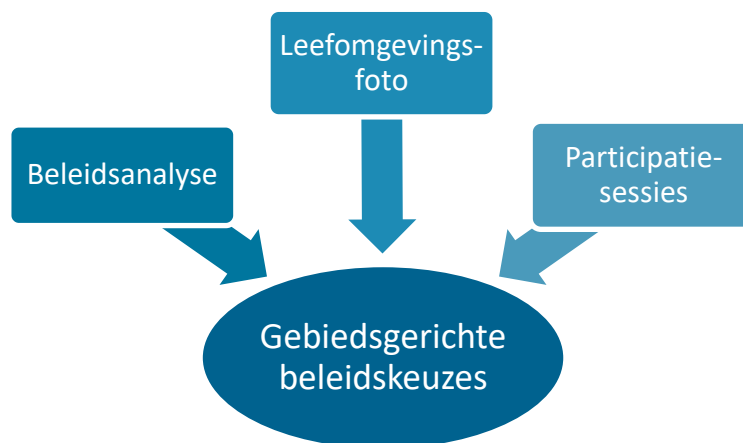
Vliegbasis De Peel

In het westen van de gemeente ligt vliegbasis de Peel. Deze vliegbasis valt onder de verantwoordelijkheid van het Rijk (Ministerie van Defensie). Het Ministerie is voornemens de vliegbasis te heropenen en het militair gebruik weer mogelijk te maken. Voor dit besluit worden de effecten op de leefomgeving onderzocht in een afzonderlijke milieueffectrapportage.

De voorgenomen heropening van de vliegbasis kan voor de gemeente Venray tot overlast leiden. Het vliegverkeer zorgt voor een toename van omgevingsgeluid en luchtverontreiniging. Ook kan het leiden tot (verdere) verstoring van kwetsbare natuur door stikstofdepositie en aantasting van de biodiversiteit. Er wordt een afzonderlijk MER opgesteld om deze effecten inzichtelijk maken. In dit OER is de eventuele heropening van de vliegbasis niet onderzocht. Bij het onderzoek dat hiervoor uitgevoerd wordt dient het bevoegd gezag rekening te houden met de leefomgeving van Venray en de ontwikkelingen uit de omgevingsvisie.

2.4 Keuzes aan de hand van botsproeven

Ten behoeve van de Omgevingsvisie is informatie verzameld middels de participatie, de beleidsanalyse en de leefomgevingsfoto. Het participatieproces is beschreven in paragraaf 2.1. Uit de participatie zijn de wensen van verschillende stakeholders (onder andere bewoners, ondernemers, de provincie, het waterschap en de GGD) verzameld. Hieruit is gebleken hoe zij de toekomst van de gemeente Venray voor zich zien. Naast dit participatietraject is ook het huidige beleid geïnventariseerd. Waar zet de gemeente al op in en welk beleid mist er juist om dit toekomstbeeld te bewerkstelligen? Tot slot is een leefomgevingsfoto opgesteld (zie bijlage). Dit is een beschrijving van de huidige staat van de leefomgeving in de gemeente Venray, in beeld gebracht met kaartmateriaal en cijfermatige informatie.

De resultaten van de participatie, de beleidsanalyse en de leefomgevingsfoto zijn vervolgens per deelgebied bij elkaar gebracht. Hieruit is gebleken dat niet alle wensen tegelijkertijd gerealiseerd kunnen worden omdat er bijvoorbeeld beperkte ruimte is of doordat er tegenstrijdige belangen bestaan. Hiervoor dienen beleidskeuzes gemaakt te worden. Per deelgebied zijn de onderstaande onderwerpen geïnventariseerd, beoordeeld in dit OER en voorgelegd aan de gemeente.

Agrarische gebieden

1. Terugbrengen milieuoverlast agrarisch gebied
2. Aanpak 'probleemgebieden'
3. Aanpak leegstand agrarische bedrijven
4. Klimaatadaptieve maatregelen
5. Energietransitie

Natuurgebieden

- 6. Kwaliteit en kwantiteit van natuur
- 7. Verdroging van natuurgebieden

Centrum

- 8. Ontwikkelingsmogelijkheden in het centrum
- 9. Inrichting openbare ruimte

Woongebieden

- 10. Rol van de gemeente bij woningbouw
- 11. Verduurzaming woningvoorraad
- 12. Vergroenen van de woonomgeving

Werkgebieden

- 13. Aanpak van bestaande bedrijventerreinen
- 14. Ruimte voor logistieke hallen

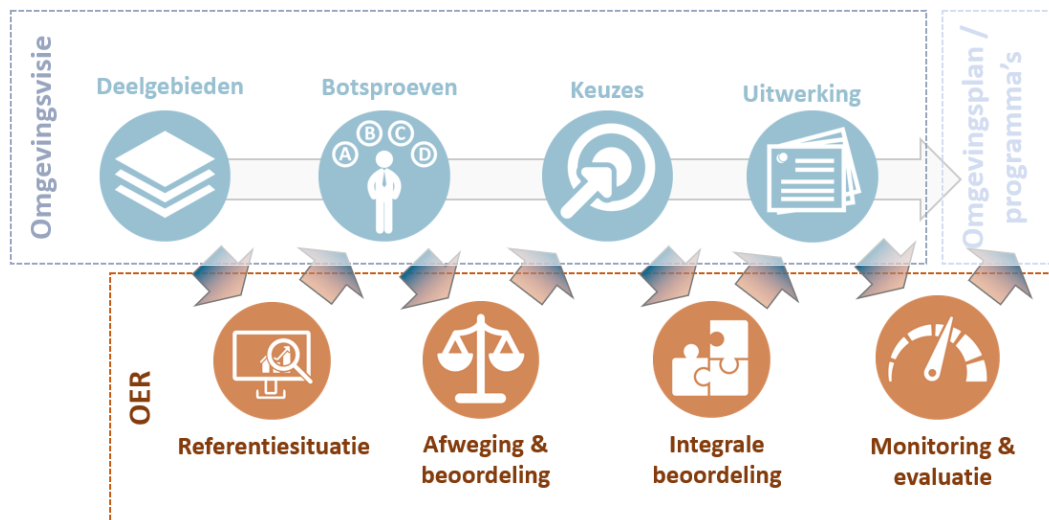
Om de juiste keuze te maken is een aantal alternatieve opties voorgelegd. Voor elk alternatief zijn andere belangen van toepassing. Dit noemen we de 'botsproeven'. Dit OER helpt bij de belangenafweging doordat de impact van de alternatieven op de leefomgeving is onderzocht. De resultaten van deze impactbeoordeling (zie hoofdstuk 5 tot en met 9) zijn verwerkt in keuzebladen (zie bijlage).

Op de keuzebladen staat informatie over zowel de participatie, de beleidsanalyse, de leefomgevingsfoto als de impactbeoordeling uit dit OER, en bevat daarmee alle informatie die voorhanden is om nadere keuzes voor de omgevingsvisie te maken. De keuzebladen zijn op 7 januari 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad om informatie op te halen voor het keuzeprocess. Vervolgens zijn de daadwerkelijke keuzes gemaakt in de ontwerp-Omgevingsvisie die door het college van burgemeester en wethouders is vastgesteld.

Een belangrijke kanttekening is hierbij op zijn plaats. In de Omgevingsvisie zijn meer beleidskeuzes gemaakt dan de keuze uit bovenstaande 14 botsingen. De visie bevat aanvullend (bestaand en nieuw) beleid per deelgebied. Voor de OER is een selectie gemaakt van beleidsalternatieven /botsingen waarbij naar verwachting de meeste effecten optreden op de leefomgeving. De beoordeling van de visie als geheel is terug te vinden in H11.

3 Aanpak van het OER

De omgevingsvisie en het OER zijn parallel aan elkaar opgesteld. Dit betekent dat er op verschillende momenten een wisselwerking tussen het OER en de visie bestaat. Deze wisselwerking is hieronder weergegeven. In dit hoofdstuk wordt het proces en de aanpak van het OER toegelicht. In hoofdstuk 2 is het proces van de omgevingsvisie al aan bod gekomen.

3.1 Proces van de omgevingseffectrapportage

NRD als start van de procedure

De procedure voor de m.e.r. start met het opstellen en publiceren van de notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In de NRD is de onderzoeksopzet beschreven en is aangegeven wat er in het OER onderzocht wordt. De NRD lag van vrijdag 3 april 2020 t/m donderdag 14 mei 2020 voor een ieder ter inzage.

Hierop zijn zestien zienswijzen ontvangen. Dertien van deze zienswijzen gaan in op de voorgenomen reactivering van vliegbasis de Peel (zie paragraaf 2.3.1). Voor de gemeentelijke reactie naar deze zienswijzen wordt verwezen naar het Eindrapport zienswijzen NRD.

Leefomgevingsfoto als basis

Bij het opstellen van de NRD is ook een leefomgevingsfoto opgesteld (zie bijlage). De leefomgevingsfoto is een analyse van de kwaliteiten van de fysieke leefomgeving van Venray. De leefomgevingsfoto vormt een belangrijk naslagwerk voor de fysieke leefomgeving. Het geeft inzicht in bestaande kwaliteiten en aandachtspunten en vormt daarmee een belangrijke basis voor de beoordeling van de referentiesituatie. De referentiesituatie is de toekomstige situatie, waarbij rekening wordt gehouden met autonome trends en ontwikkelingen. Aan de hand van een indeling in thema's en aspecten is op basis van openbare informatie, bestaand beleid en eerder uitgevoerde onderzoeken de fysieke leefomgeving van Venray beschreven. De leefomgevingsfoto vormt een belangrijk naslagwerk voor de beoordeling van de referentiesituatie.

Opzet van het OER

Het OER heeft als doel om het omgevingsbelang mee te wegen bij de besluitvorming rondom de Omgevingsvisie. De beoordeling bestaat in feite uit drie onderdelen:

- Beoordeling van de referentiesituatie (toekomstige situatie zonder nieuw beleid)
- Afweging en beoordeling van de botsproeven
- Beoordeling van de gemaakte keuzes in de omgevingsvisie

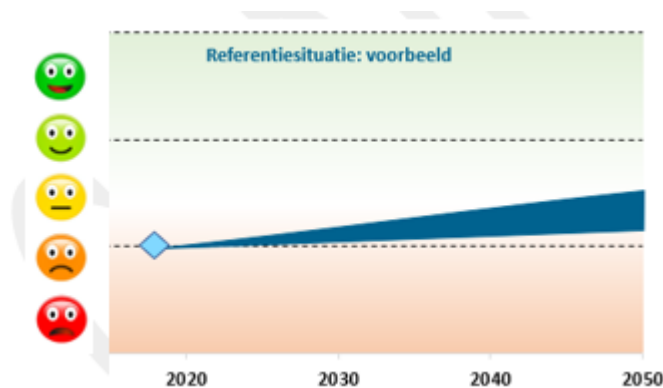
3.2 Beoordeling van de referentiesituatie

In het OER is de referentiesituatie per deelgebied beschreven en beoordeeld. Aan de hand van de relevante thema's en aspecten uit de leefomgevingsfoto zijn de bestaande kwaliteiten en aandachtspunten benoemd. Bij de beoordeling komen drie elementen naar voren:

1. Belangrijke, grote opgaven binnen het deelgebied
2. Beoordeling van de vier ambities
3. Beschrijving van impact op en van de andere deelgebieden

Weergave in trendgrafieken

Voor de beoordeling van de vier ambities is gebruik gemaakt van trendgrafieken (zie hoofdstuk 4). In deze grafiek is de huidige situatie weergegeven op een schaal van voldoende tot onvoldoende. Een voldoende wordt gegeven wanneer uit het huidige beleid blijkt dat de opgaven in het deelgebied worden opgepakt. Een onvoldoende wordt gegeven als er juist veel grote uitdagingen in het deelgebied te benoemen zijn, maar deze nog niet actief in het beleid zijn opgenomen. Daarnaast is op basis van de trends en ontwikkelingen een doorkijk gemaakt naar de toekomst. Hoe zullen de opgaven zich ontwikkelen? Dit is weergegeven door middel van een lijn. Aangezien het een inschatting betreft van de toekomstige situatie is er gebruik gemaakt van een marge. De toekomst kan er altijd rooskleuriger (of juist minder rooskleurig) uitzien dan nu voorspeld is. Een voorbeeld van een trendgrafiek is hieronder weergegeven.

Figuur 3.1 De referentiesituatie wordt weergegeven met een trendgrafiek

Deze trendgrafiek moet als volgt gelezen worden. In de huidige situatie zijn enkele opgaven te benoemen. Op basis van het huidige beleid en de trends en ontwikkelingen kan gesteld worden dat er een bijdrage wordt geleverd aan de opgaven, maar deze inzet is nog onvoldoende om het ambitieniveau te halen.

3.3 Beoordeling van botsproeven en keuzes

Het OER is bedoeld om het omgevingsbelang mee te wegen bij de besluitvorming rondom de omgevingsvisie. Bij het maken van de keuzes om te komen tot de omgevingsvisie wil de gemeente de effecten op de fysieke leefomgeving expliciet meewegen. Per deelgebied zijn de te maken keuzes bepaald. Elke 'botsproef' bestaat uit een twee of drie alternatieven. Het OER beoordeelt deze op de vier ambities. De effecten die het alternatief heeft op de leefomgeving van Venray staat hierbij centraal.

Deze beoordelingen zijn te vinden in de hoofdstukken 5 t/m 9. Hieronder is het beoordelingskader toegelicht dat bij deze beoordelingen is gebruikt.

3.3.1 *Het beoordelingskader*

Ten behoeve van de omgevingsvisie zijn vier ambities bepaald: groen & sociaal, welvarend & mobiel, duurzaam & gezond en waardevol. Deze vier ambities vormen de rode draad van de omgevingsvisie. Ze vormen de vier verbindende doelstellingen.

In het OER is per alternatief van een botsproef onderzocht in welke mate een bijdrage geleverd wordt aan de vier ambities. Om de impact op de leefomgeving te kunnen bepalen is een beoordelingskader opgesteld. De thema's uit het huidige beleid en de leefomgevingsfoto zijn gekoppeld aan een ambitie. Deze indeling is hieronder weergegeven en kan gezien worden als het beoordelingskader van het OER. Deze thema's en aspecten zijn uitgewerkt in de leefomgevingsfoto. Daarmee vormt de leefomgevingsfoto de basis voor de beoordeling in het OER.

Groen & sociaal

Thema	Aspecten
Wonen	Leefbaarheid
	Woningvoorraad
Gezonde omgeving	Kwaliteiten woonomgeving
	Hittestress (groene omgeving)

Welvarend & mobiel

Thema	Aspecten
Economie & werkgelegenheid	Arbeidspotentieel
	Werkgelegenheid
Bereikbaarheid	Doorstroming en verkeersveiligheid
	Multimodale bereikbaarheid

Duurzaam & gezond

Thema	Aspecten
Milieu	Luchtkwaliteit (incl. geur en stikstof)
	Geluid
	Bodemkwaliteit
	Blootstelling magnetische velden en hoogspanningsverbindingen
	Externe veiligheid
Energie	Emissie broeikasgassen
	Energiegebruik
Bodem, water & ondergrond	Waterkwantiteit
	Waterkwaliteit
	Wateroverlast
	Bodemkwaliteit (organisch)

Waardevol

Thema	Aspecten
Historisch kapitaal	Archeologische waarden
	Cultuurhistorische waarden
	Aardkundige waarden
	Landschappelijke waarden
Natuur	Natuurgebieden
	Biodiversiteit

3.3.2 Beoordeling op basis van ambities

Hieronder het beoordelingskader nader uitgewerkt. Per ambitie is beschreven wanneer en positieve, dan wel negatieve beoordeling wordt gegeven.

Groen & sociaal

De eerste ambitie van de gemeente Venray is *groen & sociaal*. Deze ambitie heeft betrekking op de thema's wonen en gezonde leefomgeving. Een positieve beoordeling wordt gegeven als een keuze leidt tot een betere balans op de woningmarkt (vraag & aanbod). Ook keuzes die bijdragen aan levendigheid, sociale cohesie en een passend voorzieningenniveau worden positief beoordeeld. Tot slot wordt ook een positieve beoordeling gegeven als een keuze leidt tot een omgeving die (meer) bijdraagt aan het stimuleren van gezond gedrag, zoals sport en beweging.

Een negatieve beoordeling voor de ambitie groen & sociaal wordt gegeven als een keuze leidt tot scheve verhoudingen op de woningmarkt of een onvoldoende voorzieningenniveau. Ook wanneer keuzes leiden tot verlies aan sociaal kapitaal en sociale cohesie wordt dit negatief beoordeeld. Tot slot leiden keuzes die ongezond gedrag stimuleren ook tot een negatieve beoordeling.

Welvarend & mobiel

De tweede ambitie is *welvarend & mobiel*. Deze ambitie heeft betrekking op de thema's economie, werkgelegenheid en bereikbaarheid. Een positieve beoordeling wordt gegeven als een keuze bijdraagt aan een toekomstbestendige economie, met banen die passen bij het arbeidspotentieel en een passend opleidingsniveau en -mogelijkheden. Het bieden van een betere bereikbaarheid van woon- en werklocaties wordt eveneens positief beoordeeld.

Een negatieve beoordeling wordt gegeven wanneer de toekomst van belangrijke economische sectoren in gevaar komt of wanneer keuzes leiden tot knelpunten in de bereikbaarheid van woon- en werklocaties.

Duurzaam & gezond

De ambitie *duurzaam & gezond* heeft betrekking op de thema's milieu, energie, bodem, water en ondergrond. Een positieve beoordeling wordt gegeven als sprake is van een afname van milieuhinder die optreedt door bijvoorbeeld luchtverontreiniging of geluidemissies. Het voorkomen van ongevallen en mitigeren van veiligheidsrisico's wordt eveneens positief beoordeeld. Er treden ook positieve effecten op als een keuze bijdraagt aan een toekomstbestendig natuurlijk (eco)systeem. Keuzes waarmee verontreinigingen afnemen, bodemkwaliteiten verbeteren of meer robuuste systemen gecreëerd worden, worden positief beoordeeld. Tot slot leiden keuzes die bijdragen aan de energietransitie of een meer circulaire economie tot een positieve beoordeling.

Een negatieve beoordeling wordt gegeven als de keuze leidt tot een toename van verontreiniging en/of hinder, gezondheidseffecten of veiligheidsrisico's. Ook wanneer een keuze leidt tot toename van risico's als gevolg van klimaatverandering, zoals droogte, hitte of wateroverlast leidt dit tot een negatieve beoordeling.

Waardevol

De ambitie *waardevol* heeft betrekking op de thema's historisch kapitaal en natuur. Een positieve beoordeling wordt gegeven als een keuze leidt tot meer omgevingskwaliteit. Die kwaliteiten kunnen betrekking hebben op landschap, cultuurhistorie en erfgoed, archeologie en natuur.

Een negatieve beoordeling wordt gegeven wanneer een keuze leidt tot (verdere) aantasting van historisch en landschappelijk kapitaal, biodiversiteit en/of de kwaliteiten en omvang van natuur- en groengebieden.

3.3.3 Dashboard en beoordelingsmethode

Beoordeling op de vier ambities

Op basis van de ambities is elk alternatief van een botsproef afzonderlijk beoordeeld op basis van expert judgement (zie hoofdstuk 5 t/m 9). Dit betekent dat de beoordeling een inschatting is. Hierbij is gebruik gemaakt van de kennis van deskundigen en openbare bronnen gebruikt. Deze openbare bronnen zijn ook in de leefomgevingsfoto gebruikt, zoals de Atlas Leefomgeving. Om tot een beoordeling te komen zijn geen onderzoeken uitgevoerd naar bijvoorbeeld de geluidbelasting of verkeersintensiteiten. Dergelijke onderzoeken kunnen worden uitgevoerd bij de nadere uitwerking van de ambities en de monitoring van de omgevingsvisie.

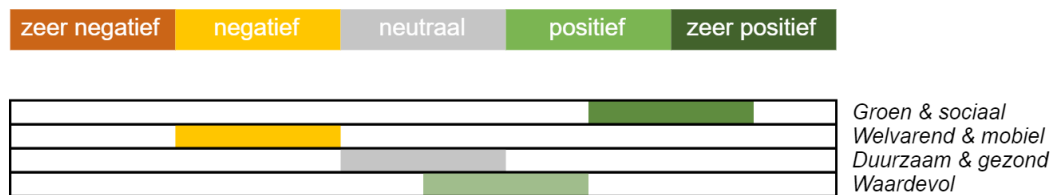
De beoordeling geeft weer in welke mate een alternatief bijdraagt aan de vier ambities. Hieraan is een waarde gekoppeld volgens onderstaande scorebalk. De score kan variëren van zeer negatief tot zeer positief. Een neutrale beoordeling wordt toegekend als het betreffende alternatief geen wezenlijke impact heeft op de betreffende ambitie. Positieve en negatieve beoordelingen worden gegeven aan de hand van de beschrijving in de volgende paragraaf. Het verschil tussen een positieve (of negatieve) en een zeer positieve (of zeer negatieve) beoordeling is relatief. Een extremere beoordeling wordt gegeven wanneer een alternatief op meerdere thema's significante effecten veroorzaakt. Per alternatief is de beoordeling toegelicht.

Tabel 3.1 Scorebalk die gebruikt is bij de beoordeling van de alternatieven

Door middel van dashboards kunnen alternatieven met elkaar vergeleken worden, wat de gemeente helpt bij het maken van keuzes in de omgevingsvisie. Een voorbeeld van een dashboard is hieronder weergegeven.

Voorbeeld

Figuur 3.2 Een voorbeeld van een dashboard per alternatief

3.4 Beoordeling van de omgevingsvisie als geheel

Naast het in beeld brengen van de referentiesituatie en de impactbeoordeling van de botsproeven, is het OER ook gericht op de beoordeling van de omgevingsvisie als geheel (zie hoofdstuk 11). Voor deze integrale beoordeling is zowel gekeken naar de keuzes die voortgekomen zijn uit de botsproeven, als de keuzes die in de omgevingsvisie terechtkomen maar waarvoor geen botsproeven zijn doorlopen.

De integrale beoordeling maakt inzichtelijk welke ontwikkeling de leefomgeving van Venray doormaakt als gevolg van het beleid in de omgevingsvisie. Daarbij wordt ook gekeken naar het doelbereik van de keuzes en maatregelen. Dit betekent dat inzichtelijk wordt gemaakt in welke mate de opgaven voor de leefomgeving daadwerkelijk aangepakt worden. Bijvoorbeeld: het plaatsen van zonnepanelen op een aantal daken draagt weliswaar bij aan de energietransitie (positieve impact), maar kan onvoldoende duurzame energie opwekken om de gemeente energieneutraal te maken. De beoordeling moet inzichtelijk maken of en in welke mate de gemaakte keuzes bijdragen aan de grote opgaven in het betreffende deelgebied.

De beoordeling is op dezelfde wijze gevisualiseerd als de referentiesituatie, namelijk door middel van trendgrafieken. Hiermee is inzichtelijk gemaakt hoe de leefomgeving zich naar verwachting zal ontwikkelen ten opzichte van de referentiesituatie. Daarnaast is wederom aandacht besteed aan de impact van het beleid op overige deelgebieden. Tot slot zijn aanbevelingen meegegeven voor de nadere uitwerking van de omgevingsvisie.

4 De referentiesituatie

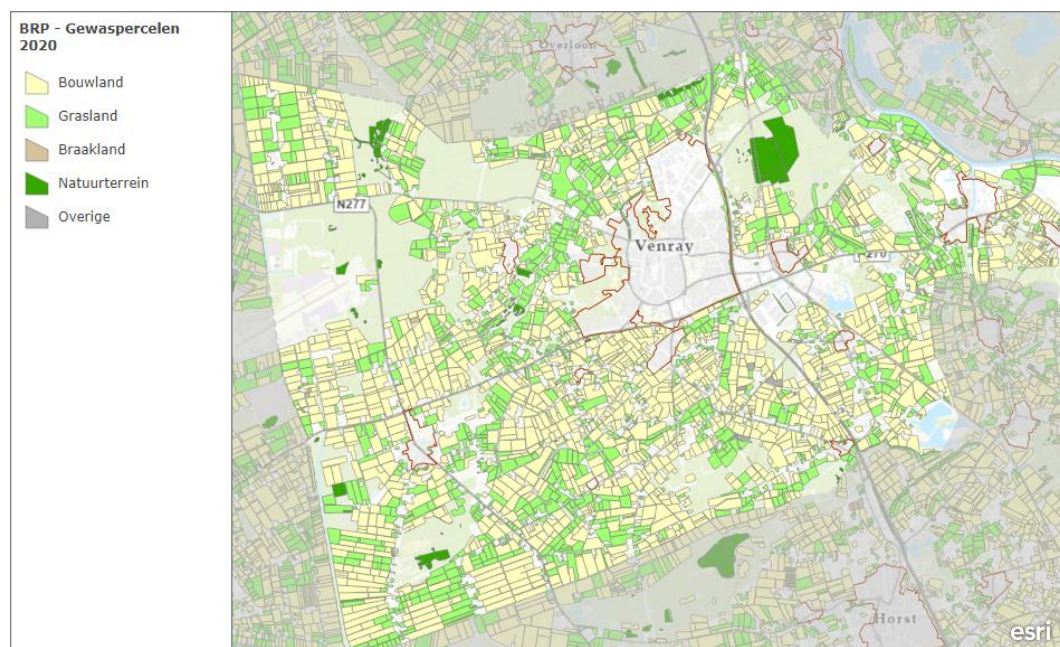
In dit hoofdstuk is per deelgebied de referentiesituatie beoordeeld. De referentiesituatie is de toekomstige situatie, waarbij rekening is gehouden met autonome trends en ontwikkelingen. De referentiesituatie maakt inzichtelijk hoe de leefomgeving zich de komende 10 à 20 jaar zal ontwikkelen als de Omgevingsvisie niet wordt opgesteld. De beoordeling van de referentiesituatie vormt ook het referentiekader voor de beoordeling van de keuzes.

De referentiesituatie is bepaald op basis van huidige beleid, verwachte trends en ontwikkelingen en de leefomgevingsfoto. Deze informatie is samengebracht tot een beoordeling en een trendgrafiek.

4.1 Agrarische gebieden

4.1.1 Kenmerken van het gebied

De agrarische gebieden zijn de gebieden die gebruikt worden voor landbouw. In de gemeente Venray betreft dit met name veeteelt (ruim 60% van de bedrijven is gespecialiseerd in een vorm van veeteelt), maar ook akkerbouw en volle grondtuinbouw. Intensieve veehouderijen komen in de gehele gemeente, maar de grote concentratie is rond Ysselsteyn, Heide en Leunen en in mindere mate ook rond Oirlo, Castenray en Vredepeel. De akkerbouwbedrijven komen vooral voor in de omgeving van Heide, Leunen, Oirlo, Ysselsteyn, Oostrum en Castenray. De boom- en sierteelt komt vooral in het oostelijk deel van de gemeente voor. De agrarische functies zijn een belangrijke economische drager voor de gemeente Venray. Tegelijkertijd zorgen deze functies voor verslechtering van de milieukwaliteit door de uitstoot van fijnstof en ammoniak en het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Figuur 4.1 Gewaspercelen in Venray (bron: Esri Nederland)

In het agrarisch gebied van de gemeente Venray zijn diverse woningtypes aanwezig. Een deel van de woningen bestaat uit bedrijfswoningen bij agrarische bedrijven, maar het aantal voormalige boerderijen die in gebruik zijn als burgerwoning neemt toe.

De hoeveelheid groen in het agrarisch gebied en de weinige bebouwing maakt dat er niet of nauwelijks sprake is van hittestress.

Kwaliteiten

- Ruimtegebruik in het agrarisch gebied draagt bij aan de positie van de gemeente in de agro-foodindustrie;
- Goede beleving van landschappelijke kwaliteiten door de openheid van het gebied en groot netwerk van fiets- en wandelroutes.

Aandachtspunten

- Agrarische activiteiten leiden tot milieubelasting en -hinder in en rond het agrarisch gebied;
- Beperkte natuurwaarden in het gebied onder andere door verlies van leefgebied van soorten en gebruik van bestrijdingsmiddelen en intensief bodemgebruik;
- Achteruitgang van de bodemkwaliteit door afname van organisch stofgehalte, verslapping en verdichting van de bodem.

4.1.2 *Huidig beleid, trends en ontwikkelingen*

Beleid

In het coalitieakkoord 2018-2022 is vastgesteld dat de gemeente inzet op een goede balans tussen de ontwikkelingsruimte voor veehouderijen en de bescherming van een goed woon- en leefklimaat voor de inwoners. Om dit te bewerkstelligen wordt ingezet op een lagere emissie en terugdringen van de uitstoot van schadelijke stoffen, of geen uitbreiding van dieren op bedrijfsniveau zonder aantoonbare milieuwinst.

De Visie Veehouderij (2018) heeft als doel het verbeteren en borgen van een goed woon- en leefmilieu voor omwonenden van veehouderijbedrijven en het van elkaar scheiden van de intensieve veehouderijen en woonfuncties. De huidige ruimte-voor-ruimte regeling is van toepassing op intensieve veehouderijbedrijven gelegen in de kernrandzone van de dorpen. Daar waar meerdere veehouderijbedrijven gevestigd zijn (met name rondom Ysselsteyn, Leunen, Oirlo en Castenray), kunnen veehouderijbedrijven dicht bij de kern worden verplaatst of beëindigd.

De bedrijven in agrarische gebieden moeten volgens de gemeente Venray ook passen binnen de kwaliteiten van het landschap. Er wordt ingezet op de ontwikkeling van kringlooplandbouw, zodat de land- en tuinbouw als sterke economische sector behouden blijft. De ruimtelijke kwaliteit in agrarische gebieden wordt ook erkend in de KODE (Kader voor Opwekking Duurzame Energie). Hieruit volgt dat rekening gehouden wordt met de ruimtelijke (goede landschappelijke inpassing en beoogde kwaliteitsverbetering) en maatschappelijke (omgevingsdialoog en het eerlijk verdelen van lasten en lusten) afwegingen die samenhangen met een zonne- of windpark. Voor zonneparken is onderscheid gemaakt tussen gebieden waar wél en waar géén zonneparken

gerealiseerd kunnen worden. Bij de realisatie van zonneparken zijn externe partijen nadrukkelijk uitgenodigd. Met betrekking tot windparken houdt de gemeente de regie. Hiervoor zijn in de KODE zoekgebieden aangewezen. In de Energiestrategie 2030 is de doelstelling vastgesteld om in 2030 CO₂-neutraal te zijn met compensatie. De volgende stap is volledig energieneutraal in 2050. Hiervoor zijn grootschalige duurzame energieopwekking en afspraken met regiogemeenten nodig om dit te realiseren.

In het kader van klimaatadaptatie wordt met de visie Klimaatadaptatie (2021) ingezet op het realiseren van een forse toename in lokale bergingscapaciteit, het afkoppelen van hemelwater van het riool, de afvoercapaciteit, stromend water en stedelijk groen. Dit gaat in samenwerking met de provincie en het waterschap.

Trends en ontwikkelingen

De volgende trends en ontwikkelingen worden verwacht:

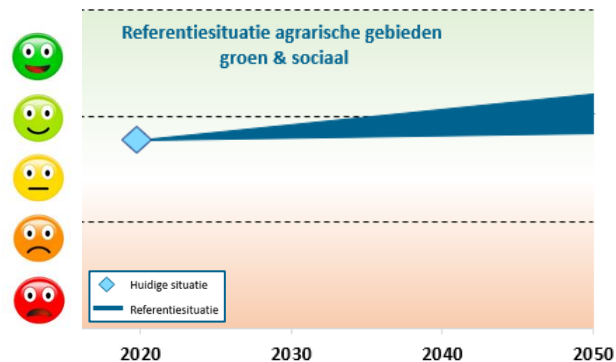
- Schaalvergroting in de landbouw: Grootschalige agrarische bedrijfslocaties met uitbreiding van activiteiten in de productiekolom en intensievere, grootschalige teelten.
- Minder agrarische bedrijven: Onder andere door stoppende bedrijven in de landbouwsector door bijvoorbeeld een gebrek aan opvolging. Dit leidt tot vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) die niet worden hergebruikt als agrarisch bedrijf.
- Veranderende inzichten en eisen: streven naar kringloop diervriendelijk (meer ruimte en uitloop voor dieren), omschakeling naar paardenhouderijen en energietransitie (zonnepanelen) en eiwittransitie (andere teelten).
- Ruimteclaims in het agrarisch gebied: Naast de ruimteclaim vanuit recreatie, wonen en werken zijn er ook nieuwe claims vanwege herwinbare energie en voor berging van water. De ruimte voor de landbouw staat hierdoor onder druk.
- Klimaatverandering: Door klimaatverandering worden meer weersextremen verwacht. Zowel hevige neerslag als meer en langere periodes van droogte kunnen tot overlast en schade, zoals gewasderving en waterschaarste leiden.
- Achteruitgang bodemkwaliteit: Door (de ophoping van) het hoge aandeel meststoffen en chemicaliën gaat de bodemkwaliteit achteruit. Afname van het bodemleven en het organisch stofgehalte is een aandachtspunt.

4.1.3 Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie van agrarische gebieden

Groen en sociaal

Het aanbod aan woningen en voorzieningen in het agrarisch gebied is beperkt. Verspreid door het gebied zijn kleinschalige bedrijven, campings en horeca voorzieningen aanwezig. Volgens de leefomgevingsfoto is er in het woonmilieu 'landelijk' een tekort aan woningen. Landelijk woonmilieu betekent niet direct wonen in het agrarisch gebied, maar vooral wonen in een groene omgeving, in de nabijheid van het agrarisch gebied. Deze onbalans in de woningvoorraad zorgt voor licht negatieve beoordeling van de referentiesituatie. Daarentegen zorgen de openheid van het agrarisch gebied, de nabijheid van natuur en groen en de vele fiets- en wandelpaden voor een goede kwaliteit van de woonomgeving. Behalve in de omgeving van intensieve veehouderijbedrijven waar de kwaliteit van de woonomgeving matig tot slecht is.

De impact van trends en ontwikkelingen op de ambitie groen & sociaal is beperkt. Beleid en maatregelen voor natuurverbetering en versterking van landschappelijke kwaliteiten kunnen de kwaliteit van de woonomgeving licht toenemen.

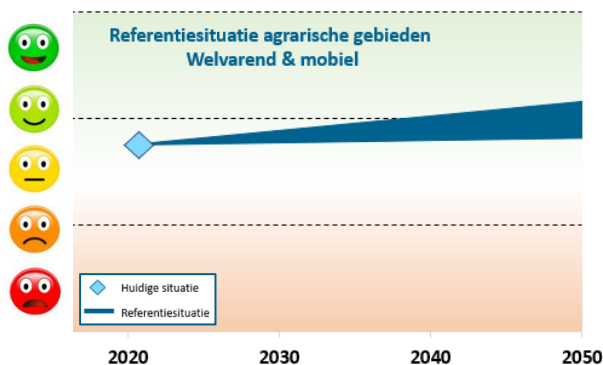

Figuur 4.2 Beoordeling van de referentiesituatie voor agrarische gebieden - groen & sociaal

Welvarend en mobiel

Ondanks dat het aantal arbeidsplaatsen in het agrarisch gebied relatief klein is, speelt het wel een belangrijke rol in de positionering van de gemeente binnen de agrofood sector. De trend van schaalvergroting en intensivering in deze sector zorgt ervoor dat partijen aansluiting houden op de marktontwikkeling. Dit kan echter wel leiden tot een afname van het aantal bedrijven (en daardoor het aantal arbeidsplaatsen), zoals ook in de afgelopen jaren plaatsgevonden heeft. Het aantal bedrijven daalt, terwijl de omvang van de veestapel groeit. Het beleid om kringlooplandbouw te stimuleren kan juist zorgen voor meer kleinschalige bedrijvigheid en behoud of zelfs groei van het aantal arbeidsplaatsen.

De bereikbaarheid voor autoverkeer is goed, er zijn geen knelpunten op het gebied van doorstroming. De multimodale ontsluiting is beperkt. Het relatief hoge aandeel landbouwverkeer heeft wel een negatieve invloed op de verkeersveiligheid, met name op de buitenwegen waar geen (vrijliggende) fietspaden aanwezig zijn. Het netwerk van landbouwroutes is nog niet voldoende gerealiseerd.

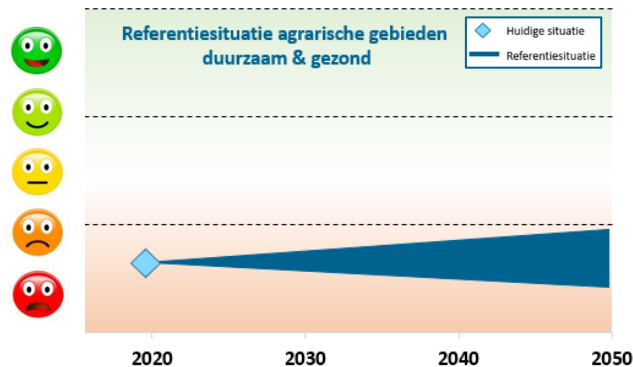
Figuur 4.3 Beoordeling van de referentiesituatie voor agrarische gebieden - welvarend & mobiel

Duurzaam en gezond

De milieukwaliteiten in het agrarisch gebied staan zwaar onder druk. De omvang en bedrijfsvoering van de agrarische sector knelpunten voor het milieu, onder andere overschrijdingen van de WHO-normen voor luchtkwaliteit en hoge stikstofemissies. Door intensieve bodembewerking en -

belasting is er sprake van ondergrondverdichting en afname van de organische bodemkwaliteit. Afname van het vochtgehalte in de bodem (onder andere door drainage en beregening, wegzakkend grondwater) leidt tot risico's op het gebied van verdroging, zoals gewasderving en natuurbrennen. Ook draagt dit bij aan verdere bodemverdichting en afname van de bodemkwaliteit. De hoge concentraties fijnstof en de omvang van de veestapel leiden tot ongezonde situaties. Er is een verhoogd risico op zoönose.

Het beleid en maatregelen voor kringlooplandbouw moeten leiden tot verbetering van de milieukwaliteiten. Ook zet de gemeente met het beleid in op meer vasthouden van water binnen het gebied. Om daadwerkelijk de milieukwaliteiten en de grondwatervoorraad te herstellen zijn meer ingrijpende maatregelen nodig. Het huidige beleid voorziet in onvoldoende maatregelen om uitstoot van schadelijke stoffen te voorkomen en het risico op zoönose of ziektes door het gebruik van bestrijdingsmiddelen te verminderen. Zonder stimulering van de transitie naar kringlooplandbouw zal deze onvoldoende snel gaan waardoor grote verbeteringen van de milieukwaliteiten pas op langere termijn wordt gerealiseerd. De voortzetting van uitstoot van emissies (bijvoorbeeld stikstof en CO₂) kan leiden tot een negatieve trend. Tegelijkertijd vinden veel technologische ontwikkelingen plaats waardoor het negatieve effect beperkt kan blijven.

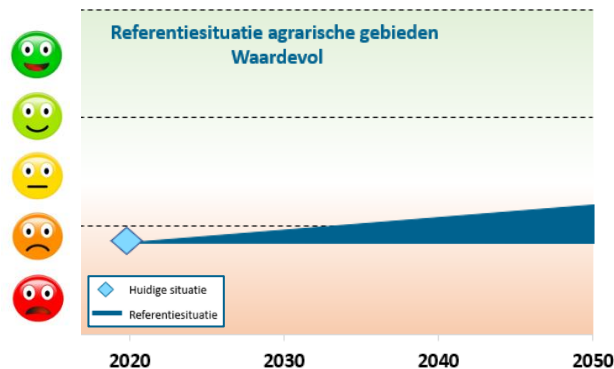

Figuur 4.4 Beoordeling van de referentiesituatie voor agrarische gebieden - duurzaam & gezond

Waardevol

De agrarische sector vormt een wezenlijk onderdeel van het landschap van Venray. De landschappelijke kwaliteiten staan echter onder druk door schaalvergroting in de landbouw en verdere vershraling van het landschap. De gemeente zet zich met het landschappelijk beleid in voor het behouden en verbeteren van belangrijke elementen en structuren. Dit vraagt ook om maatregelen binnen de agrarische sector, zoals het aanleggen van meer begroeiing.

In agrarische gebieden is de biodiversiteit drastisch gedaald. Het verdwijnen van verblijfplaatsen en geschikt leefgebied en het gebruik van bestrijdingsmiddelen zijn de voornaamste oorzaken. Het stimuleren van kringlooplandbouw, singels en ecologisch groenmoet leiden tot de aanleg van meer geschikt leefgebied en minder verstorende effecten. Dit dient echter grootschalig uitgevoerd te worden om de natuurwaarden te verbeteren.

Figuur 4.5 Beoordeling van de referentiesituatie voor agrarische gebieden – waardevol

4.1.4 Impact op overige gebieden

Natuurgebieden

Het agrarisch gebied heeft een grote impact op de natuurgebieden in en rond Venray. Stikstofemissies van de agrarische sector tasten de natuurkwaliteiten (verzuring en vermeting) aan. Het (grond)waterbeheer en -gebruik in het agrarisch gebied hebben ook negatieve effecten op de natuur. Door verdroging neemt het risico op natuurbranden toe.

Centrumgebied

Geen impact.

Woongebieden

Voor de inwoners van Venray vormt het agrarisch gebied een belangrijk, herkenbaar onderdeel van de gemeente. Met name de fiets- en wandelpaden, in combinatie met de landschappelijke kwaliteiten zijn belangrijk voor het karakter van de gemeente Venray.

Tegelijkertijd werkt de milieu-impact van het agrarisch gebied ook door in de woongebieden. Met name in de verspreide kernen is er een negatieve invloed op de gezondheid, door fijnstof, geuroverlast en risico op zoönose en ziekten als gevolg van het gebruik van pesticiden.

Werkgebieden

Doordat de gemeente zich wil profileren op het gebied van de agro-foodindustrie is er een sterke verbinding tussen het agrarisch gebied en de werkgebieden. Met het voorgenomen beleid wil de gemeente deze verbinding versterken. Op de bedrijventerreinen zijn enkele bedrijven aanwezig die verbonden zijn met de agrarische sector, maar verder is er geen sterke binding tussen de bedrijventerreinen en het agrarisch gebied.

4.1.5 Belangrijkste opgaven

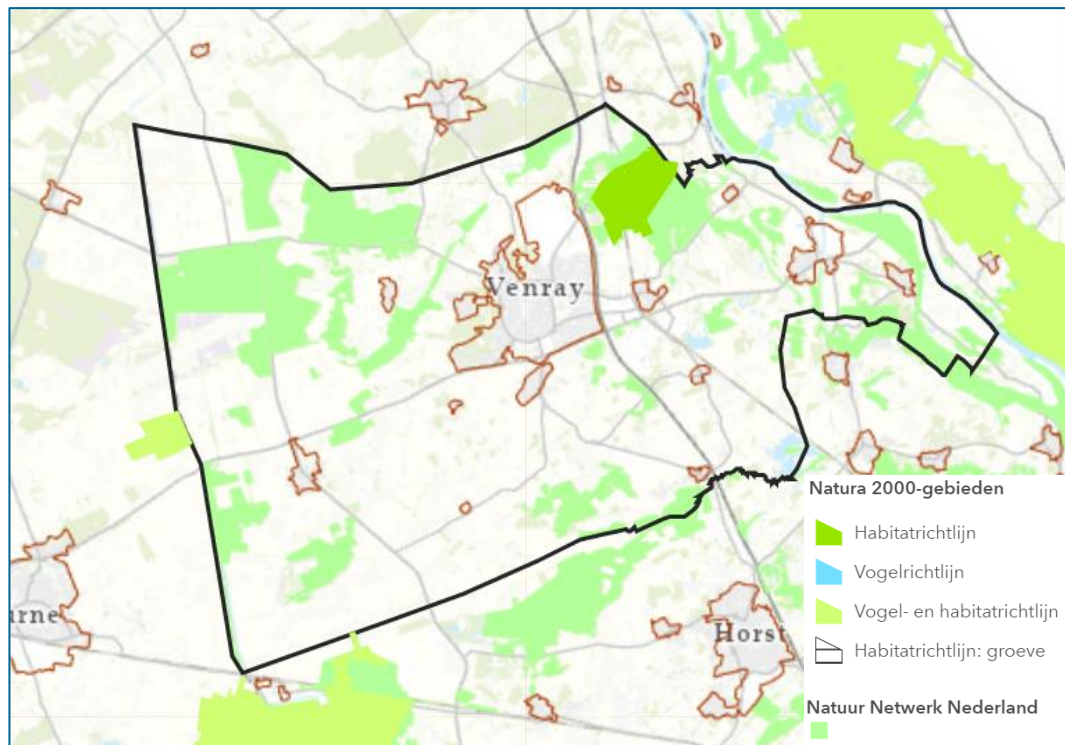
Zoals gevisualiseerd is met de trendgrafieken staan met name de ambities duurzaam & gezond en waardevol onder druk in de agrarische gebieden. De huidige situatie is negatief beoordeeld en een duidelijke verbetering door middel van het huidige beleid en/of trends en ontwikkelingen wordt niet verwacht. Dit leidt tot de volgende aandachtspunten voor het agrarisch gebied:

- Het verminderen van de milieubelasting door de landbouw, zodat de milieukwaliteit verbetert;
- Het verbeteren van natuur-, bodem- en waterkwaliteiten, zodat de ambitie waardevol zich positiever gaat ontwikkelen;
- Omgaan met en inpassen van ruimteclaims vanuit andere gebieden of ontwikkelingen.

4.2 Natuurgebieden

4.2.1 Kenmerken van het gebied

Venray ligt aan de oostflank van het Peelgebied. In de gemeente zijn meerdere relatief grootschalige natuurgebieden te vinden, in de vorm van bos, heide of vennen. Er ligt één Natura 2000-gebied in de gemeente: Boschhuizerbergen. De natuurgebieden lenen zich goed voor toerisme en recreatie. Zo zijn er wandel-, fiets-, ATB- en menroutes aanwezig met voorzieningen voor onderweg, zoals bankjes, parkeervoorzieningen en een uitkijktoren. Aan de zuidwestkant van Venray ligt het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel.

Figuur 4.6 Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De natuurgebieden staan onder druk, onder andere vanwege de toenemende recreatiebehoefte, droogte en stikstofdepositie. Stikstofemissies van de agrarische sector tasten de natuurkwaliteiten aan. Ook het (grond)waterbeheer en -gebruik hebben negatieve effecten op de kwaliteit van natuurgebieden. Het beheer en onderhoud van beschermde natuurgebieden valt onder de verantwoordelijkheid van de provincie, het feitelijk beheer ligt doorgaans bij de terreinbeherende instanties. De gemeente kan een bijdrage leveren aan natuurbehoud en -bescherming door

negatieve impact op natuurgebieden door bijvoorbeeld de agrarische sector, toerisme en recreatie te beperken.

Kwaliteiten

- Meerdere natuurgebieden verspreid over de gemeente;
- Afwisselende natuurgebieden met bos, heide en beekdalen;
- Natuurgebieden bieden mogelijkheden voor toerisme en recreatie;

Aandachtspunten

- Aantasting van natuurgebieden door stikstofdepositie en verdroging;
- Verstoring van natuur door toerisme en recreatie;
- Onvoldoende samenhang tussen natuurgebieden door versnippering.

4.2.2 *Huidige beleid, trends en ontwikkelingen*

Beleid

In het coalitieakkoord 2018-2022 is uitgesproken dat de komende decennia grote structurele veranderingen nodig zijn in het landelijk gebied. Dit vraagt om een integrale benadering van landbouw, natuur, kwaliteit van de leefomgeving, milieu en water. Tevens gaat de gemeente onderzoeken wat de invloed van het toenemend ondergronds ruimtegebruik op de natuurlijke opbouw van de ondergrond is, in hoeverre er conflicterende ruimtelijke belangen zijn te verwachten en hoe hiermee om te gaan.

De provincie Limburg is grotendeels verantwoordelijk voor het beheer van natuurgebieden. Dit beleid is vastgelegd in het Natuurbeheerplan. De provincie richt zich hierin zowel op het uitbreiden van natuurgebieden als het verbeteren van de kwaliteit van (agrarische) natuurkwaliteit.

Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen bepaald. Dit kunnen doelstellingen zijn met betrekking tot behoud of uitbreiding/verbetering. Het is verplicht om plannen en projecten te beoordelen op de gevolgen voor deze instandhoudingsdoelstellingen. Een van de criteria waarop getoetst wordt is stikstofdepositie als gevolg van een ontwikkeling. Een plan of project kan alleen doorgang vinden als kan worden aangetoond dat er geen significante effecten door stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden optreden. Dit geldt niet alleen voor het Natura 2000-gebied binnen de gemeente, maar ook voor de gebieden daarbuiten.

Tot slot heeft de gemeente Venray een bosbeheerplan. Dit is vooral gericht op gangbaar bosbeheer met aandacht voor bosvorming om de biodiversiteit te vergroten. De impact van klimaatverandering is hier nog niet uitvoerig in opgenomen.

Trends en ontwikkelingen

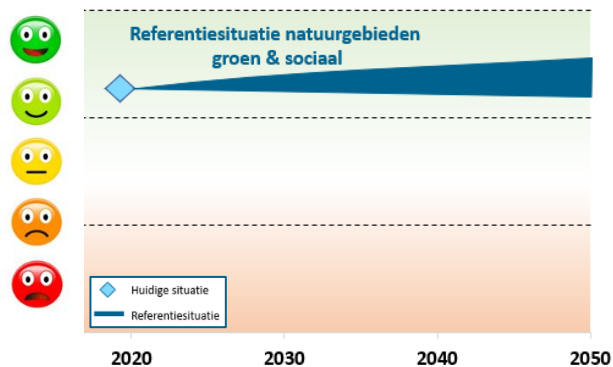
- Klimaatverandering: toenemende risico's op natuurbranden door extreme droogte en hitte en dalende grondwaterstanden;
- Toenemende behoefte aan recreatie in natuur (zoals wandelen, fietsen, mountainbiken);

4.2.3 Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie van natuurgebieden

Groen & sociaal

Binnen het gebied

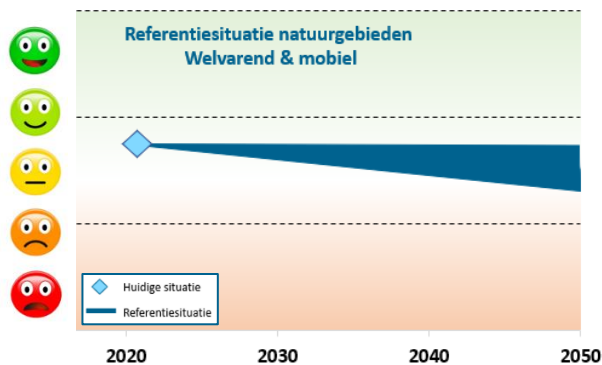
De vele natuurgebieden in de gemeente bieden mogelijkheden voor recreatie. Het gaat om verschillende typen gebieden, zoals bos, heide, beekdalen en de Maas. Hierdoor bestaan er met betrekking tot recreatie veel mogelijkheden. Denk bijvoorbeeld aan wandelen, fietsen, mountainbiken, ruiterroutes en waterrecreatie. Deze mogelijkheden zijn positief voor de leefbaarheid in de gemeente.

Figuur 4.7 Beoordeling van de referentiesituatie voor natuurgebieden - groen & sociaal

Welvarend & mobiel

De economische activiteiten in de natuurgebieden zijn beperkt. De infrastructuur in de natuurgebieden beperkt zich tot fiets- en wandelpaden. Plannen om verstoring in Natura 2000-gebieden terug te dringen kunnen mogelijk leiden tot herinrichting of paden afsluiting van illegale paden. Bij de overige natuurgebieden zijn op enkele plaatsen knelpunten met betrekking tot recreatie.

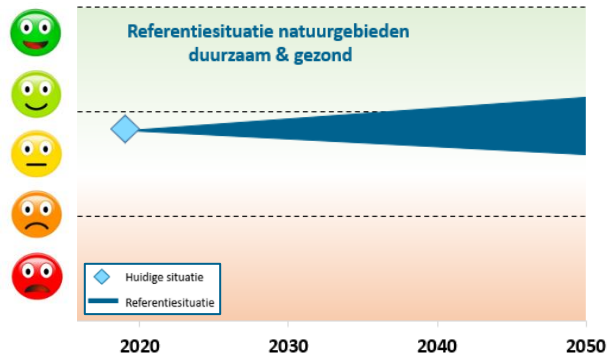

Figuur 4.8 Beoordeling van de referentiesituatie voor natuurgebieden - welvarend & mobiel

Duurzaam & gezond

De natuurgebieden dragen daarmee positief bij aan de luchtkwaliteit (en dus de gezondheid) in de gemeente. Daarnaast dragen de vele recreatiemogelijkheden in de natuurgebieden bij aan de

gezondheid van de bevolking. De natuurgebieden nodigen namelijk uit tot beweging, bijvoorbeeld door te fietsen of te wandelen.

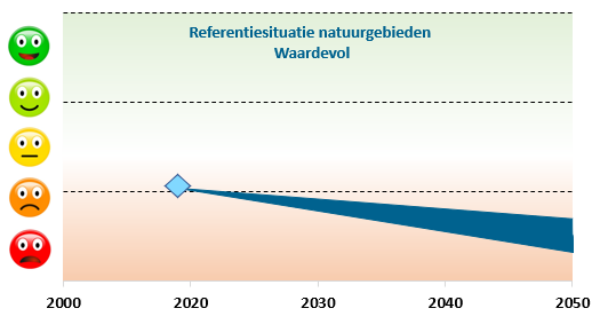

Figuur 4.9 Beoordeling van de referentiesituatie voor natuurgebieden - duurzaam & gezond

Waardevol

De natuurgebieden dragen logischerwijs in grote mate bij aan de natuurwaarden en biodiversiteit in de gemeente. De natuurgebieden zijn ook vanuit cultuurhistorisch oogpunt waardevol door bijvoorbeeld de vorming van stuifduinen en oude maasarmen. De diversiteit binnen de natuurgebieden staat echter onder druk door stikstofdepositie en verdroging. De hoge stikstofdepositie en de toenemende verdroging maken het behoud van de natuurkwaliteiten steeds lastiger. Het kan er toe leiden dat habitattypen of -soorten verdwijnen. Dit kan ook de biodiversiteit negatief beïnvloeden.

Met beheerplannen en -maatregelen, zoals het verbeteren van de waterhuishouding, moeten de kwaliteiten van het Natura 2000-gebied versterken. Hiervoor bestaat bijvoorbeeld een provinciaal beheersplan voor Natura 2000-gebieden.

Figuur 4.10 Beoordeling van de referentiesituatie voor natuurgebieden - waardevol

4.2.4 *Impact op overige gebieden*

Agrarische gebieden

Geen impact.

Centrumgebied

Geen impact.

Woongebieden

Voor de inwoners van Venray vormen de natuurgebieden een belangrijke plek voor ontspanning en recreatie. De behoefte aan recreatie in de natuur neemt steeds meer toe. Dit is al duidelijk te merken als gevolg van de maatregelen met betrekking tot COVID-19, maar de verwachting is dat de natuurgebieden structureel drukker worden. De natuurgebieden voorzien in deze groeiende behoefte en dragen daardoor positief bij aan de kwaliteiten van de woongebieden.

Werkgebieden

Geen impact.

4.2.5 *Belangrijkste opgaven*

Zoals weergegeven in de trendgrafieken laat de ambitie waardevol met betrekking tot de natuurgebieden een negatieve trend zien. Dit komt doordat de natuurkwaliteiten onder druk staan door stikstofdepositie en verdroging. Daarnaast wordt voor de ambitie welvarend & mobiel een gelijke of negatieve trend verwacht doordat toerisme en recreatie voor (verdere) verstoring van natuurgebieden zorgen. Dit leidt tot de volgende aandachtspunten:

- Behoud en versterking van natuurwaarden en biodiversiteit;
- Het versterken van het toeristisch-recreatief aanbod zonder dat dit leidt tot meer verstoring van natuurgebieden.

4.3 **Centrumgebied Venray**

4.3.1 *Kenmerken van het gebied*

Het centrumgebied van Venray betreft het gebied binnen de binnenring (Raadhuisstraat, Julianasingel, Langeweg, St. Jozefweg). Het centrumgebied bestaat uit het kernwinkelgebied en verschillende aanloopstraten en woonbuurten daaromheen. In het kernwinkelgebied bevinden zich twee pleinen waar de horeca geconcentreerd wordt: Grote Markt en Henseniusplein. De verbinding daartussen, de Grotestraat wordt getypeerd als het hart van het kernwinkelgebied. De aanloopstraten naar het kernwinkelgebied hebben te maken met leegstand van winkelpanden.

Naast het winkelaanbod en de horeca heeft het centrum van Venray ook een groot aanbod aan culturele voorzieningen. Zo zijn er de vernieuwde schouwburg, de bioscoop en het Venrays museum. Er zijn daarnaast plannen voor een vernieuwing/verplaatsing van de bibliotheek.

In het centrum zijn ook woonfuncties aanwezig, zoals boven winkels en in appartementencomplexen rondom het kernwinkelgebied. Het geluid van horeca/terrassen en evenementen horen bij een bruisend centrum, maar kunnen ook tot overlast leiden bij omwonenden. Tot slot is in het centrum beperkt (openbaar) groen aanwezig. Vooral aan de noordzijde met het vernieuwde stadspark is sprake van groen.

Kwaliteiten

- Dorps sfeer in het centrum;
- Naast winkelaanbod en horeca ook een groot aantal culturele voorzieningen.

Aandachtspunten

- Leegstand van winkelpanden, met name in de aanloopstraten;
- Relatief weinig groenvoorzieningen in het centrum.

4.3.2 *Huidig beleid, trends en ontwikkelingen*

Beleid

Een duidelijk doel in het Coalitieakkoord 2018-2022 is het verminderen van de leegstand en meer beleving en 'reuring' in het centrum van Venray. Om dit te bereiken wordt ingezet op een overzichtelijk, compact, compleet en comfortabel kernwinkelgebied met duidelijke aanlooproutes en daarbij een aantrekkelijke openbare ruimte. Daarmee wordt vastgehouden aan de koers uit de in 2016 vastgestelde Centrumvisie. De leegstand in het centrum van Venray wordt bestreden door creatieve (startende) ondernemers en initiatieven een kans te geven.

Een andere doelstelling uit het Coalitieakkoord 2018-2022 is het verbinden van de Centrumvisie Venray met de duurzaamheidsambities. Dit betreft zowel de energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie, als ook het nog aantrekkelijker maken van het centrum door dit te koppelen aan meer groen in het centrum. Een concreet voorbeeld hiervan is de vergroening van het Gouden Leeuwplein. Hierbij staat het gedachtegoed van positieve gezondheid hoog op de agenda, maar wordt tegelijkertijd ingezet op het bevorderen van de bereikbaarheid.

Trends en ontwikkelingen

- Landelijke trend van afname van aantal m² detailhandel per woning. Dit komt voornamelijk doordat huishoudens minder uitgeven aan fysieke detailhandel, onder andere door de toename van online winkelen.
- Centrum steeds belangrijker als verblijfsgebied met meer horeca en openbare ruimte. Dit gaat gepaard met minder ruimte voor gemotoriseerd verkeer.

4.3.3 *Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie*

Groen & sociaal

Binnen het gebied

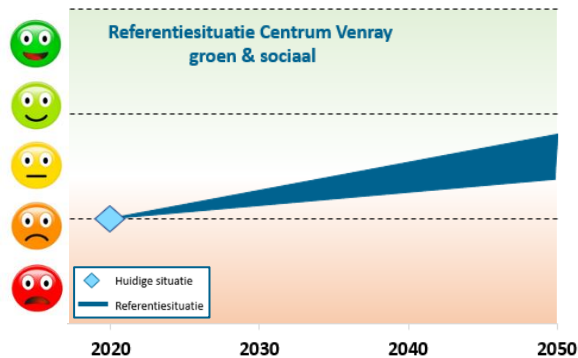
Uit de leefomgevingsfoto blijkt dat er in de gemeente Venray een woningtekort in het woonmilieu 'binnenstad' bestaat. De woningvoorraad is daarmee niet in balans met de vraag. Het centrum van Venray is een gewilde locatie om te wonen vanwege de nabijheid van voorzieningen en de levendigheid. Er zijn echter ook kwaliteiten van de woonomgeving die niet op orde zijn in

het centrum. Zo is er redelijk veel leegstand van winkels te vinden, met name in de aanloopstraten. Deze leegstand is geen aantrekkelijk aanzicht en heeft een negatieve impact op de kwaliteit van de woonomgeving. Tot slot is er in het centrum relatief weinig groen te vinden ten opzichte van de omliggende woonwijken. Deze beperkte hoeveelheid groen verhoogt de kans op hittestress in het centrum.

Het huidige beleid is erop gericht om de bestaande leegstand aan te pakken en het centrum te vergroenen. Hierdoor wordt een verbetering van de ambitie groen & sociaal in het centrum verwacht.

Impact op en vanuit andere gebieden

Voor de omliggende woongebieden biedt het centrum van Venray belangrijke voorzieningen. Met name de winkels die niet in de wijken/dorpen zelf worden aangeboden en de horeca/ evenementen trekken mensen aan vanuit de overige woongebieden. Voor inwoners van de gemeente heeft het centrum van Venray een belangrijke verblijfsfunctie, wat positief is voor de levendigheid en sociale cohesie.

Figuur 4.11 Beoordeling van de referentiesituatie voor het centrum van Venray - groen & sociaal

Welvarend & mobiel

Binnen het gebied

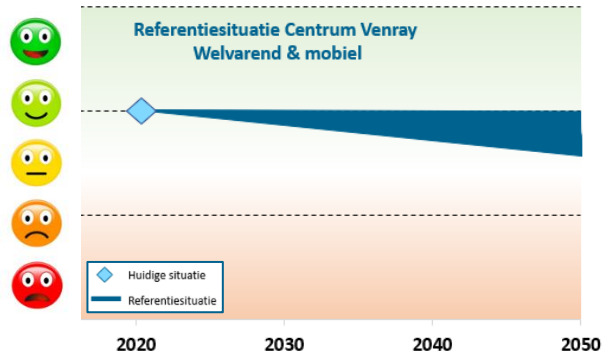
De economische activiteiten in het centrum zijn voornamelijk gericht op de detailhandel, horeca, culturele voorzieningen en evenementen. Het centrum van Venray heeft een regionale functie. De afstanden tot concurrerende winkelgebieden (zoals Venlo en Helmond) zijn relatief groot.

De regionale functie wordt versterkt door de bereikbaarheid voor autoverkeer via de A73 en N270. Aan de randen van het centrum zijn voldoende parkeergelegenheden aanwezig. Hierdoor is de bereikbaarheid voor autoverkeer op orde. De multimodale bereikbaarheid kan echter verbeterd worden, met name de bereikbaarheid van het centrum met het openbaar vervoer. Het centrum is alleen met de bus te bereiken vanaf de Julianasingel/Raadhuisstraat.

Impact op en vanuit andere gebieden

Om de omvang en levendigheid van het centrumgebied te behouden is een voldoende groot verzorgingsgebied noodzakelijk. Het woongebied van de gemeente is een belangrijk onderdeel van het verzorgingsgebied. De trend waarbij huishoudens minder uitgeven per vierkante meter detailhandel, geeft aan dat er steeds meer huishoudens nodig zijn om het aanbod aan

voorzieningen niet af te laten nemen. Een goede bereikbaarheid van het centrumgebied draagt hier ook aan bij. Om Venray aantrekkelijk te houden, met het oog op de concurrentie met online winkelen, is het van belang dat het centrum op verschillende manieren goed te bereiken is. Het huidige beleid zet nog niet nadrukkelijk in op deze multimodale bereikbaarheid waardoor de leegstand mogelijk verder toeneemt.

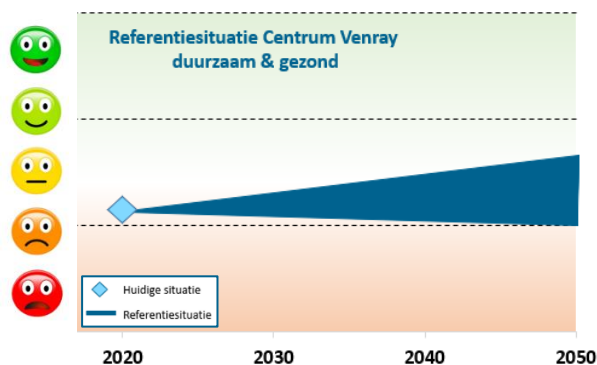

Figuur 4.12 Beoordeling van de referentiesituatie voor het centrum van Venray - welvarend & mobiel

Duurzaam & gezond

In het centrum liggen verschillende verduurzamingsopgaven. Het huidige beleid is erop gericht bij de aanpak van het centrum de koppeling te maken met deze verduurzamingsopgaven. Zo wordt er ingezet op vergroening in het centrum en heeft de gemeente doelstellingen opgesteld met betrekking tot de energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. De inzet op verduurzaming zorgt ervoor dat de ambitie duurzaam & gezond zich naar verwachting positief zal ontwikkelen. De beschikbare ruimte in het centrum is echter een beperkende factor.

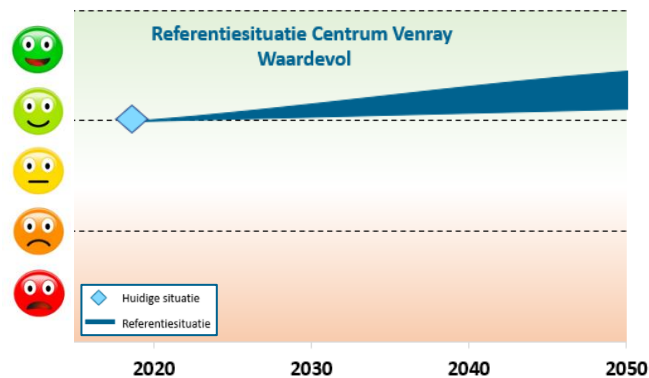
Het huidige beleid zet in op voldoende reuring (horeca en evenementen) en betere bereikbaarheid. Maar ook op het verminderen van leegstand door invulling met woningen. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een toename van geluidbelasting voor woningen in en direct rond het centrum. Daarmee kan er meer geluidsoverlast worden ervaren. Dit heeft een licht negatieve impact op de ambitie duurzaam & gezond.

Figuur 4.13 Beoordeling van de referentiesituatie voor het centrum van Venray - duurzaam & gezond

Waardevol

Natuurwaarden zijn beperkt aanwezig in het centrum. Er wordt met het huidige beleid ingezet op de vergroening van het centrum waarmee ook de biodiversiteit en natuurwaarden enigszins kunnen toenemen. Daarnaast zijn in het centrum verschillende cultuurhistorische elementen aanwezig. Een voorbeeld is de Sint-Petrus' Bandenkerk. Gemeentelijke en rijksmonumenten vertellen de geschiedenis van Venray, bevorderen de kwaliteit van de woonomgeving en zijn van belang als toeristische trekpleister. In het huidige beleid is het behoud van deze cultuurhistorische elementen opgenomen. Verduurzaming van monumentale panden vormt een aandachtspunt.

Figuur 4.14 Beoordeling van de referentiesituatie voor het centrum van Venray - waardevol

4.3.4 Impact op overige gebieden

Agrarische gebieden

Geen impact.

Natuurgebieden

Geen impact.

Woongebieden

Voor de inwoners van Venray vormt het centrumgebied de plek om te winkelen, sociale ontmoetingen en te verblijven. Een vitaal centrumgebied met een passend aanbod aan voorzieningen vergroot de leefbaarheid van de hele gemeente.

Werkgebieden

Ook voor de werkgebieden geldt dat een vitaal en levendig centrumgebied positief uitstraalt op de werkgebieden. Het centrumgebied kan hiermee een positieve bijdrage leveren aan het vestigingsklimaat van de gemeente.

4.3.5 Belangrijkste opgaven

Uit de trendgrafieken blijkt dat er geen grote knelpunten worden verwacht met betrekking tot het centrum. Wel kunnen de ambities welvarend & mobiel en duurzaam & gezond gelijk blijven of negatief ontwikkeling ten opzichte van de huidige situatie. Deze verwachting komt voort uit het feit dat het centrum van Venray goed bereikbaar is met de auto, maar de bereikbaarheid met

andere vervoersmiddelen nog verbeterd kan worden. Dit kan ook bijdragen aan het tegengaan van de leegstand in de aanloopstraten van het winkelgebied, omdat multimodale bereikbaarheid het vestigingsklimaat kan verbeteren. Daarnaast vragen klimaatverandering en de energietransitie aandacht doordat er in het centrum beperkt ruimte is om invullen te geven aan deze opgaven. Dit leidt tot de volgende opgaven voor het centrum:

- Aanpak van leegstand in aanloopstraten;
- Stimuleren van langzaam verkeer;
- Vergroening en verduurzaming van het centrumgebied.

4.4 Woongebieden

4.4.1 Kenmerken van het gebied

In de woongebieden staat de woonfunctie en de bijbehorende voorzieningen voorop. De woongebieden omvatten de dorpen en wijken van de gemeente. In de kern Venray wonen meer dan 30.000 inwoners. De kern is opgebouwd uit verschillende woonwijken die elk hun eigen opbouw en architectuur hebben. De woningvoorraad bestaat grotendeels uit eengezinswoningen. Meer richting het centrum komen ook appartementencomplexen voor. De gemeente heeft in de Tweede Wereldoorlog zwaar geleden, waardoor veel panden verloren zijn gegaan. Desondanks hebben ook de gebouwen uit de wederopbouwperiode een cultuurhistorische betekenis.

De groenstructuur binnen de woongebieden in Venray wordt bepaald door sportpark De Wieden, het Vlakwaterbos en de twee (voormalige) instituutsterreinen St. Annapark en St. Servatius. Deze leveren gezamenlijk een belangrijke bijdrage aan het groene karakter van de stad. Aan de noord- en westkant grenst Venray bovendien aan het beekdal van de Loobeek waardoor er sprake is van een aantrekkelijk stedelijk uitloopegebied.

De dertien omliggende kernen hebben samen circa 13.500 inwoners. Elk dorp heeft zijn eigen ontstaansgeschiedenis en woonkwaliteit. Ook in de dorpen zijn vooral eengezinswoningen gelegen. Het voorzieningenniveau is beperkt (met uitzondering van Ysselsteyn en Wanssum).

Kwaliteiten

- Venray kent een gevarieerd aanbod aan woningtypen en woonmilieus en veel groen in de nabijheid;
- Elk dorp in de gemeente heeft zijn eigen identiteit en ontstaansgeschiedenis.

Aandachtspunten

- Groeiende vraag naar woningen, met name in het lage en middensegment;
- Bereikbaarheid/mobiliteit van de kernen in het buitengebied;
- Draagvlak voor en behoud van voorzieningen in de kernen.

4.4.2 *Huidig beleid, trends en ontwikkelingen*

Beleid

De Woonvisie (2017) en het recent vastgestelde Programma Wonen zijn erop gericht groei mogelijk te maken en een kwaliteit goed aanbod van woningen te realiseren. Dit betekent een gedifferentieerd aanbod van woningtypes en woonmilieus, aansluitend bij de kwantitatieve én kwalitatieve behoefte.

Het bevorderen van levensloopbestendige en duurzame woningen valt hier ook onder. Hiervoor is een grote rol weggelegd voor particulieren en corporaties. De gemeente pakt hierbij de rol van aanjager. In de woonvisie wordt ervan uitgegaan dat in 2030 50% van de bestaande bouw energieneutraal is en de andere 50% met de helft energiezuiniger is.

Met het huidige beleid wordt ingezet op het vergroenen van de woongebieden. Daarbij wordt gestreefd naar een integrale aanpak van zowel de groenstructuren als de ontmoetingsplekken in de openbare ruimte. Door extra picknickparkjes, lanen en speeltuinen te realiseren moet een fijne woonomgeving ontstaan voor jong en oud.

Trends en ontwikkelingen

- Demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, ontgroening, verandering van huishoudenssamenstelling en toename van het aantal arbeidsmigranten vragen om meer woningen;
- Naast de kwantitatieve woningbouwopgave leidt dit ook tot een kwalitatieve opgave, zoals een toenemende vraag naar levensloopbestendige woningen en sociale huur woningen.

4.4.3 *Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie*

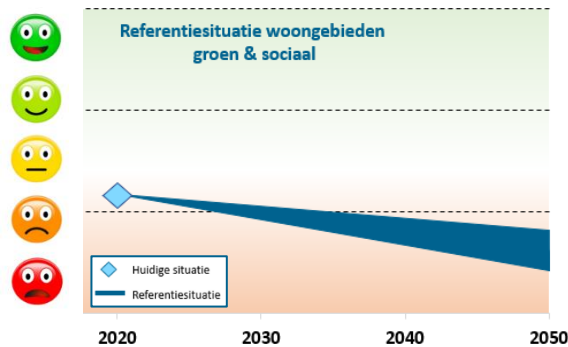
Groen & sociaal

Voor verschillende woonmilieus is er een tekort aan woningen, met name in de woonmilieus 'rustige stadswijk', 'luke woonwijk' en 'dorps' is een tekort aan woningen. Gezien de trends en ontwikkelingen zal de vraag naar woningen alleen maar toenemen.

Naast de kwantitatieve opgave ligt er ook een kwalitatieve woningopgave. De gemeente zet al in op de bouw van nieuwe woningen. Jaarlijks worden ruim honderd nieuwbouwwoningen opgeleverd, waarvan het grootste deel in kern Venray wordt gerealiseerd. Toch worden ook in de dorpen nieuwe woningen gebouwd; deels in de vorm van zelfbouw, deels zijn het projectmatige ontwikkelingen. Vrijwel elke kern heeft mogelijkheden voor woningbouw. De grootste plannen die nog ontwikkeld kunnen worden liggen in kern Venray. Het gaat hier met name om afronding van de Brabander (cluster IV), St. Annapark en het Servaasterrein. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht voor woningbouw op de locaties Viecuri en De Brier. In totaal gaat het bij deze plannen om bijna 1.000 woningen in diverse segmenten.

De woongebieden hebben ook te maken met een vergroeningsopgave. Het vergroenen van de woongebieden is van belang met betrekking tot het veranderende klimaat. Door klimaatverandering worden vaker hevige regenval, langere periodes van droogte en hogere temperaturen verwacht. Een groene woonomgeving heeft een verkoelend effect en draagt bij aan de vermindering van wateroverlast. Daarnaast is groen van belang voor een gezonde omgeving die

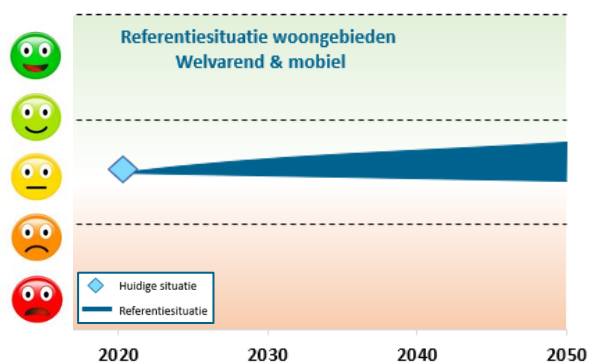
uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten. Het percentage groen verschilt per buurt. Enkele buurten, zoals Veltum en Kulut, hebben een relatief hoog aandeel groen, terwijl in andere buurten, zoals de wijken rondom het centrum, relatief weinig groen te vinden is. Doordat met het huidige beleid nog niet ingezet wordt op vergroening van de woongebieden, in combinatie met klimaatverandering, leidt dit tot een negatieve ontwikkeling van de referentiesituatie.

Figuur 4.15 Beoordeling van de referentiesituatie voor de woongebieden - groen & sociaal

Welvarend & mobiel

De economische activiteiten in de woongebieden hebben met name te maken met de lokale voorzieningen, zoals wijkcentra. Daarnaast genereren de woningen en voorzieningen verkeer. De ontsluiting voor autoverkeer levert weinig knelpunten op. Echter zijn er verschillende wijken/dorpen in de gemeente minder goed te bereiken met het openbaar vervoer. Dit geldt bijvoorbeeld voor de kernen Ysselsteyn, Vredepeel en Smakt.

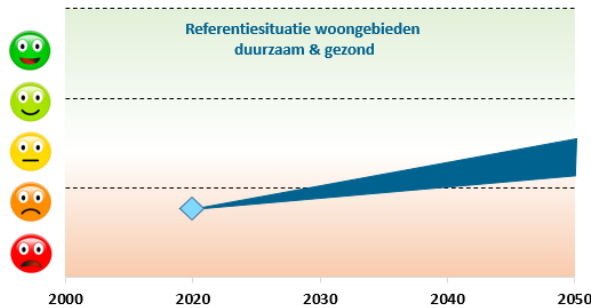
Figuur 4.16 Beoordeling van de referentiesituatie voor de woongebieden - welvarend & mobiel

Duurzaam & gezond

Een van de grootste opgaven voor de woongebieden is het verduurzamen van de huidige woningvoorraad in het kader van de energietransitie. Het doel is gesteld dat in 2030 50% van de bestaande bouw energieneutraal is en de andere 50% met de helft energiezuiniger is. Het lijkt er op dit moment nog niet op dat deze doelstelling behaald wordt. Daarvoor is extra inzet nodig.

Niet alleen de verduurzaming van de woningvoorraad is een opgave, ook het stimuleren van duurzame vervoersmiddelen. Dit zijn vervoersmiddelen die minder CO₂ en/of stikstof uitstoten

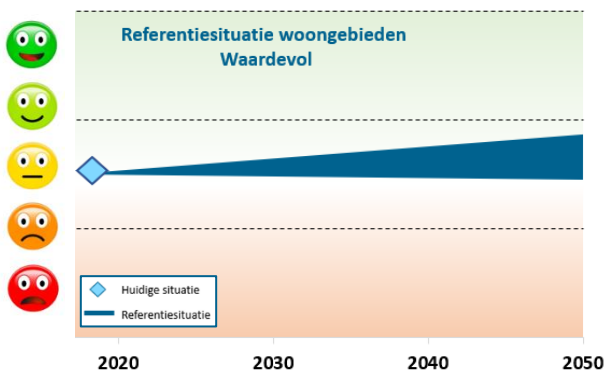
maar ook zorgen voor bijvoorbeeld minder geluidbelasting. Denk hierbij bijvoorbeeld aan elektrische (deel)-auto's, bussen en (deel)fietsen. De mobiliteitstransitie draagt dus niet alleen bij aan het verduurzamen van de gemeente, maar draagt ook bij aan het behalen van gezondheidswinst. Naar verwachting zullen technologische ontwikkelingen ervoor zorgen dat duurzame vervoersmiddelen voor particulieren steeds toegankelijker worden. Echter ligt er ook voor de gemeente een rol in deze mobiliteitstransitie door voldoende alternatieven voor autoverkeer te bieden. Het verbeteren van de multimodale bereikbaarheid speelt hierbij een rol.

Figuur 4.17 Beoordeling van de referentiesituatie voor de woongebieden - duurzaam & gezond

Waardevol

In de woongebieden zijn relatief weinig natuurwaarden aanwezig, maar dit is geen waarde waar de woongebieden op gericht hoeven te zijn. Een uitzondering hierop vormen de grotere parken, zoals het Annapark en het Vlakwaterbos. De inzet op het vergroenen van de woongebieden kan ervoor zorgen dat de natuurwaarden en de biodiversiteit in deze gebieden toeneemt. De cultuurhistorische waarden zijn met name te vinden in de historische bebouwingkernen van de dorpen, maar ook gebouwen uit de wederopbouwperiode bezitten bijzondere kwaliteiten.

Figuur 4.18 Beoordeling van de referentiesituatie voor de woongebieden – waardevol

4.4.4 *Impact op overige gebieden*

Agrarische gebieden

De vraag naar woningen en nieuwe woongebieden legt ruimteclaims op het agrarisch gebied van Venray. Wanneer het bestaand stedelijk gebied onvoldoende ruimte biedt voor uitbreiding van de woningvoorraad zal er gekeken worden naar geschikte ruimte in de agrarische gebieden.

Natuurgebieden

De gebouwde omgeving en de verkeersaantrekkende werking leiden tot uitstoot van stikstof. Door stikstofdepositie worden natuurgebieden aangetast. De behoefte aan recreatie van de inwoners van de woongebieden kan ook leiden tot (toename van) verstoring. Groei van de woongebieden leidt tot toenemende druk op en behoefte aan natuurgebieden.

Centrumgebied

De woongebieden vormen het voornaamste verzorgingsgebied van het centrumgebied. Doordat uitgaven aan fysieke winkels per huishouden afneemt, wordt een voldoende groot verzorgingsgebied steeds bepalender voor de instandhouding van voorzieningen. Uitbreiding van de woningvoorraad, met name in de nabijheid van het centrumgebied, draagt positief bij aan de leefbaarheid in het centrumgebied en kan leegstand voorkomen of verminderen.

Werkgebieden

Daar waar woongebieden grenzen aan bedrijventerreinen kunnen de gevoelige objecten binnen het woongebied vanwege milieuhinder beperkingen leggen op de (uitbreidings)mogelijkheden van werkgebieden.

4.4.5 *Belangrijkste opgaven*

Met de trendgrafieken is gevisualiseerd dat de ambitie groen & sociaal zich negatief kan ontwikkelen tot 2050. Dit komt doordat er in de gemeente een tekort aan woningen bestaat in verschillende woonmilieus. Met betrekking tot de ambitie duurzaam & gezond is de verwachting dat tot 2050 een groot deel van de woningvoorraad wordt verduurzaamd. Daarnaast moet er meer groen aan de woongebieden worden toegevoegd ten behoeve van klimaatverandering. Tot slot vraagt de ambitie welvarend & mobiel aandacht met betrekking tot het verbeteren van de OV-bereikbaarheid van verschillende wijken/dorpen. De OV-bereikbaarheid is belangrijk met het oog op de vergrijzende bevolking. Dit leidt tot de volgende opgaven voor de woongebieden:

- De kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave;
- Het verduurzamen van de woningvoorraad;
- Het vergroenen van de woongebieden;
- Het verbeteren van de multimodale bereikbaarheid van de kleine kernen.

4.5 **Werkgebieden**

4.5.1 *Kenmerken van het gebied*

De werkgebieden hebben betrekking op de bedrijventerreinen in de gemeente. Het grote aantal bedrijventerreinen (450 ha) vormt een belangrijke pijler voor de werkgelegenheid. Elk bedrijventerrein heeft zijn eigen segment. Zo zijn de terreinen Smakterheide, de Blakt en Witte

Vennen gericht op grootschalige, industrieel-logistieke bedrijvigheid. Ook het grootste deel van het haven- en industrieterrein Wanssum valt onder deze categorie. De Hulst I, Vennendreef, Oude melkfabriek, Agrobaan Ysselsteyn en het oostelijk deel van Wanssum zijn te kenmerken als gemengde bedrijventerreinen (bedoeld voor het MKB); Keizersveld en De Hulst II zijn bedrijven- en kantorenparken. Tenslotte is De Brier aangewezen als stedelijk dienstenterrein waar plek is voor kantoren, volumineuze detailhandel en leisure voorzieningen.

Kenmerkend voor de meeste bedrijventerreinen zijn de veelal grootschalige bebouwing, blokvormige structuren, ruime wegen en veel versterking. Op de bedrijventerreinen is weinig (openbaar) groen aanwezig. De bestaande bedrijventerreinen zijn nagenoeg vol. De vraag naar beschikbare kavels blijft bestaan. In regionale afspraken is daarom vastgelegd dat er 30 ha nieuw bedrijventerrein gerealiseerd wordt. In Wanssum wordt zowel de haven als het industrieterrein (aan de west- en oostzijde) uitgebreid.

Kwaliteiten

- Veel (grote) bedrijventerreinen;
- De bedrijventerreinen hebben elk hun eigen segment;

Aandachtspunten

- De bestaande bedrijventerreinen zijn nagenoeg vol;
- De bedrijventerreinen worden over het algemeen gekenmerkt door versterking en weinig groen.
- Emissies (zoals stikstof en geur) als gevolg van bedrijfsactiviteiten

4.5.2 *Huidig beleid, trends en ontwikkelingen*

Beleid

Doordat de beschikbare ruimte op bedrijventerreinen beperkt is het Coalitieakkoord 2018-2022 voornamelijk gericht op nieuwe uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen. Daarnaast wordt actief ingezet op het herontwikkelen/herinvullen van grote kavels die leeg komen of dreigen te raken. In het Coalitieakkoord is de kwalitatieve ontwikkeling van bedrijventerreinen als aandachtspunt genoemd. Tot slot is in de Toekomstvisie al benoemd dat nieuwe bedrijven ook goed in het landschap moeten passen.

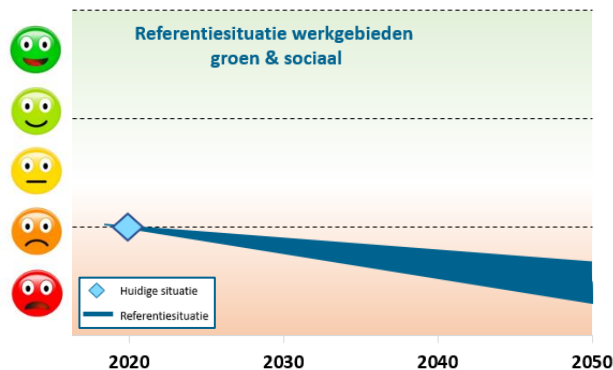
Trends en ontwikkelingen

- Op de korte termijn groeit de vraag naar ruimte op bedrijventerreinen door, met name door de logistiek. Op de lange termijn wordt verwacht dat deze vraag afneemt door de dalende beroepsbevolking.
- Verdere technologische ontwikkeling, zoals digitalisering, robotisering, 3D printing.
- Toenemend belang van circulariteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Verduurzaming van bedrijventerreinen, zowel in het kader van de energietransitie als klimaatadaptatie.

4.5.3 Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie

Groen & sociaal

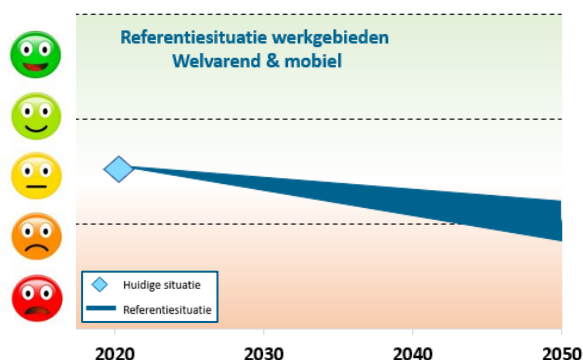
Op de bedrijventerreinen zijn relatief veel grootschalige gebouwen, blokvormige structuren, ruime wegen en veel versterking aanwezig. Het aandeel groen is hier relatief laag. De versterkte omgeving absorbeert warmte waardoor hittestress kan op treden. Door klimaatverandering worden vaker hete periodes verwacht, waardoor de kans op hittestress toeneemt. De bedrijventerreinen vormen daarmee over het algemeen geen gezonde omgeving.

Figuur 4.19 Beoordeling van de referentiesituatie voor de werkgebieden – groen & sociaal

Welvarend & mobiel

De werkgebieden zijn van groot belang voor de werkgelegenheid en welvaart van de gemeente. Uit de leefomgevingsfoto blijkt dat Venray haar identiteit met name ontleent aan een sterke agribusiness, logistiek en productiesector. De belangrijkste sector qua werkgelegenheid is dan ook de sector 'vervoer en opslag'. Circa 20% van alle werknemers in de gemeente is arbeidsmigrant. Zij zijn voornamelijk werkzaam in de landbouw, industrie en logistiek. Deze arbeidsmigranten zijn nodig omdat deze vacatures niet lokaal worden ingevuld. Het aanbod van werk past niet goed bij het opleidingsniveau. Een deel van de hoogopgeleide jongeren trekt bijvoorbeeld weg uit Venray. Door de verwachte dalende van de beroepsbevolking zal deze onbalans in vraag een aanbod naar werk toenemen. Om de openstaande vacatures in te kunnen vullen zal het aantal arbeidsmigranten naar verwachting groeien.

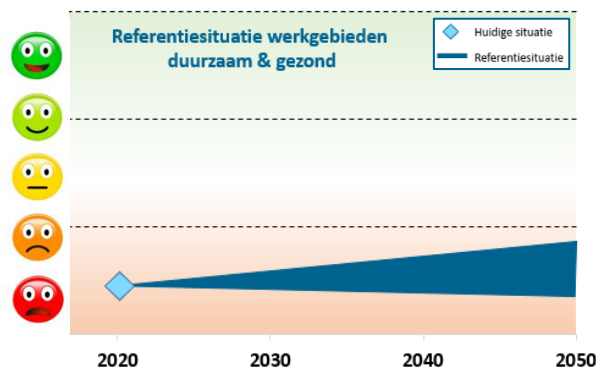

Figuur 4.20 Beoordeling van de referentiesituatie voor de werkgebieden – welvarend & mobiel

Duurzaam & gezond

Op de versteende bedrijventerreinen is weinig groen te vinden. Naast de kans op hittestress kan de verstening ook tot wateroverlast zorgen omdat water niet goed in de bodem kan infiltreren. Door klimaatverandering wordt vaker hevige regenval verwacht, waardoor de kans op wateroverlast op bedrijventerreinen toeneemt. Het huidige beleid is voornamelijk gericht op het vergroten van het aanbod op bedrijventerreinen. De vergroening van deze terreinen staat daarbij nog niet nadrukkelijk op de agenda.

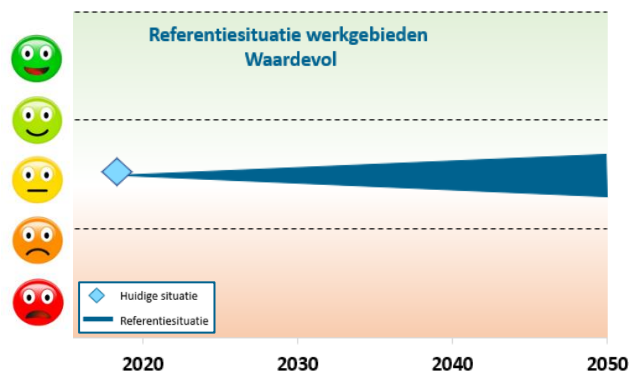
Logistieke hallen hebben over het algemeen grote daken. Deze hallen op bedrijventerreinen zoals Smakterheide en de Blakt zijn uitermate geschikt voor de opwekking van zonne-energie. Op het overgrote deel van deze hallen zijn echter nog geen zonnepanelen geplaatst. Deze potentiële energie kan gebruikt worden door de bedrijven zelf of worden gebruikt in de nabijgelegen woongebieden. Zonder nadere inzet op het verduurzamen van bedrijventerreinen wordt het lastig om als gemeente energieneutraal te worden. Ook op het gebied van circulariteit zijn er voor de werkgebieden grote stappen te zetten.

Figuur 4.21 Beoordeling van de referentiesituatie voor de werkgebieden – duurzaam & gezond

Waardevol

In de werkgebieden zijn relatief weinig cultuurhistorische waarden en natuurwaarden te vinden. Dit zijn geen waarden die men verwacht op in de werkgebieden. Desondanks kan een vergroening van de bedrijventerreinen wel bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit in deze gebieden.

Figuur 4.22 Beoordeling van de referentiesituatie voor de werkgebieden – waardevol

4.5.4 *Impact op overige gebieden*

Agrarische gebieden

De uitbreiding van 30 ha bedrijventerrein, die regionaal afgesproken is, zal vermoedelijk in het agrarisch gebied gerealiseerd worden. Deze uitbreiding gaat hierdoor ten koste van de ruimte voor het agrarisch gebied.

Natuurgebieden

De industrie op de bedrijventerreinen en het verkeer dat deze terreinen aantrekt leiden tot de emissie van stikstof. Deze emissies tast natuurgebieden aan door vermesting/verzuring als gevolg van stikstofdepositie. Dit effect treedt niet alleen op in de nabijheid van de bedrijventerreinen maar kan ook op grotere afstand zijn weerslag hebben. Het verduurzamen van de bedrijventerreinen kan de stikstofuitstoot verminderen.

Centrumgebied

Geen impact.

Woongebieden

De grotere bedrijventerreinen zijn gelegen nabij woongebieden. Denk bijvoorbeeld aan Smakterheide, De Hulst en Haven- en industrieterrein Wanssum. Bedrijven kunnen milieuhinder veroorzaken door bijvoorbeeld geluid- of geuroverlast. Bedrijventerreinen met een groot aandeel vrachtverkeer zorgen ook voor overlast door de toename van luchtverontreiniging en wegverkeerslawaai en gevaren voor de verkeersveiligheid.

4.5.5 *Belangrijkste opgaven*

Met de trendgrafieken is inzichtelijk gemaakt dat er een negatieve ontwikkeling wordt verwacht van de ambitie groen & sociaal. Door het lage aandeel groen in werkgebieden vraagt namelijk aandacht met het oog op klimaatverandering. Daarnaast wordt een negatieve ontwikkeling verwacht van de ambitie welvarend & mobiel, welke wordt veroorzaakt doordat het aanbod van werk in de gemeente niet goed past bij het opleidingsniveau van de bevolking. Tot slot is de huidige situatie met betrekking tot duurzaam en gezond negatief beoordeeld. Er zijn in de werkgebieden nog grote stappen te zetten op het gebied van energietransitie en circulariteit. Dit leidt tot de volgende opgaven:

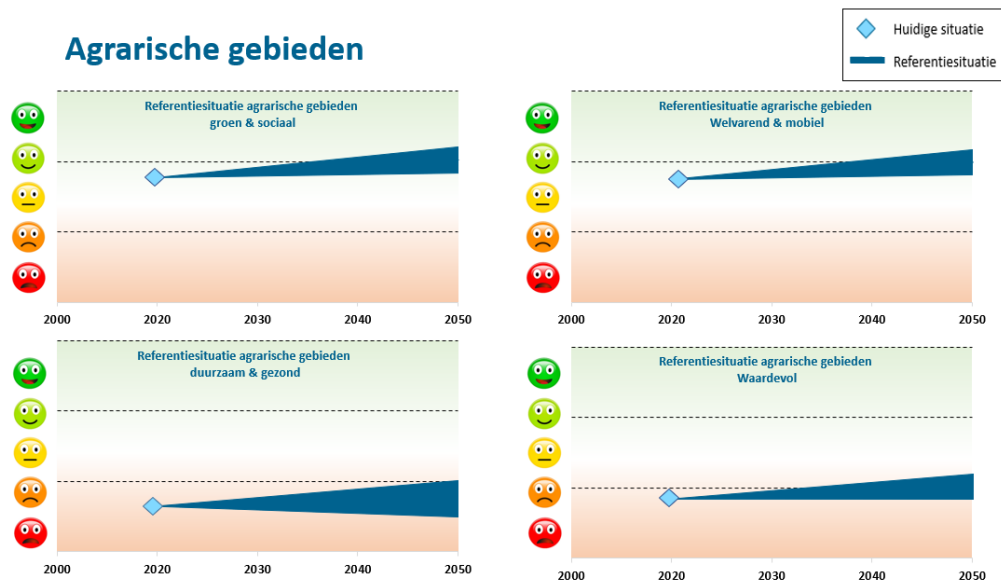
- Het vergroenen van de werkgebieden;
- Het verduurzamen van de werkgebieden.
- Een betere afstemming tussen vraag en aanbod van werk.

4.6 **Overzicht beoordeling**

In de voorgaande paragrafen is beschreven hoe de leefomgeving van de gemeente Venray zich zal ontwikkelen. Hierbij is de huidige situatie beschreven op basis van de leefomgevingsfoto. Vervolgens is gekeken hoe de situatie zich zal ontwikkelen als het huidige beleid wordt voortgezet. Daarbij is ook rekening gehouden met trends en ontwikkelingen. Het resultaat is een inschatting van de situatie in 2050, zonder het beleid van de omgevingsvisie.

Vervolgens zijn per deelgebied de belangrijkste opgaven benoemd om de geschetste situatie in 2050 te verbeteren. Deze aandachtspunten volgen uit de trendgrafieken en richten zich met name op de ambities die in de huidige situatie laag scoren en geen duidelijke verbetering richting 2050 laten zien.

Hieronder is een overzicht gegeven van alle trendgrafieken en opgaven per deelgebied. De omgevingsvisie wordt in hoofdstuk 11 getoetst ten opzichte van deze referentiesituatie.

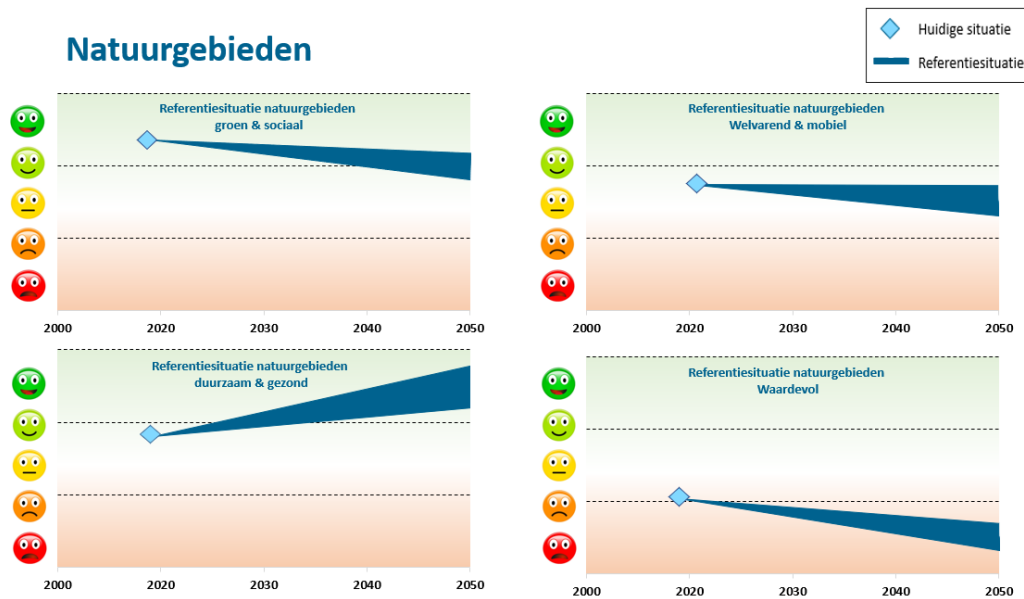

Belangrijkste opgaven in het agrarisch gebied

De grootste opgave in het buitengebied van Venray zijn:

1. Het verminderen van de milieubelasting
2. Het verbeteren van natuur-, bodem- en waterkwaliteiten;
3. Omgaan met en inpassen van ruimteclaims vanuit andere gebieden of ontwikkelingen.

Natuurgebieden

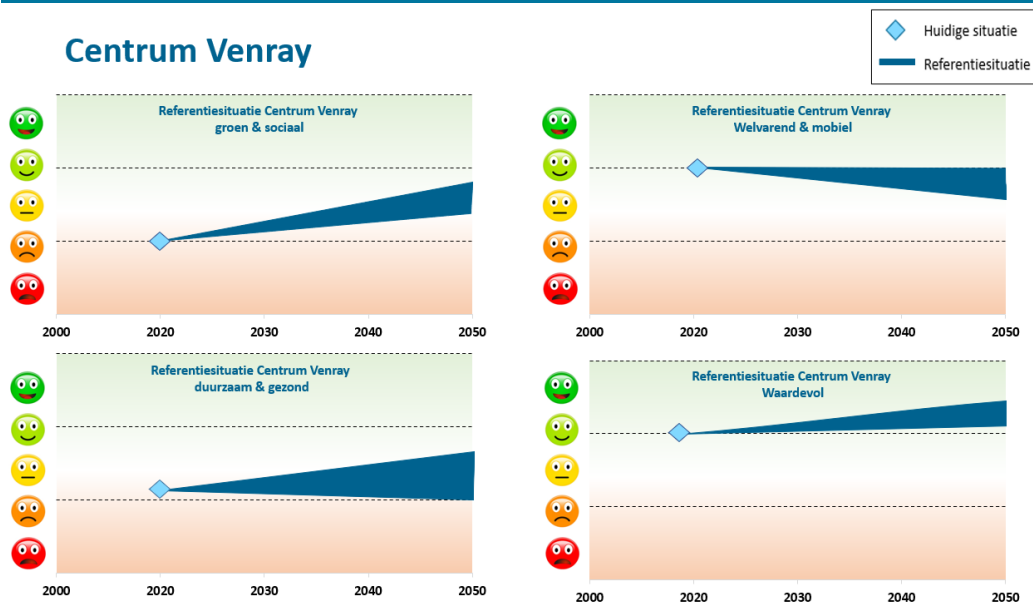

Belangrijkste opgaven in de natuurgebieden

De grootste opgave in de natuurgebieden binnen de gemeente Venray zijn:

1. Behoud en versterking van natuurwaarden en biodiversiteit;
2. Het versterken van het toeristisch-recreatief aanbod zonder dat dit leidt tot meer versterking van natuurgebieden.

Centrum Venray

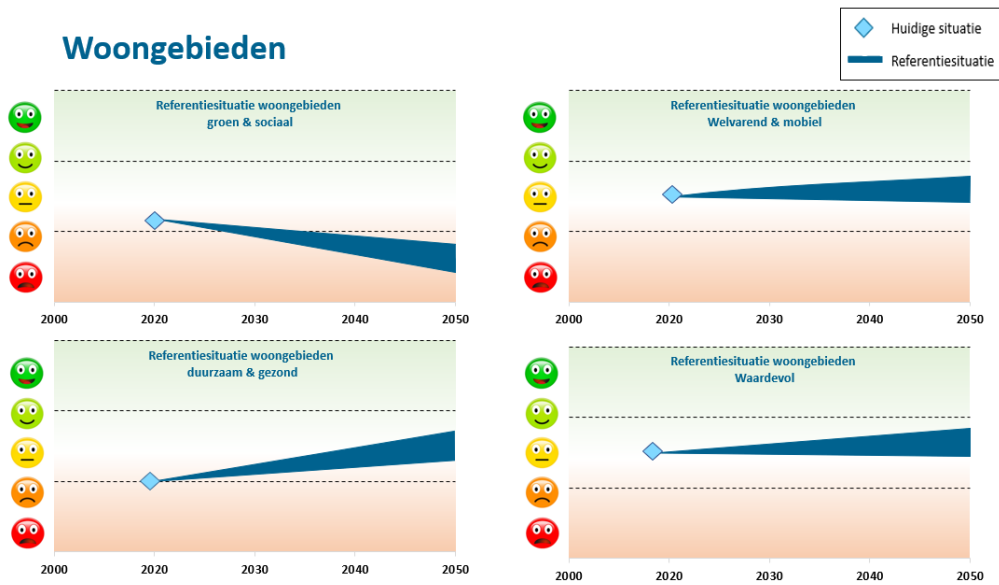

Belangrijkste opgaven in het centrum van Venray

De grootste opgave in het centrum van Venray zijn:

1. Aanpak van leegstand in aanloopstraten;
2. Stimuleren van langzaam verkeer;
3. Vergroening en verduurzaming van het centrumgebied.

Woongebieden

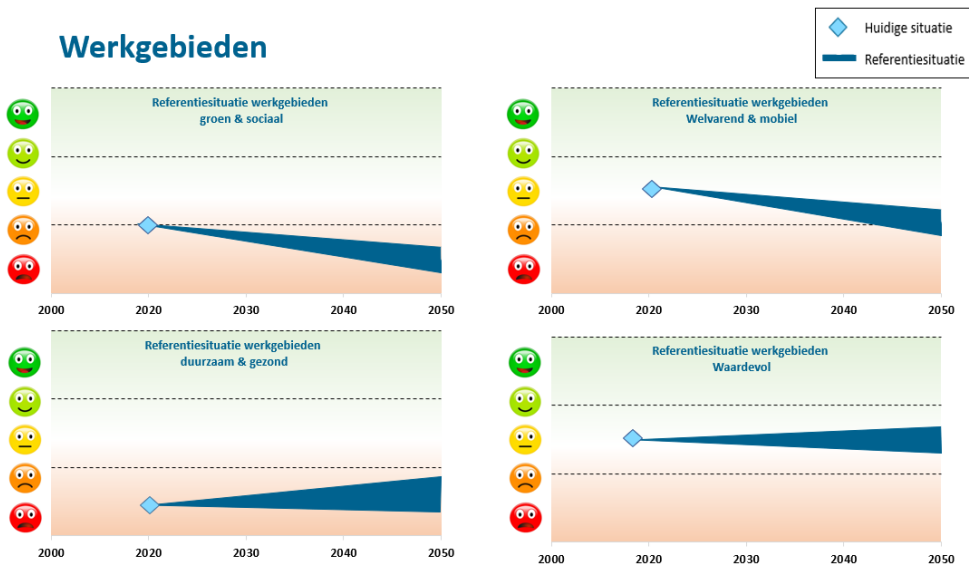

Belangrijkste opgaven in de woongebieden

De grootste opgave in de woongebieden van de gemeente Venray zijn:

- 1 De kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave;
- 2 Het verduurzamen van de woningvoorraad;
- 3 Het vergroenen van de woongebieden;
- 4 Het verbeteren van de multimodale bereikbaarheid van de kleine kernen.

Werkgebieden

Belangrijkste opgaven in de werkgebieden

De grootste opgave in de werkgebieden van de gemeente Venray zijn:

1. Het vergroenen van de werkgebieden;
2. Het verduurzamen van de werkgebieden.

5 Botsproeven agrarische gebieden

5.1 Milieunormen agrarische sector

Het verminderen van de milieubelasting Er is volop discussie over de effecten van de agrarische bedrijven. De huidige milieueffecten, die spelen in de gemeente Venray, worden met name veroorzaakt door de veehouderijbedrijven. Als de gezonde woon- en leefomgeving van bewoners als ambitie wordt nagestreefd, betekent dat dan ook dat strengere milieueisen gesteld moeten worden aan de agrarische sector?

De botsproef bestaat uit twee alternatieven:

- Ontwikkelingen worden alleen toegestaan onder strengere algemene regels, zoals het voldoen aan de advieswaarden van de WHO (fijnstof) en de GGD advieswaarden (geur) in plaats van de wettelijke normen. Hierbij worden strengere regels als generieke maatregel toegepast voor alle agrarische bedrijvigheid in het gehele gebied. Daarbij is de inzet dat overal de effecten op de omgeving moeten verminderen.
- Een gebiedsgerichte aanpak waarbij de ontwikkelingsmogelijkheden afhankelijk zijn van het gebied waar het agrarisch bedrijf ligt. Hierbij wordt uitgegaan van groei van agrarische bedrijven in gebieden waar het kan én krimp of omschakeling naar kleinschalig en natuur-inclusieve bedrijvigheid in gebieden waar ontwikkelingen passen bij wonen, natuur of recreëren.

5.1.1 *Strengere regels voor agrarische bedrijven*

Strengere regels met betrekking tot fijnstof en geur kunnen ervoor zorgen dat er minder overlast wordt ervaren. Daarmee kan het woonklimaat en de leefbaarheid in de agrarische gebieden verbeteren en wordt het gebied geschikter voor woonfuncties. Uit de leefomgevingsfoto blijkt dat er vraag is naar woningen in het woonmilieu 'landelijk', waarmee vraag en aanbod op de woningmarkt beter in balans kan komen. De verbetering van woonklimaat en leefbaarheid is naar verwachting beperkt omdat enige overlast zal blijven bestaan en dit ook hoort bij het landelijke woonmilieu. Hieruit volgt een licht positieve beoordeling.

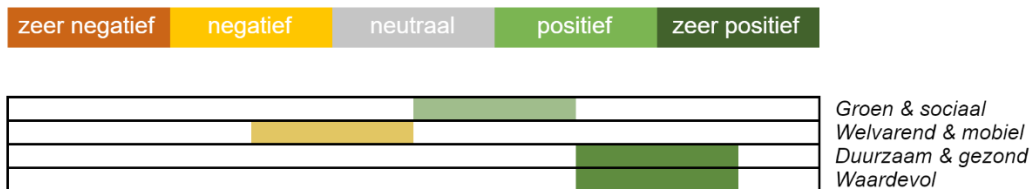
Het toepassen van strengere regels voor agrarische bedrijven heeft een licht negatief effect op de ambitie welvarend & mobiel. Met de eisen worden ontwikkelingsmogelijkheden beperkt en zijn er mogelijk technische maatregelen nodig om te voldoen aan de strengere regels. De toekomstmogelijkheden van veehouderijbedrijven in de nabijheid van woongebieden kunnen hierdoor zodanig beperkt worden dat bedrijfsbeëindiging of verplaatsing noodzakelijk zijn.

Strengere regels voor agrarische bedrijven is beoordeeld als positief tot zeer positief voor de ambitie duurzaam & gezond doordat dit bijdraagt aan het verminderen van de milieudruk op het agrarisch gebied. Met het tekenen van het Schone Lucht akkoord wordt aangesloten bij het streven naar de WHO advieswaarde voor fijnstof. Door strengere milieuregels op te stellen wordt ook de bestaande milieukwaliteit aangepakt. De regels kunnen bijvoorbeeld betrekking

hebben op beperkingen voor het gebruik van (kunst)mest en bestrijdingsmiddelen. Daarmee kan de bodem- en waterkwaliteit verbeteren. Wanneer regels worden gesteld aan het gebruik van (zware) landbouwmachines kan ook de bodemdaling in het gebied worden beperkt.

Strengere milieuregels zijn niet alleen bevorderlijk voor woonfuncties in het agrarisch gebied, ook de natuurgebieden en biodiversiteit kunnen profiteren maatregelen zoals het verminderd gebruik van (kunst)mest en bestrijdingsmiddelen. De biodiversiteit in landbouwgebieden kan daarmee sterk verbeteren. Om dit effect nog verder te versterken kan ingezet worden op creëren van extra leefgebied voor flora en fauna, zoals natuurvriendelijke akkerranden en wegbermen. Hiermee wordt ook een bijdrage geleverd aan de landschappelijke kwaliteit. Dit leidt tot een positieve tot zeer positieve beoordeling op de ambitie waardevol.

Strengere regels voor agrarische bedrijven

5.1.2 Gebiedsgerichte aanpak

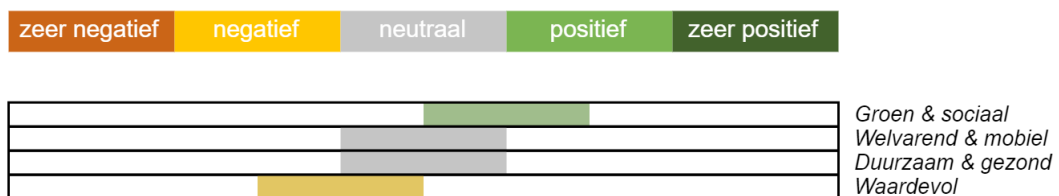
Het agrarisch gebied is zeer divers. Bij een gebiedsgerichte aanpak worden verschillende gebiedstypen onderscheiden met het bijbehorend doelen en toekomstperspectief. Hiermee wordt duidelijk welke ontwikkelingsmogelijkheden in een bepaald gebied acceptabel is of niet. Het is een middel om te zorgen dat de ontwikkelingen en maatregelen in het agrarisch gebied passen bij de omgeving. Daar waar woonfuncties niet aanwezig zijn kan de agrarische sector zich doorontwikkelen. Door de afwezigheid van woonfuncties leidt dit niet tot een afname van de woonkwaliteit en leefbaarheid. Daar waar functies als natuur- en landschapswaarden, wonen en recreatie aanwezig zijn wordt ingezet op de vermindering van overlast door de agrarische sector. Bij een gebiedsgerichte aanpak wordt integraal gekeken naar alle ambities en opgaven in het agrarisch gebied (zie de overige beleidskeuzes agrarisch gebied). In deze paragraaf is de gebiedsgerichte aanpak gericht op het woon- en leefklimaat. In deze gebieden kan een lichte verbetering van de leefbaarheid optreden. De ambitie groen & sociaal wordt daarom licht positief beoordeeld.

In dit alternatief is het ontwikkelen of uitbreiden van agrarische bedrijven mogelijk in gebieden waar hoofdzakelijk agrarische bedrijven aanwezig zijn. Door de huidige marktwerking leidt dit waarschijnlijk tot schaalvergroting waardoor het aantal agrariërs in het gebied af kan nemen. In de gebieden waar de agrarische mogelijkheden afnemen kunnen juist kansen ontstaan voor nieuwe werkgelegenheid. Het wisselende effect voor de werkgelegenheid en leidt tot een neutrale beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

In de gebieden voor wonen, natuur en recreatie zal een gebiedsgerichte aanpak leiden tot een verbetering van de leefomgeving en de milieukwaliteit. Tegelijkertijd kunnen de uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische functies leiden tot een toename van de milieudruk op onder andere de bodemkwaliteit, waterkwaliteit, emissie van broeikasgassen en een toename van het watergebruik. Gemeentebrede aanpak om de emissie van agrarische bedrijven te verlagen is nodig om de effecten op natuur, bodem en mens te verbeteren. De ambitie duurzaam & gezond is daarom neutraal beoordeeld.

Daar waar functies als natuur- en landschapswaarden aanwezig zijn wordt met de gebiedsgerichte aanpak ingezet op de vermindering van overlast door de agrarische sector. Indien op deze locaties geen beperkingen opgelegd worden aan de landbouw kunnen de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische sector leiden tot aantasting van biodiversiteit en landschappelijke waarden. Deze verslechtering wordt veroorzaakt door schaalvergroting en de realisatie van grote(re) (mega)stallen. In de gebieden waar de woonfunctie voorop staat kan enige verbetering van de landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit plaatsvinden. Ook voor dit thema geldt dat een gemeentebrede aanpak nodig is om verbetering van met name natuurwaarden te realiseren. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling voor de ambitie waardevol.

Gebiedsgerichte aanpak

5.1.3 Bevindingen

Op basis van de beoordeling lijkt de keuze voor strengere regels een overwegend positief effect te hebben op de ambities, terwijl de gebiedsgerichte aanpak neutraler scoort. Dit komt voornamelijk doordat met strengere regels de milieuproblematiek bij de bron aangepakt wordt, wat leidt tot een verbetering van gezondheid en natuur- en landschapskwaliteiten. Dit zijn twee van de voornaamste opgaven vanuit de referentiesituatie in het agrarisch gebied (zie paragraaf 4.1). Hiervoor zijn heldere regels en maatregelen nodig.

Dat wil niet zeggen dat een gebiedsgerichte aanpak geen positieve effecten heeft. Deze twee keuzes kunnen juist goed gecombineerd worden. Een combinatie van een gebiedsgerichte aanpak, waarbij gebieden met milieuknelpunten en kansen voor natuur en landschap prioriteit krijgen bij de aanpak van overlast én het stellen van gemeentebrede regels en normen, die uiteindelijk voor het gehele agrarisch gebied zullen gelden, kan het positieve van de twee keuzes samenbrengen.

5.2 Ongewenste verweving van wonen/recreatie en agrarische bedrijven

Binnen de gemeente Venray neemt de bewoning door burgers in het buitengebied toe als gevolg van stoppende agrarische bedrijven. Tegelijkertijd wordt ook een verandering in verschijningsvorm van de agrarische bedrijven gezien. Diverse agrarische bedrijven zullen stoppen in de komende jaren waardoor er leegstand of andere bedrijvigheid ontstaat. Nieuwe vormen van bedrijvigheid zorgen ervoor dat verschillende functies steeds meer gaan mengen in het buitengebied: de agrarische bedrijven, andere bedrijvigheid en wonen.

Wonen en agrarische bedrijvigheid gaan vaak niet goed samen. Dit heeft vooral te maken met de geuroverlast die de bedrijvigheid (bij veehouderijen) teweegbrengt. Waar de nieuwe en bestaande functies botsen in het buitengebied, ontstaan 'probleemgebieden', waarbij er overlast wordt ervaren door de combinatie van wonen en agrarische bedrijvigheid. Bij het aanbrengen van een scheiding van woonfuncties en agrarisch bedrijvigheid is het van belang om te bepalen of het een gebied is waar agrarische bedrijven in de toekomst behouden moeten blijven (agrarische clusters) en gebieden waar wonen de dominante functie is (woonclusters). Bij de combinatie wonen/recreatie en agrarische bedrijvigheid (veehouderij) is het gewenst om deze functie te scheiden (Visie Veehouderij). Voorbeelden van dit soort gebieden zijn terug te vinden rondom Ysselsteyn, de Scheiweg en de Timmermannsweg.

De wens om functies in het buitengebied meer te scheiden leidt tot de volgende alternatieven:

- In de agrarische clusters ruimte geven aan de agrariër en middelen vrij maken voor een financiële bijdrage voor het saneren van woningen.
- In de woonclusters inzetten op verplaatsing van agrarische bedrijven door middel van de ruimte-voor-ruimte regeling.

5.2.1 Ruimte geven aan agrariërs

Het bieden van ruimte aan agrariërs gaat gepaard met het saneren van een aantal woningen. Hiermee ontstaat minder ruimte voor wonen in het buitengebied. Er wordt ook een nadelig effect verwacht op de leefkwaliteit van de woonomgeving, doordat een toename van grootschalige bedrijven voor overlast kunnen zorgen, bijvoorbeeld in de vorm van geurhinder. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling voor de ambitie groen & sociaal.

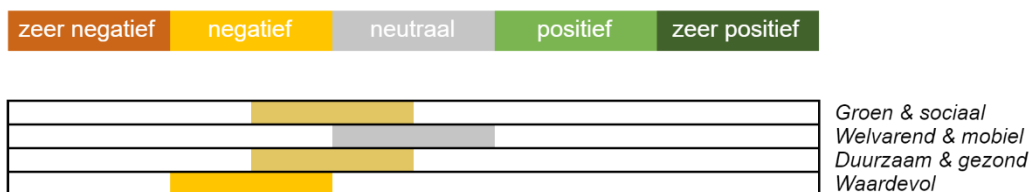
In dit alternatief is het ontwikkelen of uitbreiden van agrarische bedrijven mogelijk. Door de huidige marktwerking leidt dit waarschijnlijk tot schaalvergroting van bedrijven waardoor het aantal agrariërs in het gebied af kan nemen. De sector houdt hiermee aansluiting bij de markt, maar dit leidt niet direct tot toename van werkgelegenheid. De ambitie welvarend & mobiel is daarom neutraal beoordeeld.

Door ruimte te bieden aan de landbouwsector blijft de druk van de landbouw op het milieu bestaan of neemt deze zelfs toe, bijvoorbeeld in de vorm van geuremissies en luchtverontreiniging. Dit is licht negatief beoordeeld voor de ambitie duurzaam & gezond.

Wonen in het buitengebied is een vorm van landschapsbeleving. Het saneren van woningen leidt er toe dat de beleving van het landschap in mindere mate mogelijk is. Daarnaast leidt de

schaalvergroting van de landbouw tot een minder divers landschap. Dit resulteert in een negatieve beoordeling voor de ambitie waardevol.

Ruimte geven aan agrariërs

5.2.2 Ruimte bieden voor een goed woon- en leefklimaat

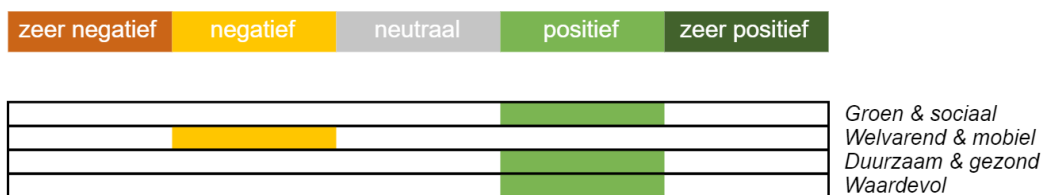
Ruimte bieden voor woonfuncties in het buitengebied kan door middel van de ruimte-voor-ruimte-regeling of mogelijk andere regelingen met een vergelijkbaar doel. Intensieve veehouderijen kunnen worden 'ingeruild' voor woningen. Daarmee komt meer ruimte beschikbaar voor woningbouw. Het woon- en leefklimaat wordt in beperkte mate verbeterd, omdat er mogelijkheden ontstaan voor woningen in de kernrandzones. Omdat het gaat om woningen in of aan de rand van agrarisch gebied blijft overlast een risico. Toetsing aan een goed woon- en leefklimaat en eventuele maatregelen moet leiden tot vermindering van overlast. De bijdrage aan de woningvoorraad is positief beoordeeld op de ambitie groen & sociaal. Aandachtspunt is dat op basis van de ruimte-voor-ruimte-regeling nu vooral grotere eengezinswoningen worden gerealiseerd hetgeen niet aansluit op de Woonvisie.

De ruimte-voor-ruimte-regeling kan leiden tot beëindiging of verplaatsing van intensieve veehouderijbedrijven. In de praktijk blijkt dit voornamelijk beëindiging van bedrijven te zijn. Dit heeft een negatief effect op de ambitie welvarend & mobiel. Er verdwijnt namelijk bedrijvigheid waardoor de sector in Venray krimpt en het aantal arbeidsplaatsen afneemt.

Dit alternatief leidt tot een positief effect op de ambitie duurzaam & gezond. De regeling zorgt ervoor dat een aantal intensieve veehouderijen hun bedrijfsvoering beëindigen. Hiermee vermindert de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen in het gebied en de geurhinder zal afnemen. Ook kan de druk op water, bodem en ondergrond hierdoor beperkt worden. In het geval dat bedrijven worden verplaatst, treedt er niet direct milieuwinst op, dan is er slechts sprake van verplaatsing van de milieuproblematiek.

De ruimte-voor-ruimte-regeling is erop gericht om de kwaliteit van het landschap te verbeteren en de emissies van bijvoorbeeld ammoniak te verminderen. De regeling kan zorgen voor een meer divers landschap en daarnaast leidt het verminderen van emissies tot positieve effecten op biodiversiteit. Dit leidt tot een positieve beoordeling van de ambitie waardevol.

Ruimte bieden voor een goed woon- en leefklimaat

5.2.3 Bevindingen

Er is een groeiende behoefte aan een beter toegankelijk en beleefbaar buitengebied in Nederland. Het verder uitbreiden en ruimte bieden aan agrarische functies, met gevolgen voor milieu, natuur en landschap, is ook terug te zien in de score voor die keuze. Met de ruimte-voor-ruimte regeling kan juist invulling gegeven worden aan deze behoefte, wat bijdraagt aan de opgave voor het

omgaan met ruimteclaims in het agrarisch gebied (zie paragraaf 4.1). De mogelijke negatieve effecten op de ambitie welvarend & mobiel kunnen verminderd worden meer kleinschalige, natuurinclusieve landbouw te faciliteren, wat kan leiden tot minder ruimtegebruik en behoud van arbeidsplaatsen.

5.3 Aanpak leegstand agrarische bedrijven

In het buitengebied komen steeds meer agrarische bedrijfspanden leeg te staan. Het verloederen van deze Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's) (en daarmee ook de kwaliteit van het gebied) moet tegen worden gegaan. Maar hoe kunnen kapitaalsvernietiging, verrommeling en ondermijning voorkomen worden? Deze VAB's zijn steeds groter en de vraag naar grote niet-agrarische bedrijfslocaties neemt toe. Een nieuwe invulling met bijvoorbeeld grote bedrijven heeft invloed op de hele omgeving zoals verkeerseffecten.

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Nieuwe niet-agrarische/kleinschalige bedrijfsactiviteiten toestaan in VAB's.
- Inzetten op slopen van VAB's om verloedering/verrommeling te voorkomen.
- Inzetten op meer (kleinschalige) woonfuncties in VAB's.

5.3.1 *Kleinschalige bedrijfsactiviteiten in VAB's*

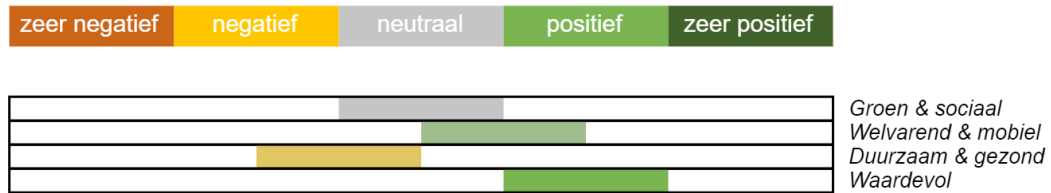
Er worden geen effecten verwacht op de ambitie groen & sociaal. Dit is beoordeeld als neutraal.

Het toestaan van niet-agrarische/kleinschalige bedrijfsactiviteiten, zoals loonwerkersbedrijven, verblijfsrecreatie of hondenpensions, in VAB's biedt mogelijkheden om bij te dragen aan de werkgelegenheid in het agrarisch gebied. Deze bedrijvigheid kan ervoor zorgen dat het banenaanbod in het agrarisch gebied meer divers wordt en kan de ontwikkeling van bijvoorbeeld toerisme en recreatie aanjagen. Het aanbod aan werk is in deze sectoren echter beperkt. Deze diversiteit in aanbod leidt tot een licht positieve beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

In het agrarisch gebied is de druk op het milieu groot. Wanneer verblijfsrecreatie wordt toegevoegd kan dit leiden tot gezondheidsrisico's als gevolg van de milieukwaliteit. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling op de ambitie duurzaam & gezond.

Het toestaan van kleinschalige bedrijfsactiviteiten voorkomt leegstand van agrarische bebouwing. Daarmee wordt verloedering van het landschap voorkomen én tegelijkertijd biedt het kansen voor landschapsbeleving. Dit is beoordeeld als positief voor de ambitie waardevol. Deze effecten treden niet op wanneer grote niet-agrarische bedrijven worden toegestaan in het agrarisch gebied.

Kleinschalige bedrijvigheid in VAB's

5.3.2 Slopen van VAB's

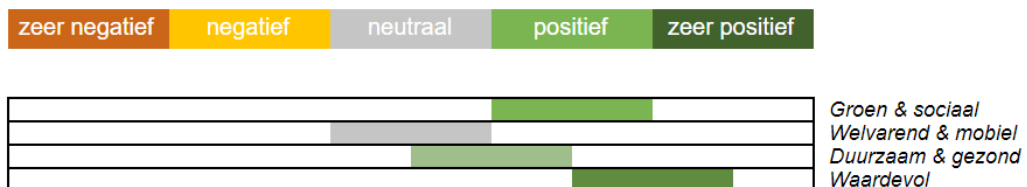
Wanneer VAB's worden gesloopt ontstaan kansen om op het voormalige erf natuurwaarden en landschapselementen toe te voegen. In dat geval ontstaan positieve effecten op de ambitie groen & sociaal omdat de kwaliteit van de woonomgeving toeneemt.

Op de ambitie welvarend & mobiel treden geen significante effecten op.

Dit alternatief biedt kansen om de bodem- en waterkwaliteit te verbeteren door de locaties van VAB's als kleinschalig retentiegebied in te richten, door bijvoorbeeld een helofytenfilter te creëren. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie duurzaam & gezond.

Tot slot zijn de effecten op de ambitie waardevol positief tot zeer positief beoordeeld. Voor hergebruik of herontwikkeling van oude schuren en loodsen is onderzoek naar aanwezige (beschermde) soorten zoals vleermuizen en gebouwbewonende broedvogels vereist in het kader van de Wet natuurbescherming. Herontwikkeling biedt kansen om gebieden meer geschikt te maken als leefgebied en verblijfplaats voor flora en fauna. Daarnaast kan de sloop van leegstaande bebouwing verloedering van het landschap tegengaan.

Slopen VAB's

5.3.3 (Kleinschalige) woonfuncties in VAB's

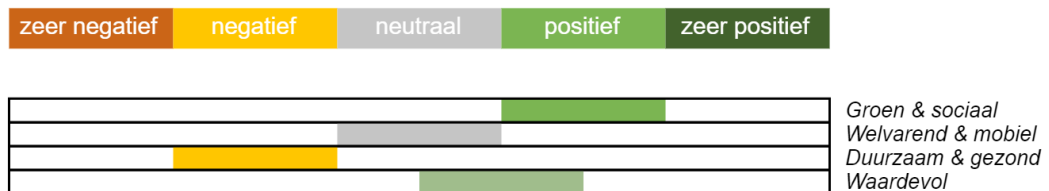
Door VAB's in te zetten voor woonfuncties kan een (beperkte) bijdrage geleverd worden aan de woningbehoefte in de gemeente Venray. Wel kunnen de VAB's bijdragen aan de kwalitatieve woningbehoefte. VAB's kunnen bijvoorbeeld omgevormd worden tot woonzorgcomplexen of andere vormen van groepswonen (bijvoorbeeld huisvesting van arbeidsmigranten). De staat van de VAB's vraagt hiervoor echter om een aanzienlijke kwaliteitsimpuls. De kansen die VAB's bieden voor nieuwe functies leiden overall tot een positieve beoordeling op de ambitie groen & sociaal.

De ambitie welvarend & mobiel is beoordeeld als neutraal omdat er geen effecten worden verwacht.

Wanneer meer woonvormen in het agrarisch gebied toegestaan worden, treden gezondheidsrisico's op voor de bewoners. De bewoners kunnen te maken krijgen met hogere concentraties luchtverontreiniging en geurhinder van de omliggende landbouwbedrijven. Deze gezondheidsrisico's leiden tot een negatieve beoordeling op de ambitie duurzaam & gezond.

Wonen in het agrarisch gebied is een vorm van landschapsbeleving. Door woonfuncties toe te voegen, neemt de landschapsbeleving toe. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie waardevol.

(Kleinschalige) woonfuncties in VAB's

5.3.4 Bevindingen

De keuze hoe om te gaan met leegstand van agrarische bedrijven is erg gebieds- en locatieafhankelijk. De keuze voor het slopen van VAB's scoort het meest positief. Met sloop en nieuwbouw kan een locatie geschikt gemaakt worden voor een andere functie, zoals een woonfunctie. Hierbij dient echter wel rekening gehouden te worden met de voorgaande twee keuzes (paragraaf 5.1 en 5.2), zodat de milieudruk door de landbouw niet leidt tot negatieve effecten op de nieuwe functies, zoals wonen. Die keuzes kunnen bepalend zijn om per VAB te bepalen of en welke nieuwe gebruiksfunctie passend is. Het karakter van de omgeving is daarbij ook bepalend.

5.4 Klimaatadaptieve maatregelen

De komende jaren moet er veel gebeuren om de klimaatdoelstellingen te bereiken. Ook in de gemeente Venray moeten maatregelen getroffen worden rondom klimaatverandering. Door klimaatverandering ontstaan problemen in de landbouw, bijvoorbeeld door hagel, stortbuien en droogte. Hoe wordt daarmee omgegaan in het agrarisch gebied? De bescherming van tuinbouwgewassen tegen extreem weer zoals het toepassen van overkappingen levert een ander landschap op. Ook wanneer grootschalige maatregelen worden toegepast, zoals het creëren van retentiebekkens (opvang van water) zal het landschap veranderen. Bij de toepassing van meer kleinschalige maatregelen zoals boerenstuwtjes worden de boerenslootjes weer optimaal gebruikt en kunnen de huidige landschappelijke waarden behouden blijven.

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Klimaatverandering aanpakken door grootschalige maatregelen (bijvoorbeeld met aanwijzen en inrichten van retentiegebieden (opvang water).
- Klimaatverandering aanpakken door kleinschalige maatregelen (bijvoorbeeld met stuwtjes in de sloten).

5.4.1 Grootschalige klimaatadaptieve maatregelen

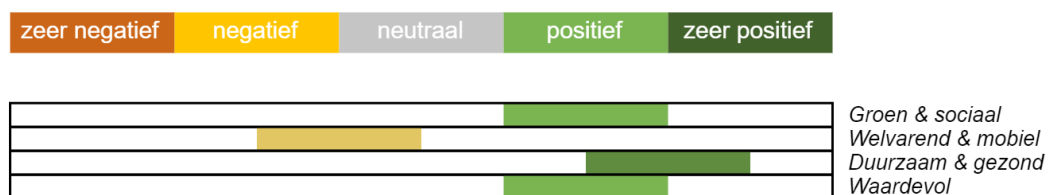
Het inrichten van retentiegebieden als grootschalige maatregelen voor de opvang van water is als positief beoordeeld voor de ambitie groen & sociaal. Het retentiegebied kan ingericht worden als recreatiegebied wat bijdraagt aan de leefbaarheid en de woonkwaliteit van het gebied.

De grootschalige maatregelen vragen om relatief veel ruimte in het agrarisch gebied. De aanwezige agrariërs zullen ruimte moeten maken om invulling te geven aan bijvoorbeeld retentiegebieden. Wel biedt de nieuwe inrichting kansen voor nieuw terreinbeheer in de vorm van natuurinclusieve landbouw en productiebossen. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling op de ambitie welvarend & mobiel.

Gebieden waar op grote schaal water in de bodem geborgen kan worden zijn cruciaal voor duurzame inrichting van het buitengebied. Het zorgt voor een vermindering van de wateroverlast bij hevige regenval, zorgt voor hogere grondwaterstanden en is positief voor de organische bodemkwaliteit. Het effect van deze keuze op de ambitie duurzaam & gezond is daarom positief tot zeer positief beoordeeld.

Tot slot dragen grootschalige maatregelen bij aan de landschappelijke waarden. Retentiegebieden zijn doorgaans zeer geschikte leefgebieden voor (beschermde) soorten. Retentiegebieden in de buurt van beschermde natuurgebieden kunnen positief bijdragen aan de waterhuishouding in deze en verdroging verminderen. Dit resulteert in een positieve beoordeling voor de ambitie waardevol.

Grootschalige klimaatadaptieve maatregelen

5.4.2 Kleinschalige klimaatadaptieve maatregelen

Kleinschalige maatregelen hebben met name betrekking op maatregelen op perceelniveau, zoals het toepassen van stuwtjes of kleinschalige retentiegebieden. Dit leidt niet tot meer toegankelijk groen. Op plaatsen aan de randen van het woongebied kunnen ook maatregelen getroffen worden zoals het realiseren van wadi's of grotere sloten. Dit leidt tot een lichte

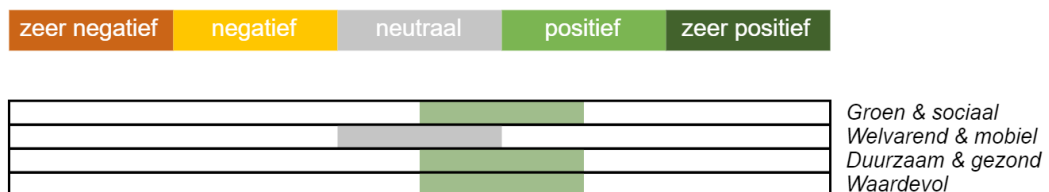
verbetering van de kwaliteit van de woongebieden. Dit is licht positief beoordeeld voor de ambitie groen & sociaal.

Dit alternatief heeft weinig tot geen impact op welvarend & mobiel.

De ambitie duurzaam & gezond is licht positief beoordeeld doordat de kleinschalige maatregelen slechts beperkt bijdragen aan klimaatadaptatie. Er is een groot aantal kleinschalige maatregelen nodig om wateroverlast in het agrarisch gebied te verminderen en voldoende water te bergen om periodes van droogte te doorstaan.

Ook de kleinschalige klimaatadaptieve maatregelen zoals wadi's, grotere sloten en kleine retentiegebieden vergroten de natuurwaarden. De winst valt met name te behalen in de bebouwde gebieden, waar de maatregelen kansen bieden voor een verbetering van de biodiversiteit. Dit is licht positief beoordeeld voor de ambitie waardevol.

Kleinschalige klimaatadaptieve maatregelen

5.4.3 Bevindingen

Uit de beoordeling van de alternatieven blijkt dat grootschalige maatregelen grotere en positievere effecten kennen dan kleinschaligere maatregelen. De grootschalige maatregelen vragen daarentegen meer ruimte. In het stedelijk gebied is deze ruimte niet beschikbaar, waardoor deze maatregelen met name in het agrarisch gebied aan te bevelen zijn. Hier liggen ook kansen om met grootschalige gebiedsontwikkeling bij te dragen aan natuur en recreatie in de gemeente. Kleinschalige maatregelen kunnen juist bijdragen aan klimaatadaptatie in stedelijke gebieden. De alternatieven staan daarmee niet tegenover elkaar maar kunnen gecombineerd worden.

Zowel in het buitengebied als in de bebouwde gebieden vraagt dit om medewerking van de inwoners. In het buitengebied kan de gemeente in samenwerking met de agrarische sector grootschalige maatregelen opzetten, dit vraagt wel om een actieve rol van de gemeente. Met betrekking tot de kleinschalige maatregelen in bebouwde gebieden kan beroep gedaan worden op initiatieven vanuit de samenleving in de bestaande wijken. Bij nieuwbouw vraagt dit om actieve sturing in het omgevingsplan en in de vergunningverlening.

5.5 Energietransitie in agrarische gebieden

De energievoorziening zal de komende decennia ingrijpend veranderen. Om het klimaatkkoord van Parijs te bereiken is een vergaande reductie van CO₂-emissies nodig. De gemeente Venray heeft hierin ook een opgave. Nieuwe duurzame bronnen van energieproductie (zon en wind)

dienen gerealiseerd te worden. Voor deze grote opgave is ook ruimte in het landelijk gebied nodig. Hoe wordt dit aangepakt?

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Eén gebied aanwijzen van meer dan 100 hectare aan waar opwekking door wind en zon toegestaan wordt (zoals Energielandschap in gemeente Bergen).
- Een evenwichtige verspreide aanpak, gekoppeld aan landschapstypen zoals in het Kader voor Opwekking Duurzame Energie (KODE) verwoord.

5.5.1 *Eén groot energielandschap*

Eén groot energielandschap kan de kwaliteit van de leefomgeving negatief beïnvloeden. Anderzijds biedt het koppelkansen met recreatie, zoals nieuwe fiets- en wandelroutes. De impact van een groot energielandschap op de kwaliteit van de woonomgeving is groot, maar het blijft beperkt tot een deel van de gemeente. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling op de ambitie groen & sociaal.

Het inrichten van één groot energiegebied vraagt om meer dan 100 hectare waar de opwekking van wind- en zonne-energie is toegestaan. Dit vraagt veel ruimtebeslag en kan ten koste gaan van agrarisch gebied. Ook moeten de agrariërs gezamenlijk een aaneengesloten gebied willen inzetten voor een zonneveld. Door invulling te geven aan dit energiegebied gaat er agrarische productiegebied en werkgelegenheid verloren. De ambitie welvarend & mobiel is daarom als licht negatief beoordeeld. Wel bestaan er kansen om grootschalige energieopwekking te combineren met ander (agrarisch) ruimtegebruik of recreatie.

Met het inrichten van één groot energiegebied wordt een grote stap gemaakt voor de gemeentelijke energieopgave. Hiermee draagt het alternatief zeer positief bij aan het thema energie. De ambitie duurzaam & gezond is daarom positief beoordeeld.

De ambitie waardevol is licht negatief beoordeeld, doordat het inrichten van het energielandschap impact heeft op de landschappelijke kwaliteit. Energie-opwekkers zoals windmolens en zonnevelden veranderen het beeld van het huidige landschap op één plek. Echter bestaan er kansen om energieopwekking te combineren met natuurontwikkeling. De beoordeling is daarom 'slechts' licht negatief.

Eén groot energielandschap

5.5.2 *Een evenwichtige verspreide aanpak energietransitie*

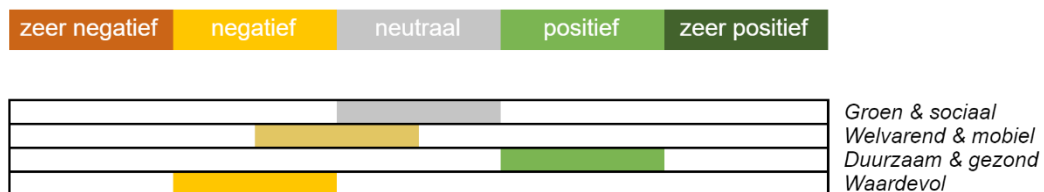
Met betrekking tot het draagvlak zijn twee invalshoeken mogelijk. Enerzijds kan het draagvlak voor verspreide aanpak groter zijn omdat het kleinere ingrepen betreft. Anderzijds leidt een verspreide aanpak tot meer gehinderden, waardoor er juist meer weerstand kan bestaan. De ambitie groen & sociaal is daarom neutraal beoordeeld.

Het spreiden van de energieopwekking over verschillende kleinschalige gebieden heeft een beperkte impact op het landgebruik. Toch zal er land beschikbaar moeten komen voor het invullen van deze kleinere energiegebieden, wat ten koste kan gaan van het agrarisch gebied. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling van de ambitie welvarend & mobiel. Wanneer alleen daken worden gebruikt voor energieopwekking vinden deze negatieve effecten niet plaats. De verwachting is echter dat de energiedoelstelling hiermee niet behaald wordt.

Het verspreiden van de energieopwekking in kleinere gebieden draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente. Echter moeten vele kleinere plannen uitgewerkt worden om de doelstelling te halen. De gemeente is bij het behalen van de energiedoelen daardoor sterker afhankelijk van de bereidheid van particulieren om te verduurzamen, dan bij een grootschaligere aanpak. Bij een grootschaligere aanpak kan de gemeente meer regie nemen om de doelen te behalen. Daarnaast is het aantal gehinderden (m.b.t. geluid en slagschaduw) groter dan bij een grootschaligere aanpak. De ambitie duurzaam & gezond is daarom 'slechts' licht positief beoordeeld.

De ambitie waardevol is negatief beoordeeld, doordat het inrichten van het energielandschap impact heeft op de landschappelijke kwaliteit van het gebied. Energie-opwekkers zoals windmolens en zonnenvelden veranderen het beeld van het huidige landschap. Door veel kleine projecten te realiseren wordt dit landschap op veel plekken negatief beïnvloed, het landschap verrommeld. Wanneer alleen zonnepanelen op daken worden gerealiseerd treden deze negatieve effecten niet op, maar hiermee zal de energiedoelstelling naar verwachting niet behaald worden.

Evenwichtig verspreide aanpak energietransitie

5.5.3 Bevindingen

De twee alternatieven staan niet tegenover elkaar, combinatie van alternatieven is goed mogelijk. Om een grootschalig energielandschap te realiseren is ruimte in het buitengebied nodig. Dit vraagt om samenwerking met de agrarische sector om voldoende ruimte vrij te maken. Daarnaast kan kleinschaligere energieopwekking gerealiseerd worden. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van initiatieven van burgers, zoals zonnepanelen op daken of kleinschalige windturbines bij agrarische bedrijven. Het mogelijk maken van deze kleinschalige energieopwekking vraagt voornamelijk om

een faciliterende rol van de gemeente, voor een grootschalig energielandgoed zal een meer sturende rol van de gemeente nodig zijn.

6 Botsproeven natuurgebieden

6.1 Kwaliteit of kwantiteit van natuur

Natuur is overal om ons heen en is in vele opzichten waardevol. Behalve de ecologische waarde vormt het ook een economische en sociale waarde. Een natuurlijke omgeving is nog steeds de basis voor de voedselproductie, het draagt bij aan het verminderen van wateroverlast en hittestress en is positief voor de gezondheid. De natuurgebieden staan onder druk, onder andere vanwege de recreatiebehoefte, toenemende droogte en overbelasting door stikstofdepositie. Indien de natuur meer ruimte krijgt zal niet alle natuur binnen de gemeente meer toegankelijk zijn voor de mens.

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Inzetten op het versterken van de natuurkwaliteit (en beheer) van de bestaande natuurgebieden.
- Inzetten op de ontwikkeling van meer nieuwe natuur en robuuste verbindingen.

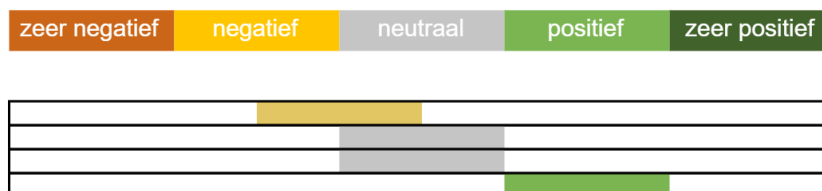
6.1.1 Versterken van de natuurkwaliteit van bestaande natuurgebieden

Versterking van de natuurkwaliteit van bestaande natuurgebieden kan betekenen dat deze gebieden minder toegankelijk worden voor de bevolking. Deze verminderde mogelijkheden voor recreatie in de natuur leidt tot een afname van de leefbaarheid in de gemeente. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling voor de ambitie groen & sociaal.

Op de ambities welvarend & mobiel en duurzaam & gezond worden geen effecten verwacht, deze ambities blijven vrijwel gelijk aan de referentiesituatie. Deze ambities zijn daarom neutraal beoordeeld.

Het versterken van de natuurkwaliteit van bestaande natuurgebieden draagt positief bij aan de ambitie waardevol. Het verbeteren van de kwaliteit van de natuurgebieden draagt bij aan de robuustheid van de natuur, verstoring wordt verminderd. Dit is positief voor het leefgebied voor flora en fauna. De ambitie waardevol is daarom beoordeeld als positief.

Versterken bestaande natuur

Groen & sociaal
 Welvarend & mobiel
 Duurzaam & gezond
 Waardevol

6.1.2 Inzetten op de ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen

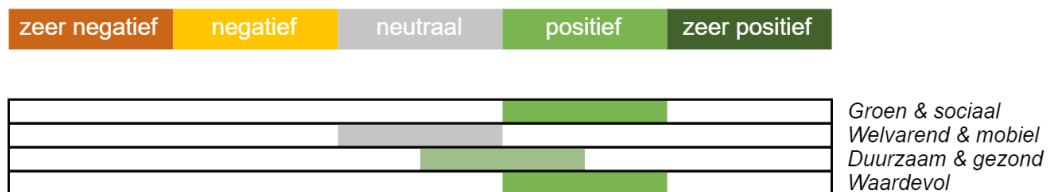
Het inzetten op de ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Hittestress wordt verminderd door de toevoeging van meer groen. De ontwikkeling van nieuwe natuur biedt daarnaast meer mogelijkheden voor recreatie in de natuur. Dit komt de kwaliteit van de leefomgeving ten goede. Dit leidt tot een positieve beoordeling van de ambitie groen & sociaal.

Met betrekking tot de ambitie welvarend & mobiel leidt dit alternatief enerzijds tot een afname van agrarisch gebied. Daarmee kan werkgelegenheid verloren gaan. Daarentegen bieden de extra recreatiemogelijkheden in de natuur kansen voor toerisme, recreatie en horeca. Al met al leidt dit tot een neutrale beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

Op de ambitie duurzaam & gezond heeft het inzetten op ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen licht positieve impact. Wanneer agrarisch gebied wordt omgevormd tot natuur heeft dit een positief effect op de waterhuishouding en de organische bodemkwaliteit.

Het inzetten op ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen heeft een positief effect op de ambitie waardevol. Dit alternatief leidt tot uitbreiding van leefgebied voor soorten en de verbindingen tussen gebieden leidt tot robuustere natuur en meer (ruimte voor) biodiversiteit. Door de toename van groen, kan tevens de recreatiedruk op de aanwezige natuurgebieden verminderd worden door recreatie meer te spreiden. Dit leidt tot een positieve beoordeling op de ambitie waardevol.

Ontwikkeling van nieuwe natuur

6.1.3 Bevindingen

Het versterken en herstellen van de huidige natuurkwaliteit kan gepaard gaan met een afname van de toeristische/recreatieve mogelijkheden, om zo verstoring van natuur te verminderen. Daarmee wordt geen bijdrage geleverd aan de opgave om het toeristisch-recreatieve aanbod te vergroten. Een van de opgaven voor de natuurgebieden is het versterken van het toeristisch-recreatief aanbod zonder dat dit leidt tot meer verstoring (zie paragraaf 4.2). Het realiseren van nieuwe natuur en nieuwe verbindingen draagt wel bij aan deze opgave. Daarbij biedt het kansen om de nieuwe natuurtypen af te stemmen op klimaatadaptieve maatregelen (paragraaf 6.1.1) en verdrogende effecten van agrarisch gebruik (paragraaf 6.2.2).

6.2 Verdroging natuurgebieden

Voor de gemeente Venray is water van belang vanwege de droge zandgronden en tegelijkertijd vanwege de ligging aan de Maas. Er ligt een groot aantal beken en beekdalen binnen de gemeentegrenzen en er ligt een waterwingebied dat belangrijk is voor de drinkwatervoorziening in de gemeente Venray. Voor het thema bodem gaat het om een efficiënt beheer en gebruik van de bodem en ondergrond. Het gebruik van de ondergrond neemt steeds grotere vormen aan. Voor de gemeente Venray ligt er ook een opgave voor verdroging in natuurgebieden.

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- De aanpak van verdroging in natuurgebieden kan alleen bereikt worden door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied, en dus moeten maatregelen in het agrarisch gebied genomen worden.
- Als gevolg van de verdroging worden in natuurgebieden andere vormen van natuurbeheer toegepast. Bij andere vormen van natuurbeheer kan o.a. gedacht worden aan omvormingsbeheer waarbij natuurdoelen volgend zijn op een natuurlijk watersysteem (en niet andersom) of het omvormen van naaldbossen naar loofbossen.

6.2.1 Verdroging van natuur tegengaan door maatregelen in agrarisch gebied

Het tegengaan van verdroging van natuur door het treffen van maatregelen in agrarisch gebied heeft naar verwachting geen effect op de ambities groen & sociaal. Dit leidt tot een neutrale beoordeling.

Het toepassen van maatregelen in agrarisch gebied, zoals het beperken van beregening in droge periodes en het verminderen van drainage, zorgen voor een wijziging in het landbouwproces. Echter leidt dit niet direct tot afname van de werkgelegenheid. Het agrarisch gebied blijft gelijk aan het agrarisch gebied in de referentiesituatie. De ambitie welvarend & mobiel is daarom tevens neutraal beoordeeld.

Het toepassen van maatregelen in agrarisch gebied draagt positief bij aan de waterkwaliteit, waterkwantiteit en de organische bodemkwaliteit. Doordat de bodem minder verdroogt door het beperken van (grond)watergebruik en het verminderen van drainage treedt er minder verzakking en verdichting van de ondergrond op. Hierdoor kunnen meer kleine organismen in de bodem leven die op weer positief zijn voor de bodemkwaliteit en waterkwaliteit. Dit resulteert in een positieve beoordeling voor de ambitie duurzaam & gezond.

Met betrekking tot de ambitie waardevol kunnen maatregelen in agrarisch gebied leiden tot positieve effecten in natuurgebieden. Wanneer op landbouwgronden nabij natuurgebieden mindere drainage plaatsvindt kan dit leiden tot hogere grondwaterstanden, wat positief is voor verdrogingsgevoelige natuur. Omdat dit alleen de agrarische gronden nabij verdroogde natuurgebieden betreft, is een licht positieve beoordeling gegeven.

Verdroging: maatregelen in agrarisch gebied

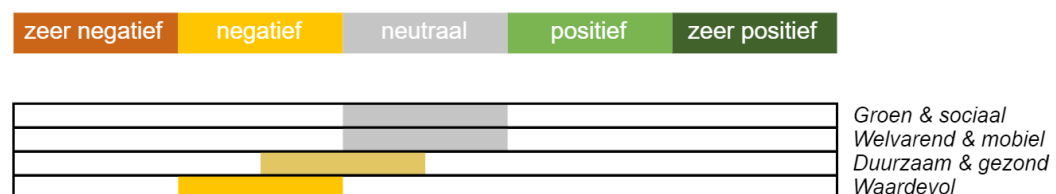
6.2.2 Verdroging aanpakken door andere vormen van natuurbeheer

Het toepassen van andere vormen van natuurbeheer heeft geen effect ten opzichte van de referentiesituatie voor de ambities groen & sociaal en welvarend & mobiel. Deze ambities zijn daarom neutraal beoordeeld.

Het toepassen van andere vormen van natuurbeheer verandert niets aan de verdrogende werking van drainage. De keuze kan zelfs leiden tot een toename van drainage. Door ander natuurbeheer toe te passen verdwijnt de noodzaak (prikkel) om verstoring van organische bodemkwaliteit en het grondwaterpeil te verminderen, omdat de nieuwe beplanting de huidige drainage kan verdragen. Dit leidt tot een verdere verslechtering van bodem, water en ondergrond en resulteert in een licht negatieve beoordeling op de ambitie duurzaam & gezond.

Door het toepassen van andere vormen van natuurbeheer gaan de huidige natuurwaarden verloren. De huidige natuurkwaliteiten hebben vaak ook een historische betekenis, waardoor deze niet zomaar vervangen kunnen worden door andere soorten. Daarnaast kunnen natuurgebieden minder divers worden omdat het gebied alleen geschikt wordt voor soorten die bestand zijn tegen drogere omstandigheden. Dit resulteert in een negatieve beoordeling voor de ambitie waardevol.

Verdroging: andere vormen van natuurbeheer

6.2.3 Bevindingen

De natuurgebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)) hebben een beschermde status. Aangezien de bevoegdheden voor deze gebieden bij de provincie (NNN) en het Rijk/EU (Natura 2000-gebieden) liggen, is het niet zondermeer mogelijk om een andere natuurtypen te realiseren. Hierdoor wordt geadviseerd om te kiezen voor het alternatief waarbij verdroging wordt tegen gegaan door aanpassingen in het agrarisch gebruik. Daarmee kan tevens een bijdrage

geleverd worden aan de opgave voor natuurgebieden: het behoud en versterking van de huidige natuurwaarden en biodiversiteit (zie paragraaf 4.2).

7 Botsproeven centrum Venray

7.1 Ontwikkelingsmogelijkheden in het centrum

Het centrum van Venray is een dynamisch en bruisend gebied, waarin historie, winkelen, (culturele) evenementen, horeca, recreatie, werken en wonen samenkomen. In het centrum zijn boven winkels en rondom het kernwinkelgebied veel woningen. De verscheidenheid aan functies die in het centrum samenkomen kunnen soms leiden tot spanning. Zo kunnen bewoners geluidsoverlast ervaren bij horeca en evenementen. Wanneer er in het centrum meer wordt toegestaan aan bijvoorbeeld geluid zal dit mogelijk leiden tot een minder prettige leefomgeving voor de mensen die er wonen. Op dit moment is er sprake van steeds meer leegstand in het centrum, vooral bij vrijkomende winkelpanden. Hoe wordt omgegaan met deze leegstand?

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Meer woningen in het centrum is een goede oplossing voor de leegstand.
- De centrumfunctie versterken door meer reuring (horeca/evenementen) toe te staan in het centrum, ook al leidt dit tot een minder prettig woonklimaat (meer overlast).

7.1.1 *Meer woningen in het centrum*

De ruimte in het centrum van Venray is beperkt. Het toevoegen van nieuwbouw ligt daardoor niet voor de hand. Wel kunnen functies gestapeld worden en kan gebruik gemaakt worden van leegstand van winkels in het centrum. Uit de leefomgevingsfoto blijkt dat er in de gemeente Venray een woningtekort in het woonmilieu 'binnenstad' bestaat. Door de leegstand in het centrum tegen te gaan door daar woningen toe te voegen wordt een bijdrage geleverd aan de woningvoorraad én verbetert de kwaliteit van de woonomgeving. Leegstand draagt namelijk niet bij aan een aantrekkelijke woonomgeving. Dit resulteert in een positieve beoordeling voor de ambitie groen & sociaal.

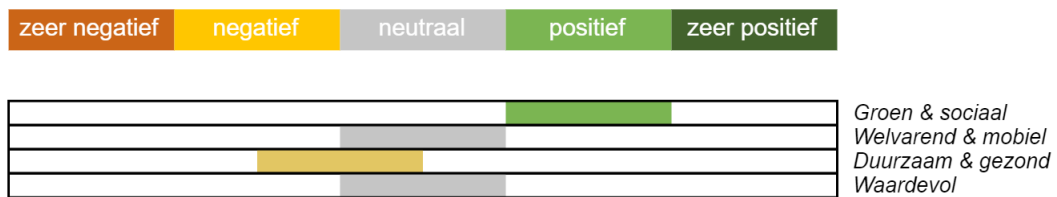
Het toevoegen van woningen in het centrum leidt tot meer verkeersbewegingen, zowel van auto's, fietsers, voetgangers als het openbaar vervoer als gevolg van de woningen. Daar staat tegenover dat er minder verkeersbewegingen ten aanzien van de winkels en horeca worden verwacht. De woningen worden voornamelijk in leegstaande panden gerealiseerd en het betreft een beperkt aantal woningen, waardoor de verkeerseffecten beperkt zijn. Naar verwachting zijn deze effecten niet merkbaar, wat resulteert in een neutrale beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

Een eventuele toename van verkeersbewegingen van autoverkeer leidt tot een toename van luchtverontreiniging en geluidbelasting. Ook hierbij gaat het om een beperkt aantal woningen en verkeersbewegingen. Daarentegen zullen meer mensen in het centrum wonen, waarmee

ook meer overlast kan worden ervaren van de horeca en evenementen in het centrum. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling omdat gesteld kan worden dat deze geluiden horen bij het wonen in een centrum gebied.

Ten aanzien van de ambitie waardevol kan het toevoegen van woningen in het centrum leiden tot meer draagvlak voor het behoud van cultuurhistorische waarden. Dit effect is naar verwachting beperkt, doordat het om een beperkt aantal woningen gaat. Het leidt tot een neutrale beoordeling.

Meer woningen in het centrum

7.1.2 Meer horeca en evenementen in het centrum

Een toename van activiteiten in het centrum is positief voor de leefbaarheid. Er ontstaan meer mogelijkheden voor sociale contacten. Dit komt de sociale inclusiviteit ten goede. Dit is positief beoordeeld voor de ambitie groen & sociaal.

Meer levendigheid in het centrum trekt nieuwe bedrijvigheid aan. Het verkeer dat deze activiteiten aantrekken kan leiden tot beperkingen in de verkeersdoorstroming. Echter weegt dit niet op tegen de positieve effecten die ontstaan door de toename van de werkgelegenheid. Een levendig centrum trekt mensen vanuit de regio aan, waar verschillende sectoren van kunnen profiteren (denk aan horeca en detailhandel). Deze verbetering van het vestigingsklimaat leidt tot een positieve beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

Meer levendigheid in het centrum trekt nieuwe bedrijvigheid aan. Dit leidt op twee manieren tot meer geluidhinder. Ten eerste ontstaat geluidhinder van de bedrijvigheid zelf (b.v. terrassen en evenementen). De bedrijvigheid trekt bovendien verkeer aan. De tweede wijze waarop geluidhinder kan ontstaan is dan ook door een toename van wegverkeerslawaai. Deze toename van geluid kan leiden tot gezondheidseffecten zoals stress of slapeloosheid. Dit resulteert in een negatieve beoordeling voor de ambitie duurzaam & gezond.

Net als de toevoeging van woningen kan het de toename van horeca en evenementen leiden tot meer draagvlak voor het behoud van cultuurhistorische waarden. Dit effect is naar verwachting beperkt ten opzichte van de huidige situatie, waardoor een neutrale beoordeling is gegeven.

Meer horeca en evenementen in het centrum

7.1.3 Bevindingen

Zowel de toevoeging van woningen als de toevoeging van horeca/evenementen biedt een oplossing van de leegstand in het centrum. Dit is immers een van de opgaven voor het centrum (zie paragraaf 4.3). Het ene alternatief leidt tot een verbetering van de balans tussen woningvraag en – aanbod, terwijl het andere alternatief juist kan leiden tot een verbetering van de levendigheid. Beide effecten zijn gewenst, waardoor een combinatie van functies voor de hand ligt. Het nadeel hiervan is dat de (nieuwe) woningen (geluids)overlast kunnen ondervinden van de reuring in het centrum. Het is daarom aan te raden om de functies zo veel mogelijk van elkaar te scheiden. Zo kunnen horeca en evenementen in het kernwinkelgebied worden geconcentreerd. De woonfuncties kunnen daarentegen aan de randen van het centrum (in de aanloopstraten van het kernwinkelgebied) gerealiseerd worden, zodat overlast zoveel mogelijk voorkomen wordt.

Wanneer gekozen wordt voor een combinatie van zowel extra woningen als extra horeca/evenementen kan een verdichting van het centrum plaatsvinden, met name wanneer niet alleen gebruik gemaakt wordt van de huidige leegstand, maar er ook nieuwbouw plaatsvindt. Deze mogelijke verdichting bemoeilijkt de andere opgave voor het centrum: vergroening (zie paragraaf 4.3). Indien de keuze leidt tot een verdichting van het centrum zullen andere maatregelen nodig zijn om ruimte te creëren voor groen. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van groene daken of het autoluw maken van het centrum waardoor parkeerruimte gebruikt kan worden voor de vergroeningsopgave. Dit hangt dan ook sterk samen met de keuze in paragraaf 7.2.

7.2 Inrichting openbare ruimte

In het centrum is op dit moment beperkt (openbaar) groen aanwezig. De wens bestaat om dit te verbeteren door meer groen te realiseren. Een groene, gezonde en (verkeers-)veilige woonomgeving zorgt voor een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, hetgeen leidt tot een positieve gezondheid. Meer groen draagt ook bij aan het verminderen van hittestress in het centrum. Tegelijkertijd is de ruimte in het centrum schaars. Op dit moment zijn er voldoende parkeerplaatsen aanwezig voor de auto. Er is geen behoefte aan meer parkeerplaatsen. De mensen uit de regio, die met de auto komen, worden dus goed voorzien.

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Inzetten op positieve gezondheid: meer ruimte voor groen en bewegen (zoals groene verbindingen met wijken of een stadspark), meer fietsverkeer en wandelroutes en minder auto's

- Inzetten op Venray als belangrijke regionale centrumfunctie en willen aantrekkelijk zijn voor zoveel mogelijk bezoekers waarbij een goede bereikbaarheid en parkeermogelijkheid van alle vervoersmodaliteiten, met name voor de auto, hoort.

7.2.1 Inzet op positieve gezondheid

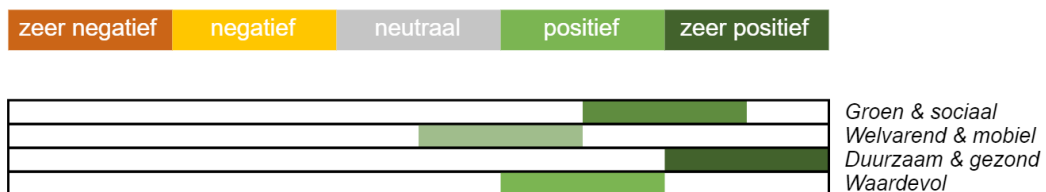
Dit alternatief leidt tot positieve tot zeer positieve effecten op de ambitie groen & sociaal. De inzet op het vergroenen van het centrum draagt namelijk bij aan een aantrekkelijke woonomgeving, nodigt uit tot beweging en beperkt de kans op wateroverlast en hittestress (doordat groen een verkoelend effect heeft). Daarnaast worden meer mensen te voet en op de fiets verwacht, met ontmoeting en levendigheid tot gevolg. Een aandachtspunt is echter wel de relatief beperkte ruimte in het centrum.

Wanneer het autoverkeer ontmoedigd wordt en voldoende alternatieve vervoersmiddelen worden geboden, zoals fiets- en wandelroutes en het openbaar vervoer, blijft de bereikbaarheid van het centrum gehandhaafd. De multimodale bereikbaarheid van het centrum neemt zelfs toe. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

Het stimuleren van fiets- en wandelverkeer, en ontmoedigen van autoverkeer leidt tot een verhoogd gebruik van duurzame vervoersmiddelen. Deze duurzame vervoersmiddelen leiden tot minder emissie van broeikasgassen. De negatieve effecten van autoverkeer (geluid en luchtverontreiniging) worden beperkt. Deze positieve effecten met betrekking tot gezondheidsbescherming leiden tot een zeer positieve beoordeling voor de ambitie duurzaam & gezond.

De inzet op groen biedt meer ruimte aan plant- en diersoorten in het centrum. Dit is positief voor de biodiversiteit en leidt tot een positieve beoordeling van de ambitie waardevol.

Inzet op positieve gezondheid

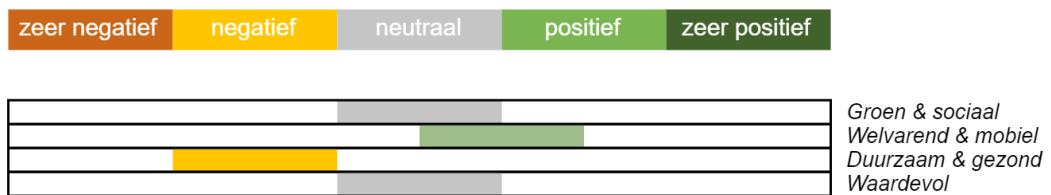
7.2.2 Inzet op regionale functie

Dit alternatief is niet wezenlijk anders dan de huidige situatie waarin het centrum van Venray goed bereikbaar is en er voldoende parkeergelegenheden aan de randen van het centrum te vinden zijn. Een verdere verbetering van de bereikbaarheid voor met name autoverkeer leidt tot meer vervoersbewegingen. Deze extra vervoersbewegingen kunnen leiden tot meer geluidbelasting, een toename van luchtverontreiniging en broeikasemissies. Dit leidt tot een negatieve beoordeling van de ambitie duurzaam & gezond.

Bedrijven hechten bij hun locatiekeuze veel waarde aan (multimodale) bereikbaarheid. Door de bereikbaarheid verder te verbeteren ontstaan positieve effecten op het vestigingsklimaat van Venray. Deze effecten zijn echter beperkt, omdat de bereikbaarheid in de huidige situatie al goed is. Dit resulteert in een licht positieve beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

Op de ambities groen & sociaal en waardevol worden geen effecten verwacht.

Inzet op regionale functie

7.2.3 *Bevindingen*

Uit de beoordeling blijkt dat een inzet op positieve gezondheid positieve effecten op alle vier ambities heeft. Dit vraagt echter wel om extra ruimte voor groen in het centrum. Zoals ook in paragraaf 7.1.3 is beschreven is er beperkt ruimte beschikbaar om deze opgave te verwezenlijken. Dit vraagt om oplossingen zoals groene daken en (grote) plantenbakken op pleinen. Daarnaast kunnen de bestaande parkeerterreinen groener worden ingericht. Door de beperkte ruimte in het centrum dient de keuze in samenhang gemaakt te worden met andere opgaven voor het centrum, zoals de woningopgave en de wens om meer levendigheid te realiseren (zie paragraaf 7.1).

8 Botsproeven woongebieden

8.1 Rol van de gemeente bij woningbouw

Er is momenteel sprake van een woningtekort (kwantitatief). Daarnaast sluit ook de kwaliteit van de plannen niet altijd goed aan bij de behoefte. Zo is er zorg over voldoende woningen voor starters en senioren. Welke rol pakt de gemeente Venray bij de woningbouwontwikkeling? Pakt de gemeente meer regie of worden woningbouwontwikkeling meer overlaten aan de markt? Op dit moment is er geen kwalitatieve sturing vanuit de gemeente, waarbij bijvoorbeeld een minimaal aandeel aan betaalbare woningen wordt geëist per woningbouwproject.

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Om de woningbouw te versnellen leggen we het initiatief zoveel mogelijk bij de markt en stellen geen extra eisen.
- We sturen meer op de kwaliteit dus zetten we in op een minimaal aandeel betaalbare en/of levensloopbestendige woningen bij nieuwe woningbouwplannen.

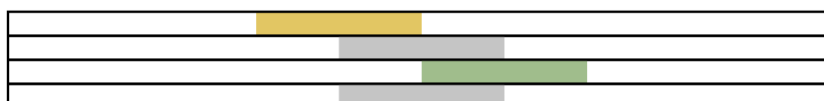
8.1.1 Initiatief voor woningbouw ligt bij de markt

Het overlaten van het initiatief voor woningbouw aan de markt leidt tot een (grotere) bijdrage aan de kwantitatieve woningbouwopgave. Daarbij bestaat echter wel de kans dat niet het juiste type woningen gebouwd wordt waar vraag naar is. Doorgaans is de bouw van duurdere en/of kleinere woningen namelijk aantrekkelijker voor de markt. Daarom scoort de ambitie groen & sociaal licht negatief.

Woningen laten bouwen door de markt kan licht positief zijn voor de duurzaamheid doordat er mogelijk meer budget beschikbaar is (door een positievere businesscase) om hier invulling aan te geven door middel van bijvoorbeeld meer groen in de leefomgeving, klimaatadaptieve maatregelen en circulair bouwen. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling voor de ambitie duurzaam & gezond.

Op de ambities welvarend & mobiel en waardevol worden geen effecten verwacht. Dit is beoordeeld als neutraal.

Initiatief woningbouw ligt bij de markt

Groen & sociaal
 Welvarend & mobiel
 Duurzaam & gezond
 Waardevol

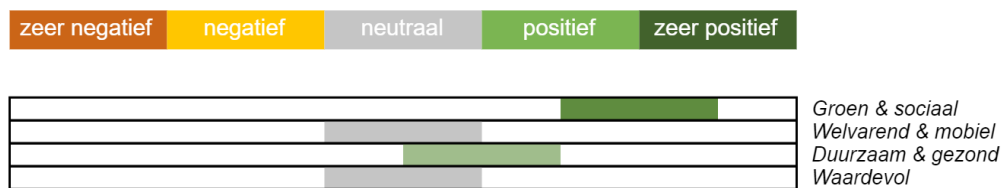
8.1.2 De gemeente heeft een sturende rol in de bouw van woningen

De ambitie groen & sociaal is beoordeeld als positief tot zeer positief. De gemeente kan sturen op de bouw van woningen voor doelgroepen die op dit moment niet zo makkelijk aan een woning kunnen komen. Bijvoorbeeld door een gewenst percentage per woningtype op te stellen.

De gemeente kan door middel van sturing mogelijk ook de verduurzaming van de woning versnellen. Daarnaast liggen er kansen om bijvoorbeeld sociale woningen niet te bouwen op de meest milieubelaste plekken, of door extra aandacht te geven aan kwaliteiten van de leefomgeving (meer groen in de wijk). Deze kansen zijn beoordeeld als licht positief voor de ambitie duurzaam & gezond.

Naar verwachting leidt de sturende rol niet tot effecten op de ambities welvarend & mobiel en waardevol. Dit is beoordeeld als neutraal.

Gemeente heeft sturende rol in de bouw van woningen

8.1.3 Bevindingen

De gemeente staat voor een kwalitatieve én kwantitatieve woningbouwopgave. Wanneer de woningbouw volledig aan de markt overgelaten wordt kan een grotere bijdrage aan het kwantitatieve woningaanbod geleverd worden dan het alternatief waarbij de gemeente stuurt. Aangezien de gemeente ook te maken heeft met een kwalitatieve opgave is enige sturing op de gewenste woningtypen vanuit de gemeente gewenst. Dit vraagt een actieve rol van de gemeente waarbij richtlijnen worden opgesteld (bijvoorbeeld het gewenst percentage per woningtype per wijk) en stimuleringsregelingen om sociale woningbouw mogelijk te maken.

8.2 Verduurzaming woningvoorraad

Woningen en bedrijven zijn de grote verbruikers van gas en elektra in de gemeente. In de omgevingsvisie kan ingezet worden op het reduceren van CO₂ door gasloos te bouwen en de bestaande bebouwde omgeving te verduurzamen. Op welke schaal wordt dit aangepakt? Wordt gekozen voor een kleinschalige aanpak (op particulier niveau) of grootschalige aanpak (op wijk- en/of gemeentelijk niveau)?

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Inzetten op het aanpassen/verduurzamen van individuele woningen, door het stimuleren en omarmen van particuliere initiatieven.
- Inzetten op een grootschalige aanpak door het verduurzamen van een of meerdere woonwijken (bijv. voorbeeld ecowijk; gasloze woonwijk).

8.2.1 Inzet op verduurzamen individuele woningen

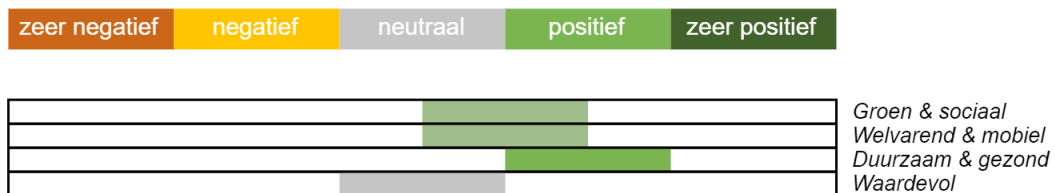
Door in te zetten op het verduurzamen van individuele woningen ontstaat een afname van het gebruik van fossiele brandstoffen (met name aardgas) en worden emissies van broeikasgassen beperkt. Dit leidt tot een positieve effecten de ambitie duurzaam & gezond. Echter is de gemeente met deze keuze sterk afhankelijkheid van de bereidheid van particulieren om uiteindelijk energieneutraal te worden.

Dit alternatief is licht positief beoordeeld voor de ambities groen & sociaal. De aanpassingen leiden tot duurzamere woningen, waar vraag naar is op de huizenmarkt. Dit leidt tot een betere balans tussen vraag en aanbod van woningen. Het betreft echter een beperkt aantal woningen waardoor een licht positieve beoordeling is gegeven.

Met betrekking tot de ambitie welvarend & mobiel kan de lokale economie profiteren doordat er meer werkgelegenheid ontstaat voor bouw- en installatiebedrijven. Doordat dit positieve effect alleen optreedt als deze werkgelegenheid lokaal wordt ingevuld is een licht positieve beoordeling gegeven.

De ambitie waardevol is neutraal beoordeeld omdat er geen effecten worden verwacht.

Inzet op verduurzamen individuele woningen

8.2.2 Grootschalige aanpak door verduurzamen van woonwijk(en)

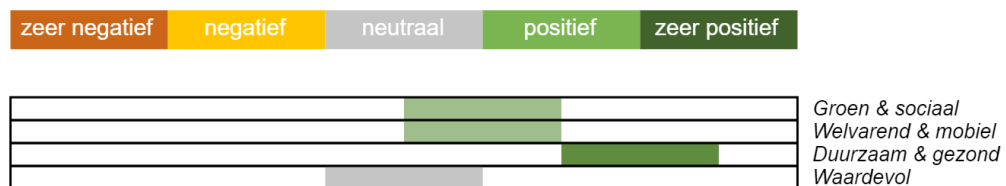
De grootschalige aanpak leidt, net als het verduurzamen van individuele woningen, tot meer duurzame woningen en daarmee tot een betere balans tussen vraag en aanbod van woningen. Ook hierbij geldt dat het een beperkt aantal woningen betreft. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie groen & sociaal.

Met betrekking tot de ambitie welvarend & mobiel kan de lokale economie (met name bouw- en installatiebedrijven) profiteren van de uit te voeren werkzaamheden. Dit resulteert in een licht positieve beoordeling.

Wanneer de gemeente inzet op grootschalige verduurzaming van één of meerdere woonwijken wordt een relatief grotere bijdrage geleverd aan energiedoelstellingen ten opzichte van de inzet op individuele woonwijken. Deze grootschalige aanpak leidt daarom tot sterkere positieve effecten op de ambitie duurzaam & gezond. Toch blijft de gemeente ook bij dit alternatief afhankelijk van de bereidheid van particulieren om te verduurzamen.

Er worden geen effecten verwacht ten aanzien van de ambitie waardevol.

Grootschalige aanpak door verduurzamen woonwijk(en)

8.2.3 Bevindingen

Het verduurzamen van de woningvoorraad is een van grote opgaven in de woongebieden (zie paragraaf 4.4). De twee alternatieven staan niet tegenover elkaar, maar kunnen goed gecombineerd worden. Naar verwachting zullen er onvoldoende particuliere initiatieven zijn om volledig energieneutraal te worden. Er is daarom ook een grootschalige aanpak nodig om woonwijken te verduurzamen. Door in één of meerdere wijken, in samenwerking met de bewoners, te starten met grootschalige verduurzaming kunnen de eerste stappen gezet worden richting de energiedoelstellingen. Tegelijkertijd kan in andere wijken geleund worden op initiatieven vanuit de samenleving. Vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeente om de energiedoelstellingen te halen kan de gemeente een faciliterende rol op zich nemen om deze initiatieven te ondersteunen.

8.3 Vergroenen van de woonomgeving

De groenstructuur binnen de woongebieden van de kern Venray wordt met name bepaald door een reeks van (sport-)parken en het Vlakwaterbos/Odapark, tezamen met de groene uitstraling van de twee (voormalige) instituutsterreinen. Vanuit de gemeente wordt ingezet op een veilige en gezonde woonomgeving, gericht op bewegen en ontmoeten en toegankelijk voor mensen met een beperking. Hoe wordt een gezonde en groene leefomgeving voor de inwoners gerealiseerd?

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Investeren in goede verbindingen vanuit de woongebieden naar het buitengebied (groen in nabije omgeving).
- Meer toegankelijk groen in alle woongebieden en een streefnorm per wijk formuleren (waarbij de aanpak van de 'stenige' wijken voorrang heeft).

8.3.1 Realiseren van goede verbindingen tussen woon- en buitengebied

Door de verbindingen tussen woongebieden en het buitengebied te verbeteren hebben inwoners van de kernen betere toegang tot gebieden waar men kan recreëren. Er vinden geen veranderingen plaats in de directe woonomgeving, maar de toegankelijkheid van het buitengebied zorgt er wel voor dat er een gezondere leefomgeving ontstaat. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie groen & sociaal.

Nieuwe verbindingen dragen -logischerwijs- positief bij aan de bereikbaarheid van, naar en binnen de gemeente. Nieuwe verbindingen kunnen huidige, drukke wegen ontlasten en zo voor een verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid zorgen. Door prioriteit te geven aan OV- en fietsverbindingen wordt een positieve bijdrage geleverd aan de multimodale bereikbaarheid. Dit leidt tot een positief effect op welvarend & mobiel.

Het creëren van goede (nieuwe) verbindingen tussen woongebied en het buitengebied kan de inwoners stimuleren om meer naar buiten te gaan en te gaan bewegen. Dit is positief voor de gezondheidsbevordering. De ambitie duurzaam & gezond is daarom licht positief beoordeeld.

Doordat de toegankelijkheid van het buitengebied verbetert kan de recreatiedruk in natuurgebieden toenemen. Dit kan leiden tot een toename van verstoring en afname van natuurwaarden en biodiversiteit. De ambitie waardevol is daarom beoordeeld als licht negatief.

Goede verbindingen tussen woon- en buitengebied

8.3.2 Inzetten op meer toegankelijk groen in alle woonwijken

Het vergroenen van woonwijken draagt bij aan een aantrekkelijke woonomgeving en biedt ruimte voor ontmoetingen. Hiermee ontstaan positieve effecten voor de leefbaarheid van woonwijken. Ook het risico op wateroverlast bij hevige regenval neemt hierdoor af. Het effect op de ambitie groen & sociaal is beoordeeld als positief tot zeer positief.

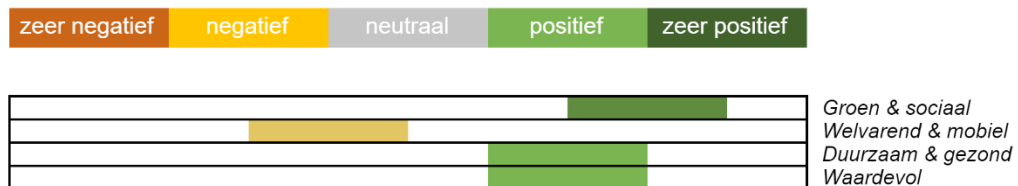
De ruimte voor meer openbaar groen kan ten koste gaan van de ruimte voor verkeersfunctie, door bijvoorbeeld smaller wegprofielen toe te passen of minder parkeergelegenheid te realiseren. Dit kan de bereikbaarheid voor autoverkeer negatief beïnvloeden. Tegelijkertijd kan de bereikbaarheid voor langzaam verkeer licht verbeteren. Het effect op de ambitie welvarend & mobiel is daarom licht negatief beoordeeld.

Het toevoegen van meer toegankelijk groen binnen de woongebieden verbetert de (lucht)kwaliteit van de woonomgeving. Groen heeft een verkoelend effect op warme dagen. De kans op hittestress wordt beperkt en daarmee ook de gezondheidsrisico's die hittestress

met zich meebrengt, zoals benauwdheid en slapeloosheid. Daarnaast bieden deze nieuwe groenvoorzieningen kansen om sporten en bewegen te stimuleren door de aanleg van goede wandelpaden en openbare sportvoorzieningen. De impact op de ambitie duurzaam & gezond is daarom positief beoordeeld.

De vergroening van de woonwijken biedt meer ruimte voor plant- en diersoorten. Dit heeft positieve effecten op de biodiversiteit. Daarnaast kan het leiden tot een afname van recreatiedruk in natuurgebieden omdat mensen dicht bij huis kunnen recreëren in een groene omgeving. Naar verwachting zijn deze effecten echter wel beperkt omdat de natuurwaarden in woonwijken wezenlijk anders zijn dan die in natuurgebieden. Dit leidt tot een positieve beoordeling van de ambitie waardevol.

Meer toegankelijk groen in alle woonwijken

8.3.3 Bevindingen

De inzet op een betere verbinding tussen de woongebieden en het buitengebied draagt bij aan een beweegvriendelijke woonomgeving. Er wordt niet of nauwelijks groen toegevoegd in de woongebieden. Het tweede alternatief, waarbij ingezet wordt op meer toegankelijk groen in alle woonwijken draagt zowel bij aan een beweegvriendelijke woonomgeving als aan klimaatadaptatie. Daarmee wordt ingezet op een van grote opgaven in de woongebieden, namelijk de vergroening. Door de benodigde inzet op klimaatadaptatie in de woongebieden staan de alternatieven niet naast elkaar. Wel kan de inzet op verbindingen tussen woongebieden en het buitengebied als aanvullende keuze worden beschouwd, waarmee de beweegvriendelijke omgeving verder wordt verbeterd.

9 Botsproeven werkgebieden

9.1 Aanpak bestaande bedrijventerreinen

Er zijn verouderde bedrijventerreinen in Venray en er is ook veel discussie over het wel of niet toevoegen van nieuwe terreinen. Gemiddeld vindt 70% van de verplaatsingen binnen de bedrijventerreinen plaats binnen de gemeente. De gemeente Venray heeft een fonds herstructurering bedrijventerreinen, maar de middelen zijn beperkt. Er wordt op dit moment geen beleid gevoerd op de aanpak/revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Welke rol, middelen en instrumenten kan de gemeente inzetten om de veroudering van bedrijventerreinen tegen te gaan?

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- De bedrijven en ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor de toekomstbestendigheid voor hun bedrijventerrein.
- Sturen op ontwikkelingen/veranderingen; inzetten op een koppeling tussen nieuw en oud (bij elke verplaatsing/verandering van een bedrijf stellen wij eisen over de invulling en revitalisering van de oude locatie).
- Actief aan de slag met bestaande bedrijventerreinen. Dit houdt in dat de gemeente (indien nodig) actief bedrijven verplaatst, eisen stelt aan verouderde bedrijventerreinen en structureel middelen vrijmaakt.

9.1.1 *Verantwoordelijkheid ligt bij bedrijven en ondernemers*

Naar verwachting zullen de bedrijventerreinen in beperkte mate gerevitaliseerd worden wanneer bedrijven en ondernemers zelf verantwoordelijk zijn voor de toekomstbestendigheid van hun bedrijventerrein. Er zal met name naar de eigen bedrijfsvoering gekeken worden. Hiermee gaan verduurzamingsinitiatieven gepaard en de kwaliteit van de panden op bedrijventerreinen zullen verbeteren. Dit heeft een positieve impact op de aantrekkelijkheid (en mogelijk vestigingsklimaat) van het bedrijventerrein. Grootschalige ingrepen op bedrijventerreinen worden bij deze keuze mogelijk niet of minder snel opgepakt, omdat dit voor bedrijven of ondernemers niet rendabel is. De positieve effecten zijn daarom beperkt. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie welvarend & mobiel en de verduurzamingsinitiatieven leiden tot een licht positieve beoordeling op de ambitie duurzaam & gezond.

Investerings in de openbare ruimte zullen in (zeer) beperkte mate worden uitgevoerd. Zo zullen de bedrijventerreinen niet worden vergroend. Positieve effecten met betrekking tot klimaatadaptatie en biodiversiteit blijven uit. Dit resulteert in een neutrale beoordeling voor de ambities groen & sociaal en waardevol.

Verantwoordelijkheid ligt bij bedrijven en ondernemers

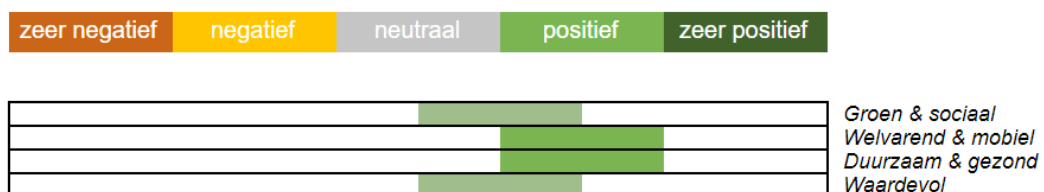
9.1.2 Sturende rol van de gemeente

De gemeente kan een sturende rol pakken door bij bedrijfsuitbreidingen te sturen op extra maatregelen op het gebied van groen/ water/energie, of door bij verplaatsingen eisen te stellen ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteit van de 'oude' locatie zodat deze netjes wordt achtergelaten. Dit kan bijdragen aan het vergroenen van bedrijventerreinen, met positieve effecten m.b.t. het voorkomen van hittestress en het bevorderen van biodiversiteit tot gevolg. Deze effecten zullen alleen optreden bij bedrijfsverplaatsingen of -uitbreidingen, waardoor de effecten beperkt zijn. Het resulteert in een licht positieve beoordeling voor de ambities groen & sociaal (vergroening/hittestress) en waardevol (biodiversiteit).

De revitalisering leidt tot een aantrekkelijker bedrijventerrein. Daarmee verbetert ook het vestigingsklimaat op het bedrijventerrein. Dit kan zorgen voor nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

De eisen die gesteld worden op het gebied van groen/water/energie dragen bij aan de verduurzaming en vergroening van bedrijventerreinen. Daarmee ontstaan positieve effecten op de energiebalans en kan wateroverlast voorkomen worden omdat hemelwater beter in de bodem kan infiltreren. Dit leidt tot een positieve beoordeling voor de ambitie duurzaam & gezond.

Sturende rol gemeente

9.1.3 Actieve aanpak door gemeente

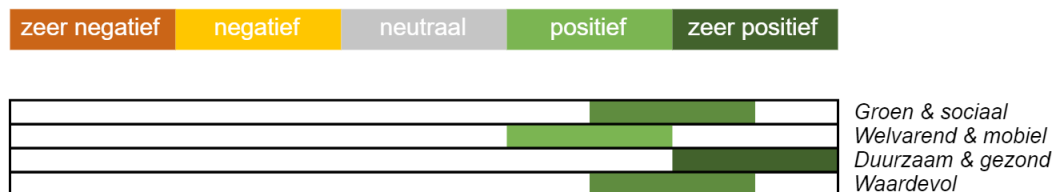
Met een actieve aanpak kan worden geïnvesteerd in het vergroenen van de openbare ruimte, waarmee een (zeer) positieve bijdrage geleverd kan worden aan het voorkomen van wateroverlast en hittestress (klimaatadaptatie). Dit leidt tot een positieve tot zeer positieve beoordeling op de ambitie groen & sociaal. Daarnaast kan een (zeer) positieve bijdrage

geleverd worden aan de biodiversiteit op bedrijventerreinen, doordat het leefgebied van plant- en diersoorten wordt vergroot. Dit leidt tot een positieve tot zeer positieve beoordeling op de ambitie waardevol.

De revitalisering van bedrijventerreinen kan de aantrekkelijkheid en het vestigingsklimaat van het bedrijventerrein verbeteren. Nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid kunnen aangetrokken worden, daarmee gaan echter wel extra verkeersbewegingen gepaard. Dit resulteert in een positieve beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

De vergroening van bedrijventerreinen zorgt ervoor dat wateroverlast wordt beperkt. Het aandeel verhard oppervlak zal afnemen, waardoor hemelwater makkelijker kan infiltreren in de bodem. Daarnaast kan een aantrekkelijke omgeving bedrijven aanzetten tot (extra) verduurzamingsinitiatieven. Dit leidt tot een positieve tot zeer positieve beoordeling voor de ambitie duurzaam & gezond.

Actieve aanpak door gemeente

9.1.4 Bevindingen

De meest positieve effecten met betrekking tot het revitaliseren en verduurzamen van bedrijventerreinen worden behaald wanneer de gemeente hier een actieve aanpak voor ontwikkelt. Vanuit het omgevingsbelang is een actieve aanpak de beste keuze, het draagt namelijk bij aan alle grote opgaven voor de werkgebieden: het vergroenen van de werkgebieden, de opwekking van duurzame energie én het creëren van een meer divers arbeidsaanbod. Een dergelijke aanpak gaat natuurlijk ook gepaard met (extra) financiële middelen en handhaving van het gevoerde beleid. Om de kosten te drukken zou de gemeente ook kunnen kiezen voor een sturende rol of de verantwoordelijkheid bij de bedrijven zelf kunnen leggen. Hiermee ontstaan echter minder positieve effecten dan bij een actieve aanpak van de bedrijventerreinen.

9.2 Ruimte voor logistiek

De gemeente Venray heeft een groot aantal bedrijventerreinen. Dit vormt een belangrijke pijler voor de werkgelegenheid en welvaart in Venray. De bedrijventerreinen liggen verspreid over het grondgebied, met name bij Venray en Oostrum maar ook in Ysselsteyn en Wanssum (haven). Op de bedrijventerreinen Smakterheide, De Blakt en Haven Wanssum is nog beperkt ruimte voor nieuwe grootschalige logistieke bedrijven (deels door revitalisering /uitbreiding). De gemeente Venray wil ruimte bieden aan behoud en groei van bestaande werkgelegenheid en bedrijvigheid. Er is behoefte aan ruimte voor logistiek. Waar wordt deze ruimte geboden?

Dit leidt tot de volgende alternatieven:

- Alléén op de bedrijventerreinen Smakterheide, De Blakt en Haven Wanssum is ruimte voor logistieke bedrijvigheid.
- Ruimte bieden aan logistieke bedrijvigheid door middel van 30 ha nieuw aan te leggen bedrijventerrein en/of op bestaande bedrijventerreinen elders in de gemeente vanwege de positie als logistieke hotspot voor deze sector.

9.2.1 Beperking ruimte voor logistieke hallen tot drie bedrijventerreinen

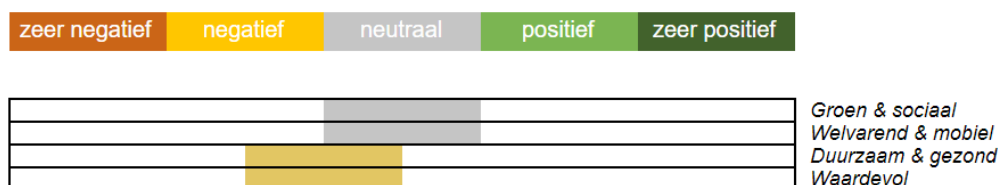
Naar verwachting treden er geen effecten op met betrekking tot de ambitie groen & sociaal.

De ruimte voor logistieke hallen wordt beperkt tot drie bedrijventerreinen (Smakterheide, De Blakt en Haven Wanssum). Deze ruimte leidt tot een toename van werkgelegenheid. Het betreft echter werkgelegenheid waar nu en in de toekomst weinig arbeidsaanbod voor is, zoals magazijnwerk en vrachtwagenchauffeurs. Daarnaast zal het aantal verkeersbewegingen, met name vrachtverkeer toenemen. Dit heeft een licht negatief effect op verkeer. Het wegennet rond de drie bedrijventerreinen kan deze groei aan, maar negatieve effecten op het wegbeeld en verkeersveiligheid blijven bestaan. De licht positieve effecten op werkgelegenheid en de licht negatieve effecten op mobiliteit leiden tot een neutrale beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

De overlast van vrachtverkeer in de vorm van geluid, luchtverontreiniging en broeikasgassen wordt beperkt tot woongebieden nabij de drie bedrijventerreinen. Uitbreiding van logistieke hallen leidt hier tot een toename van vrachtverkeer en daardoor tot een lichte toename van overlast. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling voor de ambitie duurzaam & gezond.

Door de uitbreiding van logistieke bedrijven alleen toe te staan op bestaande bedrijventerreinen is er geen aantasting van landschap. De toename van verkeer door uitbreiding van logistieke hallen leidt wel tot een toename van stikstofemissies en mogelijk tot toename van stikstofdepositie. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling.

Ruimte voor logistieke hallen op drie bedrijventerreinen

9.2.2 In de gehele gemeente is ruimte voor logistieke hallen

Naar verwachting treden er geen effecten op met betrekking tot de ambitie groen & sociaal.

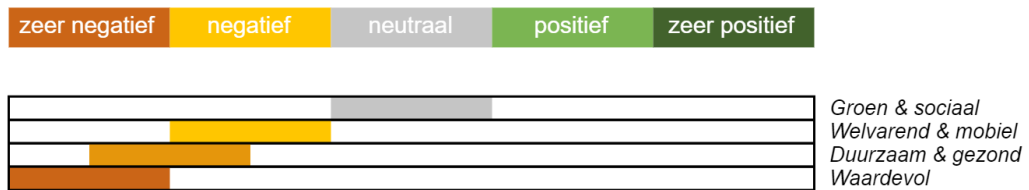
Door in de gehele gemeente ruimte te bieden aan logistieke hallen bestaat de mogelijkheid dat deze bedrijvigheid zich ook op plekken zal vestigen die verder van de A73 gelegen zijn. Dit

leidt tot meer verkeersbewegingen in de gehele gemeente, met negatieve effecten op de bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Naar verwachting treden er beperkte positieve effecten op de werkgelegenheid op, omdat het met name werk op MBO-niveau vraagt (onder andere door robotisering) terwijl het gemiddelde opleidingsniveau de komende jaren waarschijnlijk toe zal nemen. De beperkt positieve effecten met betrekking tot de werkgelegenheid, wegen niet op tegen de negatieve verkeerseffecten. Dit resulteert in een negatieve beoordeling voor de ambitie welvarend & mobiel.

De verkeerstoename die met de logistieke hallen gepaard gaat, zal niet beperkt zijn tot een aantal plekken, maar zal in de gehele gemeente te merken zijn. Dit betekent dat ook de milieudruk in de vorm van geluidbelasting en luchtverontreiniging van wegverkeer in de gehele gemeente zal toenemen. Daarnaast neemt de energiebehoefte en de uitstoot van broeikasgassen toe. Dit is beoordeeld als negatief tot zeer negatief voor de ambitie duurzaam & gezond.

Tot slot zal de mogelijkheid om logistieke hallen te realiseren in de gehele gemeente leiden tot verlies van landschappelijke waarden. Door deze hallen niet te clusteren op een aantal bedrijventerreinen zullen op vele plaatsen in de gemeente logistieke hallen in het landschap zichtbaar zijn. Dit leidt tot een zeer negatieve beoordeling voor de ambitie waardevol.

Ruimte voor logistieke hallen in de gehele gemeente

9.2.3 Bevindingen

Het toestaan van grootschalige logistieke hallen in de gehele gemeente leidt tot negatieve effecten op drie van de vier ambities. Wanneer de logistieke hallen geconcentreerd blijven op drie bedrijventerreinen worden de negatieve effecten kleiner en kan de huidige logistieke sector blijven bestaan, met beperkte uitbreidingsmogelijkheden. Dit sluit aan bij de opgave om een meer divers arbeidsaanbod te realiseren. Vanuit het omgevingsbelang is het daarom aan te raden om te kiezen voor het alternatief waarbij alleen op drie bestaande bedrijventerreinen ruimte is voor logistieke hallen.

10 De keuzes van de omgevingsvisie

De botsproeven in de voorgaande hoofdstukken hebben geleid tot beleidskeuzes. In de volgende paragraaf wordt een overzicht gegeven van de gemaakte keuzes. Deze keuzes zijn verwerkt in de ontwerp-omgevingsvisie.

10.1 De gemaakte keuzes met betrekking tot de botsproeven

Nr.	Gemaakte keuze
1	De gemeente zet in op een gebiedsgerichte aanpak voor de ontwikkeling van het agrarisch gebied. Hiervoor wordt onderzocht welke gebiedstypen worden onderscheiden en welke ontwikkelingsmogelijkheden per gebied acceptabel zijn.
2	Een goed woon- en leefklimaat voor woningen in het buitengebied wordt verbeterd en geborgd. De gemeente zet in op het terugdringen van overlastlocaties en is terughoudend met nieuwe woningen in agrarische gebieden.
3	De gemeente heeft gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak rondom leegstaande agrarische bebouwing (VAB's). Daarbij wordt in eerste instantie ingezet op slopen om verrommeling en ondermijning te voorkomen. Voor het behoud van economische bedrijvigheid wordt hergebruik met kleinschalige bedrijvigheid toegestaan op locaties waar dit passend is.
4	De klimaatverandering wordt aangepakt met een combinatie van grootschalige en kleinschalige maatregelen in agrarische gebieden.
5	De gemeente heeft gekozen voor een combinatie van grootschalige en kleinschalige energiemaatregelen volgens de KODE in agrarische gebieden.
6	Het accent ligt op behouden, herstellen en versterken van de natuurkwaliteit in bestaande natuurgebieden. De gemeente zet in op uitbreiding van het areaal wanneer dit is gericht op het robuuster maken van de bestaande natuur, versterking van de biodiversiteit en verbinden van bestaande natuurgebieden.
7	De verdroging van natuurgebieden wordt tegen gegaan door alternatieve vormen van natuurbeheer te onderzoeken zoals waterbeheer, ecosysteembeheer en bosbeheer gericht op biodiversiteit.
8	De gemeente zet in op meer woningen in leegstaande panden in het centrum van Venray. Door het woongedeelte meer te scheiden van het kernwinkelgebied moet gezorgd worden voor een juiste balans tussen prettig wonen en een levendig centrum. Er worden subsidiemogelijkheden beschikbaar gesteld voor de verplaatsing en/of transformatie van winkel- en horecapanden (stimuleringsverordening Centrum).
9	Er wordt ingezet op positieve gezondheid. In het centrum van Venray komt meer ruimte voor (kwalitatief goed) groen. Daarmee moet sporten, bewegen en ontmoeten gestimuleerd worden. Er wordt ingezet op aantrekkelijke fiets- en looproutes. De verwachting is dat er minder ruimte voor de auto in het centrum nodig is. De ruimte die vrijkomt wordt gebruikt voor de vergroeningsopgave. Ook worden pandeigenaren gestimuleerd om bij verbouwingen te investeren in groenere tuinen, daken en gevels.
10	De gemeente pakt een sturende rol in de woningbouwopgave. De gemeente wil de woningbouw versnellen door proactief de voortgang van alle woningbouwplannen (bestaande en nieuwe) te bewaken en waar nodig actie te ondernemen om de uitvoerbaarheid te verhogen. Daarnaast is het doel om de komende 10 jaar 1.500

	woningen bij te bouwen (gemiddeld ca. 150 per jaar). De eerste jaren wordt een inhaalslag gemaakt door minimaal 200 woningen per jaar te realiseren.
11	Verduurzamen van de bestaande woningen door huiseigenaren te stimuleren tot het doen van duurzame investeringen (bijvoorbeeld isoleren). Bij 'gasloze' nieuwbouw wordt eerst gekeken naar grootschalige oplossingen (zoals collectieve warme koude opslag) en dan naar individuele oplossingen (zonnepanelen en warmtepomp).
12	De gemeente zet in op meer toegankelijk groen in de woongebieden. Daarvoor wordt een streefdoel per wijk geformuleerd voor de gewenste toename van openbaar groen en bomen. De aanpak van de vier stenige buurten Centrum, Bomenbuurt, Noordwest en West-Midden heeft daarbij prioriteit. Hier wordt gestreefd naar minimaal 10% meer groen of bomen. Bij nieuwe, grotere woningbouwplannen wordt een streefdoel van 20% (openbaar) groen en water gehanteerd.
13	De gemeente zet zich in om (de kwaliteit van) de openbare ruimte te verbeteren en meer groen op de bestaande bedrijventerreinen te realiseren. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld. Ook de bedrijven zelf worden gestimuleerd om hun percelen groener in te richten, met name als het zichtlocaties betreft.
14	Er wordt beperkt ruimte gegeven voor logistieke hallen. Grote logistieke bedrijven worden alleen toegestaan op de daarvoor aangemerkte plekken. Dit betreffen De Blakt en delen van Smakterheide en Haven Wanssum.

10.2 Alle keuzes in de omgevingsvisie

De beleidskeuzes die volgen uit de botsproeven zijn niet de enige keuzes in de omgevingsvisie. Hieronder is een overzicht gegeven van het beleid per ambitie en per deelgebied.

10.2.1 Groen wonen voor iedereen

Onder de ambitie 'groen wonen voor iedereen' vallen de volgende keuzes:

- We richten ons op een groen, veilig en toegankelijk centrum, dorpen en wijken. Hiermee gaan we hittestress tegen en stimuleren we ontmoeten en bewegen. We zetten ons in voor een gezonde en vitale samenleving.
- We verbeteren de woonkwaliteit door het bouwen van de juiste woningen en het aanpassen van de bestaande woningvoorraad. We hebben aandacht voor behoud en toegankelijkheid van voorzieningen.
- We verbeteren het woonklimaat in de agrarische gebieden onder anderen door meer scheiding tussen wonen en veehouderij.

Keuzes met betrekking tot 'groen wonen voor iedereen' per deelgebied

In de agrarische gebieden:

- Wordt terughoudend omgegaan met de realisatie van nieuwe woningen
- Wordt goede huisvesting en integratie van internationale werknemers bevorderd

In de natuurgebieden:

- Wordt de toegankelijkheid van natuurgebieden vergroot

In het centrum:

- Wordt ingezet op meer ruimte voor groen

- Wordt ingezet op meer woningen in de leegstaande panden
- Wordt aandacht besteed aan de fysieke en sociale veiligheid

In de woongebieden:

- Wordt meer aangestuurd op woningkwaliteit
- Wordt het aantal zorgvoorzieningen afgestemd op de doelgroepen
- Worden voorzieningen gerealiseerd om te bewegen en te ontmoeten
- Wordt meer toegankelijk groen gerealiseerd
- Worden voorzieningen behouden en de toegankelijkheid verbeterd
- Wordt aandacht besteed aan de fysieke en sociale veiligheid
- Wordt goede huisvesting en integratie van internationale werknemers bevorderd

In de werkgebieden:

- Wordt de ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerreinen verbeterd door meer openbare ruimte en meer groen te realiseren.
- Wordt goede huisvesting en integratie van internationale werknemers bevorderd

10.2.2 *Venray bloeit, bruist en boeit*

Onder de ambitie 'Venray bloeit, bruist en boeit' vallen de volgende ambities:

- We zetten in op een compact, aantrekkelijk, levendig en toegankelijk centrum.
- We stimuleren duurzame, veilige en actieve mobiliteit van en naar het centrum, de woonwijken en dorpen en de bedrijventerreinen.
- We onderzoeken de behoefte aan en ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen en gaan actief aan de slag met het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen.
- In het landelijk gebied zetten we in op duurzame bedrijven en kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid op de juiste plek.
- We versterken we de recreatiewaarde van het agrarisch gebied en zorgen ervoor dat recreatie niet ten koste gaat van de natuur.

Keuzes met betrekking tot 'Venray bloeit, bruist en boeit' per deelgebied

In de agrarische gebieden:

- Wordt een gerichte aanpak rondom leegstaande agrarische bebouwing opgesteld
- Wordt alleen grootschalige agrarisch bedrijvigheid toegestaan waar het past op basis van de gebiedsgerichte aanpak
- Worden kansen benut op het gebied van recreatie
- Wordt de verkeersveiligheid verbeterd

In de natuurgebieden:

- Worden de recreatieve mogelijkheden versterkt

In het centrum:

- Wordt duurzame mobiliteit gestimuleerd
- Wordt uitbreiding van dagrecreatieve voorzieningen gestimuleerd

In de woongebieden:

- Wordt duurzame mobiliteit gestimuleerd

In de werkgebieden:

- Wordt gekeken naar de behoefte en ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen.
- Wordt duurzame mobiliteit bevorderd

10.2.3 Een gezond Venray heeft de toekomst

Onder de ambitie 'een gezond Venray heeft de toekomst' vallen de volgende keuzes:

- We streven naar een gezonde woonomgeving en verhogen de milieukwaliteit (bodem, lucht, geluid).
- We gaan aan de slag met een gebiedsgerichte aanpak voor het bepalen van een toekomstbestendige invulling van het agrarisch gebied.
- We bevorderen duurzame energiemaatregelen (bij woningen en (agrarische) bedrijven) en zetten in op een circulaire economie.
- We gaan wateroverlast tegen en nemen maatregelen tegen verdroging

Keuzes met betrekking tot 'een gezond Venray heeft de toekomst' per deelgebied

In de agrarische gebieden:

- Wordt ingezet op een gebiedsgerichte aanpak om een goed woon- en leefmilieu voor omwonende van veehouderijbedrijven te verbeteren en het aantal overlastlocaties te laten afnemen.
- Wordt ingezet op het verduurzamen van de landbouw
- Wordt de zonneladder gehanteerd
- Wordt klimaatverandering aangepakt door een combinatie van grootschalige en kleinschalige maatregelen
- Wordt verdroging aangepakt door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied

In de natuurgebieden:

- Wordt de verdroging van de natuurgebieden aangepakt door alternatieve vormen van natuurbeheer

In het centrum:

- Wordt ingezet op meer ruimte voor groen
- Er wordt een Transitievisie warmte opgesteld

In de woongebieden:

- Wordt de overlast van houtstook beperkt
- Wordt een Transitievisie warmte opgesteld

In de werkgebieden:

- Worden duurzame energie en circulaire economie bevorderd

10.2.4 *Natuurlijk Venray!*

Onder de ambitie 'Natuurlijk Venray!' vallen de volgende keuzes:

- We stellen een ruimtelijk kwaliteitskader voor de hele gemeente (voor alle gebieden) op. Hierin leggen wij vast welke waarden en karakteristieken belangrijk zijn om te behouden, welke ontwikkelingen gewenst zijn en welke randvoorwaarden gelden om initiatieven mogelijk te maken.

Keuzes met betrekking tot 'natuurlijk Venray!' per deelgebied

In de agrarische gebieden:

- Wordt een gerichte aanpak rondom leegstaande agrarische bebouwing opgesteld
- Worden biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit versterkt
- Wordt klimaatverandering aangepakt door een combinatie van grootschalige en kleinschalige maatregelen
- Wordt verdroging aangepakt door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied

In de natuurgebieden:

- Wordt de natuurkwaliteit behouden, hersteld en versterkt
- Worden recreatieve mogelijkheden versterkt en wordt de toegankelijkheid van natuurgebieden vergroot

In het centrum:

- Blijft het cultureel erfgoed behouden

In de woongebieden:

- Zijn geen specifieke keuze gemaakt

In de werkgebieden:

- Wordt de ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerreinen verbeterd door meer openbare ruimte en meer groen te realiseren.

11 Beoordeling van de omgevingsvisie als geheel

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de beoordeling van de omgevingsvisie als geheel. Hierbij is niet alleen gekeken naar de keuzes die voortgekomen zijn uit de botsproeven, maar ook naar de keuzes die in de omgevingsvisie zijn opgenomen waarvoor dit proces niet is doorlopen (zie paragraaf 10.2). Bij de beoordeling van deze keuzes is gekeken in hoeverre de gemaakte keuzes per deelgebied een verbetering (of verslechtering) opleveren van de referentiesituatie zoals weergegeven in hoofdstuk 4. Daarmee wordt inzichtelijk wat de impact van de omgevingsvisie is op de (fysieke) leefomgeving.

11.1 Agrarische gebieden

11.1.1 Beoordeling per ambitie

Groen en sociaal (groen wonen voor iedereen)

De keuzes voor het agrarisch gebied leiden niet of nauwelijks tot effecten op de ambitie groen en sociaal. Er vindt geen uitbreiding of aanpassing van de woningvoorraad plaats. Indien de maatregelen voor klimaatadaptatie in de nabijheid van het woongebied plaatsvinden, kan dit leiden tot een lichte verbetering van de kwaliteit van de woonomgeving en afname van hittestress.

Welvarend en mobiel (Venray bloeit, bruist en boeit)

In het agrarisch gebied is in bepaalde gebieden ruimte voor verdere ontwikkeling van de agrarische sector. Ook kan hergebruik van VAB's door kleinschalige bedrijvigheid of recreatie leiden tot uitbreiding van werkgelegenheid. Ten opzichte van de huidige omvang en mogelijkheden is deze toename echter beperkt. De keuzes leiden tot een licht positief effect op deze ambitie.

Duurzaam en gezond (een gezond Venray heeft de toekomst)

Doordat concrete keuzes en maatregelen voor verbetering van gemeente brede milieukwaliteiten ontbreken, is het onduidelijk wat de effecten op duurzaamheid en gezondheid zijn. Een gebiedsgerichte aanpak kan een positief effect hebben op duurzaamheid en gezondheid. Het uiteindelijke effect is afhankelijk van de nadere uitwerking van beide onderdelen. De maatregelen voor klimaatadaptatie kunnen wel een positief effect voor bodem, water en ondergrond teweegbrengen. Met name de grootschalige maatregelen kunnen leiden tot positieve effecten op duurzaamheid en gezondheid. Deze maatregelen vragen om nadere keuzes in de omgevingsvisie. Met betrekking tot duurzame energie heeft de gemeente voorkeursgebieden aangewezen voor zonneparken; voor windparken is deze keuze nog niet gemaakt. Al met al is het nog onzeker hoe de leefomgeving zich zal ontwikkelen ten opzichte van de referentiesituatie.

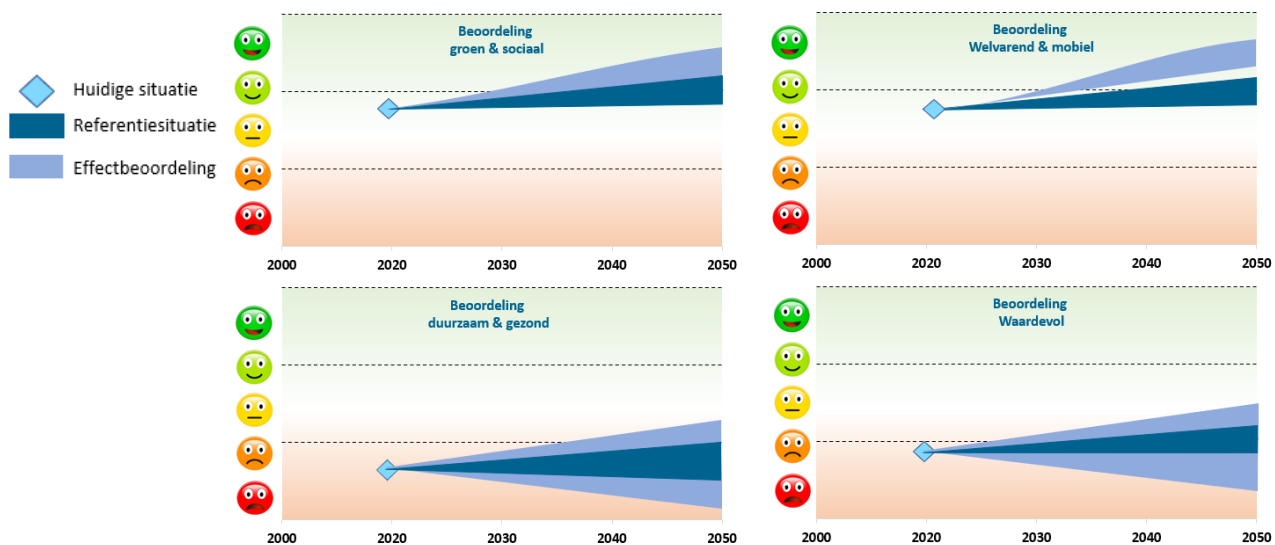
Waardevol (natuurlijk Venray!)

Om de ambitie voor verbetering van natuurkwaliteiten waar te maken dient verstoring van natuur drastisch te verminderen. In de omgevingsvisie wordt weliswaar benoemd dat ingezet wordt op een vermindering van emissies (lucht en bodem) en het verbeteren van de bodemkwaliteit, maar concrete maatregelen om dit te bewerkstelligen ontbreken nog. Indien dit de komende jaren onvoldoende aangepakt wordt, is verdere achteruitgang en verslechtering van natuurkwaliteiten het gevolg.

De maatregelen voor klimaatadaptatie (met name tegengaan van verdroging) hebben de potentie om een grote bijdrage te leveren aan de natuurkwaliteiten. Of en welke mate deze maatregelen de natuurkwaliteiten kunnen verbeteren, door bijvoorbeeld verdroging tegen te gaan en meer geschikt leefgebied te creëren, is sterk afhankelijk van de locatiekeuze en de inrichting. De maatregelen hebben de potentie om een belangrijke bijdrage te leveren, maar hiervoor dienen verdere keuzes gemaakt te worden. Dit leidt ertoe dat het voor de ambitie waardevol onzeker is hoe de leefomgeving zal veranderen ten opzichte van de referentiesituatie.

Visualisatie door middel van trendgrafieken

De voorgaande beoordeling van de keuzes en maatregelen voor het agrarisch gebied is hieronder uitgewerkt ten opzichte van de referentiesituatie. Hiermee is inzichtelijk gemaakt hoe de omgevingsvisie de agrarische gebieden beïnvloedt.

Effecten van het agrarisch gebied op de overige deelgebieden

Natuurgebieden

Voor natuurgebieden zijn twee verstoringsfactoren vanuit het agrarisch gebied relevant: verzuring en vermesting door stikstofdepositie en verdroging. Voor het eerste worden geen duidelijke maatregelen voorgesteld die leiden tot vermindering van stikstofemissies. De negatieve effecten blijven hierdoor bestaan. De verdrogende werking van het (grond)waterbeheer en -gebruik in het agrarisch gebied kan verbeteren door de maatregelen voor klimaatadaptatie. Maatregelen om het watergebruik te verminderen (grondwateronttrekking, beregning) of drainage te beperken ontbreken. Voor klimaatadaptatie wordt op dit moment een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Centrumgebied

Door in een deel van de VAB's meer recreatieve mogelijkheden te bieden en hiervoor goede verbindingen met het centrumgebied te creëren kunnen de keuzes in het agrarisch gebied positief bijdragen aan de levendigheid en vitaliteit van het centrumgebied.

Woongebieden

Met de gebiedsgerichte aanpak zet de gemeente in op verbetering van de milieukwaliteiten en het verminderen van overlast voor de inwoners aan de rand van het stedelijk gebied. Rond de woongebieden komt het accent op wonen te liggen. Hiervoor wordt onder andere een uitvoeringsplan Schone Luchtakkoord opgesteld, de Geurverordening geactualiseerd en worden instrumenten en regels bij agrarische bedrijven aangepast.

Werkgebieden

Geen effect.

11.1.2 *Bevindingen en aanbevelingen voor het agrarisch gebied*

Aanpak van knelpunten bij de bron

In het agrarisch gebied staat de gemeente voor grote opgave, met name op het gebied van milieu, klimaat en energie. De activiteiten in dit gebied leiden tot een grote milieubelasting met negatieve effecten op de kwaliteit van de natuur, bodem en water, biodiversiteit en de gezondheid van mensen. Een concrete aanpak hiervan met ambities en doelstellingen voor verbetering ontbreken. De omgevingsvisie is het instrument om, op basis van de gestelde ambities, doelen te stellen voor het verminderen van onder andere stikstofemissies of het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Aanpak van problemen bij de bron leidt doorgaans tot grotere positieve effecten op het milieu dan het verminderen van overlast door verplaatsing van bedrijven of sanering van woningen.

Nadere keuzes voor klimaatadaptieve maatregelen

De gemeente kiest voor zowel kleinschalige als grootschalige maatregelen voor klimaatadaptatie. In het agrarisch gebied gaat het met name om het verbeteren van de waterhuishouding door meer water vast te houden en de afvoer te beperken. Met name de grootschalige maatregelen zijn ingrijpend voor de activiteiten en het ruimtegebruik. Tegelijkertijd zijn dit de maatregelen met de meeste potentiële positieve bijdrage aan de opgave en de ambities. Met name voor de grootschalige maatregelen dienen nog belangrijke keuzes ten aanzien van locaties, doelen en richtlijnen gemaakt te worden. Dit draagt ook bij aan de opgave om zorgvuldig om te gaan met de ruimteclaims in het buitengebied van Venray.

11.2 *Natuurgebieden*

11.2.1 *Beoordeling per ambitie*

Groen en sociaal (groen wonen voor iedereen)

Met de aanpak voor natuurgebieden kiest de gemeente ervoor de toegankelijkheid van natuurgebieden te vergroten. Tegelijkertijd moet op plekken waar het kan, zoals nieuwe natuurgebieden en –verbindingen in combinatie met verbindingen in het agrarisch gebied, ruimte komen voor groene recreatie. Dit vergroot de kwaliteit van de woonomgeving. Nieuwe recreatiemogelijkheden vergroten ook de onderlinge ontmoetingen, wat positief is voor de sociale aspecten.

Welvarend en mobiel (Venray bloeit, bruist en boeit)

Voor recreatie zet de gemeente in op versterking en verbetering van bestaande mogelijkheden. Dit biedt mogelijk kansen voor nieuwe werkgelegenheid door bijvoorbeeld verblijfsrecreatie en de

horeca mogelijk te maken. Tegelijkertijd kan de ruimte voor recreatie en natuur ten koste gaan van de agrarische sector. Hiermee kan werkgelegenheid in deze sector verloren gaan, echter liggen er kansen voor agrarisch natuurbeheer. De inzet op recreatie kan zorgen voor meer verkeer. Om grote toename van autoverkeer te voorkomen kan de gemeente inzetten op goede fiets- en wandelvoorzieningen en aansluitingen bij treinstations, bushaltes en toeristische opstapplaatsen. Per saldo wordt geen effect op de ambitie welvarend en mobiel verwacht.

Duurzaam en gezond (een gezond Venray heeft de toekomst)

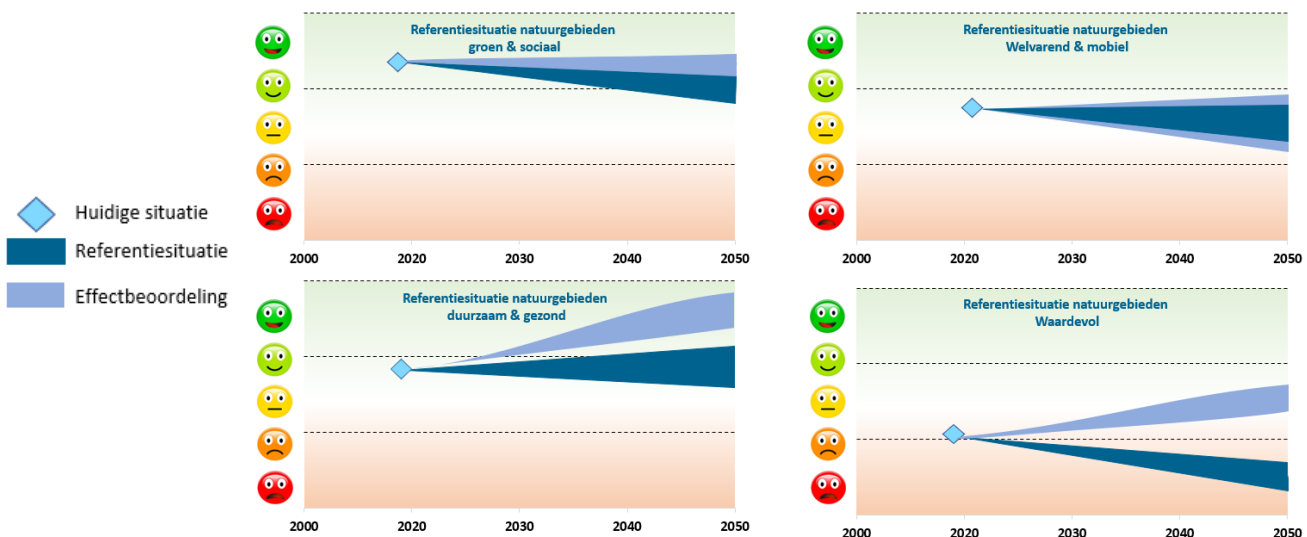
Het aanleggen van nieuwe natuurgebieden en -verbindingen waar recreatie een plek kan krijgen draagt positief bij aan duurzaamheid en gezondheid. Nieuwe natuur kan een bijdrage leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit en het creëren van een gezonde omgeving. De effecten zijn het grootst als dit in de directe omgeving van de woongebieden gerealiseerd wordt.

Waardevol (natuurlijk Venray!)

De effecten op de natuurkwaliteiten zijn tweeledig. Aan de ene kant kiest de gemeente er voor om bepaalde natuurkwaliteiten om te laten vormen tot andere natuurtypen, in gebieden waar de effecten van klimaatverandering niet te compenseren of mitigeren zijn. Hierdoor kunnen bestaande natuurkwaliteiten verloren gaan. Tegelijkertijd zet de gemeente in op uitbreiding en betere verbinding van natuurgebieden, waardoor een meer robuust natuursysteem gecreëerd wordt. Dit is positief voor de natuurkwaliteiten en de biodiversiteit. Ook de belevingswaarde van het landschap kan hierdoor verbeterd worden.

Visualisatie door middel van trendgrafieken

De voorgaande beoordeling van de keuzes en maatregelen voor de natuurgebieden is hieronder uitgewerkt ten opzichte van de referentiesituatie. Hiermee is inzichtelijk gemaakt hoe de omgevingsvisie de natuurgebieden beïnvloedt.

Effecten op overige deelgebieden

Agrarische gebieden

De ruimte die nodig is voor uitbreiding van natuur kan ten koste gaan van het agrarisch gebied. De omvang van de sector en de werkgelegenheid in het agrarisch gebied kan hierdoor afnemen.

Centrum Venray

Geen effect.

Woongebieden

Nieuwe natuurgebieden, met name in de directe nabijheid van het woongebied vergroten de kwaliteit en leefbaarheid van de woongebieden.

Werkgebieden

Geen effect.

11.2.2 *Bevindingen en aanbevelingen voor de natuurgebieden*

Nadere keuzes voor nieuwe natuur

Met de omgevingsvisie zet de gemeente in op het behouden en herstellen van de natuurkwaliteit. In het verlengde hiervan wordt ingezet op het verbinden van bestaande gebieden en waar nodig verruimen van natuurterrein. Dit moet bijdragen aan een robuuster natuursysteem en nieuwe mogelijkheden bieden voor recreatie. Dit draagt positief bij aan vrijwel alle ambities. Om verbetering van natuur ook daadwerkelijk te realiseren zijn nadere keuzes voor de invulling en inrichting van de gebieden te maken. Kwaliteit van natuur en de mogelijkheden voor recreatie kunnen namelijk ook met elkaar botsen. Gebieden aanwijzen waar juist wel of geen recreatie toegestaan is en beperkingen aan omvang en type van toegestane activiteiten zijn hiervoor nodig. Dit kan uitgewerkt worden in een programma en opgenomen worden in het omgevingsplan.

11.3 **Centrum Venray**

11.3.1 *Beoordeling per ambitie*

Groen en sociaal (groen wonen voor iedereen)

Door het centrumgebied meer in te richten als verblijfsgebied en de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren wordt een positieve bijdrage geleverd aan de ambitie voor groen en sociaal. Sociale ontmoetingen worden gestimuleerd en de kwaliteit van het gebied gaat erop vooruit door de uitbreiding van groen. Dit leidt tot een positieve ontwikkeling ten opzichte van de referentiesituatie.

Welvarend en mobiel (Venray bloeit, bruist en boeit)

Voor het centrumgebied zet de gemeente in op een verdere mobiliteitsshift: prioriteit voor langzaam verkeer in plaats van de auto. De autobereikbaarheid kan hierdoor licht afnemen, maar de mobiliteitsshift zal alleen plaatsvinden als uitbreiding en verbetering van fiets- en wandelpaden voldoende alternatieve mogelijkheden biedt. Het is daarom onduidelijk hoe de ambitie zich zal ontwikkelen ten opzichte van de referentiesituatie.

Met het toestaan van woonfuncties in de aanloopstraten neemt de omvang van het aanbod detailhandel af. Doordat het voornamelijk gaat om leegstaande panden leidt dit niet tot afname van het voorzieningenniveau en de werkgelegenheid. Hierdoor wordt geen wezenlijke verandering

ten opzichte van de referentiesituatie verwacht. Wel kunnen nieuwe woningen in de aanloopstraten positief bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het centrum (minder leegstand) en het draagvlak voor bestaande voorzieningen.

Duurzaam en gezond (een gezond Venray heeft de toekomst)

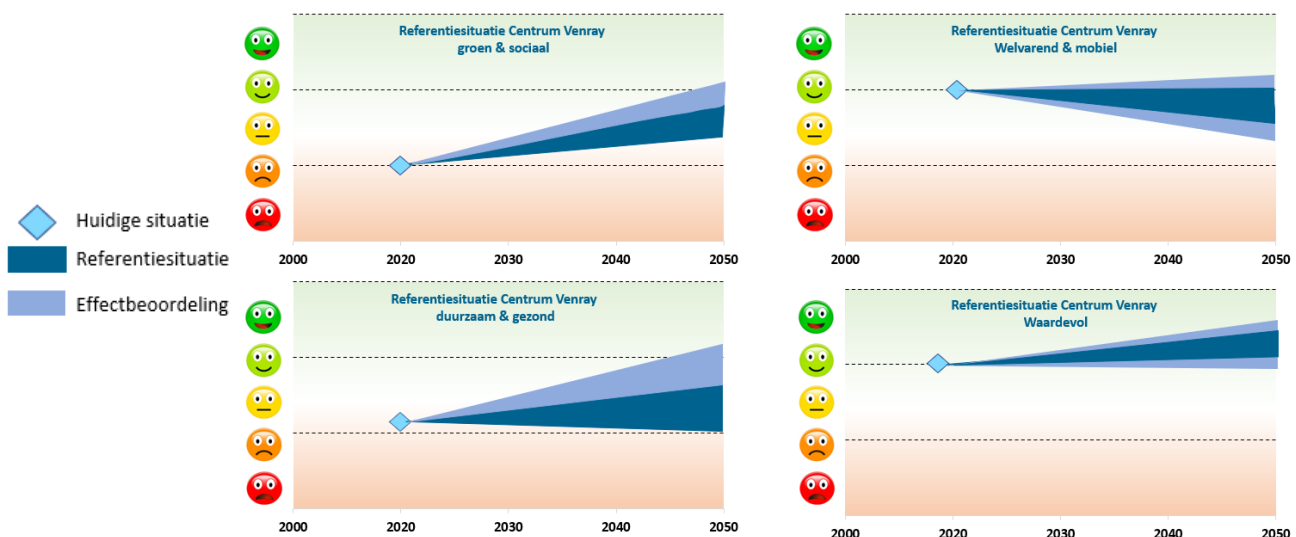
Het vergroenen van het centrumgebied draagt bij aan een duurzamer stedelijk gebied. Het verder autoluw maken van het centrum draagt daar extra aan bij door het wegnemen van bronnen van verontreiniging. De luchtkwaliteit kan hierdoor verbeteren en de geluidbelasting afnemen. Bovendien worden inwoners meer gestimuleerd om te fietsen en te wandelen, wat positief is voor de gezondheid.

Waardevol (natuurlijk Venray!)

De effecten op natuur en landschap zijn beperkt. Het huidige beleid voor behoud van cultuurhistorisch waardevolle elementen wordt voortgezet.

Visualisatie door middel van trendgrafieken

De voorgaande beoordeling van de keuzes en maatregelen voor het centrum is hieronder uitgewerkt ten opzichte van de referentiesituatie. Hiermee is inzichtelijk gemaakt hoe de omgevingsvisie het centrum beïnvloedt.

Effecten van het centrum op overige gebieden

Agrarische gebieden

Geen effect.

Natuurgebieden

Geen effect.

Woongebieden

De inzet op fiets- en wandelroutes naar het centrum vergroot de bereikbaarheid van het centrum vanuit de woongebieden.

Werkgebieden

Geen effect.

11.3.2 *Bevindingen en aanbevelingen voor het centrum van Venray*

Uitwerking van vergroening en verduurzaming

De gemeente zet in op het vergroenen en verduurzamen van het centrum. Het centrumgebied moet meer een verblijfsgebied worden. Om hiervoor ruimte vrij te maken moeten er keuzes gemaakt worden. Naast het toevoegen van meer groen in de openbare ruimte en op de daken, vraagt ook de verduurzaming om ruimtelijke inpassing. Waar en op welke manier vergroening wenselijk is en welke verduurzamingsmaatregelen voor het centrumgebied genomen worden, dient verder uitgewerkt te worden, bijvoorbeeld in de Transitievisie Warmte

11.4 **Woongebieden**

11.4.1 *Beoordeling per ambitie*

Groen en sociaal (groen wonen voor iedereen)

Door woongebieden meer te vergroenen, wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Ook zorgt groen voor het verminderen van hittestress, wat positief is voor de gezondheid. Dit levert een positieve bijdrage aan de groenambitie.

Het streven is dat de woningen betaalbaar en levensloopbestendig worden, wat aansluit bij de woningbehoefte. De gemeente pakt een sturende rol en stelt eisen bij nieuwbouwprojecten. De totale woningvoorraad verandert hierdoor slechts beperkt, de aanpassingen gelden immers alleen voor nieuwe woningen. Om de totale woningvoorraad aan te laten sluiten op de woonwensen kan aanpassing van bestaande woningen nodig zijn. Het is aan te bevelen om als gemeente ook op in te zetten. Al met al wordt een positieve ontwikkeling ten opzichte van de referentiesituatie verwacht.

Welvarend en mobiel (Venray bloeit, bruist en boeit)

Het uitbreiden en verbeteren van de multimodale bereikbaarheid (OV- en fietsvoorzieningen) is belangrijk voor in de woongebieden. Echter zijn er verschillende wijken/dorpen in de gemeente minder goed te bereiken met het openbaar vervoer. Dit geldt bijvoorbeeld voor de kernen Ysselsteyn, Vredepeel en Smakt.

De vergroening van de woongebieden kan ten koste gaan van ruimte voor autoverkeer en parkeerplaatsen. Dit kan de bereikbaarheid van autoverkeer licht negatief beïnvloeden, maar door maatregelen te treffen (zoals kleine, centrale parkeergelegenheden aan de randen van wijken of buurten, inzetten op deelvervoer) kan dit omgezet worden in een positief effect doordat de multimodale bereikbaarheid verbetert. Tevens stimuleert dit inwoners om over te stappen of meer gebruik te maken van duurzamere vervoersmiddelen.

Duurzaam en gezond (een gezond Venray heeft de toekomst)

Het vergroenen van de woongebieden draagt bij aan de duurzaamheid. De luchtkwaliteit kan hierdoor verbeteren en de geluidbelasting afnemen. Bovendien worden inwoners meer gestimuleerd om te fietsen en te wandelen, wat positief is voor de gezondheid.

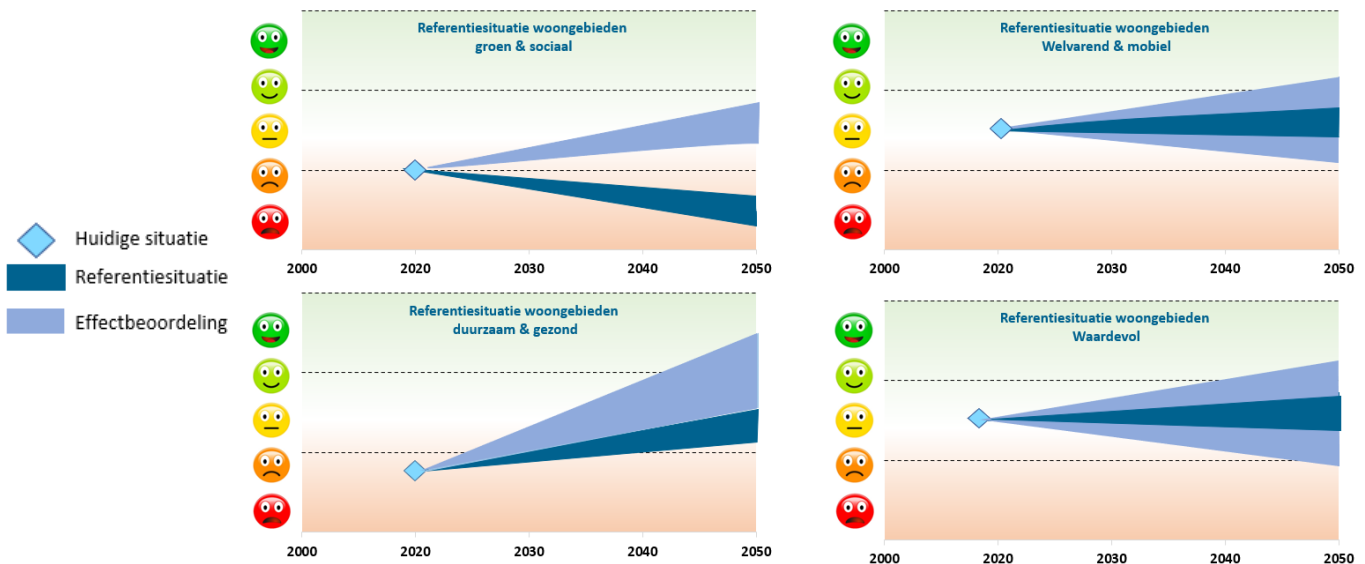
De opgave voor het verduurzamen van woningvoorraad draagt positief bij aan de energietransitie en -gebruik. Zo worden er maatregelen getroffen voor zon op dak. Hoewel de bijdrage van de gemeente hiervoor (nog) niet concreet uitgewerkt is, draagt dit in elk geval licht positief bij aan deze ambitie.

Waardevol (natuurlijk Venray!)

Hoewel vergroenen van de woongebieden kan bijdragen aan de biodiversiteit, zijn de effecten op andere waardevolle elementen (zoals natuur en landschap) beperkt. Het huidige beleid voor behoud van cultuurhistorisch waardevolle elementen wordt voortgezet. Verduurzaming van monumenten is een aandachtspunt.

Visualisatie door middel van trendgrafieken

De voorgaande beoordeling van de keuzes en maatregelen voor de woongebieden is hieronder uitgewerkt ten opzichte van de referentiesituatie. Hiermee is inzichtelijk gemaakt hoe de omgevingsvisie de woongebieden beïnvloedt.

Effecten van de woongebieden op overige gebieden

Agrarische gebieden

Geen effect.

Natuurgebieden

Geen effect.

Het centrum

De inzet op OV- en fietsroutes vergroot de bereikbaarheid tussen het centrum en de woongebieden. Daarmee kan het draagvlak voor voorzieningen in het centrum groter worden.

Werkgebieden

De inzet op OV- en fietsroutes vergroot de bereikbaarheid tussen de woon- en werkgebieden. Daarmee wordt het gebruik van duurzame vervoersmiddelen voor woon-werkbewegingen gestimuleerd.

11.4.2 *Bevindingen en aanbevelingen voor de woongebieden*

Uitwerking van vergroening en verduurzaming

De gemeente zet in op het vergroenen van de woongebieden en het verduurzamen van de woningvoorraad. Voor het vergroenen wordt per wijk een streefdoel opgesteld en worden concrete maatregelen uitgewerkt in een programma. Naast het toevoegen van meer groen, vraagt ook de verduurzaming om ruimtelijke inpassing. De manier van verduurzaming en de wijze waarop de gemeente hieraan bijdraagt (faciliteren, stimuleren, versnellen, etc.) wordt verder uitgewerkt in warmtetransitievisies en in het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie.

Uitwerking voor mogelijkheden duurzame mobiliteit

De gemeente zet zich in voor het uitbreiden en verbeteren van de huidige OV- en fietsvoorzieningen in de woongebieden, onder andere met het stimuleren van de Wensbus en de e-bike. Om duurzame mobiliteit zoals OV en fiets meer ruimte te geven zullen keuzes gemaakt moeten worden, waarbij ook het autogebruik ontmoedigd wordt. Dat is nodig om de ambities om dit gebied waar te maken.

11.5 **Werkgebieden**

11.5.1 *Beoordeling per ambitie*

Groen en sociaal (groen wonen voor iedereen)

Door werkgebieden meer te vergroenen, wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Ook zorgt groen voor het verminderen van hittestress, wat positief is voor de gezondheid van de werknemers. Dit zorgt ervoor dat er een positieve bijdrage wordt geleverd aan de ambitie voor de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente.

Welvarend en mobiel (Venray bloeit, bruist en boeit)

Het streven van de gemeente is om te heroverwegen welke behoefte is aan en welke locatie(s) er zijn voor nieuwe bedrijventerrein. Ook is er een wens om huisvesting van arbeidsmigranten (short stay) te faciliteren aan de randen van de bedrijventerreinen. Een grote omvang arbeidsmigranten is een teken van een onvoldoende arbeidspotentieel (mismatch tussen vraag en aanbod van werk).

Ook is de gemeente voornemens om duurzame mobiliteit te bevorderen. Mogelijkheden zijn het stimuleren van fietsplannen en het verbeteren van de fietsvoorzieningen. Het is aan te bevelen in de Omgevingsvisie reeds maatregelen te benoemen.

Duurzaam en gezond (een gezond Venray heeft de toekomst)

Het vergroenen van de werkgebieden draagt bij aan de gezonde werkomgeving van de arbeiders. Het vermindert (het risico op) hittestress en stimuleert arbeiders om in de pauze, voor of na het werk en te wandelen, wat positief is voor de gezondheid.

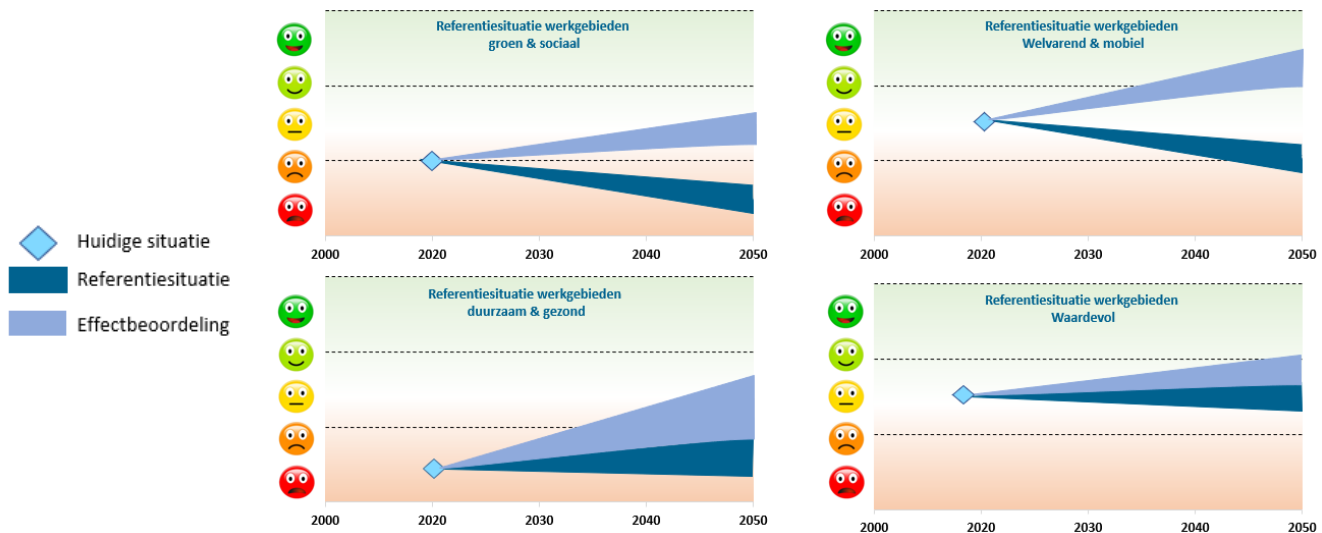
De opgave voor het verduurzamen van de werkgebieden en het streven van de gemeente om in samenwerking op zoek te gaan naar de mogelijkheden voor circulariteit, draagt positief bij aan de energietransitie en -gebruik. De maatregelen van de gemeente zijn hiervoor (nog) onbekend, de keuzes hiervoor moeten worden uitgewerkt. Hiervoor wordt momenteel een uitvoeringsprogramma Circulaire Energie opgesteld. Het ontbreken van concrete maatregelen leidt tot slechts een licht positieve ontwikkeling ten opzichte van de referentiesituatie.

Waardevol (natuurlijk Venray!)

Het vergroenen van de werkgebieden kan licht positief bijdragen aan de biodiversiteit. Met name voor bedrijventerreinen in de nabijheid van natuurgebieden liggen hier kansen. Verduurzaming moet leiden tot afname van onder andere stikstofemissies. Hiervoor ontbreken echter concrete maatregelen of doelstellingen.

Visualisatie door middel van trendgrafieken

De voorgaande beoordeling van de keuzes en maatregelen voor de werkgebieden is hieronder uitgewerkt ten opzichte van de referentiesituatie. Hiermee is inzichtelijk gemaakt hoe de omgevingsvisie de werkgebieden beïnvloedt.

Effecten van de woongebieden op overige gebieden

Agrarische gebieden

Geen effect.

Natuurgebieden

Het beperken van emissies vanuit de werkgebieden kan leiden tot een verbetering van de natuurkwaliteit in natuurgebieden.

Het centrum

Geen effect.

Woongebieden

Het voornemen om duurzame mobiliteit te bevorderen kan ervoor zorgen dat de multimodale bereikbaarheid tussen de woon- en werkgebieden verbeterd. Hiermee kunnen duurzame woon-werkbewegingen gestimuleerd worden.

11.5.2 *Bevindingen en aanbevelingen voor de werkgebieden*

Nadere keuzes voor verduurzaming

Net als voor de woongebieden geldt dat voor verduurzaming nog nadere keuzes gemaakt dienen te worden. De wijze waarop de gemeente verduurzaming van bedrijventerreinen wil stimuleren en faciliteren verdient verdere uitwerking.

Uitwerking voor mogelijkheden duurzame mobiliteit

Om duurzame mobiliteit te stimuleren en het autogebruik te ontmoedigen kan de gemeente inzetten op maatregelen om bijvoorbeeld fietsgebruik of deelsvervoer te stimuleren.

11.6 **Beoordeling van het doelbereik**

Uit de beoordeling van de omgevingsvisie ten opzichte van de referentiesituatie wordt duidelijk dat verschillende ambities nog nader uitgewerkt moeten worden in concrete maatregelen. Omdat deze concrete maatregelen nog in beperkte mate zijn benoemd is het lastig om in te schatten of de opgaven voor de gemeente (zoals benoemd in hoofdstuk 4) in voldoende mate aangepakt worden. Daarom wordt de belangrijke kanttekening meegegeven dat de positieve effecten uit voorgaande beoordeling sterk afhankelijk zijn van de verdere uitwerking in regels en maatregelen.

Een gevolg van het (grotendeels) ontbreken van concrete maatregelen in de omgevingsvisie is dat in de verdere uitwerking van de visie afzonderlijk getoetst moet worden op de omgevingseffecten. De toetsende rol van het OER kan pas in een later stadium uitgevoerd worden, wanneer de maatregelen zijn geconcretiseerd. Dit OER heeft voornamelijk een agenderende rol gespeeld bij de omgevingsvisie. De nadere uitwerking van bijvoorbeeld grootschalige maatregelen in het buitengebied (zoals klimaatadaptatie of energieopwekking) moet nog getoetst worden. Ook dienen de effecten van de uitgewerkte maatregelen op Natura 2000-gebieden getoetst te worden door middel van een passende beoordeling. Een aanzet hiervoor is opgenomen als bijlage bij het OER.

Het advies is daarom om de omgevingsvisie verder te concretiseren (al dan niet door het opstellen van programma's) en aan te geven welke maatregelen ingezet worden om positieve effecten te versterken of negatieve effecten te voorkomen. Het concretiseren van maatregelen heeft met name betrekking op:

- Het verminderen van de milieubelasting door de agrarische sector en een nadere uitwerking van de gebiedsgerichte aanpak die hiervoor wordt opgesteld;
- De uitwerking van (grootschalige) klimaatadaptatieve maatregelen;
- Waar ingezet wordt op nieuwe natuur en welke recreatieve mogelijkheden gelden in zowel de nieuwe als bestaande natuurgebieden;
- De uitwerking van de vergroenings- en verduurzamingsopgave. Beide opgaven vragen ruimte, terwijl deze in enkele deelgebieden (zoals het centrum en de woongebieden) beperkt is;
- De uitwerking van maatregelen om duurzame vormen van mobiliteit te stimuleren.

11.7 Wisselwerking tussen OER en omgevingsvisie

Het OER en de omgevingsvisie zijn parallel aan elkaar opgesteld. Hierdoor konden de adviezen uit het OER direct meegenomen worden in de omgevingsvisie. Deze paragraaf is bedoeld om inzichtelijk te maken welk deel van het beleid in de omgevingsvisie is toegevoegd/ nader uitgewerkt mede naar aanleiding van de beoordeling van de referentiesituatie en de botsproeven uit het OER. Hieronder zijn deze aanvullingen per aanbeveling weergegeven.

Aanbeveling vanuit het OER	Maatregelen en beleid in de omgevingsvisie
Verminderen van de milieubelasting door de agrarische sector door bronmaatregelen	- Een uitvoeringsplan Schone Luchtakkoord; - Actualisatie van de Geurverordening; - Metten en monitoren van de omgevingskwaliteit en benutten hierbij de innovaties (sensoren) en meetmethodieken die in ontwikkeling zijn; - Aanpassing van de instrumenten en regels bij agrarische bedrijven om de luchtkwaliteit te verbeteren; - Inzetten op het verlagen van de emissie bij bedrijven met verouderde stallen en het voorkomen van benutting van oude rechten op slechte locaties; - Het herijken en verbreden van de huidige Ruimte voor Ruimte regeling ten behoeve van een beter woon- en leefmilieu voor omwonenden. - Inzet op verdere verduurzaming van de landbouw en het stimuleren van kringlooplandbouw. Hiermee moeten emissies (lucht en bodem) verminderen, worden, de bodemkwaliteit verbeteren en een bijdrage worden geleverd aan de landschappelijke kwaliteit.
Nadere uitwerking van de keuzes voor klimaatadaptieve maatregelen	- Tegen verdroging wordt op grote schaal gekeken naar buffering van water in beekdalen; - Tegen verdroging op kleinere schaal wordt het water vastgehouden in boerenstuwten in kleine watergangen; - Daarnaast wordt voor een ander grondgebruik in het agrarisch gebied gekozen. Hierbij kijkt de gemeente naar andere vormen van waterbeheer en ander grondgebruik. - Teelten worden aangepast aan op de plek waar het ligt en volgen het natuurlijk systeem (functie volgt systeem).
Nadere uitwerking van nieuwe natuur en recreatieve mogelijkheden	De gemeente zet in op de juiste balans tussen natuurbescherming en natuurbeleving (toerisme en recreatie). De omgevingsvisie beschrijft dat hiervoor een recreatief zoningsplan wordt opgesteld.
Nadere uitwerking van de vergroeningsopgave in het centrum	- Waar mogelijk wordt meer groen toegevoegd en gezorgd voor het behoud van kwalitatief goed groen. - Daarnaast stimuleert de gemeente pandeigenaren om bij verbouwingen te investeren in groenere tuinen, daken en gevels.

Nadere uitwerking van de vergroeningsopgave in woongebieden	• Er zijn concrete streefdoelen voor openbaar groen en bomen opgenomen in de visie. De aanpak van de vier stenige buurten Centrum, Bomenbuurt, Noordwest en West-Midden heeft prioriteit. In deze vier buurten streeft de gemeente naar minimaal 10% meer groen of bomen. Zowel door meer openbaar groen als door het vergroenen van particuliere tuinen, gevels en daken. Bij nieuwe, grotere woningbouwplannen wordt een streefdoel van 20% (openbaar) groen en water gehanteerd binnen het plangebied. Het bestaande groen wordt daarbij zo veel mogelijk gerespecteerd en ingepast.
Nadere uitwerking van de verduurzamingsopgave	• De gemeente zet in op meer zonnepanelen op bedrijfsdaken. Met de Omgevingswet (in 2022) stelt de gemeente dit verplicht voor nieuwe bedrijfsgebouwen, maar de gemeente gaat ook het gesprek aan met bestaande bedrijven om hun panden te verduurzamen, bijvoorbeeld bij uitbreiding. • Met de Transitievisie warmte worden gebouweigenaren betrokken bij het maken van keuzes voor duurzame manieren van verwarmen. • Daarnaast vraagt de gemeente bedrijven om hun bedrijfsprocessen zo circulair mogelijk in te richten, door het stimuleren van samenwerking in de keten en groene innovaties.
Nadere uitwerking van maatregelen om duurzame mobiliteit te stimuleren	• Meer ruimte beschikbaar voor het plaatsen van laadpalen en stallingsmogelijkheden. • Fietsroutes worden verbeterd door de aanleg van de Derde Ring. • Om de bereikbaarheid van dorpen in de gemeente te verbeteren wordt het initiatief van de Wensbus ondersteund. • Het bieden van valpreventietrainingen voor ouderen die gebruik willen maken van een e-bike. • Er worden goede fiets- en wandelroutes aangelegd om duurzame vervoersbewegingen van/naar bedrijventerreinen te stimuleren. Vooral bij de vestiging van nieuwe bedrijven ziet de gemeente hier kansen, bijvoorbeeld door het hanteren van flexibelere parkeernormen. • Ook gaat de gemeente mobiliteitshubs ontwikkelen.

12 Conclusie en vervolg

12.1 Overzicht van de beoordeling

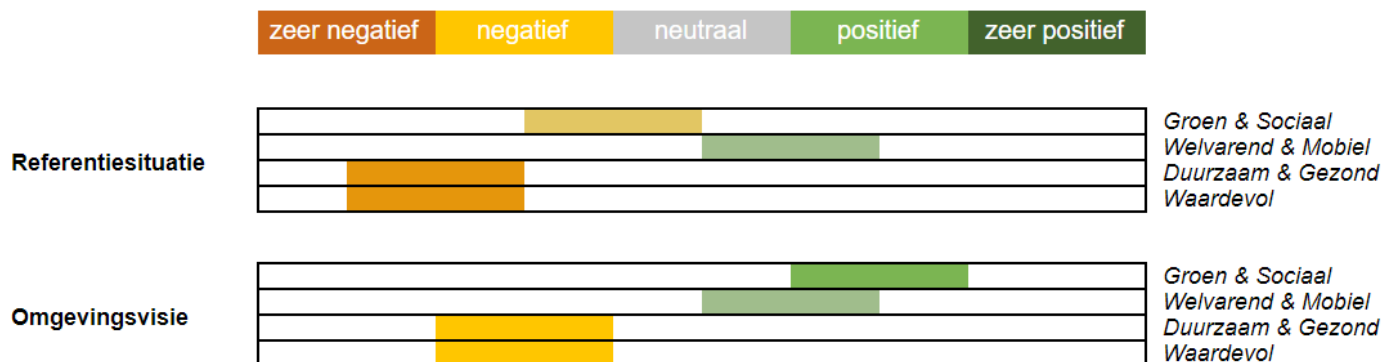
In hoofdstuk 11 zijn de keuzes uit de omgevingsvisie beoordeeld. Hieruit is duidelijk geworden hoe de leefomgeving zich zal ontwikkelen ten opzichte van de referentiesituatie.

De keuzes per deelgebied leiden overwegend tot positieve effecten. Voor verschillende keuzes is het nog onzeker de ontwikkeling positief of negatief gaat zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de ambities duurzaam & gezond en waardevol met betrekking tot de agrarische gebieden. Maatregelen voor de aanpak van knelpunten voor natuur en milieu ontbreken, waardoor er een risico bestaat op verdere verslechtering.

De onzekerheid over de ontwikkeling van de leefomgeving en het doelbereik van de maatregelen wordt veroorzaakt doordat een concrete uitwerking van maatregelen in de omgevingsvisie vaak ontbreekt. Daarom geldt voor vrijwel alle positieve effecten een belangrijke kanttekening. Het bereiken van deze positieve effecten is sterk afhankelijk van de verdere uitwerking en de regels en maatregelen die daarbij horen. In de omgevingsvisie is dit nog niet voor alle beleidskeuzes uitgewerkt. Ook hiervoor geldt dat het benoemen van doelstellingen aan te bevelen is en inzicht te bieden in de manier waarop de gemeente voornemens is deze doelstelling te halen. Dit helpt bij de verdere uitwerking in plannen of programma's en maakt het mogelijk om de voortgang van de ambities (het doelbereik) te monitoren.

Beoordeling op ambities voor de gehele gemeente

In onderstaand dashboard is een overall beoordeling van de score per ambitie opgenomen. De beoordeling van de referentiesituatie is een overkoepelende score van de beoordeling in hoofdstuk 4. De score voor de omgevingsvisie is het effect van de keuzes per deelgebied (paragraaf 11.1) die opgeteld / toegevoegd zijn aan de referentiesituatie.

Toelichting

Voor de ambitie groen & sociaal is een verbetering te zien, met name vanwege de keuzes om in het centrum, de woongebieden en de werkgebieden te vergroenen en meer ruimte te bieden aan verblijfsfuncties. Dit draagt positief bij aan de kwaliteit van de woon- en werkomgeving en stimuleert sociale contacten en ontmoetingen.

De effecten op welvarend & mobiel zijn wisselend licht negatief of licht positief. Sommige keuzes leiden tot minder mogelijkheden voor autobereikbaarheid, maar hier worden alternatieve vervoersmiddelen (voornamelijk fiets) juist gestimuleerd. Ook bij keuzes die kunnen leiden tot afname van werkgelegenheid is het voornemen om kansen voor andere vormen van werkgelegenheid of mogelijkheid voor combinaties van ruimtegebruik te onderzoeken en te stimuleren.

Binnen de stedelijke gebieden worden keuzes gemaakt die positief zijn voor duurzaamheid en gezondheid. Het ontbreken van doelstellingen en keuzes in de agrarische gebieden maakt echter dat deze ambitie negatief scoort. De impact van deze gebieden op de rest van de gemeente is groot, waardoor het uitblijven van maatregelen om dit aan te pakken (zie ook paragraaf 10.2) doorwerkt in deze beoordeling. De uitwerking van de maatregelen is nog niet opgenomen in de omgevingsvisie, maar vindt plaats in het programma Landelijk gebied.

Ook voor de ambitie waardevol spelen de keuzes in het agrarisch gebied een grote rol. De maatregelen om een meer robuuster natuursysteem te creëren en maatregelen te treffen om verdroging tegen te gaan. Voor de grootschalige maatregelen zijn nog belangrijke keuzes te maken. Voor natuur blijven er knelpunten bestaan doordat doelstellingen om stikstofemissies terug te dringen of de biodiversiteit te vergroten ontbreken. Voor dat laatste bieden maatregelen voor nieuwe natuurgebieden en meer groen in het stedelijk gebied wel goede kansen. Daarnaast zijn er ook maatregelen in het agrarisch gebied nodig.

12.2 Aandachtspunten en aanbevelingen

In hoofdstuk 11 zijn de keuzes uit de omgevingsvisie beoordeeld. Deze paragraaf bevat de belangrijke aanbevelingen die sterk doorwerken in de algehele beoordeling in paragraaf 12.1.

Doelstellingen en maatregelen voor milieu

De aanpak van de milieuproblemen is een van de belangrijkste opgave in het agrarisch gebied. De ambities duurzaam & gezond en waardevol worden hier sterk door beïnvloed. Het ontbreken van richtinggevend keuzes voor de aanpak van de milieubelasting zorgt ervoor dat hier (nog) geen grote verbetering verwacht wordt. Het is aan te bevelen hiervoor doelstellingen, zoals de ambities uit de Schone Lucht Akkoord, op te nemen en aan te geven welke maatregelen beoogd worden om deze doelstellingen te behalen. Doordat de gemeente ervoor kiest om dit in verdere plannen en programma's uit te werken, kan er op dit moment geen duidelijkheid gegeven worden over de effecten van de doelstellingen en maatregelen.

Keuzes voor grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied

Met de KODE en de ambities voor natuur, water en recreatie zet de gemeente de eerste stap richting grootschalige ontwikkelingen in het buitengebied. Deze ontwikkelingen hebben de potentie om een belangrijk deel van de ambities voor milieu, natuur en klimaat te verwezenlijken. Tegelijkertijd kan de impact op het huidige ruimtegebruik en de omgeving groot zijn. Locatiekeuze en keuzes ten aanzien van de inrichting zijn hierin bepalend. Het is aan te bevelen deze keuzes vroegtijdig te maken om duidelijkheid te creëren en de verdere uitwerking voortvarend op te pakken.

12.3 Leemten in kennis

De aanpak met de leefomgevingsfoto heeft ervoor gezorgd dat er voor een groot deel van de onderwerpen informatie beschikbaar was, welke gebruikt is bij de beoordeling van de effecten. De omgevingsvisie is echter een visie op een hoog abstractieniveau. Een groot deel van de keuzes en maatregelen wordt in een later stadium uitgewerkt. Dit resulteert in de volgende leemten in kennis:

- De meeste keuzes en ambities worden nader uitgewerkt door middel van het omgevingsplan en/of programma's. De maatregelen uit de visie zijn nog onvoldoende concreet dat deze kwantitatief getoetst kunnen worden. Bij de nadere uitwerking is het van belang om deze kwantitatieve toetsingen (zoals onderzoek naar geluid of verkeer) uit te voeren, zodat de effecten op de fysieke leefomgeving inzichtelijk worden.
- Het (grotendeels) ontbreken van concrete maatregelen leidt ertoe dat het doelbereik van de maatregelen lastig te bepalen is.
- De omvang en locatie van ontwikkelingen zijn nog niet duidelijk. Het is daarom niet mogelijk om effecten door stikstofdepositie uit te sluiten. In bijlage 1 is een aanzet gegeven voor een passende beoordeling. Hierin is aangegeven welke risico's voor Natura 2000-gebieden de omgevingsvisie met zich mee brengt. Bij de nadere uitwerking van de omgevingsvisie dienen de effecten op Natura 2000-gebieden getoetst te worden door middel van een passende beoordeling.
- De omgevingsvisie stipt onderwerpen aan die nieuw zijn (zoals circulariteit) of die lastig te meten zijn (zoals sociale cohesie en sociale veiligheid). Over deze onderwerpen is relatief weinig informatie beschikbaar, waardoor een beoordeling lastig te geven is. Bij de nadere uitwerking kan gebruik worden gemaakt van voortschrijdende inzichten en (nieuwe) informatie die op dat moment beschikbaar is.

12.4 Monitoring en evaluatie

Met monitoring en evaluatie kan de gemeente de 'de vinger aan de pols' houden. In de eerste plaats kan het doelbereik gemonitord worden: de mate waarin de doelstellingen gehaald worden. Dit geeft inzicht in de effectiviteit van maatregelen en de voortgang in het behalen van de doelstelling. Ook de verdere effecten op de leefomgeving kunnen hiermee inzichtelijk gemaakt worden. Voor de Omgevingsvisie Venray zijn slechts ten dele doelstellingen en maatregelen benoemd. Verdere uitwerking van bijvoorbeeld de doelen vanuit het Schone Lucht Akkoord en van de maatregelen voor uitbreiding van groen is nodig om hiervoor monitoringsprogramma's op te kunnen stellen.

Uitwerking Omgevingsvisie in programma's

De volgende (thematische of gebiedsgerichte) programma's zijn of worden opgesteld:

- Regionaal: Regionaal Actieprogramma Vrijetijdseconomie Noord-Limburg 2018-2025 (2017) en Uitvoeringsprogramma De gezondste Regio (2020)
- Visie en actieprogramma Recreatie en toerisme 2026 (2020)
- Programma Koers op Wonen (2021)
- Uitvoeringsprogramma visie Klimaatadaptatie (verwacht medio 2021; onderdeel Venray Vergroent)
- Uitvoeringsprogramma visie Circulaire Economie (verwacht medio 2021; onderdeel Venray Vergroent)

- Programma Landelijk gebied (waaronder drie deelprogramma's)
- Programma Economie (verwacht medio 2021)
- Uitvoeringsplan Schone Luchtakkoord (verwacht medio 2021)
- Programma Financiële bijdrage (verwacht voorjaar 2022)

Regionale Energiestrategie (RES)

Naast bovenstaande programma's is de gemeente voornemens om in het najaar van 2021 de KODE (Kader Opwek Duurzame Energie) te evalueren en, indien nodig, te herijken. Zo zullen de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar windparken worden verwerkt. Daarnaast vindt afstemming plaats met de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg (deze ligt momenteel ter vaststelling voor bij de gemeenteraden, waterschap en provincie). In de RES geeft iedere regio aan op welke manier de regio concreet kan bijdragen aan de opgaven uit het Klimaatakkoord. De energietransitie gaat tenslotte over gemeentegrenzen heen en de opgaven zijn te groot voor gemeenten alleen. In de RES 1.0 worden op strategisch niveau regionale afspraken gemaakt, wat er toe moet leiden dat het eigen beleid hiermee wordt ondersteund. De RES kan uitgangspunten opleveren die de gemeente vervolgens weer kan opnemen bij een herziening van het gemeentelijke beleid. Onderdeel van de RES is ook het opstellen van een monitoringstelsel.

Monitoring en herijking

De Omgevingsvisie Venray is een dynamisch document. Nieuwe inzichten en veranderingen in de maatschappij vragen om regelmatige bijstelling van de opgaven. Ook wijziging van beleid of regelgeving van rijk of provincie kan leiden tot noodzakelijke aanpassingen. Om zorg te dragen dat de omgevingsvisie steeds zo actueel mogelijk is, wil de gemeente de visie jaarlijks monitoren en evalueren. Hiervoor wordt ook teruggekeken naar de nulmeting (leefomgevingsfoto) die opgesteld is in het kader van de omgevingseffectrapportage. Leidt de uitvoering van de ambities tot een verbetering van de omgevingskwaliteit, of is het nodig om bij te sturen?

Minimaal éénmaal per vier jaar vindt een integrale herijking van de omgevingsvisie plaats, bij voorkeur in het jaar na de gemeenteraadsverkiezingen. Maar vaker is ook mogelijk, indien zich specifieke opgaven aandienen. Dit is een cyclisch proces om de gemeenteraad, inwoners en andere partners te betrekken bij nieuwe trends, ontwikkelingen en/of opgaven voor de visie.

De omgevingsvisie is een belangrijk instrument dat sturing geeft aan de ambities en doelen van Venray op de lange termijn. Samen met het omgevingsplan (regels), programma's (uitvoering) en omgevingsvergunningen (uitvoering) vormt het de beleidscyclus van de Omgevingswet.

Bijlage 1: Natura 2000

Bijlage 1: Natura 2000

Bescherming van Natura 2000-gebieden bij ruimtelijke plannen

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden ten aanzien van plannen en projecten die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden. De natuurlijke kenmerken zijn verwoord in de instandhoudingsdoelstellingen. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen en anderzijds projecten. Bij de Omgevingsvisie gaat het om een plan.

Artikel 2.7, eerste lid, van de Wet natuurbescherming regelt de Natura 2000-plantoets. Artikel 2.7 lid 1 van de Wnb luidt als volgt:

“Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8”

Op grond van artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming maakt het bestuursorgaan voor een plan dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, voordat het plan wordt vastgesteld, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied.

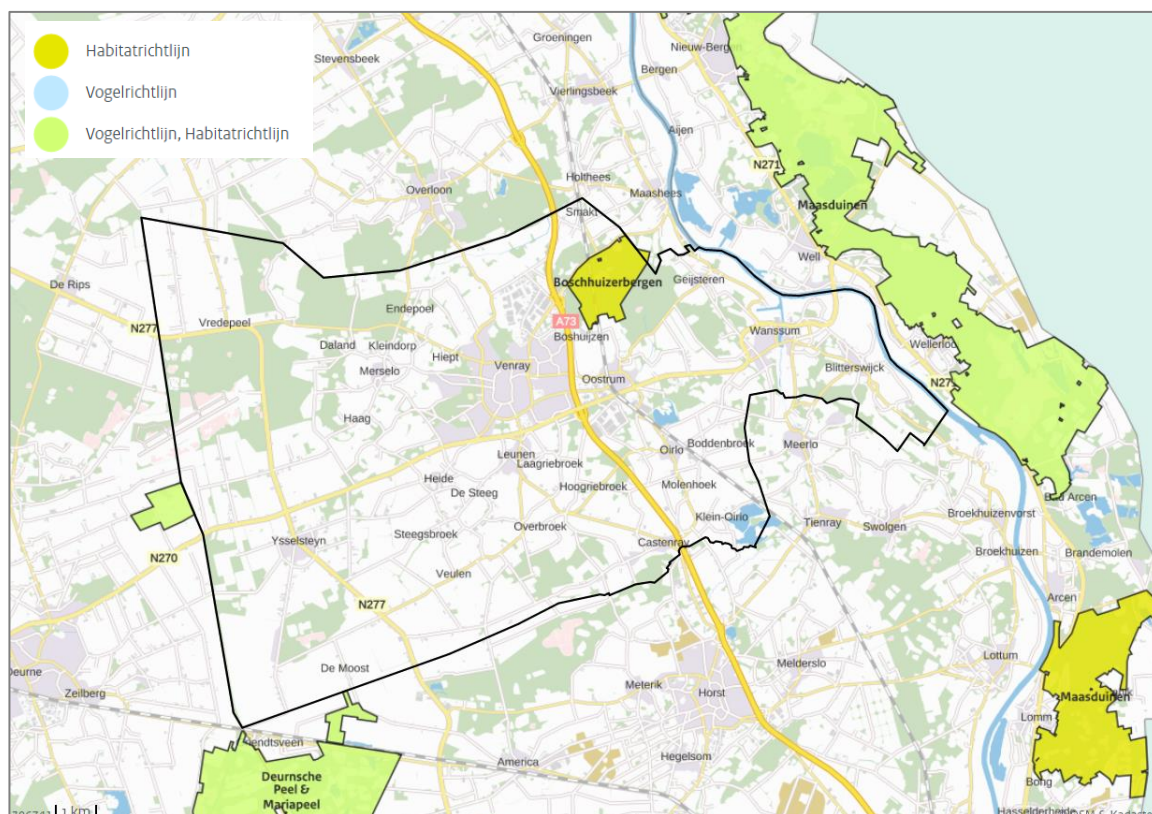
Een plan dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, kan alleen worden vastgesteld indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten dan wel indien wordt voldaan aan de zogenaamde ‘ADC-toets’ (ontstentenis van alternatieven, dwingende redenen van openbaar belang en compenserende maatregelen).

Leeswijzer voorliggende bijlage Natura 2000

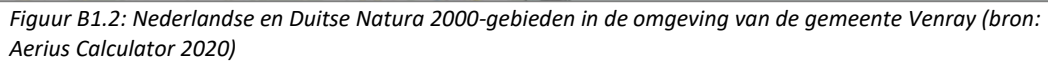
De omgevingsvisie bevat nieuwe richtinggevende beleidskeuzes, waarvan mogelijk niet op voorhand is uit te sluiten dat deze -afzonderlijk of in samenhang- kunnen leiden tot significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Daarom is een indicatieve toetsing aan de Wnb uitgevoerd in deze bijlage. Het detailniveau van deze toetsing sluit aan bij het detailniveau van een omgevingsvisie. Gezien het abstracte karakter van de omgevingsvisie is de indicatieve beoordeling op hoofdlijnen. Het betreft daarom met name een eerste algemene risico-inschatting en daarmee heeft deze bijlage een agenderende werking.

Situering op Natura 2000-gebieden

In de gemeente Venray ligt het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen. Het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel grenst aan de gemeente. Ook in de omgeving liggen een aantal Natura 2000-gebieden (zoals het Natura 2000-gebied Maasduinen). De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn in figuur B1.1 weergegeven. Op grotere afstand liggen ook Duitse Natura 2000-gebieden (zie figuur B1.2).

Figuur B1.1: Nederlandse Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente Venray (bron: Aerials Calculator 2020)

De Boschhuizerbergen vormt een stuifzandgebied in Noord-Limburg, gelegen tussen de Peel en de Maas. De stuifduinen van de Boschhuizerbergen zijn na de laatste ijstijd ontstaan als onderdeel van een uitgestrekt zandgebied in Noord-Limburg en Oost-Brabant. Op deze arme gronden werden weinig begroeide zandverstuivingen en droge heiden aangetroffen, waarin de Jeneverbes lange tijd een algemene verschijning was. Tegen het einde van de 19e eeuw werden in het gebied op grote schaal dennenbossen aangeplant, ten behoeve van houtproductie en vastlegging van de open zandgronden. Sindsdien bestaat het gebied uit een complex van naaldbossen, droge heideterreinen, jeneverbesstruwelen en open stuifzand. In het noordwestelijk deel van het gebied bevindt zich een voedselarm ven¹.

Bij het toetsen aan de instandhoudingsdoelen dient ook rekening te worden gehouden met “externe werking”. Dat wil zeggen dat niet alleen moet worden gelet op activiteiten binnen een Natura 2000-gebied, maar ook - en bij de omgevingsvisie vooral - op activiteiten die buiten de grenzen van

Blad 3 van 8

het betreffende Natura 2000-gebied worden uitgevoerd en een mogelijk effect hebben op Natura 2000-gebieden.

De volgende onderdelen van de visie kunnen een (significant) effect hebben op Natura 2000-gebieden:

- Betere spreiding van recreatie en toerisme afgestemd op de natuurwaarden en ecologie.
- Versterken van de natuurkwaliteiten van bestaande natuurgebieden en de verbindingen
- Verdroging aanpakken in het agrarisch gebied en door andere vormen van natuurbeheer
- Fiets- en wandelpaden veiliger en toegankelijker maken (incl. regelen van parkeervoorzieningen, terughoudend met straatverlichting)

Met name het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen maar ook het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel kunnen – gezien de ligging binnen de gemeentegrenzen of grenzend aan de gemeente – naast stikstofdepositie ook ruimtebeslag, versnippering, verstoring, verdroging en verontreiniging ondervinden.

Door de afstand tot de meeste andere gebieden buiten de gemeente zijn versturende effecten door bijvoorbeeld licht en geluid op de meeste gebieden buiten Venray die op grotere afstand van Venray liggen, niet te verwachten. De emissie van stikstof, met eventuele stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden kan over grotere afstanden plaatsvinden dan de overige storingsfactoren waardoor deze effecten beschouwd moeten worden voor een groot aantal stikstofgevoelige gebieden.

Tabel B1.2 Afbakening relevante storingsfactoren bij de verschillende ontwikkelingen voor het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen en de overige Natura 2000-gebieden (+ = mogelijk positief effect, - = mogelijk negatief effect, 0 = geen effect gezien de afstand, omdat het effect niet aan de orde is of omdat het gebied niet gevoelig is).

	Ruimtebeslag en versnippering	Verzuring en vermesting door N-depositie uit de lucht	Verstoring door geluid en optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten	Verdroging en verontreiniging	Toelichting
Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen						
• Betere spreiding van recreatie en toerisme	0	-	+	0	0	• Extra verkeer, andere routes verkeer kan leiden tot lokale toename stikstofdepositie, ook tot lokale afname • Spreiding van recreanten leidt tot afname recreatiedruk in N2000
• Versterken van de natuurkwaliteiten van bestaande natuurgebieden en de verbindingen	+	0	0	0	0	• Gunstig voor N2000, gezien geïsoleerde ligging van Boschhuizerbergen

	Ruimtebeslag en versnippering	Verzuring en vermesting door N-depositie uit de lucht	Verstoring door geluid en optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten	Verdroging en verontreiniging	Toelichting
Verdroging aanpakken door andere vormen van natuurbeheer	0	0	0	0	-	- H3130 Zwakgebufferde vennen en H91D0 Hoogveenbossen (doelen Boschhuizerbergen) zijn zeer gevoelig voor verdroging - De ruimte voor de agrarische sector kan leiden tot verdere belasting van het milieu (verdroging, maar ook verontreiniging).
Fiets- en wandelpaden veiliger en toegankelijker maken	-	0	-	-	0	- Aanleg en aanwezigheid van extra paden, ook in N2000, kan leiden ruimtebeslag, versnippering (en stikstofdepositie en verstoring tijdens de aanleg). Het risico is beperkt omdat voor het veiliger en toegankelijker maken de visie niet in eerste instantie niet uitgaat van meer paden maar betere paden (goed begaanbaar en goede routing). - Het (intensief) gebruik van die paden kan leiden tot extra verstoring in N2000 (visueel, auditief en door betreding). - Er kan ook een positief effect optreden om dat er in de loop der tijd allerlei paden zijn ontstaan en verbreed waardoor het aantal rustige plekken in de natuur steeds minder worden. Doel is om paden op de goede plek te situeren zodat de natuur rustplekken heeft en de recreant voldoende uitdaging heeft.
Overige stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden buiten Venray						
Betere spreiding van recreatie en toerisme	0	-	0	0	0	Extra verkeer, andere routes verkeer² De meeste Natura

² Hier zit de aanname in dat men – in plaats van naar het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen - naar een ander niet-Natura 2000 gebied gaat. Dat is mogelijk nu het Maaspark Ooijen Wanssum is ontstaan en er een extra natuurgebied is

	Ruimtebeslag en versnippering	Verzuring en vermesting door N-depositie uit de lucht	Verstoring door geluid en optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten	Verdroging en verontreiniging	Toelichting
						2000-gebieden – ook op grotere afstand, ook de Duitse gebieden – zijn stikstofgevoelig.
• Versterken van de natuurkwaliteiten van bestaande natuurgebieden en de verbindingen	+	0	0	0	0	• Gunstig voor N2000, zeker voor de gebieden op korte afstand zoals de Deurnsche Peel & Mariapeel
• Verdroging aanpakken door andere vormen van natuurbeheer	0	0	0	0	-	• Deurnsche Peel & Mariapeel is zeer gevoelig voor verdroging
• Fiets- en wandelpaden veiliger en toegankelijker maken	0	0	-	0	0	• Sommige soorten waarvoor Deurnsche Peel & Mariapeel is aangewezen, zijn zeer gevoelig voor verstoring
Overige niet stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden buiten Venray						
• Betere spreiding van recreatie en toerisme	0	0	0	0	0	Niet-stikstofgevoelige gebieden zijn niet gevoelig voor veranderingen in routes van verkeer. Alleen op zeer grote afstand liggen niet stikstofgevoelige gebieden (Grensmaas op ca 40 km en Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop (ca 44 km)). Deze gebieden liggen buiten het invloedsgebied van de ontwikkelingen uit de Omgevingsvisie. Voor deze gebieden zijn significante gevolgen bij voorbaat uit te sluiten.
• Versterken van de natuurkwaliteiten van bestaande natuurgebieden en de verbindingen	0	0	0	0	0	
• Verdroging aanpakken door andere vormen van natuurbeheer	0	0	0	0	0	
• Fiets- en wandelpaden veiliger en toegankelijker maken	0	0	0	0	0	

Resume:

Er worden negatieve effecten op Natura 2000-gebieden verwacht, omdat:

1. Het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen binnen het plangebied ligt en het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel aan het plangebied grenst en daarmee kunnen

waar men naar toe kan gaan. Doordat er dan op sommige wegen extra verkeer kan rijden ten opzichte van de huidige situatie, kan dat lokaal ook tot een toename van stikstofdepositie in N2000-gebieden leiden.

- effecten zoals ruimtebeslag, verstoring door betreding, licht en/of geluid en verdroging niet op voorhand worden uitgesloten.
2. De afstand tussen de gemeente Venray en de overige Natura 2000-gebieden ertoe leidt dat directe effecten zoals verstoring door betreding, licht en/of geluid wel op voorhand kunnen worden uitgesloten.
 3. De onderdelen van de visie die een effect kunnen hebben op Natura 2000-gebieden kunnen deels ook leiden tot zowel toe- als afnamen van stikstofdepositie. Onder meer om deze effecten te voorkomen is een Aanvalsplan stikstof in ontwikkeling. Enerzijds kan ook de bouw van woningen en bedrijfsruimte en de mogelijke toename van verkeer leiden tot een toename van stikstofdepositie. Anderzijds dragen de uitbreiding van de fietsstructuur mogelijk bij aan de mobiliteitstransitie met minder verkeer. Een deel van de woningvoorraad zal middels duurzame warmtebronnen worden verwarmd, in plaats van aardgas. De stikstofemissie van de bestaande bebouwing neemt af, en daarmee worden de effecten op Natura 2000-gebieden beperkt. Doordat de precieze omvang, locatie en aard van de ontwikkelingen nog niet concreet is gemaakt, is de stikstofdepositie die deze ontwikkelingen teweegbrengen nog niet te onderzoeken.

Aanbeveling: Aanpak stikstofemissies

Vanwege het mogelijk stikstofeffect is een aanbeveling opgenomen om de aanwezige kansen tot stikstofreductie te benutten.

Indien de ontwikkelingen die voortkomen uit de omgevingsvisie toch leiden tot een toename van stikstofdepositie, kan dit mogelijk ook gemitigeerd worden om negatieve effecten in Natura 2000-gebieden te voorkomen. Voorbeelden van mitigerende maatregelen zijn het beperken van het programma of het werken met schoon materieel. In aanvulling daarop is er ook een aanbeveling met betrekking tot stikstofdepositie opgenomen.

De Natura 2000-doelen zijn ook afhankelijk van de natuurwaarden en milieucondities buiten het Natura 2000-netwerk. Door bij de verdere uitwerking van het beleid in de omgevingsvisie een natuur-inclusieve aanpak te hanteren waarbij wordt gekeken op welke wijze natuur per saldo versterkt kan worden, kan uitvoering van het beleid bijdragen aan vergroting van de biodiversiteit en de kwaliteit van de natuur in deze gebieden. Er liggen kansen om de milieudruk binnen het Natura 2000-netwerk te verlagen door bijvoorbeeld een goede invulling van de kringlooplandbouw waardoor de milieudruk als gevolg van vermessing wordt verlaagd.

Daarnaast biedt de Omgevingswet de mogelijkheid om stikstofemissies binnen de gemeente in beeld te brengen en aan te pakken door middel van de programmatische aanpak. Met de programmatische aanpak kan ontwikkelruimte gecreëerd worden door een samenhangend pakket van maatregelen om stikstofemissies te verminderen en activiteiten die leiden tot stikstofdeposities samen te stellen. In het omgevingsplan kan de programmatische aanpak gekoppeld worden aan de beoordelingsregels voor een omgevingsplanactiviteit. Het programma bevat dan maatregelen om te kunnen voldoen aan de omgevingswaarde of andere doelstellingen achter die regels. Zo kunnen ontwikkelingen binnen de gemeente mogelijk gemaakt worden, zonder dat dit leidt tot verdere aantasting van Natura 2000-gebieden of zelfs -afhankelijk van de gekozen doelstelling- leidt tot een afname van de aantasting.

Aanbeveling: Natuurrecreatie binnen Venray

Door de ontwikkeling van recreatiemogelijkheden in een lokaal (natuur)recreatiegebied en de recreatiemogelijkheden in de woonwijken te realiseren/versterken binnen de gemeente Venray ontstaat er een betere verdeling van de recreatiedruk bij de Natura 2000-gebieden. Dit effect kan deels tenietgedaan worden door de realisatie van nieuwe fiets- en wandelpaden, met name buiten Natura 2000-gebied³.

De belangrijkste aanbeveling is dan ook door vanuit ecologisch en recreatief oogpunt goed te kijken naar alle natuurgebieden (en in aansluiting op de routestructuur in het agrarisch gebied) en een recreatieve zoneringsplan op te stellen.

Wandel- en fietspaden kunnen dan alleen uitgebreid worden wanneer dit wordt gecombineerd met een goede recreatiezonering en handhaving die essentieel is voor het realiseren van de Natura 2000-doelen. Bij een toename in recreatiedruk is er een kans dat significant negatieve gevolgen kunnen ontstaan als gevolg van betreding. In het ontwerp-beheerplan is het volgende aangegeven ten aanzien van handhaving in relatie tot de huidige hoge recreatiedruk: "Handhaving is een belangrijk middel voor het bereiken van een goede staat van instandhouding van de aangewezen habitattypen. Gebruik dat de doelstellingen kan schaden of anderszins niet is toegestaan, moet worden tegengegaan, aangepast, aan voorwaarden worden gekoppeld of anderszins gereguleerd. Goede communicatie en voorlichting, gevolgd door toezicht zijn daarbij essentieel. Terreinbeheerders Limburgs Landschap en Gemeente Venray voeren deze taken uit." (Provincie Limburg, 2020)

Conclusie

Voor ieder project in Venray dient echter onderzocht te worden of effecten (ruimtebeslag, verstoring, stikstofdepositie) optreedt en zo ja, welke mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn. Voor de te verwachten negatieve effecten kan met het nemen van mitigerende maatregelen voorkomen worden dat de omgevingsvisie significante gevolgen heeft.

Bronnen:

Provincie Limburg, 2020. Hoofdrapport Natura2000-plan 2020-2026 Boschhuizerbergen (144) ontwerp, maart 2020

Websites:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?selectGebied=139&selectActiviteit=Landrecreatie&submit=Toon+effecten&subj=effectenmatrix>

<https://www.natura2000.nl/gebieden/limburg/boschhuizerbergen/boschhuizerbergen-doelstelling>

<https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl#>

³ Bij uitzondering komt er een fietspad in het natuurgebied. Verder is het juist de bedoeling om geen nieuwe wandelpaden aan te leggen. Maar juist om de ontstane versnippering tegen te gaan.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al bijna 70 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE
T. 0655494890

www.anteagroup.nl

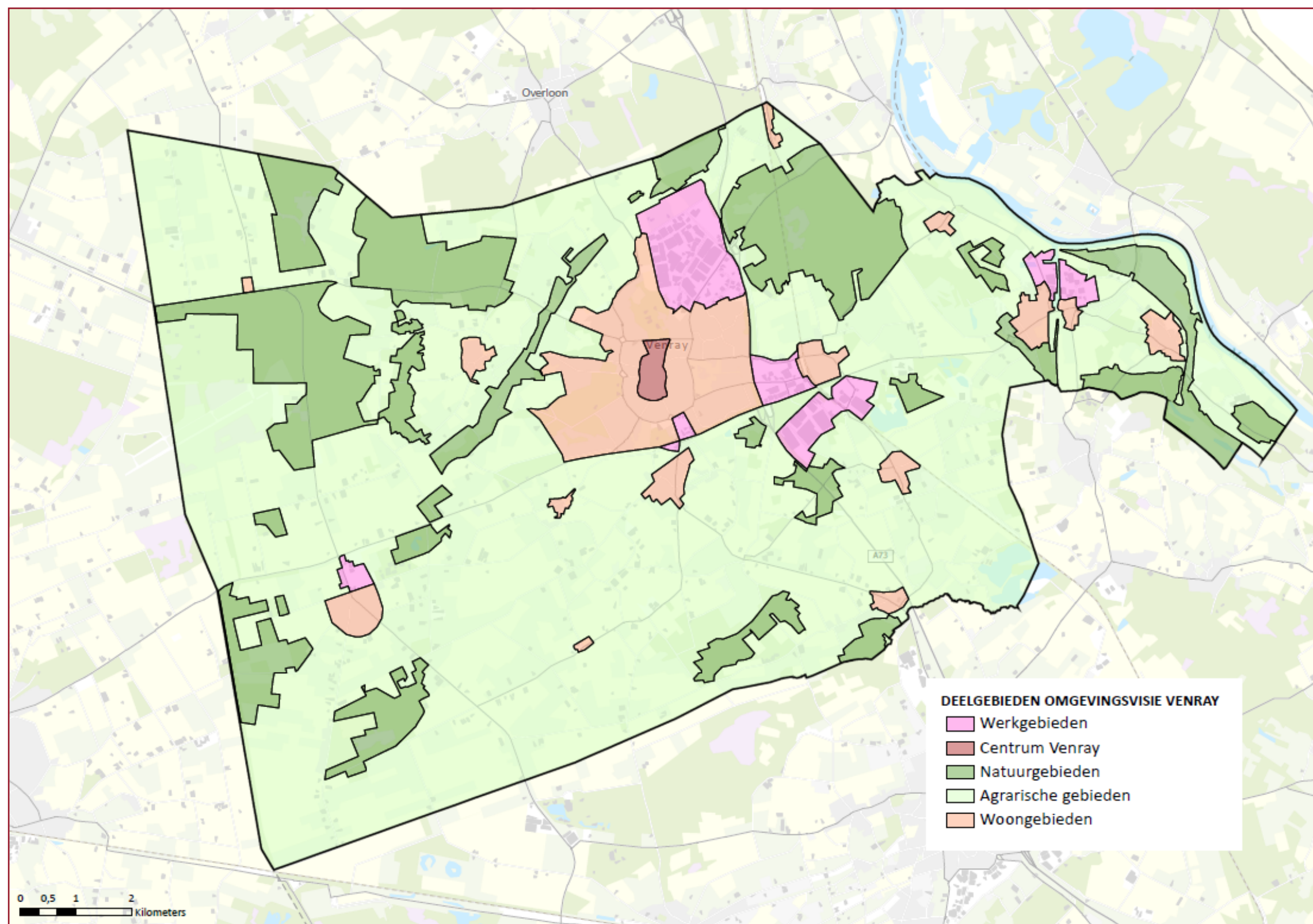
Copyright © 2020

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.

Bijlage 2: keuzebladen

Infobladen Keuzesessie Omgevingsvisie

Leeswijzer

De voorliggende infobladen zijn opgesteld ter voorbereiding op de keuzesessie met de gemeenteraad van Venray in het kader van de omgevingsvisie. Het doel van deze sessie is om keuzes te maken en prioriteiten te stellen.

Tijdens de sessie gaan we per deelgebied aan de slag met die keuzes in de vorm van stellingen. Per deelgebied geeft het infoblad het volgende overzicht:

- Stellingen in het gebied.
- Toelichting per stelling.
- Relevante informatie uit leefomgevingsfoto (LOF), participatie en beleid, alsook de ambities uit de Toekomstvisie 2030 voor het maken van een keuze.
- Impactbeoordeling van de milieueffecten.

Nast de toelichting en relevante informatie is een impactbeoordeling opgenomen. Deze geeft aan hoe de impact is van de beide kanten van een keuze. Deze impactbeoordeling is gedaan op basis vier onderdelen (kernopgaven), waaronder een aantal thema's vallen:

- Groen & Sociaal = wonen en gezonde leefomgeving
- Welvarend & Mobiel = economie & werkgelegenheid en bereikbaarheid
- Duurzaam & gezond = milieu, energie en bodem, water & ondergrond
- Waardevol = historisch kapitaal en natuur

De scorebalk ziet er als volgt uit:

De gemeenteraad wordt gevraagd om een politieke positie in te nemen bij de 14 vraagstukken met stellingen en een keuze te maken. Later in het proces komen we terug met een inhoudelijke onderbouwing voor de gemaakte keuzes (gebaseerd op beleid, participatie, klankbordgroep, raadsbespreking). We werken met scherpe stellingen, maar tijdens de discussie is er alle ruimte voor u om daarin de nodige nuances te brengen.

Na de sessie worden de keuzes en redeneerlijnen vertaald naar ambities voor de omgevingsvisie.

Agrarische gebieden

1. We staan alleen ontwikkeling van agrarische bedrijven toe onder strengere algemene regels vs.

De ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven zijn afhankelijk van het gebied waarin ze liggen.

Toelichting

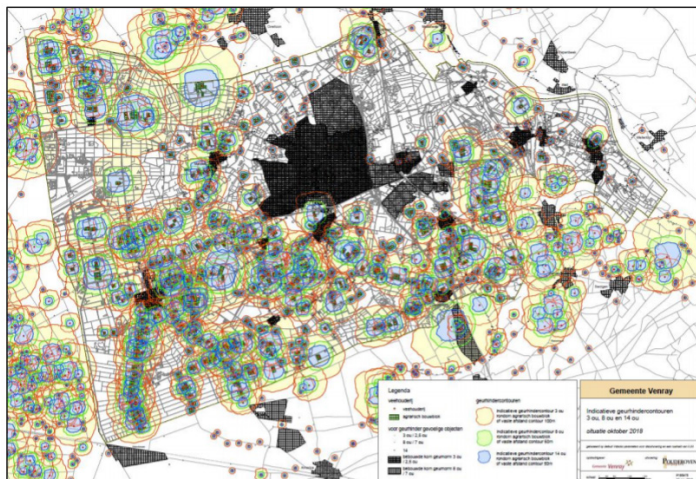
Er is volop discussie over de effecten van de agrarische bedrijven. De huidige milieueffecten, die spelen in de gemeente Venray, worden met name veroorzaakt door de veehouderijbedrijven. Als we de gezonde woon- en leefomgeving van bewoners als ambitie nastreven, betekent dat dan ook dat we strengere milieueisen moeten stellen aan de agrarische sector?

We gaan hierover in discussie aan de hand van de stelling: "We staan alleen ontwikkeling van agrarische bedrijven toe onder strengere algemene regels (voldoen aan advieswaarden van WHO (fijnstof) en GGD (geur) i.p.v. de wettelijke normen) vs. De ontwikkelingsmogelijkheden van agrarische bedrijven zijn afhankelijk van het gebied waarin ze liggen (we maken een gebiedsgerichte uitwerking)."

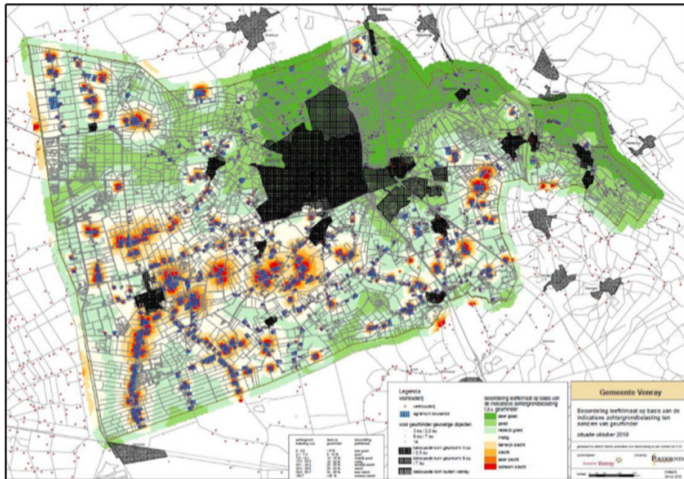
Met de eerste stelling worden strengere regels als generieke maatregel toegepast voor alle agrarische bedrijvigheid in het gehele gebied. Met als inzet dat overal de effecten op de omgeving moeten verminderen. Bij de tweede stelling wordt uitgegaan van groei van agrarische bedrijven in gebieden waar het kan én krimp of omschakeling naar kleinschalig en natuur-inclusieve bedrijvigheid in gebieden waar ontwikkelingen passen bij wonen, natuur of recreëren. Hierbij wordt vooral ingezet op ruimtelijk instrumentarium en een procesmatige aanpak.

Relevante informatie

- **Participatie:** Inwoners van Venray vinden een gezonder leefklimaat belangrijk. Veelal werd er aangekaart dat schonere lucht in Venray noodzaak is en dat dit probleem aangepakt dient te worden. Mensen zijn zich meer bewust van de invloed die de intensieve veeteelt en landbouw met zich meebrengt. Om gezamenlijk meer inzicht te krijgen hoe de veranderingen in de agrarische sector verlopen is contact tussen boer & buur nodig.
- **Huidig beleid:** Coalitieakkoord 2018-2022: Wij richten ons op een goede balans tussen de ontwikkelingsruimte voor de veehouderij en de bescherming van een goed woon- en leefklimaat voor de inwoners. Dit wordt o.a. bewerkstelligd door het instellen van een lagere emissie of geen uitbreiding van dieren op bedrijfsniveau binnen de gemeente zonder aantoonbare milieuwinst. En door het terugdringen van de uitstoot van schadelijke stoffen. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de bedrijven passen binnen de kwaliteiten van het landschap en is duurzaamheid een belangrijke afweging. Voor landbouwbedrijven willen we meer werken richting een kringlooplandbouw zodat we de land- en tuinbouw als sterke economische sector behouden. Ter verbetering van ons beleid en uitvoering maken we gebruik van de uitkomsten van de dialoog Intensieve Veehouderij, de doelstellingen uit de Visie Veehouderij (2018) en andere deskundige onderzoeksresultaten van derden over lucht- en waterkwaliteit.

Voorgrondbelasting geur door middel van indicatieve geurhindercontouren

Beoordeling van leefklimaat op basis van de
indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Impactbeoordeling

Beoordeling 'Strengere regels voor agrarische bedrijven'

Meer begroeiing en natuurvriendelijke akkers en het verminderen van de monocultuur in de landbouw draagt licht positief bij aan de ambitie *groen & sociaal*. De variatie aan gewassen en begroeiing heeft een groter verkoelend effect, wat kan leiden tot vermindering van hittestress. Dit effect is echter klein waardoor een licht positieve beoordeling volgt.

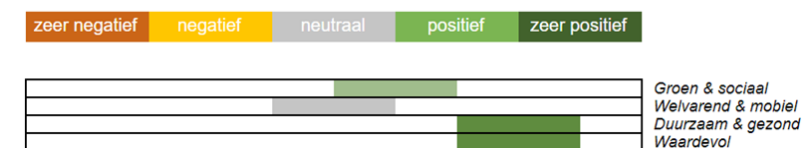
Het toepassen van strengere regels voor agrarische bedrijven heeft gemiddeld geen effect op de ambitie *welvarend & mobiel*. Bedrijven in een agrarisch gebied kunnen met technische maatregelen eerder voldoen aan de regels, terwijl bedrijven in omgeving met veel woningen dit niet kunnen of tegen hoge kosten.

Strengere regels voor agrarische bedrijven is beoordeeld als positief tot zeer positief voor de ambitie *duurzaam & gezond* doordat dit bijdraagt aan het verminderen van de milieudruk op het buitengebied. Daarnaast zal ook het waterbergingsvermogen, de waterkwaliteit en de bodemkwaliteit verbeteren door beperkingen te stellen aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen, kunstmest en de onttrekking en het gebruik van (grond)water. Het beperken van het gebruik van landbouwmachines vermindert tevens de bodemdaling in het gebied. Met het tekenen van het Schone Lucht akkoord is de WHO advieswaarde al de streefwaarde bij het uitgeven van nieuwe omgevingsvergunningen.

Het verminderen van de monocultuur in de landbouw en het creëren van natuurvriendelijke akkerranden en wegbermen zorgt voor meer leefgebied voor flora en fauna en draagt bij aan landschappelijke waarden. Daarnaast heeft het verminderd gebruik van (kunst)mest en bestrijdingsmiddelen een positief effect op natuurwaarden. De ambitie *waardevol* wordt daarom positief tot zeer positief beoordeeld.

Strengere regels voor agrarische bedrijven

Strengere regels voor agrarische bedrijven

Beoordeling 'Gebiedsgerichte aanpak'

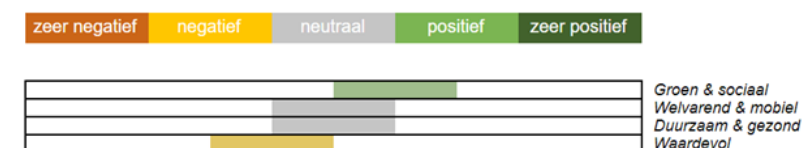
Door de sturing zoals beschreven in de toelichting heeft dit alternatief een wisselend effect op de ambitie *groen & sociaal*. Daar waar er mogelijkheden zijn kunnen deze beter benut worden. Deze ambitie Daar waar ingezet wordt op de vermindering van overlast door de agrarische sector, kan een lichte verbetering van de leefbaarheid optreden. Dit wordt daarom licht positief beoordeeld.

In dit alternatief is het ontwikkelen of uitbreiden van agrarische bedrijven mogelijk in gebieden waar hoofdzakelijk agrarische aanwezig zijn. Door de huidige marktwerking leidt dit waarschijnlijk tot schaalvergroting van bedrijven waardoor het aantal agrariërs in het gebied af kan nemen. In de gebieden waar de agrarische mogelijkheden afnemen kunnen juist kansen ontstaan voor nieuwe werkgelegenheid. Het wisselende effect voor de werkgelegenheid en leidt tot een neutrale beoordeling voor de ambitie *welvarend & mobiel*.

In de gebieden voor wonen, natuur en recreatie zal dit leiden tot een verbetering van de leefomgeving en de milieukwaliteit. Tegelijkertijd kan door uitbreidingsmogelijkheden voor de landbouw toename van de milieudruk op onder andere de bodemkwaliteit, waterkwaliteit, emissie van broeikasgassen en een toename van het watergebruik ontstaan. De ambitie *duurzaam & gezond* is daarom neutraal beoordeeld.

De ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouwsector leiden tot verdere achteruitgang van de biodiversiteit en aantasting van de landschappelijke waarden in het gebied. Met de mogelijke uitbreidingen van agrarische bedrijven en verwachte schaalvergroting gaat mogelijk leefgebied van soorten verloren. Schaalvergroting leidt tot een eentoniger landschap met grote(re) (mega)stallen. Echter is de ambitie *waardevol* toch 'slechts' licht negatief beoordeeld gezien dit enkel het geval is wanneer bedrijven uitbreiden.

Gebiedsgerichte aanpak

Agrarische gebieden

2. In de ‘probleemgebieden’ geven we de ruimte aan de agrariër en maken we middelen vrij voor een financiële bijdrage t.b.v. het saneren van woningen vs. In deze gebieden blijven we inzetten op verplaatsing van agrarische bedrijven door middel van de ruimte-voor-ruimte regeling.

Toelichting

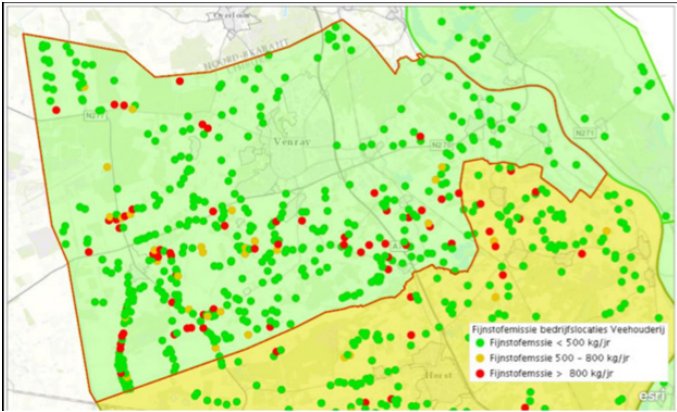
Binnen de gemeente Venray neemt de bewoning door burgers in het buitengebied toe als gevolg van stoppende agrarische bedrijven. Tegelijkertijd zien we ook een verandering in verschijningsvorm van de agrarische bedrijven. Veel agrarische bedrijven zullen stoppen in de komende jaren waardoor er leegstand of andere bedrijvigheid ontstaat. De veranderingen zullen vooral ontstaan binnen de veehouderij als gevolg van maatschappelijke discussies en veranderende regelgeving en marktwerking. Deze veranderingen zorgen ervoor dat verschillende functies steeds meer gaan mengen in het buitengebied: de agrarische bedrijven, andere bedrijvigheid en wonen.

Wonen en agrarische bedrijvigheid gaan vaak niet goed samen, dit heeft vooral te maken met de geuroverlast die de bedrijvigheid (bij veehouderijen) teweegbrengt. Waar de nieuwe en bestaande functies botsen in het buitengebied, ontstaan ‘probleemgebieden’, waarbij er overlast wordt ervaren door de combinatie van wonen en agrarische bedrijvigheid. Voorbeelden van dit soort gebieden zijn terug te vinden rondom Ysselsteyn, de Scheiweg en de Timmermannsweg. Bij de combinatie wonen/recreatie en agrarische bedrijvigheid (veehouderij) is het gewenst om deze functie te scheiden (Visie Veehouderij). Hoe willen we met dit vraagstuk omgaan?

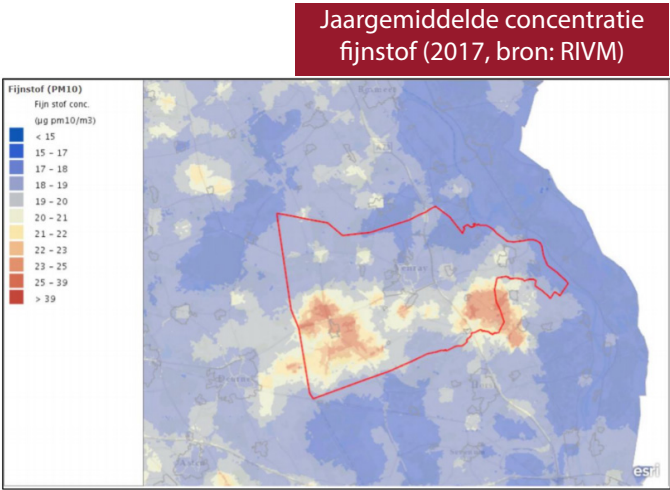
We gaan hierover in discussie aan de hand van de stelling: “In de ‘probleemgebieden’ geven we de ruimte aan de agrariër en maken we middelen vrij voor een financiële bijdrage t.b.v. het saneren van woningen. vs. In de ‘probleemgebieden’ blijven we inzetten op verplaatsing van agrarische bedrijven door middel van de ruimte-voor-ruimte regeling”.

Relevante informatie

- Participatie:* Inwoners wensen uitbreiding van agrarische bedrijven in het buitengebied wensen op grote afstand van de woongebieden. Als er agrarische bedrijven bijkomen dienen dit geen intensieve veeteeltbedrijven of megastallen te zijn.
- Huidig beleid:* Venray heeft een eigen ruimte-voor-ruimte regeling om verplaatsing van veehouderijen nabij een dorp/woningen te stimuleren. Coalitieakkoord 2018-2022: Met de Visie Veehouderij zetten wij in op het scheiden van intensieve veehouderij en wonen. Met name bij de dorpen. De huidige Ruimte voor Ruimte regeling is van toepassing op intensieve veehouderijbedrijven gelegen in de kernrandzone van de dorpen. Het groeien van de veehouderijen laten we toe in gebieden, waar geen of minder mensen wonen en verblijven. Daar waar meerdere veehouderijbedrijven gevestigd zijn (met name rondom Ysselsteyn, Leunen, Oirlo en Castenray), zorgen we ervoor dat veehouderijbedrijven dicht bij de kern worden verplaatst of beëindigd.

Fijnstofemissie bedrijfslocaties veehouderij (Atlas Limburg)

Jaargemiddelde concentratie fijnstof (2017, bron: RIVM)

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Impactbeoordeling

Beoordeling ‘Ruimte geven aan agrariërs’

Het bieden van ruimte aan agrariërs gaat gepaard met het saneren van een aantal woningen. Hiermee ontstaat minder ruimte voor wonen in het buitengebied. Er wordt ook een nadelig effect verwacht op de leefkwaliteit van de woonomgeving, doordat de grootschalige bedrijven voor overlast (bv. geurhinder) kunnen. Door woningen te saneren neemt de kans op overlast af, maar de negatieve milieuimpact blijft bestaan. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling voor de ambitie *groen & sociaal*.

In dit alternatief is het ontwikkelen of uitbreiden van agrarische bedrijven mogelijk. Door de huidige marktwerking leidt dit waarschijnlijk tot schaalvergroting van bedrijven waardoor het aantal agrariërs in het gebied af kan nemen. Dit is negatief voor de werkgelegenheid waardoor de ambitie *welvarend & mobiel* licht negatief beoordeeld is.

Zoals hiervoor is beschreven blijft de druk van de landbouw op het milieu bestaan of kan zelfs toenemen, bijvoorbeeld in de vorm van geuremissies en luchtverontreiniging. Dit is licht negatief beoordeeld voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Wonen in het buitengebied is een vorm van landschapsbeleving. Het saneren van woningen leidt er daarom toe dat de beleving van het landschap in mindere mate mogelijk is. Daarnaast leidt de schaalvergroting van de landbouw tot een minder divers landschap. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling voor de ambitie *waardevol*.

Ruimte geven aan agrariërs

zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief

Groen & sociaal
Welvarend & mobiel
Duurzaam & gezond
Waardevol

Beoordeling ‘Ruimte voor een goed woon- en leefklimaat’

Ruimte bieden voor woonfuncties in het buitengebied kan d.m.v. de ruimte-voor-ruimte-regeling. Intensieve veehouderijen kunnen worden ‘ingeruild’ voor woningen nabij dorpen. Daarmee komt meer ruimte beschikbaar voor woningbouw en het transformeren van agrarische bedrijven naar woningen. Het woon- en leefklimaat wordt in beperkte mate verbeterd, omdat de dorpsrand wordt opgeschoven. Er ontstaan namelijk nieuwe woningen die overlast van agrarische bedrijven kunnen ondervinden. Toetsing aan een goed woon- en leefklimaat en eventuele maatregelen moet leiden tot vermindering van overlast. De bijdrage aan de woningvoorraad is positief beoordeeld op de ambitie *groen & sociaal*.

De ruimte-voor-ruimte-regeling kan een bijdrage leveren aan de beëindiging of verplaatsing van intensieve veehouderijbedrijven. In de praktijk blijkt dit voornamelijk beëindiging van bedrijven te zijn. Dit heeft een negatief effect op de ambitie *welvarend & mobiel*. Er verdwijnt namelijk bedrijvigheid waardoor ook arbeidsplaatsen verdwijnen.

Dit alternatief leidt tot een positief effect op de ambitie *duurzaam & gezond*. De regeling zorgt ervoor dat een aantal intensieve veehouderijen hun bedrijfsvoering zullen beëindigen. Hiermee vermindert de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen in het gebied en de geurhinder zal afnemen. In het geval dat bedrijven worden verplaatst, treden deze positieve effecten niet op.

De ruimte-voor-ruimte-regeling is erop gericht om de kwaliteit van het landschap te verbeteren en de emissies van bijvoorbeeld ammoniak te verminderen. Het verminderen deze emissies en het creëren van leefgebied voor flora en fauna leidt tot positieve effecten op natuur, biodiversiteit en het landschap. Dit leidt tot een positieve beoordeling van de de ambitie *waardevol*.

Inzet op ruimte voor ruimte-regeling

zeer negatief negatief neutraal positief zeer positief

Groen & sociaal
Welvarend & mobiel
Duurzaam & gezond
Waardevol

Agrarische gebieden

3. We staan zoveel mogelijk nieuwe niet-agrarische/kleinschalige bedrijfsactiviteiten toe in de VAB's vs. We zetten vooral in op slopen van VAB's om verloedering/verrommeling te voorkomen vs. We zetten vooral in op meer (kleinschalige) woonfuncties in VAB's.

Toelichting

In het buitengebied zien we steeds meer voormalige agrarische bedrijfspanden leeg komen te staan. Het verpauperen van deze Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's), (en daarmee ook de kwaliteit van het gebied) moet tegen worden gegaan. Maar hoe voorkomen we kapitaalsvernietiging, verrommeling en ondermijning? Deze VAB's zijn steeds groter en de vraag naar grote niet-agrarische bedrijfslocaties neemt toe. Een nieuwe invulling met bijvoorbeeld grote bedrijven heeft invloed op de hele omgeving zoals verkeerseffecten.

We gaan hierover in discussie aan de hand van de stelling: "We staan zoveel mogelijk nieuwe niet-agrarische/ kleinschalige bedrijfsactiviteiten toe in de VAB's. vs. We zetten vooral in op slopen van VAB's om verloedering/verrommeling te voorkomen. vs. We zetten vooral in op meer (kleinschalige) woonfuncties in VAB's."

Relevante informatie

- *Participatie:* In het buitengebied dient er meer ruimte te komen voor andere functies (zoals recreatie en natuur). Inwoners vinden dat wanneer er leeggekomen agrarische gebouwen worden hergebruikt dit kleinschalig moet gebeuren. Het moet passen binnen het buitengebied en het dient niet te leiden tot (grootschalige) industriële activiteiten of transport.
- *Huidig beleid:* Er dient aandacht te komen voor ondermijnende criminaliteit in het buitengebied in het algemeen en leegstaande stallen in het bijzonder. Collegeprogramma 2018-2022: We richten ons op het versneld vernieuwen van de oude stallen en het intrekken van vergunningen bij stoppende bedrijven.

Leegstaande VAB

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Impactbeoordeling 1/2

Beoordeling 'Kleinschalige bedrijfsactiviteiten in VAB's'

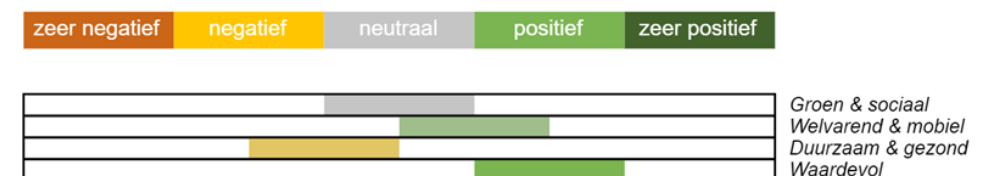
Het toestaan van niet-agrarische/kleinschalige bedrijfsactiviteiten, zoals loonwerkersbedrijven, verblijfsrecreatie hondenpensions of woonzorgcomplexen in VAB's biedt mogelijkheden om bij te dragen aan de werkgelegenheid in het buitengebied. Deze bedrijvigheid kan ervoor zorgen dat het banenaanbod in het buitengebied meer divers wordt en kan de ontwikkeling van bijvoorbeeld toerisme en recreatie aanjagen. Het aanbod aan werk is in deze sectoren echter beperkt. Deze diversiteit in aanbod leidt tot een licht positieve beoordeling voor de ambitie *welvarend & mobiel*.

In het buitengebied van de gemeente Venray is de druk op het milieu groot. Wanneer bijvoorbeeld verblijfsrecreatie wordt toegevoegd in het buitengebied kan dit leiden tot gezondheidsrisico's als gevolg van de milieukwaliteit. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling op de ambitie *duurzaam & gezond*.

Het toestaan van kleinschalige bedrijfsactiviteiten voorkomt leegstand van agrarische bebouwing. Daarmee wordt verloedering van het landschap voorkomen én biedt kansen voor landschapsbeleving. Dit is beoordeeld als positief voor de ambitie *waardevol*. Deze effecten treden niet op wanneer grote niet-agrarische bedrijven worden toegestaan in het buitengebied.

Er worden geen effecten verwacht op de ambitie *groen & sociaal*. Dit is beoordeeld als neutraal.

Kleinschalige bedrijvigheid in VAB's

Beoordeling 'Het slopen van VAB's'

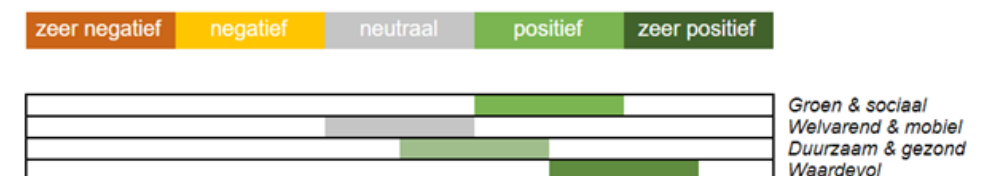
Wanneer VAB's worden gesloopt blijft de hoeveelheid landbouwgrond gelijk. Er ontstaan kansen om op het voormalige erf natuurwaarden en landschapselementen toe te voegen. In dat geval ontstaan positieve effecten op de ambitie *groen & sociaal* omdat de kwaliteit van de woonomgeving toeneemt.

Op de ambitie *welvarend & mobiel* treden geen significante effecten op.

Dit alternatief biedt kansen om de bodem- en waterkwaliteit te verbeteren door de locaties van VAB's als kleinschalig retentiegebied in te richten, door bijvoorbeeld een helofytenfilter te creëren. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie *duurzaam & gezond*.

Tot slot is de ambitie *waardevol* als positief tot zeer positief beoordeeld. Ondanks dat oude schuren en loodsen geschikte locaties zijn voor vleermuizen en gebouwbewonende broedvogels, kunnen op de locatie van de VAB natuurwaarden worden versterkt. Het leefgebied van flora en fauna kan daardoor toenemen. Daarnaast kan de sloop van leegstaande bebouwing verloedering van het landschap tegengaan.

Sloven VAB's

Agrarische gebieden

3. We staan zoveel mogelijk nieuwe niet-agrarische/kleinschalige bedrijfsactiviteiten toe in de VAB's vs. We zetten vooral in op slopen van VAB's om verloedering/verrommeling te voorkomen vs. We zetten vooral in op meer (kleinschalige) woonfuncties in VAB's.

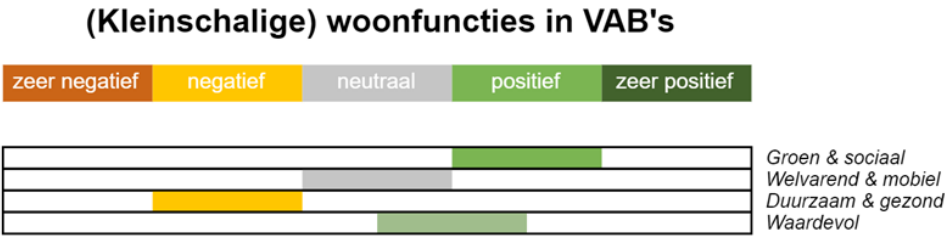
Impactbeoordeling 2/2
Beoordeling '(Kleinschalige) woonfuncties in VAB's'

Door VAB's in te zetten voor woonfuncties kan een (beperkte) bijdrage geleverd worden aan de woningbehoefte in de gemeente Venray. Wel kunnen de VAB's bijdragen aan de kwalitatieve woningbehoefte. VAB's kunnen ook omgevormd worden tot woonzorgcomplexen. De staat van de VAB's vraagt hiervoor echter om een aanzienlijke kwaliteitsimpuls. De kansen die VAB's bieden voor nieuwe functies leiden overall tot een positieve beoordeling op de ambitie *groen & sociaal*.

De ambitie *welvarend & mobiel* is beoordeeld als neutraal omdat er geen effecten worden verwacht.

Wanneer meer woonvormen in het buitengebied toegestaan worden, treden gezondheidsrisico's op voor de bewoners. De bewoners kunnen te maken krijgen met hogere concentraties luchtverontreiniging en geurhinder van de omliggende landbouwbedrijven. Deze gezondheidsrisico's leiden tot een negatieve beoordeling op de ambitie *duurzaam & gezond*.

Wonen in het buitengebied is een vorm van landschapsbeleving. Door woonfuncties toe te voegen, neemt de landschapsbeleving toe. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie *waardevol*.

Ruimte voor aantekeningen

Agrarische gebieden

4. We pakken de klimaatverandering aan door grootschalige maatregelen (bijv. met aanwijzen en inrichten van retentiegebieden (opvang water)) vs. We pakken de klimaatverandering aan door kleinschalige maatregelen (bijv. met stuwtjes in de sloten)

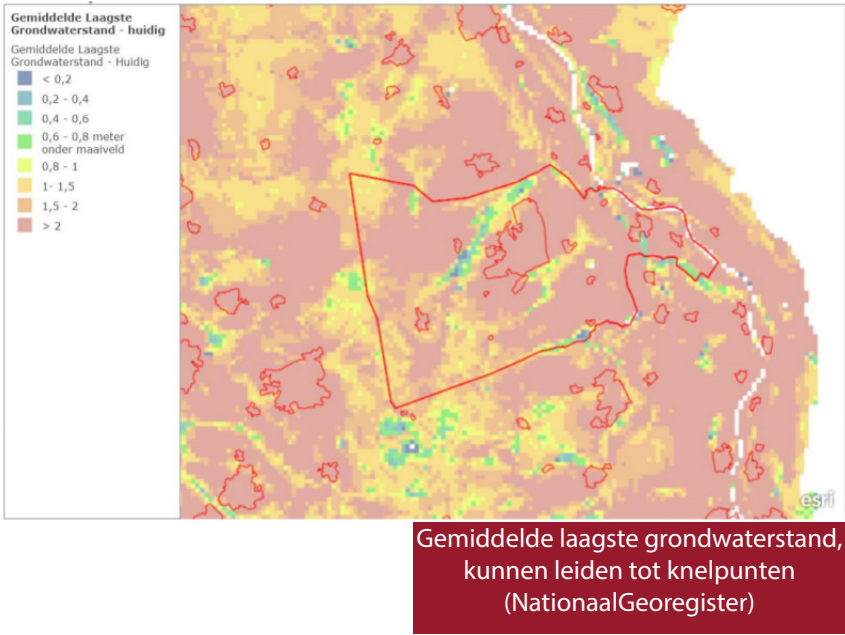
Toelichting

De komende jaren moet er veel gebeuren om de klimaatdoelstellingen te bereiken. Ook in de gemeente Venray moeten we aan de slag met maatregelen rondom klimaatverandering. Door klimaatverandering ontstaan problemen in de landbouw, bijv. door hagel, stortbuien en droogte. Hoe gaan we daarmee om in het buitengebied? De bescherming van tuinbouwgewassen tegen extreem weer zoals met overkappingen levert een ander landschap op. Wanneer er grootschalige maatregelen worden toegepast, zoals het creëren van retentiebekkens (opvang van water)zoals bijvoorbeeld het toestaan van overkappingen voor bescherming van tuinbouwgewassen, zal het landschap veranderen. Bij de toepassing van nog meer kleinschalige maatregelen zoals de boerenstuwtjes kunnen we de huidige landschappelijke waarden behouden.

We gaan hierover in discussie aan de hand van de stelling: “We pakken de klimaatverandering aan door grootschalige maatregelen (bijv. met aanwijzen en inrichten van retentiegebieden (opvang water) vs. We pakken de klimaatverandering aan door kleinschalige maatregelen (bijv. met stuwtjes in de sloten).”

Relevante informatie

- Participatie:* Goed gedrag vanuit de agrariër dient beloond te worden. Ondernemers en agrariërs moeten verplicht worden om een extra stap te zetten op het gebied van duurzaamheid (bijvoorbeeld zonnepanelen op daken, boerenstuwtjes). Er wordt gesteld dat inwoners zelf ook veel kunnen doen op het gebied van duurzaamheid. Met name worden kleinschalige maatregelen genoemd om de klimaatverandering tegen te gaan.
- Huidig beleid:* Coalitieakkoord 2018-2022: In het kader van klimaatadaptatie zetten wij met het Waterschap Limburg in op het voor 2035 realiseren van een forse toename in lokale bergingscapaciteit, het afkoppelen van hemelwater van het riool, de afvoercapaciteit, stromend water en stedelijk groen. In samenspraak met provincie en waterschap wil Venray het verharde oppervlak verminderen en de infiltratie bij bestaande bouw en nieuwbouw verbeteren.

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Impactbeoordeling

Beoordeling ‘Grootschalige klimaatadaptieve maatregelen’

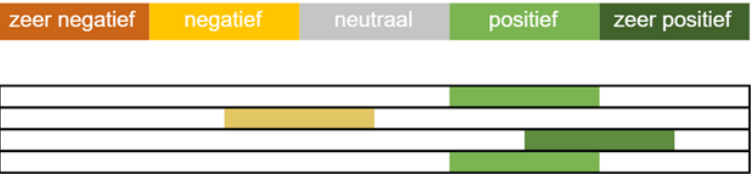
Het inrichten van retentiegebieden als grootschalige maatregelen voor de opvang van water is als positief beoordeeld voor de ambitie *groen & sociaal*. Het retentiegebied kan ingericht worden als recreatiegebied wat bijdraagt aan de leefbaarheid en de woonkwaliteit van het gebied.

De grootschalige maatregelen vragen om relatief veel ruimte in het buitengebied. De aanwezige agrariërs zullen ruimte moeten maken om invulling te geven aan bijvoorbeeld retentiegebieden. Wel biedt de nieuwe inrichting kansen voor nieuw terreinbeheer in de vorm van natuurinclusieve landbouw en productiebossen. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling op de ambitie *welvarend & mobiel*.

Gebieden waar op grote schaal water in de bodem geborgen kan worden zijn cruciaal voor duurzame inrichting van het buitengebied. Het zorgt voor een vermindering van de wateroverlast bij hevige regenval, zorgt voor hogere grondwaterstanden en is positief voor de organische bodemkwaliteit. Het effect van deze keuze op de ambitie *duurzaam & gezond* is daarom positief tot zeer positief beoordeeld.

Tot slot dragen grootschalige maatregelen zoals het inrichten van retentiegebieden bij aan de landschappelijke waarden. Retentiegebieden zijn doorgaans zeer geschikte leefgebieden voor (beschermd) soorten. Retentiegebieden in de buurt van beschermde natuurgebieden kunnen positief bijdragen aan de waterhuishouding in deze natuurgebieden en verdroging verminderen. Dit resulteert in een positieve beoordeling voor de ambitie *waardevol*.

Grootschalige klimaatadaptieve maatregelen

Beoordeling ‘Kleinschalige klimaatadaptieve maatregelen’

Dit alternatief heeft weinig tot geen impact op de ambities *groen & sociaal*, *welvarend & mobiel* en *waardevol* ten opzichte van de referentiesituatie. Het betreffen maatregelen op perceelniveau, zoals stuwtjes of kleine retentiegebieden. Dit leidt niet tot meer (toegankelijk) groen. Deze ambities zijn daarom neutraal beoordeeld.

De ambitie *duurzaam & gezond* is licht positief beoordeeld doordat de kleinschalig maatregelen die worden ingezet in dit alternatief enkel beperkt bijdragen aan klimaatadaptatie. Er is een groot aantal kleinschalige maatregelen, zoals het plaatsen van stuwtjes, nodig om wateroverlast in het agrarisch gebied te verminderen en voldoende water te bergen om periodes van droogte te doorstaan.

Kleinschalige klimaatadaptieve maatregelen

Agrarische gebieden

5. We wijzen 1 gebied van > 100 ha. aan waar we opwek door wind en zon toestaan zoals Energielandschap in gemeente Bergen vs. We kiezen voor een evenwichtige verspreide aanpak gekoppeld aan landschapstype zoals nu in KODE verwoord.

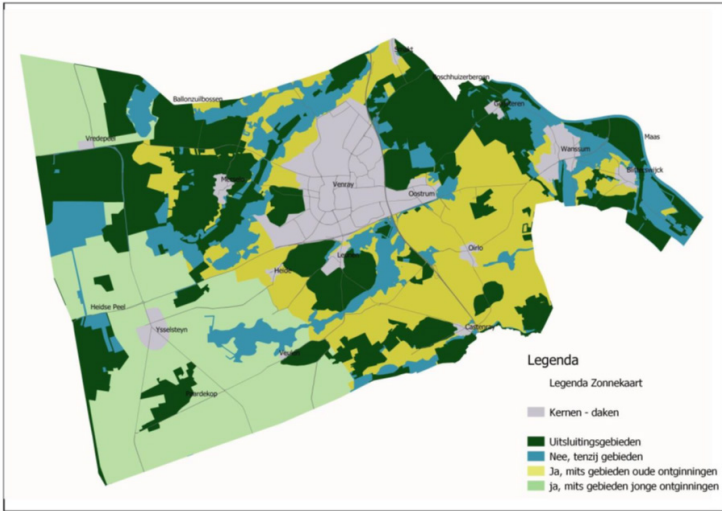
Toelichting

Onze energievoorziening zal de komende decennia ingrijpend veranderen. Om het klimaatakkoord van Parijs te bereiken is een vergaande reductie van CO2-emissies nodig. Wij als gemeente Venray hebben hierin ook een opgave. Nieuwe duurzame bronnen van energieproductie (zon en wind) dienen gerealiseerd te worden. Voor deze grote opgave is ook ruimte in het landelijk gebied nodig. Hoe pakken we dit aan?

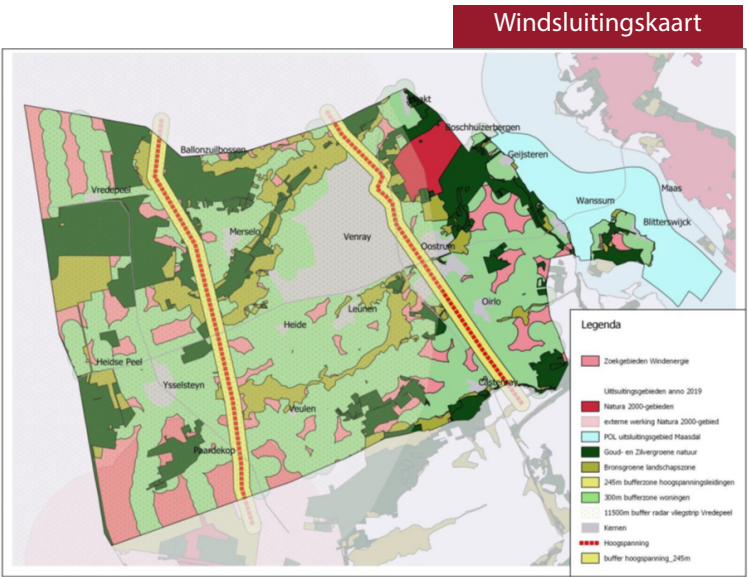
We gaan hierover in discussie aan de hand van de stelling: “We wijzen 1 gebied van > 100 ha aan waar we opwek door wind en zon toestaan zoals Energielandschap in gemeente Bergen vs. We kiezen voor een evenwichtige verspreide aanpak gekoppeld aan landschapstype zoals nu in KODE verwoord.”

Relevante informatie

- Participatie:* Uit de digibijeenkomsten en de enquête komt naar voren dat inwoners voorkeur geven aan andere, minder ingrijpende vormen om duurzame energie op te wekken. Zonnevelden en windmolens tasten het landschap aan. Ook kwam er naar voren dat inwoners behoefte hebben aan meer informatie vanuit de gemeente over de energietransitie.
- Huidig beleid:* Uit de KODE volgt dat wij rekening houden met de ruimtelijke (goede landschappelijke inpassing en beoogde kwaliteitsverbetering) en maatschappelijke (omgevingsdialoog en het eerlijk verdelen van lasten en lusten) afwegingen die samenhangen met een zonne- of windpark. Voor zonneparken geldt dat we onderscheid maken in gebieden waar wél en waar géén zonneparken gerealiseerd kunnen worden, waar we voor een windpark het enig zoekgebied ten oosten van de gemeente hebben aangewezen. Een ander verschil is dat we bij windparken de regie in gemeentehand houden terwijl bij zonneparken externe partijen nadrukkelijk uitnodigen. Collegeprogramma 2018-2022: Doel is om in 2030 CO2 neutraal te zijn met compensatie. Dit willen we bereiken door een besparing te realiseren op het totale energieverbruik, waarbij 45% van de resterende energiebehoefte in onze gemeente geproduceerd wordt met schone technieken. Volgende stap is volledig energieneutraal in 2050. Dit doen we door in het landschap ruimte te maken voor grootschalige duurzame energieopwekking en afspraken te maken met regiogemeenten om de regionale opgave voor duurzame energieopwekking te realiseren. Verder maken we warmteplannen voor alle wijken om in 2050 aardgasvrij te zijn en gaan vooruitlopend hierop concreet aan de slag samen met een wijk volgens een wijkgerichte aanpak.

Zonnekaart

Ruimte voor aantekeningen

Impactbeoordeling

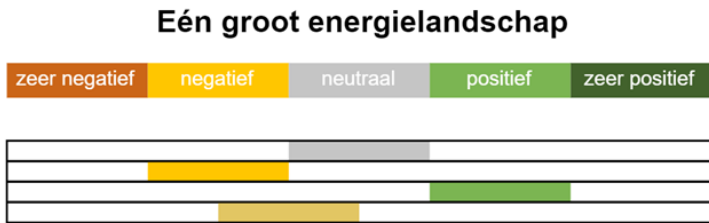
Beoordeling ‘Eén groot energielandschap’

Eén groot energielandschap kan de kwaliteit van de leefomgeving negatief beïnvloeden. Anderzijds biedt het koppelkansen met recreatie, zoals nieuwe fiets- en wandelroutes. Dit resulteert in een neutrale beoordeling op de ambitie *groen & sociaal*.

Het alternatief voor het inrichten van één groot energiegebied vraagt om meer dan 100 ha waar de opwekking van wind- en zonne-energie is toegestaan. Dit vraagt om veel land wat nu in het gebruik is als agrarisch gebied. De aanwezige agrariërs zullen ruimte moeten maken om invulling te kunnen geven aan dit energiegebied. Dit heeft een negatief effect op de ambitie *welvarend & mobiel*, en is daarom als negatief beoordeeld.

Met het inrichten van één groot energiegebied wordt een grote stap gemaakt voor de gemeentelijke energieopgave. Hiermee draagt het alternatief positief bij aan het thema energie. De ambitie *duurzaam & gezond* is daarom positief beoordeeld.

De ambitie *waardevol* is licht negatief beoordeeld, doordat het inrichten van het energielandschap impact heeft op de landschappelijke kwaliteit van het gebied. Energie-opwekkers zoals windmolens en zonnevelden veranderen het beeld van het huidige landschap op één plek. Echter bestaan er kansen om energieopwekking te combineren met natuurontwikkeling. De beoordeling is daarom ‘slechts’ licht negatief.

Beoordeling ‘Een evenwichtige verspreide aanpak’

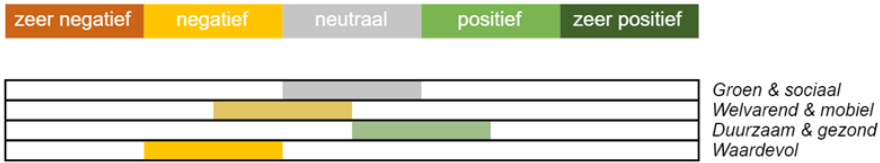
Er worden geen effecten verwacht op de ambitie *groen & sociaal*. Deze ambitie is daarom neutraal beoordeeld. Met betrekking tot het draagvlak zijn twee invalshoeken mogelijk. Enerzijds kan het draagvlak voor verspreide aanpak groter zijn omdat het kleinere ingrepen betreft. Anderzijds leidt een verspreide aanpak tot meer gehinderden, waardoor er juist meer weerstand kan bestaan.

Het spreiden van de energieopwekking over verschillende kleinschalige gebieden heeft een beperkte impact op het landgebruik. Toch zal er land beschikbaar moeten komen voor het invullen van deze kleinere energiegebieden, wat ten koste gaat van het agrarisch gebied. Dit leidt tot een licht negatieve beoordeling van de ambitie *welvarend & mobiel*. Wanneer alleen daken worden gebruikt voor energieopwekking vinden deze negatieve effecten niet plaats. De verwachting is echter dat de energiedoelstelling hiermee niet behaald wordt.

Het verspreiden van de energieopwekking in kleinere gebieden draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente. Echter moeten vele kleinere plannen uitgewerkt worden om de doelstelling te halen. De gemeente is bij het behalen van de energiedoelen daardoor sterker afhankelijk van de bereidheid van particulieren om te verduurzamen, dan bij een grootschaligere aanpak. Bij een grootschaligere aanpak kan de gemeente meer regie nemen om de doelen te behalen. Daarnaast is het aantal gehinderden (m.b.t. geluid en slagschaduw) groter dan bij een grootschaligere aanpak. De ambitie *duurzaam & gezond* is daarom ‘slechts’ licht positief beoordeeld.

De ambitie *waardevol* is negatief beoordeeld, doordat het inrichten van het energielandschap impact heeft op de landschappelijke kwaliteit van het gebied. Energie-opwekkers zoals windmolens en zonnevelden veranderen het beeld van het huidige landschap. Door veel kleine projecten te realiseren wordt dit landschap op veel plekken negatief beïnvloed, het landschap verrommeld. Wanneer alleen zonnepanelen op daken worden gerealiseerd treden deze negatieve effecten niet op, maar hiermee zal de energiedoelstelling naar verwachting niet behaald worden.

Evenwichtige verspreide aanpak energietransitie

Natuurgebieden

7.

6. We zetten vooral in op het versterken van de natuurkwaliteit (en beheer) van de bestaande natuurgebieden vs. We zetten vooral in op de ontwikkeling van meer nieuwe natuur en robuuste verbindingen daartussen.

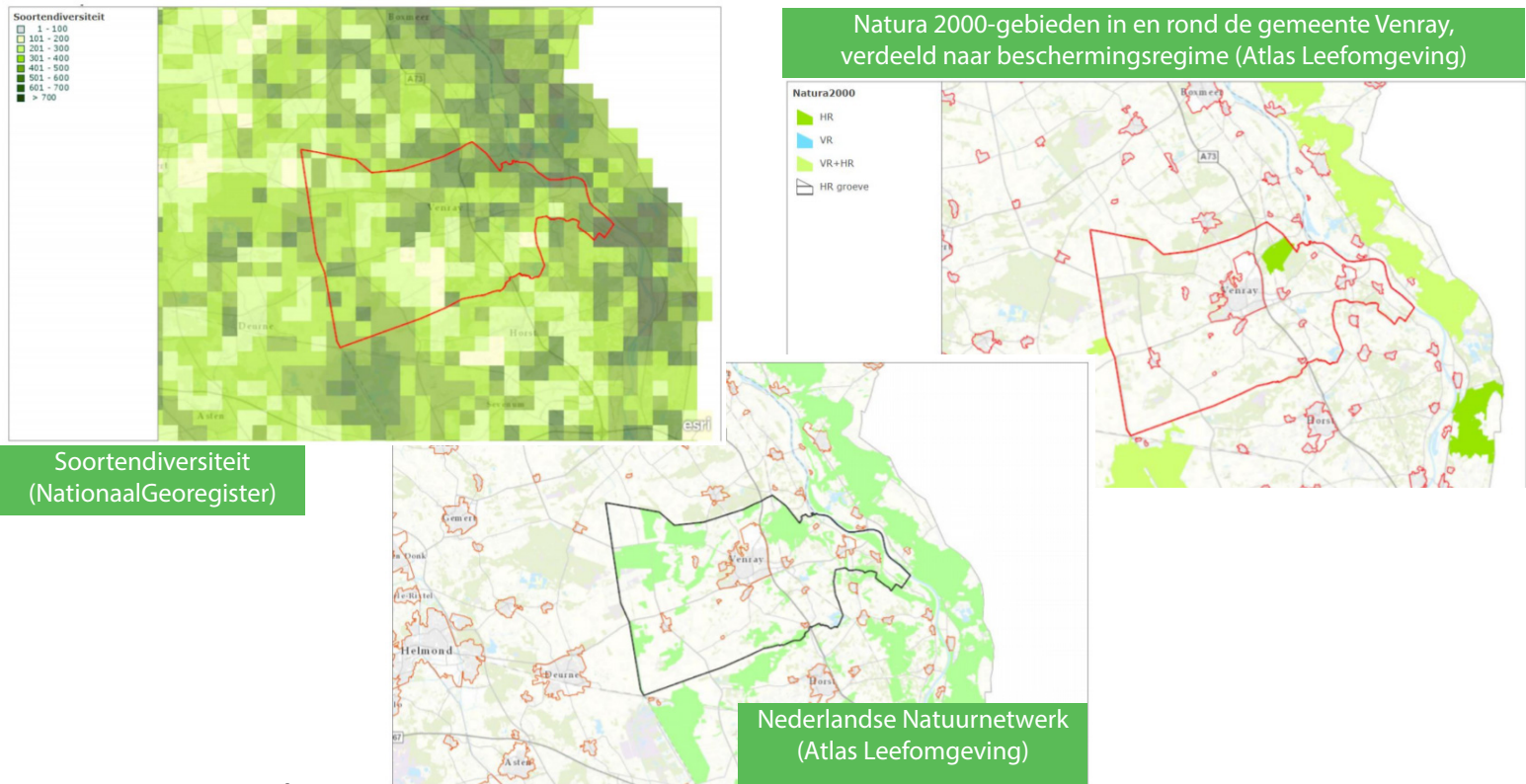
Toelichting

Natuur is overall om ons heen en is in vele opzichten waardevol. Behalve de ecologische waarde vormt het ook een economische en sociale waarde. Een natuurlijke omgeving is nog steeds de basis voor onze voedselproductie, het draagt bij aan het verminderen van wateroverlast en hittestress en is positief voor onze gezondheid. De natuurgebieden staan onder druk, o.a. vanwege de recreatiebehoefte, droogte en stikstofdepositie. Indien we de natuur meer de ruimte geven zal niet alle natuur binnen de gemeente meer toegankelijk zijn voor de mens. Of moet er wat gedaan worden met bedrijven/ontwikkelingen die te veel stikstof veroorzaken? De vraag hierbij is hoe belangrijk vinden we natuur?

We gaan hierover in discussie aan de hand van de stelling: “We zetten vooral in op het versterken van de natuurkwaliteit (en beheer) van de bestaande natuurgebieden. vs. We zetten vooral in op de ontwikkeling van meer nieuwe natuur en robuuste verbindingen daartussen.”

Relevante informatie

- Participatie:* Bewoners wensen meer aandacht voor de natuur. Natuur en een gezonde leefomgeving zijn belangrijk voor toekomstige generaties. Er moet minder naar de economische belangen gekeken worden en er dient meer aandacht aan de natuur te worden gegeven.
- Huidig beleid:* Coalitieakkoord 2018-2022: De komende decennia komen grote structurele veranderingsopgaven bij elkaar in het landelijke gebied. Dat vraagt om een integrale benadering, waarbij opgaven voor landbouw, natuur, kwaliteit van de leefomgeving, milieu en water (nog) meer hand in hand gaan en in samenhang met elkaar worden opgepakt. Een stevige opgave waar actoren gezamenlijk voor staan.

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

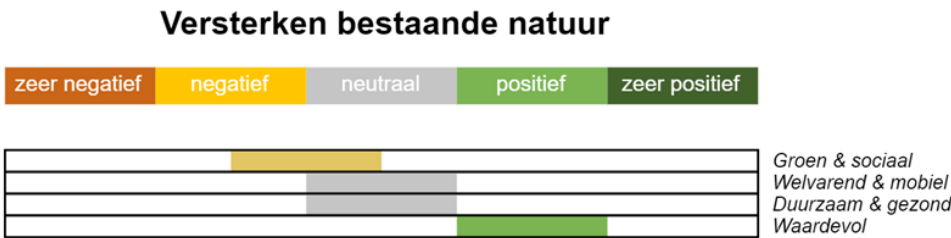
Impactbeoordeling

Beoordeling ‘Versterken van de natuurkwaliteit van bestaande natuurgebieden’

Versterking van de natuurkwaliteit van bestaande natuurgebieden kan betekenen dat deze gebieden minder toegankelijk worden voor de bevolking. Deze verminderde mogelijkheden voor recreatie in de natuur leidt tot een afname van de leefbaarheid in de gemeente. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling voor de ambitie *groen & sociaal*.

Op de ambities *welvarend & mobiel* en *duurzaam & gezond* worden geen effecten verwacht, deze ambities blijven vrijwel gelijk aan de referentiesituatie. Deze ambities zijn daarom neutraal beoordeeld.

Het versterken van de natuurkwaliteit van bestaande natuurgebieden draagt positief bij aan de ambitie *waardevol*. Het verbeteren van de kwaliteit van de natuurgebieden draagt bij aan de robuustheid van de natuur, wordt verstoring verminderd. Dit is positief voor het leefgebied voor flora en fauna. De ambitie *waardevol* is daarom beoordeeld als positief.

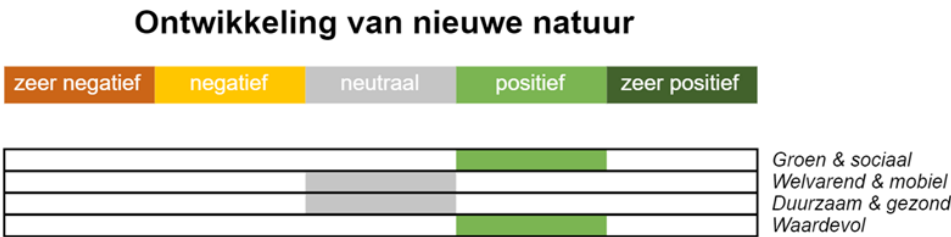
Beoordeling ‘Inzetten op de ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen’

Het inzetten op de ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Hittestress wordt verminderd door de toevoeging van meer groen. De ontwikkeling van nieuwe natuur biedt daarnaast meer mogelijkheden voor recreatie in de natuur. Dit komt de kwaliteit van de leefomgeving ten goede. Dit leidt tot een positieve beoordeling van de ambitie *groen & sociaal*.

Met betrekking tot de ambitie *welvarend & mobiel* leidt dit alternatief enerzijds tot een afname van agrarisch gebied. Daarmee kan werkgelegenheid verloren gaan. Daarentegen bieden de extra recreatiemogelijkheden in de natuur kansen voor sectoren toerisme, recreatie en horeca. Al met al leidt dit tot een neutrale beoordeling voor de ambitie *welvarend & mobiel*.

Op de ambitie *duurzaam & gezond* heeft het inzetten op de ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen geen impact. Deze ambitie is daarom neutraal beoordeeld.

Het inzetten op de ontwikkeling van nieuwe natuur en robuuste verbindingen heeft een positief effect op de ambitie *waardevol*. Dit alternatief leidt tot een uitbreiding van leefgebied voor soorten en de verbindingen tussen gebieden leidt tot robuustere natuur en biodiversiteit. Door de toename van groen, vermindert tevens de recreatiedruk op de aanwezige natuurgebieden. Dit leidt tot een positieve beoordeling op de ambitie *waardevol*.

Natuurgebieden

7. De aanpak van verdroging in natuurgebieden kan alleen bereikt worden door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied, en dus moeten maatregelen in het agrarisch gebied genomen worden. vs. De aanpak moet vooral worden bereikt door andere vormen van natuurbeheer.

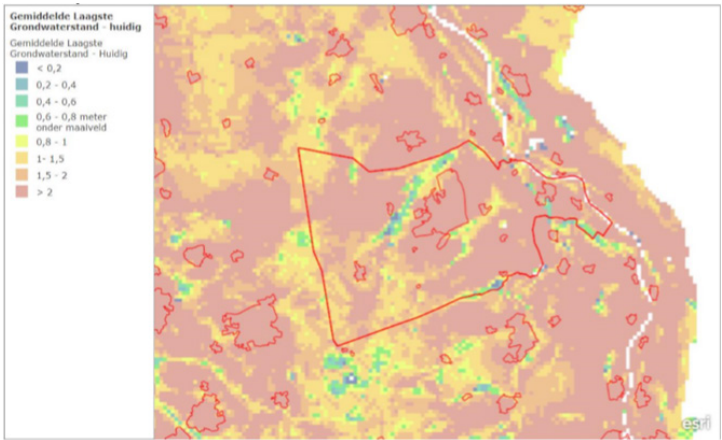
Toelichting

Voor de gemeente Venray is water van belang vanwege de droge zandgronden en tegelijkertijd vanwege de ligging aan de Maas. Er ligt een groot aantal beken en beekdalen binnen de gemeentegrenzen en er ligt een waterwingebied dat belangrijk is voor de drinkwatervoorziening in de gemeente Venray. Voor het thema bodem gaat het om een efficiënt beheer en gebruik van de bodem en ondergrond. Het gebruik van de ondergrond neemt steeds grotere vormen aan. Voor de gemeente Venray ligt er ook een opgave voor verdroging in natuurgebieden. Hoe gaan we dit aanpakken?

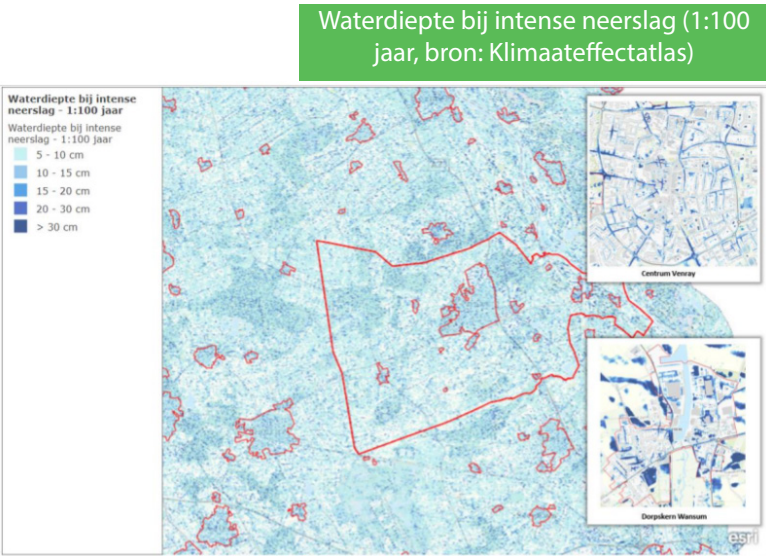
We gaan hierover in discussie aan de hand van de stelling: “De aanpak van verdroging in natuurgebieden kan alleen bereikt worden door een ander grondgebruik in het agrarisch gebied, en dus moeten maatregelen in het agrarisch gebied genomen worden. vs. De aanpak van verdroging in natuurgebieden moet vooral worden bereikt door andere vormen van natuurbeheer.” Bij andere vormen van natuurbeheer kun je o.a. denken aan omvormingsbeheer waarbij natuurdoelen volgend zijn op een natuurlijk watersysteem (en niet andersom) of het omvormen van naaldbossen naar loofbossen.

Relevante informatie

- Participatie:* Tijdens de participatie kwam naar voren dat inwoners het klimaat belangrijk achten. Inwoners zien de gevolgen van verdroging terug in het landschap. Sloten staan droog en door het lage grondwaterpeil komen bomen en struiken droog te staan. We moeten denken aan de volgende generatie.
- Huidig beleid:* Aandacht voor voldoende waterberging van de rivieren en beken zijn belangrijke thema’s voor de toekomst. Dit kan worden gerealiseerd met dijkversterkingen en herinrichting van beken en beekdalen. Tevens gaat de gemeente onderzoeken wat de invloed van het toenemend ondergronds ruimtegebruik op de natuurlijke opbouw van de ondergrond is, in hoeverre er conflicterende ruimtelijke belangen zijn te verwachten en hoe hiermee om te gaan

Gemiddelde laagste grondwaterstand (NationaalGeoregister)

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Impactbeoordeling

Beoordeling ‘Verdroging van natuur tegengaan door maatregelen in agrarisch gebied’

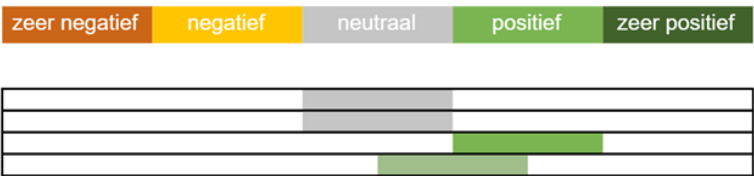
Het tegengaan van verdroging van natuur door het treffen van maatregelen in agrarisch gebied heeft naar verwachting geen effect op de ambities *groen & sociaal*. Dit leidt tot een neutrale beoordeling.

Het toepassen van maatregelen in agrarisch gebied, zoals het beperken van beregning in droge periodes en het verminderen van drainage, zorgen voor een wijziging in het landbouwproces. Echter leidt dit niet tot het verminderen van de werkgelegenheid. Het agrarisch gebied blijft gelijk aan het agrarisch gebied in de referentiesituatie. De ambitie *welvarend & mobiel* is daarom tevens neutraal beoordeeld.

Het toepassen van maatregelen in agrarisch gebied draagt positief bij aan de waterkwaliteit, waterkwantiteit en de organische bodemkwaliteit. Doordat de bodem minder verdroogt door het beperken van (grond)watergebruik en het verminderen van drainage treedt er minder verzakking en verdichting van de ondergrond op. Hierdoor kunnen meer kleine organismen in de bodem leven die op weer positief zijn voor de bodemkwaliteit en waterkwaliteit. Dit resulteert in een positieve beoordeling voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Met betrekking tot de ambitie *waardevol* kunnen maatregelen in agrarisch gebied leiden tot positieve effecten in natuurgebieden. Wanneer op landbouwgronden nabij natuurgebieden mindere drainage plaatsvindt kan dit leiden tot hogere grondwaterstanden, wat positief is voor verdrogingsgevoelige natuur. Omdat dit alleen de agrarische gronden nabij verdroogde natuurgebieden betreft, is een licht positieve beoordeling gegeven.

Verdroging: maatregelen in agrarisch gebied

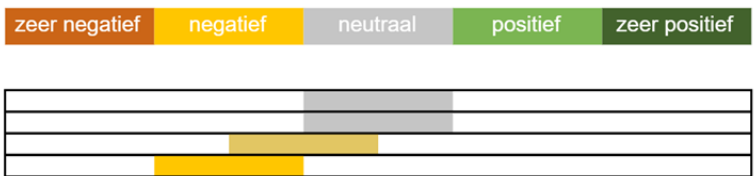
Beoordeling ‘Verdroging tegengaan door andere vormen van natuurbeheer’

Het tegengaan van verdroging door het toepassen van andere vormen van natuurbeheer heeft geen effect ten opzichte van de referentiesituatie voor de ambities *groen & sociaal* en *welvarend & mobiel*. Deze ambities zijn daarom neutraal beoordeeld.

Het toepassen van andere vormen van natuurbeheer verandert niets aan de verdrogende werking van drainage. De keuze kan zelfs leiden tot een toename van drainage. Door ander natuurbeheer toe te passen verdwijnt de noodzaak (prikkel) om verstoring van organische bodemkwaliteit en het grondwaterpeil te verminderen. Dit leidt tot een verdere verslechtering van bodem, water en ondergrond en resulteert in een licht negatieve beoordeling op de ambitie *duurzaam & gezond*.

Door het toepassen van andere vormen van natuurbeheer gaan de huidige natuurwaarden verloren. De huidige natuurkwaliteiten hebben vaak ook een historische betekenis, waardoor deze niet zomaar vervangen kunnen worden door andere natuurwaarden d.m.v. andere vormen van natuurbeheer. Dit resulteert in een negatieve beoordeling voor de ambitie *waardevol*.

Verdroging: andere vormen van natuurbeheer

Centrum

8. Meer woningen in het centrum zijn een goede oplossing voor de leegstand vs. Er moet meer reuring (horeca/evenementen) komen in het centrum, ook al leidt dit tot een minder prettig woonklimaat (meer overlast).

Toelichting

Het centrum van Venray is een dynamisch en bruisend gebied, waarin historie, winkelen, (culturele) evenementen, horeca, recreatie, werken en wonen samenkomen. In het centrum zijn boven winkels en rondom het kernwinkelgebied veel woningen. De verscheidenheid aan functies die in het centrum samenkomen kunnen soms leiden tot spanning. Zo kunnen bewoners geluidsoverlast ervaren bij horeca en evenementen. Wanneer er in het centrum meer wordt toegestaan aan bijvoorbeeld geluid zal dit mogelijk leiden tot een minder prettige leefomgeving voorde mensen die er wonen. Op dit moment is er sprake van steeds meer leegstand in het centrum, vooral bij vrijkomende winkelpanden. Hoe gaan we om met deze leegstand? Kiezen we ervoor om de centrumfunctie te versterken? Of laten we meer woningen in het centrum toe?

We gaan hierover in discussie aan de hand van de volgende stelling: “Meer woningen in het centrum is een goede oplossing voor de leegstand vs. Er moet meer reuring (horeca/evenementen) komen in het centrum, ook al leidt dit tot een minder prettig woonklimaat (meer overlast).”

Relevante informatie

- Participatie:* Uit de participatie blijkt dat wonen en winkelen in het centrum gecombineerd kan worden. De leegstaande panden moeten aangepakt worden, omdat deze niet bijdragen aan een prettige beleving. Ook kan een compacter centrum met winkels en horeca bijdragen aan het tegengaan van leegstand van winkelpanden.
- Huidig beleid:* Een duidelijk doel in het Coalitieakkoord 2018-2022 is het verminderen van de leegstand en meer beleving en ‘reuring’ in het centrum van Venray. Dit gaan wij doen door een overzichtelijk, compact, compleet en comfortabel kernwinkelgebied met duidelijke aanlooproutes te creëren en daarbij een aantrekkelijke openbare ruimte. We houden hiermee vast aan de koers uit de in 2016 vastgestelde Centrumvisie. Het compacte winkelgebied is inmiddels doorvertaald in het Omgevingsplan Centrum. In onze Toekomstvisie geven wij aan leegstand te willen bestrijden door creatieve (startende) ondernemers en initiatieven een kans te geven.

Verschil woonmilieu vraag en aanbod (Woningbehoefte Noord Limburg hoofdrapport, 2016)

Woonmilieu	Venray
Binnenstad	-1%
Levendige stadswijk	0%
Rustige stadswijk	-5%
Luxe stadswijk	-2%
Woonwijk gemengd	1%
Luxe woonwijk	-5%
Dorps	-5%
Landelijk	-2%
Totaal aantal woningen*	18.312

Ruimte voor aantekeningen

Impactbeoordeling

Beoordeling ‘Meer woningen in het centrum’

De ruimte in het centrum van Venray is beperkt. Het toevoegen van nieuwbouw ligt daardoor niet voor de hand. Wel kunnen functies gestapeld worden en kan gebruik gemaakt worden van leegstand van winkels in het centrum. Uit de leefomgevingsfoto blijkt dat er in de gemeente Venray een tekort van circa 200 woningen in het woonmilieu ‘binnenstad’ bestaat. Door de leegstand in het centrum tegen te gaan door daar woningen toe te voegen wordt een bijdrage geleverd aan de woningvoorraad én verbetert de kwaliteit van de woonomgeving. Leegstand draagt namelijk niet bij aan een aantrekkelijke woonomgeving. Dit resulteert in een positieve beoordeling voor de ambitie *groen & sociaal*.

Het toevoegen van woningen in het centrum leidt tot meer verkeersbewegingen, zowel van auto’s, fietsers, voetgangers als het openbaar vervoer. Het gaat hier echter om een beperkt aantal woningen (circa 200), waardoor deze negatieve effecten naar verwachting niet merkbaar zijn. Dit resulteert in een neutrale beoordeling voor de ambitie *welvarend & mobiel*.

De toename van verkeersbewegingen van autoverkeer leidt tot een toename van luchtverontreiniging en geluidbelasting. Ook hierbij gaat het om een beperkt aantal woningen en verkeersbewegingen, wat resulteert in een neutrale beoordeling voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Er worden geen effecten verwacht op de ambitie *waardevol*.

Meer woningen in het centrum

Beoordeling ‘Meer horeca en evenementen in het centrum’

Een toename van activiteiten in het centrum is positief voor de leefbaarheid. Er ontstaan meer mogelijkheden voor sociale contacten. Dit komt de sociale inclusiviteit ten goede. Dit is positief beoordeeld voor de ambitie *groen & sociaal*.

Meer levendigheid in het centrum trekt nieuwe bedrijvigheid aan. Het verkeer dat deze activiteiten aantrekken kan leiden tot beperkingen in de verkeersdoorstroming. Echter weegt dit niet op tegen de positieve effecten die ontstaan door de toename van de werkgelegenheid. Een levendig centrum trekt mensen vanuit de regio aan, waar verschillende sectoren van kunnen profiteren (denk aan horeca, hotels en detailhandel). Deze verbetering van het vestigingsklimaat leidt tot een positieve beoordeling voor de ambitie *welvarend & mobiel*.

Meer levendigheid in het centrum trekt nieuwe bedrijvigheid aan. Dit leidt op twee manieren tot meer geluidhinder. Ten eerste ontstaat geluidhinder van de bedrijvigheid zelf (b.v. terrassen en evenementen). De bedrijvigheid trekt bovendien verkeer aan. De tweede wijze waarop geluidhinder kan ontstaat is dan ook door een toename van wegverkeerslawaai. Deze toename van geluid kan leiden tot gezondheidseffecten zoals stress of slapeloosheid. Dit resulteert in een negatieve beoordeling voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Er worden geen effecten verwacht op de ambitie *waardevol*.

Meer horeca en evenementen in het centrum

zeer negatief	negatief	neutraal	positief	zeer positief
Groen & sociaal				
Welvarend & mobiel				
Duurzaam & gezond				
Waardevol				

Woongebieden

10. Om de woningbouw te versnellen leggen we het initiatief zoveel mogelijk bij de markt en stellen geen extra eisen vs. We willen meer gaan sturen op de kwaliteit dus zetten we in op een minimaal aandeel betaalbare en/of levensloopbestendige woningen bij nieuwe woningbouwplannen.

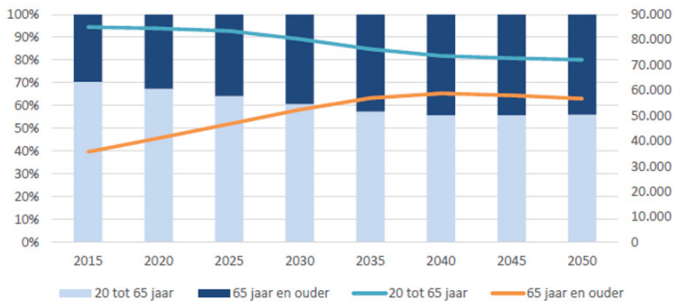
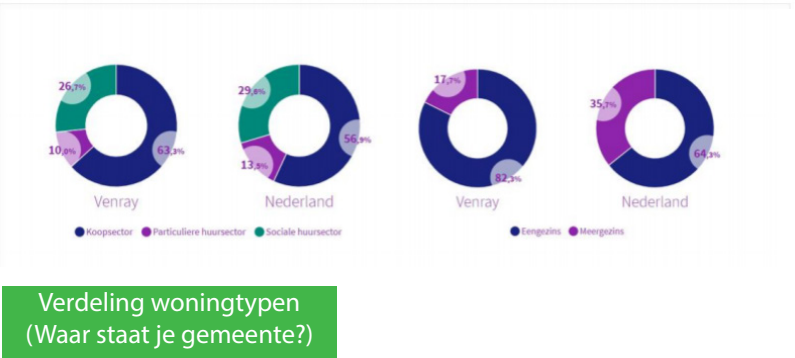
Toelichting

Er is momenteel sprake van een hoog woningtekort (kwantitatief). Daarnaast sluit ook de kwaliteit van de plannen niet altijd goed aan bij de behoefte, zo is er zorg over voldoende woningen voor starters en senioren. Welke rol willen we als gemeente pakken bij de woningbouwontwikkeling? Zet de gemeente dezelfde huidige rol voort, nemen we meer de regie of gaan we meer overlaten aan de markt? Op dit moment is er geen kwalitatieve sturing vanuit de gemeente, waarbij bijvoorbeeld een minimaal aandeel aan betaalbare woningen wordt geëist per woningbouwproject.

We gaan hierover in discussie aan de hand van de volgende stelling: “Om de woningbouw te versnellen leggen we het initiatief zoveel mogelijk bij de markt en stellen geen extra eisen vs. We willen meer gaan sturen op de kwaliteit dus zetten we in op een minimaal aandeel betaalbare en/of levensloopbestendige woningen bij nieuwe woningbouwplannen.”

Relevante informatie

- Participatie:* Vanuit de inwoners is er meer behoefte aan woningen in het algemeen: zowel koop- als huurwoningen die voor jong en oud geschikt zijn. Van belang is dat dit betaalbare woningen zijn. Inwoners vinden het belangrijk om jongeren in de dorpen te behouden, omdat dit bijdraagt aan de leefbaarheid van de dorpskernen.
- Huidig beleid:* Collegeprogramma 2018-2022: Binnen de kaders van de in 2017 vastgestelde Woonvisie richten wij ons op het mogelijk maken van groei en zorgen voor kwalitatief goed aanbod. In de Woonvisie staan onze ambities om in te zetten in op een gedifferentieerd aanbod aan woningtypes en woonmilieus, aansluitend bij de kwantitatieve én kwalitatieve behoefte. Ook bevorderen we de bouw van levensloopbestendige en duurzame woningen.

Figuur 4: verdeling van de huishoudens op basis van leeftijd (Prognose 2019 update)

Vergrijzing (Regionale woonvisie 2020-2023)

Woningvoorraad	19004 totaal
	18205 bewoond
	799 niet bewoond
Koopwoningen	12 185 totaal
	11 872 bewoond
	313 niet bewoond
Huurwoningen	6 733 totaal
	6 280 bewoond
	453 niet bewoond

Woningaantal gemeente Venray (CBS 2019)

Ruimte voor aantekeningen

Impactbeoordeling

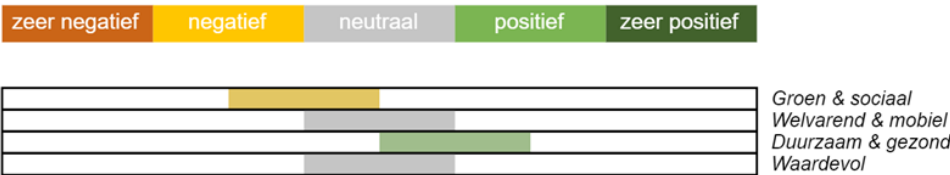
Beoordeling ‘Initiatief voor woningbouw ligt bij de markt’

Het overlaten van het initiatief voor woningbouw aan de markt leidt tot een (grotere) bijdrage aan de kwantitatieve woningbouwopgave. Daarbij bestaat echter wel de kans dat niet het juiste type woningen gebouwd wordt waar vraag naar is. Doorgaans is de bouw van duurdere en/of kleinere woningen namelijk aantrekkelijker voor de markt. Daarom scoort de ambitie *groen & sociaal* licht negatief.

Woningen laten bouwen door de markt kan licht positief zijn voor de duurzaamheid doordat er mogelijk meer budget beschikbaar is (door een positievere businesscase) om hier invulling aan te geven door middel van bijvoorbeeld meer groen in de leefomgeving, klimaatadaptieve maatregelen en circulair bouwen. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Op de ambities *welvarend & mobiel* en *waardevol* worden geen effecten verwacht. Dit is beoordeeld als neutraal.

Initiatief woningbouw ligt bij de markt

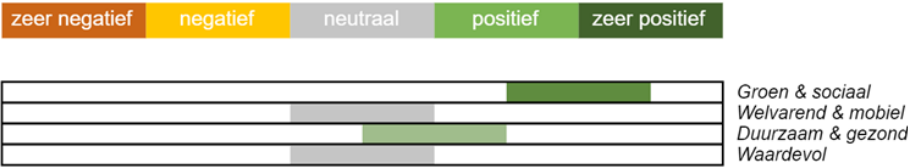
Beoordeling ‘De gemeente heeft een sturende rol in de bouw van woningen’

De ambitie *groen & sociaal* is beoordeeld als positief tot zeer positief. De gemeente kan sturen op de bouw van woningen voor doelgroepen die op dit moment niet zo makkelijk aan een woning kunnen komen. Bijvoorbeeld door een gewenst percentage per woningtype op te stellen.

De gemeente kan door middel van sturing mogelijk ook de verduurzaming van de woning versnellen. Hierbij blijft de gemeente echter afhankelijk van de bereidheid van particulieren om te verduurzamen. Daarnaast liggen er kansen om bijvoorbeeld sociale woningen niet te bouwen op de meest milieubelaste plekken, of door extra aandacht te geven aan kwaliteiten van de leefomgeving (meer groen in de wijk). Deze kansen zijn beoordeeld als licht positief voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Naar verwachting leidt de sturende rol niet tot effecten op de ambities *welvarend & mobiel*, en *waardevol*. Dit is beoordeeld als neutraal.

Gemeente heeft sturende rol in de bouw van woningen

Ruimte voor aantekeningen

Woongebieden

11. We zetten in op het aanpassen/verduurzamen van individuele woningen, door het stimuleren en omarmen van particuliere initiatieven vs. We zetten in op een grootschalige aanpak door het verduurzamen van een of meerdere woonwijken (bijv. voorbeeld ecowijk; gasloze woonwijk).

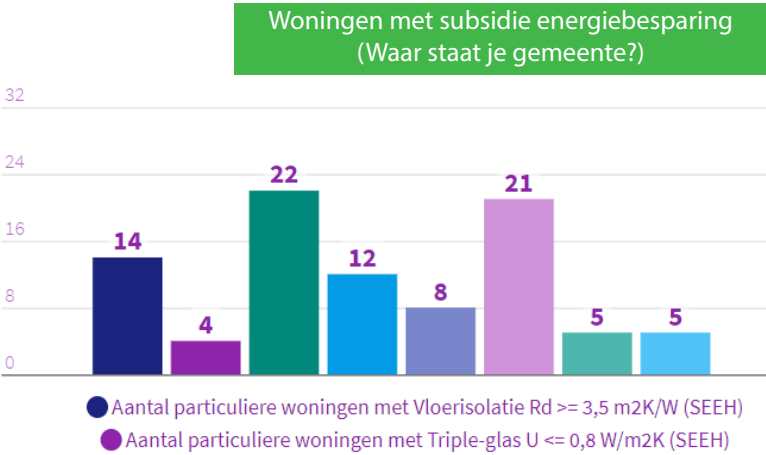
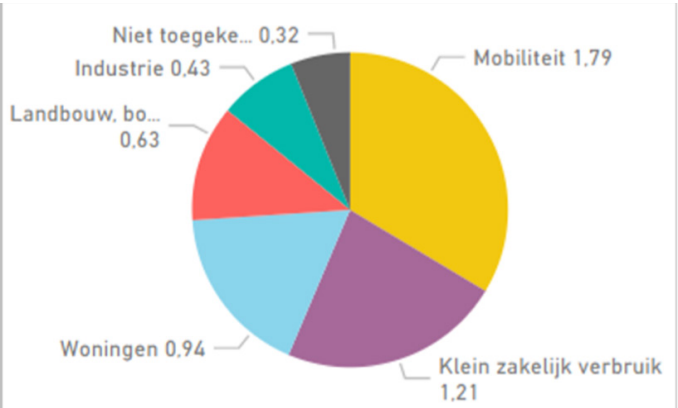
Toelichting

Woningen en bedrijven zijn de grote verbruikers van gas en elektra in de gemeente. In de omgevingsvisie zouden we kunnen inzetten op het reduceren van CO2 door gasloos te bouwen en de bestaande bebouwde omgeving te verduurzamen. Op welke schaal gaan we dit aanpakken? Kiezen we hierin voor een kleinschalige (op particulier niveau) of grootschalige (op wijk- en/of gemeentelijk niveau) aanpak?

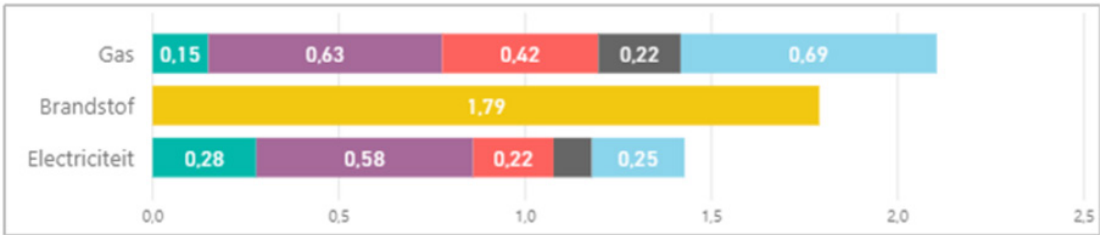
We gaan hierover in discussie aan de hand van de volgende stelling: “We zetten in op het aanpassen/verduurzamen van individuele woningen, door het stimuleren en omarmen van particuliere initiatieven vs. We zetten in op een grootschalige aanpak door het verduurzamen van een of meerdere woonwijken (bijv. voorbeeld ecowijk; gasloze woonwijk).”

Relevante informatie

- Participatie:* Vanuit de participatie kwam naar voren dat inwoners wensen dat er vanuit de gemeente flexibeler wordt gekeken naar splitsing/aanbouw-verzoeken. Met name bij reguliere woningen. Uiteindelijk zou de beste oplossing zijn om zowel vanuit de gemeente als vanuit de eigenaren samen te kijken naar de mogelijkheden.
- Huidig beleid:* Om het wonen in de gemeente Venray verder te versterken zetten wij vooral in op het aanpassen en verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. In de Woonvisie gaan we ervan uit dat in 2030 de bestaande bouw 50% energieneutraal en 50% de helft energiezuiniger is. Ook in het Coalitieakkoord 2018-2022 wordt het toekomstbestendig (levensloopbestendig en duurzaam) maken van de bestaande woningvoorraad als een grote opgave gezien voor de komende jaren. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor particulieren en corporaties en is onze rol vooral die van aanjager.

Vraag per sector (Energie dashboard Limburg)

Vraag per modaliteit (Energie dashboard Limburg)

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Impactbeoordeling

Beoordeling ‘Inzet op verduurzamen individuele woningen’

Door in te zetten op het verduurzamen van individuele woningen ontstaat een afname van het gebruik van fossiele brandstoffen (met name aardgas) en worden emissies van broeikasgassen beperkt. Dit leidt tot een positieve effecten de ambitie *duurzaam & gezond*. Echter is de gemeente met deze keuze sterk afhankelijkheid van de bereidheid van particulieren om uiteindelijk energieneutraal te worden.

Dit alternatief is neutraal beoordeeld voor de ambities *groen & sociaal*, *welvarend & mobiel* en *waardevol* omdat er geen effecten worden verwacht.

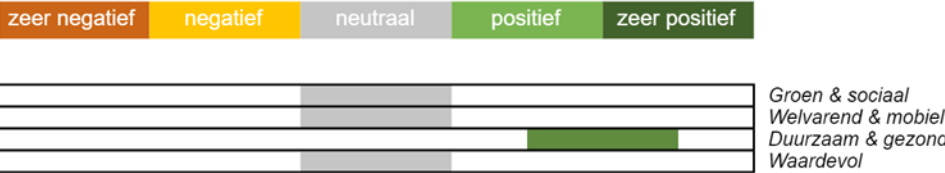
Inzet op verduurzamen individuele woningen

Beoordeling ‘Grootschalige aanpak door verduurzamen van woonwijk(en)’

Wanneer de gemeente inzet op grootschalige verduurzaming van één of meerdere woonwijken wordt een relatief grotere bijdrage geleverd aan energiedoelstellingen dan bij de inzet op individuele woonwijken. Deze grootschalige aanpak leidt daarom tot sterkere positieve effecten op de ambitie *duurzaam & gezond*. Toch blijft de gemeente ook bij dit alternatief afhankelijk van de bereidheid van particulieren om te verduurzamen.

Grootschalige aanpak door verduurzamen woonwijk(en)

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Woongebieden

12. We investeren vooral in goede verbindingen vanuit de woongebieden naar het buitengebied (groen in nabije omgeving) vs. We willen meer toegankelijk groen in alle woongebieden en gaan een streefnorm per wijk formuleren (waarbij de aanpak van de ‘stenige’ wijken voorrang heeft).

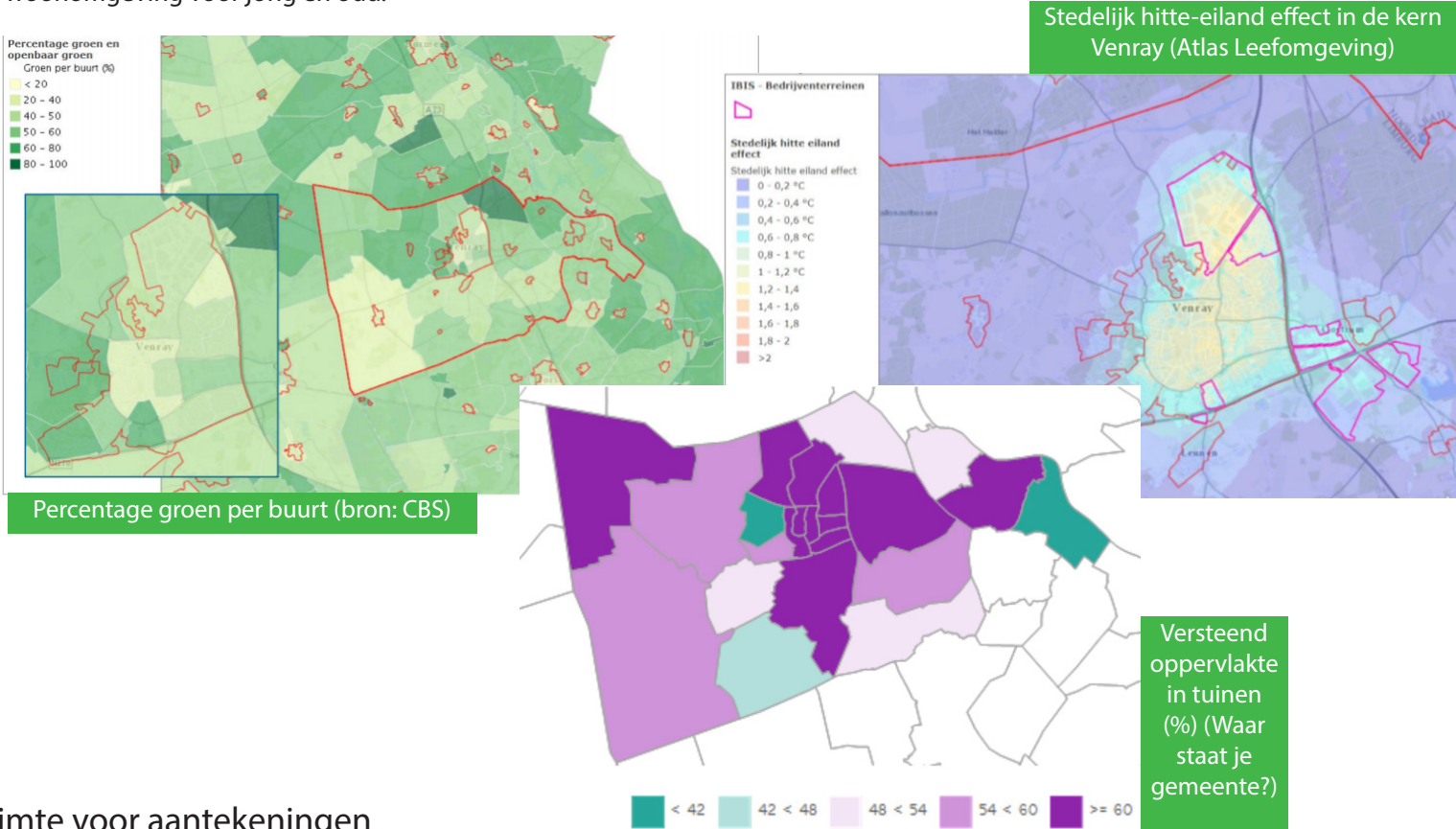
Toelichting

De groenstructuur binnen de woongebieden van de kern Venray wordt met name bepaald door een reeks van (sport-)parken en het Vlakwaterbos/Odapark, tezamen met de groene uitstraling van de twee (voormalige) instituutsterreinen. Vanuit de gemeente zetten we in op een veilige en gezonde woonomgeving, gericht op bewegen en ontmoeten en toegankelijk voor mensen met een beperking. Waaraan geven we prioriteit om tot een gezonde en groene leefomgeving voor onze inwoners te komen?

We gaan hierover in discussie aan de hand van de volgende stelling: “We investeren vooral in goede verbindingen vanuit de woongebieden naar het buitengebied (groen in nabije omgeving) vs. We willen meer toegankelijk groen in alle woongebieden en gaan een streefnorm per wijk formuleren (waarbij de aanpak van de ‘stenige’ wijken voorrang heeft).”

Relevante informatie

- Participatie:* Inwoners van Venray geven aan meer aandacht te wensen voor de natuur, meer groen en meer bomen. De wens is om aangrenzend aan woonwijken een aantrekkelijke en veilige wandelomgeving te hebben. Er zou een ontmoetingsplek gecreëerd kunnen worden van waaruit korte wandelroutes in de buurt kunnen worden gelopen.
- Huidig beleid:* De gemeente Venray zet zich in voor een robuuste groenstructuur van de gemeente. Belangrijke groenstructuren worden vastgelegd, versterkt en beschermd. Hierbij worden relaties gelegd tussen het landschap en de stedelijke omgeving. Bij ontwikkelingen wordt gestreefd naar integrale plannen waarin groen een belangrijke rol vervult binnen de openbare ruimte. Een van de ambities uit de Toekomstvisie is ‘groen en sociaal’. Picknickparkjes, lanen en speeltuinen zorgen voor een fijne woonomgeving voor jong en oud.

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Impactbeoordeling

Beoordeling ‘Goede verbindingen tussen woon- en buitengebied’

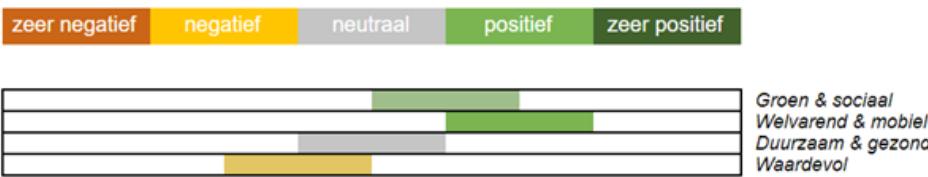
Door de verbindingen tussen woongebieden en het buitengebied te verbeteren hebben inwoners van de kernen betere toegang tot gebieden waar men kan recreëren. Er vinden geen veranderingen plaats in de directe woonomgeving, maar de toegankelijkheid van het buitengebied zorgt er wel voor dat er een gezondere leefomgeving ontstaat. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie *groen & sociaal*.

Nieuwe verbindingen dragen -logischerwijs- positief bij aan de bereikbaarheid van, naar en binnen de gemeente. Nieuwe verbindingen kunnen huidige, drukke wegen ontlasten en zo voor een verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid zorgen. Door prioriteit te geven aan OV- en fietsverbindingen wordt een positieve bijdrage geleverd aan de multimodale bereikbaarheid. Dit leidt tot een positief effect op *welvarend & mobiel*.

Doordat de toegankelijkheid van het buitengebied verbetert kan de recreatiedruk in natuurgebieden toenemen. Dit kan leiden tot een toename van verstoring en afname van natuurwaarden en biodiversiteit. De ambitie *waardevol* is daarom beoordeeld als licht negatief.

Er wordt geen effecten verwacht op de ambitie *duurzaam & gezond*.

Goede verbindingen tussen woon- en buitengebied

Beoordeling ‘Meer toegankelijk groen in alle woonwijken’

Het effect op de ambitie *groen & sociaal* is beoordeeld als zeer positief. Het realiseren van meer groen in woonwijken heeft een verkoelend effect op warme dagen. De kans op hittestress wordt beperkt en daarmee ook de gezondheidsrisico's die hittestress met zich meebrengt, zoals benauwdheid en slapeloosheid. Ook het risico op wateroverlast bij hevige regenval neemt hierdoor af. Het vergroenen van woonwijken draagt bij aan een aantrekkelijke woonomgeving en biedt ruimte voor ontmoetingen en fysieke beweging, bijvoorbeeld door te wandelen en fietsen. Hiermee ontstaan ook positieve effecten voor de leefbaarheid van woonwijken.

De vergroening van de woonwijken biedt meer ruimte voor plant- en diersoorten. Dit heeft positieve effecten op de biodiversiteit. Daarnaast kan het leiden tot een afname van recreatiedruk in natuurgebieden omdat mensen dicht bij huis kunnen recreëren in een groene omgeving. Naar verwachting zijn deze effecten echter wel beperkt omdat de natuurwaarden in woonwijken wezenlijk anders zijn dan die in natuurgebieden. Dit leidt tot een positieve beoordeling van de ambitie *waardevol*.

Meer toegankelijk groen in alle woonwijken

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Werkgebieten

13. De bedrijven en ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor de toekomstbestendigheid voor hun bedrijventerrein vs. We sturen alleen bij ontwikkelingen/veranderingen. vs. We gaan actief aan de slag met bestaande bedrijventerreinen.

Toelichting

Er zijn verouderde bedrijventerreinen in Venray en er is ook veel discussie over het wel of niet toevoegen van nieuwe terreinen. Gemiddeld vindt 70% van de verplaatsingen binnen de bedrijventerreinen plaats binnen de gemeente. We hebben een fonds herstructurering bedrijventerreinen, maar de middelen zijn beperkt. We voeren verder geen beleid op de aanpak/revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Hoe willen we hier als gemeente mee omgaan? Welke rol nemen we hierin en welke middelen en instrumenten kunnen/willen we hiervoor inzetten?

We gaan hierover in discussie aan de hand van de volgende stelling: "De bedrijven en ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor de toekomstbestendigheid voor hun bedrijventerrein vs. We sturen alleen bij ontwikkelingen/veranderingen: We zetten daarbij in op een koppeling tussen nieuw en oud (bij elke verplaatsing/verandering van een bedrijf stellen wij eisen over de invulling en revitalisering van de oude locatie) vs. We gaan actief aan de slag met bestaande bedrijventerreinen. Dit houdt in dat de gemeente (indien nodig) actief bedrijven verplaatst, eisen stelt aan verouderde bedrijventerreinen en structureel middelen vrijmaakt."

Relevante informatie

- *Participatie:* Bewoners geven aan het van belang te vinden dat de gemeente een visie bepaalt op de herstructurering van verouderde bedrijventerreinen. Het hergebruiken en verduurzamen van bestaande gebouwen is van belang.
- *Huidig beleid:* De ambitie uit het Coalitieakkoord 2018-2022 is om : Wij gaan zuinig om te gaan met de resterende ontwikkelruimte en gaan daarnaast op zoek te gaan naar uitbreidingsmogelijkheden zodat we als Venray niet op slot raken. Daarnaast leggen wij ook de focus op herontwikkeling van bestaande bedrijventerreinen. Met aandacht voor kwalitatieve ontwikkeling en voor zover mogelijk bijdragend aan de diversiteit in onze werkgelegenheid.

Bedrijventerreinen (IBIS)			
Bedrijventerrein	Netto oppervlakte (ha)	Aantal ha nog uitgeefbaar door de gemeente	Maximale milieucategorie
Smakterheide	148,59	0,63	5
Keizersveld	33,19	0,62	4
De Brier	8,42	-	3
Zuivelfabriek	2,56	-	2
De Hulst 1	20,63	3,43	3
De Hulst 2	22,21	2,96	4
De Blakt	54,11	12,15	4
Witte Vennen	26,66	-	4
Vennendreef	7,47	-	2
Haven- en industrieterrein Wanssum	38,53	-	5

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

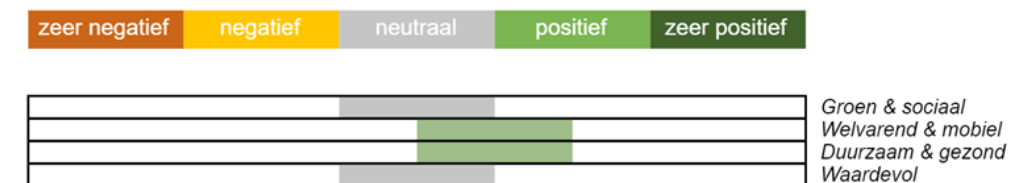
Impactbeoordeling 1/2

Beoordeling 'Verantwoordelijkheid ligt bij bedrijven en ondernemers'

Naar verwachting zullen de bedrijventerreinen in beperkte mate gerevitaliseerd worden wanneer bedrijven en ondernemers zelf verantwoordelijk zijn voor de toekomstbestendigheid van hun bedrijventerrein. Er zal met name naar de eigen bedrijfsvoering gekeken worden. Hiermee gaan verduurzamingsinitiatieven gepaard en de kwaliteit van de panden op bedrijventerreinen zullen verbeteren. Dit heeft een positieve impact op de aantrekkelijkheid (en mogelijk vestigingsklimaat) van het bedrijventerrein. Grootschalige ingrepen op bedrijventerreinen worden bij deze keuze mogelijk niet of minder snel opgepakt, omdat dit voor bedrijven of ondernemers niet rendabel is. De positieve effecten zijn daarom beperkt. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling op de ambitie *welarend & mobiel* en de verduurzamingsinitiatieven leiden tot een licht positieve beoordeling op de ambitie *duurzaam & gezond*.

Investerings in de openbare ruimte zullen in (zeer) beperkte mate worden uitgevoerd. Zo zullen de bedrijventerreinen niet worden vergroend. Positieve effecten m.b.t. klimaatadaptatie en biodiversiteit blijven uit. Dit resulteert in een neutrale beoordeling voor de ambities *groen & sociaal* en *waardevol*.

Verantwoordelijkheid ligt bij bedrijven en ondernemers

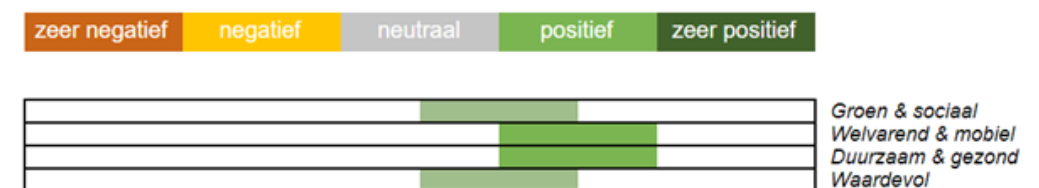
Beoordeling 'Sturende rol van de gemeente'

De gemeente kan een sturende rol pakken door bij bedrijfsuitbreidingen te sturen op extra maatregelen op het gebied van groen/water/energie, of door bij verplaatsingen eisen te stellen ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteit van de 'oude' locatie zodat deze netjes wordt achtergelaten. Dit kan bijdragen aan het vergroenen van bedrijventerreinen, met positieve effecten m.b.t. het voorkomen van hittestress en het bevorderen van biodiversiteit tot gevolg. Deze effecten zullen alleen optreden bij bedrijfsverplaatsingen of -uitbreidingen, waardoor de effecten beperkt zijn. Het resulteert in een licht positieve beoordeling voor de ambities *groen & sociaal* (vergroening/hittestress) en *waardevol* (biodiversiteit).

De revitalisering leidt tot een aantrekkelijker bedrijventerrein. Daarmee verbeterd ook het vestigingsklimaat op het bedrijventerrein. Dit kan zorgen voor nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid. Dit leidt tot een licht positieve beoordeling voor de ambitie *welvarend & mobiel*.

De eisen die gesteld worden op het gebied van groen/water/energie dragen bij aan de verduurzaming en vergroening van bedrijventerreinen. Daarmee ontstaan positieve effecten op de energiebalans en kan wateroverlast voorkomen worden omdat hemelwater beter in de bodem kan infiltreren. Dit leidt tot een positieve beoordeling voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Sturende rol gemeente

13. De bedrijven en ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor de toekomstbestendigheid voor hun bedrijventerrein vs. We sturen alleen bij ontwikkelingen/veranderingen. vs. We gaan actief aan de slag met bestaande bedrijventerreinen.

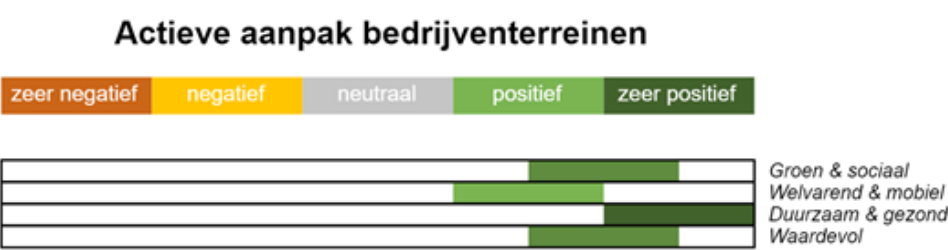
Impactbeoordeling 2/2

Beoordeling ‘Actieve aanpak bedrijventerreinen’

Met een actieve aanpak kan worden geïnvesteerd in het vergroenen van de openbare ruimte, waarmee een (zeer) positieve bijdrage geleverd kan worden aan het voorkomen van wateroverlast en hittestress (klimaatadaptatie). Dit leidt tot een positieve tot zeer positieve beoordeling op de ambitie *groen & sociaal*. Daarnaast kan een (zeer) positieve bijdrage geleverd worden aan de biodiversiteit op bedrijventerreinen, doordat het leefgebied van plant- en diersoorten wordt vergroot. Dit leidt tot een positieve tot zeer positieve beoordeling op de ambitie *waardevol*.

De revitalisering van bedrijventerreinen kan de aantrekkelijkheid en het vestigingsklimaat van het bedrijventerrein verbeteren. Nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid kunnen aangetrokken worden, daarmee gaan echter wel extra verkeersbewegingen gepaard. Dit resulteert in een positieve beoordeling voor de ambitie *welvarend & mobiel*.

De vergroening van bedrijventerreinen zorgt ervoor dat wateroverlast wordt beperkt. Het aandeel verhard oppervlak zal afnemen, waardoor hemelwater makkelijker kan infiltreren in de bodem. Daarnaast kan een aantrekkelijke omgeving bedrijven aanzetten tot (extra) verduurzamingsinitiatieven. Dit leidt tot een positieve tot zeer positieve beoordeling voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Ruimte voor aantekeningen

Werkgebieden

14. Alléén op de bedrijventerreinen Smakterheide, De Blakt en Haven Wanssum is ruimte voor logistieke bedrijvigheid (‘verdozing’) vs. We bieden ook ruimte aan logistieke bedrijvigheid op bedrijventerrein De Spurkt en/of elders in de gemeente vanwege onze positie als logistieke hotspot voor deze sector.

Toelichting

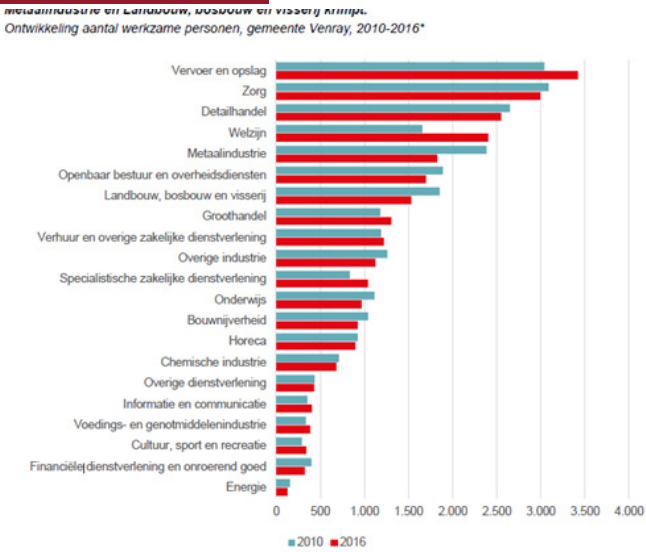
De gemeente Venray heeft een groot aantal bedrijventerreinen. Dit vormt een belangrijke pijler voor de werkgelegenheid en welvaart in Venray. De bedrijventerreinen liggen verspreid over het grondgebied, met name bij Venray en Oostrum maar ook in Ysselsteyn en Wanssum (haven). Met de Smakterheide, De Blakt en Haven Wanssum worden nieuwe moderne bedrijventerreinen ontwikkeld. De gemeente Venray biedt zo ruimte aan behoud en groei van bestaande werkgelegenheid en bedrijvigheid. Er is behoefte aan ruimte voor logistieke hallen. Waar wordt deze ruimte geboden?

We gaan hierover in discussie aan de hand van de volgende stelling: ‘Alléén op de bedrijventerreinen Smakterheide, De Blakt en Haven Wanssum is ruimte voor logistieke bedrijvigheid (‘verdozing’) vs. We bieden ook ruimte aan logistieke bedrijvigheid op bedrijventerrein De Spurkt en/of elders in de gemeente vanwege onze positie als logistieke hotspot voor deze sector.’

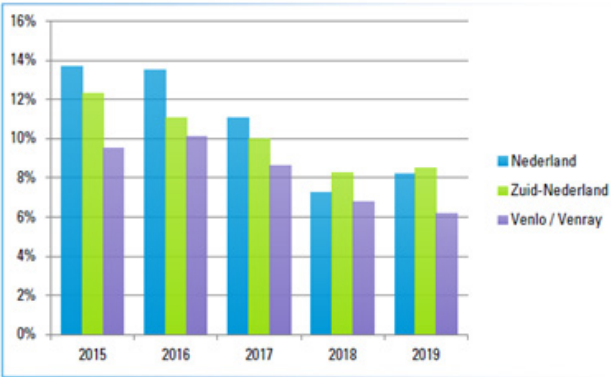
Relevante informatie

- *Participatie:* Bewoners geven aan dat er al genoeg ‘grote hallen’ in Venray staan. De bedrijfspanden die leegstaan dienen eerst te worden hergebruikt voordat er nieuwe bedrijfspanden worden toegevoegd.
- *Huidig beleid:* In het Collegeprogramma 2018-2022 is opgenomen om in deze collegeperiode bij de provincie en in de regio de mogelijkheid zeker te stellen om nieuwe bedrijventerrein in de gemeente Venray te ontwikkelen. Daarnaast zetten wij actief in op het herontwikkelen/herinvullen van grote kavels die leeg komen of dreigen te raken. In de Toekomstvisie geven we aan dat ook nieuwe bedrijven in Venray kunnen landen met goede inpassing in het landschap.

Ontwikkeling aantal
werkzame personen (Etil)

Ontwikkeling leegstand in
logistiek vastgoed (Stec)

Ruimte voor aantekeningen

.....

.....

.....

.....

Impactbeoordeling

Beoordeling ‘Op drie bedrijventerreinen is ruimte voor logistieke hallen’

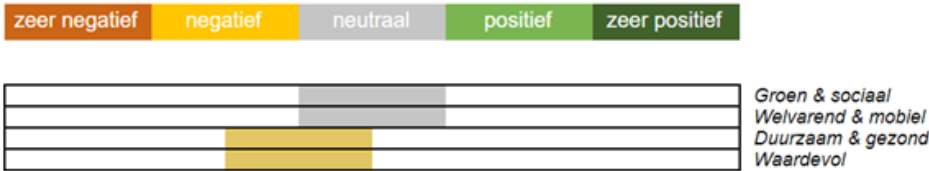
Naar verwachting treden er geen effecten op m.b.t. de ambitie *groen & sociaal*.

De ruimte voor logistieke hallen wordt beperkt tot drie bedrijventerreinen (Smakterheide, De Blakt en Haven Wanssum). Deze ruimte leidt tot een toename van werkgelegenheid. Het betreft echter werkgelegenheid waar nu en in de toekomst weinig arbeidsaanbod voor is, zoals magazijnwerk en vrachtwagenchauffeurs. Daarnaast zal het aantal verkeersbewegingen, met name vrachtverkeer toenemen. Dit heeft een licht negatief effect verkeer. Het wegnen rond de drie bedrijventerreinen kan deze groei aan, maar negatieve effecten op het wegbeeld en verkeersveiligheid blijven bestaan. De licht positieve effecten op werkgelegenheid en de licht negatieve effecten op mobiliteit leiden tot een neutrale beoordeling voor de ambitie *welarend & mobiel*.

De overlast van vrachtverkeer in de vorm van geluid, luchtverontreiniging en broeikasgassen wordt beperkt tot woongebieden nabij de drie bedrijventerreinen. Uitbreiding van logistieke hallen leidt hier tot een toename van vrachtverkeer en daardoor tot een lichte toename van overlast. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Door uitbreiding van logistieke bedrijven alleen toe te staan op bestaande bedrijventerreinen is er geen aantasting van landschap. De toename van verkeer door uitbreiding van logistieke hallen leidt wel tot een toename van stikstofemissies en mogelijk tot toename van stikstofdepositie. Dit resulteert in een licht negatieve beoordeling.

Ruimte voor logistieke hallen op drie bedrijventerreinen

Beoordeling ‘In de gehele gemeente is ruimte voor logistieke hallen’

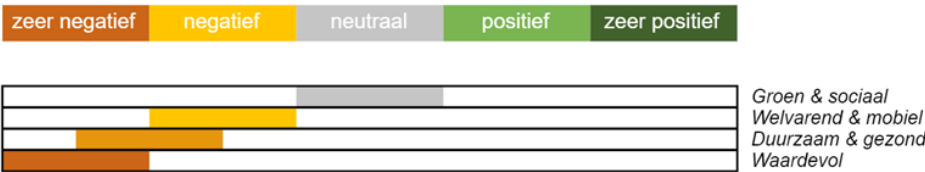
Naar verwachting treden er geen effecten op met betrekking tot de ambitie *groen & sociaal*.

Door in de gehele gemeente ruimte te bieden aan logistieke hallen bestaat de mogelijkheid dat deze bedrijvigheid zich ook op plekken zal vestigen die verder van de A73 gelegen zijn. Dit leidt tot meer verkeersbewegingen in de gehele gemeente, met negatieve effecten op de bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Naar verwachting treden er beperkte positieve effecten op de werkgelegenheid op, omdat het met name werk op MBO-niveau vraagt terwijl het gemiddelde opleidingsniveau de komende jaren waarschijnlijk toe zal nemen (o.a. door robotisering). De beperkt positieve effecten m.b.t. de werkgelegenheid, wegen niet op tegen de negatieve verkeerseffecten. Dit resulteert in een negatieve beoordeling voor de ambitie *welarend & mobiel*.

De verkeerstoename die met de logistieke hallen gepaard zal niet beperkt zijn tot een aantal plekken, maar zal in de gehele gemeente te merken zijn. Dit betekent dat ook de milieudruk in de vorm van geluidbelasting en luchtverontreiniging van wegverkeer in de gehele gemeente zal toenemen. Daarnaast neemt de energiebehoefte en de uitstoot van broeikasgassen toe. Dit is beoordeeld als negatief tot zeer negatief voor de ambitie *duurzaam & gezond*.

Tot slot zal de mogelijkheid om logistieke hallen te realiseren in de gehele gemeente leiden tot verlies van landschappelijke waarden. Door deze hallen niet te clusteren op een aantal bedrijventerreinen zullen op vele plaatsen in de gemeente logistieke hallen in het landschap zichtbaar zijn. Dit leidt tot een zeer negatieve beoordeling voor de ambitie *waardevol*.

Ruimte voor logistieke hallen in de gehele gemeente

Bijlage 3: leefomgevingsfoto

Leefomgevingsfoto

Gemeente Venray

Gebiedsanalyse fysieke leefomgeving

projectnummer 0457791.100
definitief
11 maart 2020

Leefomgevingsfoto

Gemeente Venray

Gebiedsanalyse fysieke leefomgeving

projectnummer 0457791.100

definitief
11 maart 2020

Auteurs

Anne Geertje Bouman
Wendy Daggenvoorde

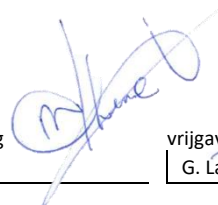
Opdrachtgever

Gemeente Venray
Raadhuisstraat 1
5801 MB Venray

datum vrijgave
11-03-'20

beschrijving revisie
definitief

goedkeuring
M. Kornet

vrijgave
G. La Rose

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en Doel	1
1.2	Gemeente Venray	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Milieu	3
2.1	Luchtkwaliteit	3
2.2	Geur	6
2.3	Geluid	8
2.4	Bodemkwaliteit	11
2.5	Blootstelling aan magneetvelden van hoogspanningsverbindingen	13
2.6	Externe veiligheid	14
2.7	Aandachtspunten voor de Omgevingsvisie	17
3	Wonen	19
3.1	Leefbaarheid	19
3.2	Woningvoorraad	20
3.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	22
4	Gezonde woonomgeving	23
4.1	Kwaliteiten van de woonomgeving	23
4.2	Hittestress	24
4.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	26
5	Natuur	28
5.1	Natuurgebieden	28
5.2	Biodiversiteit	30
5.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	32
6	Energie	33
6.1	Emissie broeikasgassen	33
6.2	Energiegebruik	34
6.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	35
7	Bodem, water & ondergrond	36
7.1	Waterkwantiteit	36
7.2	Waterkwaliteit	38
7.3	Hoogwaterveiligheid	39
7.4	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	40
8	Historisch kapitaal	41

8.1	Archeologische waarden	41
8.2	Cultuurhistorische waarden	42
8.3	Aardkundige waarden	43
8.4	Landschappelijke waarden	43
8.5	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	44
9	Economie & werkgelegenheid	45
9.1	Arbeidspotentieel	45
9.2	Werkgelegenheid	45
9.3	Kenmerken van de economie	46
9.4	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	48
10	Bereikbaarheid	49
10.1	Doorstroming en verkeersveiligheid	49
10.2	Multimodale bereikbaarheid	50
10.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	53
11	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	54
11.1	Van sectorale thema's naar integrale ambities	54

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en Doel

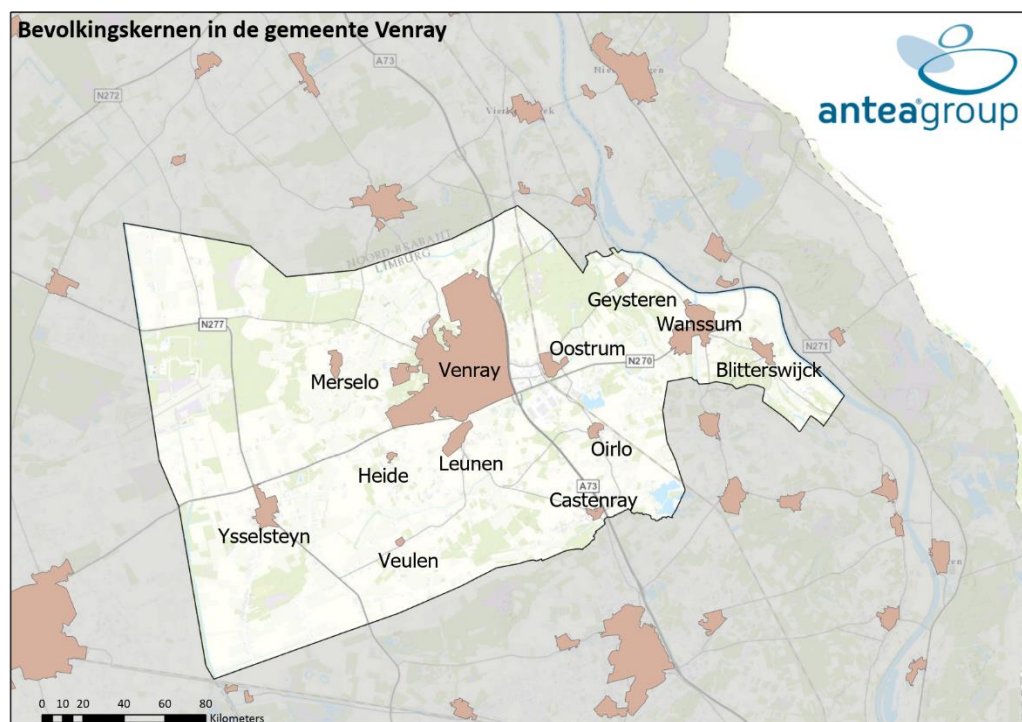
De komst van de Omgevingswet hangt al enkele jaren in de lucht. Voor gemeentes ligt nu de taak om een Omgevingsvisie op te stellen waar alle ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving in worden vastgelegd.

Voor het bepalen van de ambities en beleidsdoelen is een analyse van de huidige fysieke leefomgeving van belang. Om dit goed in beeld te krijgen is er een leefomgevingsanalyse gedaan. Voor u ligt het resultaat van deze analyse, de Leefomgevingsfoto van gemeente Venray.

De Leefomgevingsfoto geeft een beeld van de staat van de fysieke leefomgeving. Hoe staat het er nu voor, welke waarden en belemmeringen zijn er en wat is de verwachting voor de toekomst? De leefomgevingsfoto bevat (in ieder geval) alle relevante onderwerpen van de fysieke leefomgeving.

1.2 Gemeente Venray

Gemeente Venray is een plattelandsgemeente gelegen in het noorden van provincie Limburg. De gemeente bestaat uit 13 dorpen en een stedelijke kern. Op 1 januari 2019 telt de gemeente 43.326 inwoners op een oppervlakte van 165 km² (CBS). De belangrijkste verkeersaders zijn de A73 en de N270.

Het bestuurscentrum van de gemeente ligt in Venray. Naast Venray vallen de volgende kerkdorpen binnen de gemeente; Blitterswijck, Castenray, Geijsteren, Heide, Leunen, Merselo, Oirlo, Oostrum, Smakt, Veulen, Vredepeel, Wanssum en Ysselsteyn.

1.3 Leeswijzer

Om een goed inzicht te krijgen in de aspecten van de fysieke leefomgeving worden in deze leefomgevingsfoto verschillende thema's geanalyseerd. Voorbeelden van thema's zijn milieu, wonen, gezonde woonomgeving en bereikbaarheid. Aan de hand van de beschikbare informatie wordt er een gebiedsanalyse gemaakt van de huidige fysieke leefomgeving die als ruimtelijke onderbouwing kan dienen voor de ambities van de Omgevingsvisie.

2 Milieu

Milieufactoren hebben een sterke invloed op de ruimtelijke kwaliteit van een omgeving en vormen daarom ook een belangrijk onderwerp in de Omgevingswet. In dit hoofdstuk zijn de milieufactoren luchtkwaliteit, geur, geluid, bodemkwaliteit, straling en externe veiligheid besproken. Uit de analyse van deze thema's op de fysieke leefomgeving volgen aandachtspunten voor de Omgevingsvisie.

2.1 Luchtkwaliteit

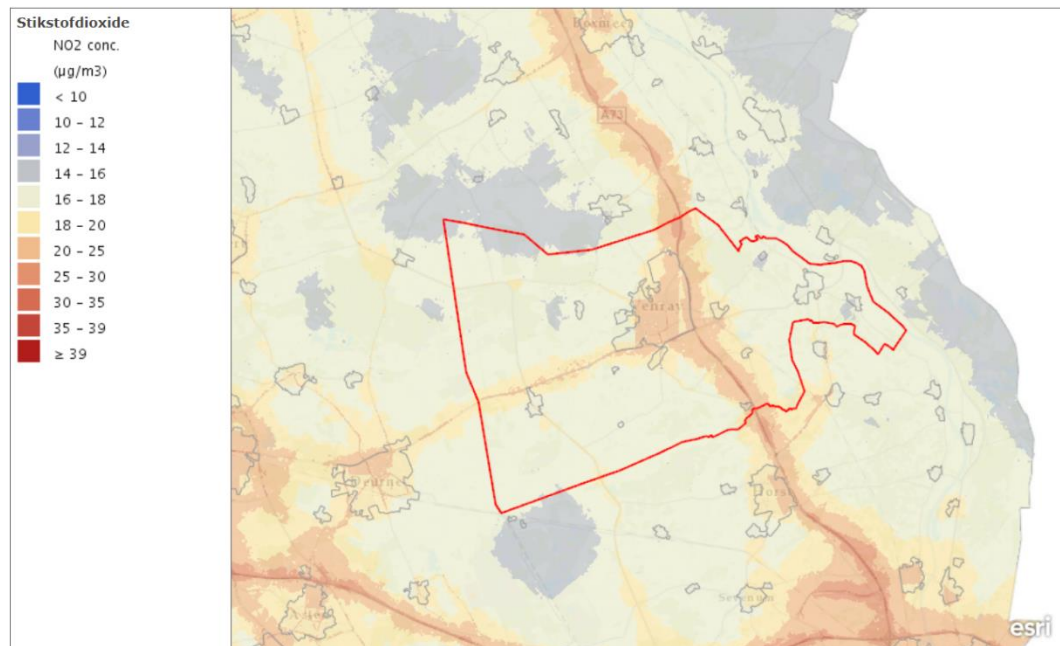
De kwaliteit van de lucht wordt bepaald door de aanwezigheid van luchtverontreinigende stoffen. Door onder andere verbrandingsmechanismen, intensieve veehouderijen en bestrijdingsmiddelen komen verontreinigende stoffen in de atmosfeer. De overheid heeft daarom normen gesteld aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen en het aantal dagen in het jaar dat deze normen overschreden mogen worden.

Hoge concentraties van luchtverontreinigende stoffen kunnen luchtwegklachten en hart- en vaatziekten veroorzaken. Vooral kinderen, ouderen of mensen met luchtwegaandoeningen of hart- en vaatziekten, lopen meer risico op het krijgen van gezondheidsklachten. Een betere luchtkwaliteit levert gezondheidswinst op, ook als de concentraties luchtvervuilende stoffen onder de landelijke norm liggen. De voornaamste luchtverontreinigende stoffen zijn stikstofdioxide en fijnstof. De normen en de huidige situatie voor stikstofdioxide en fijnstof worden hieronder toegelicht. Op de website van Kenniscentrum InfoMil staat een nadere toelichting op de normen en regels voor luchtkwaliteit.

Stikstofdioxide

De **kaart stikstofdioxide** (figuur 2.1) geeft de jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO₂) weer in µg/m³. De wettelijke grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie is 40 µg/m³. Dit is ook de WHO-advieswaarde.

De belangrijkste bronnen van stikstofdioxide zijn verkeer en industrie. Op de kaart is dan ook de structuur van het hoofdwegennet goed terug te zien. In de stedelijke kern Venray zijn relatief hoge concentraties stikstofdioxide (20 – 25 µg/m³ in 2016) aanwezig, ten opzichte van de rest van de gemeente Venray. Deze hogere concentraties worden veroorzaakt doordat de kern omsloten wordt door zowel de N270 als de A73. Wel vallen de waarden onder de wettelijke grenswaarde en de WHO-advieswaarde van 40 µg/m³.

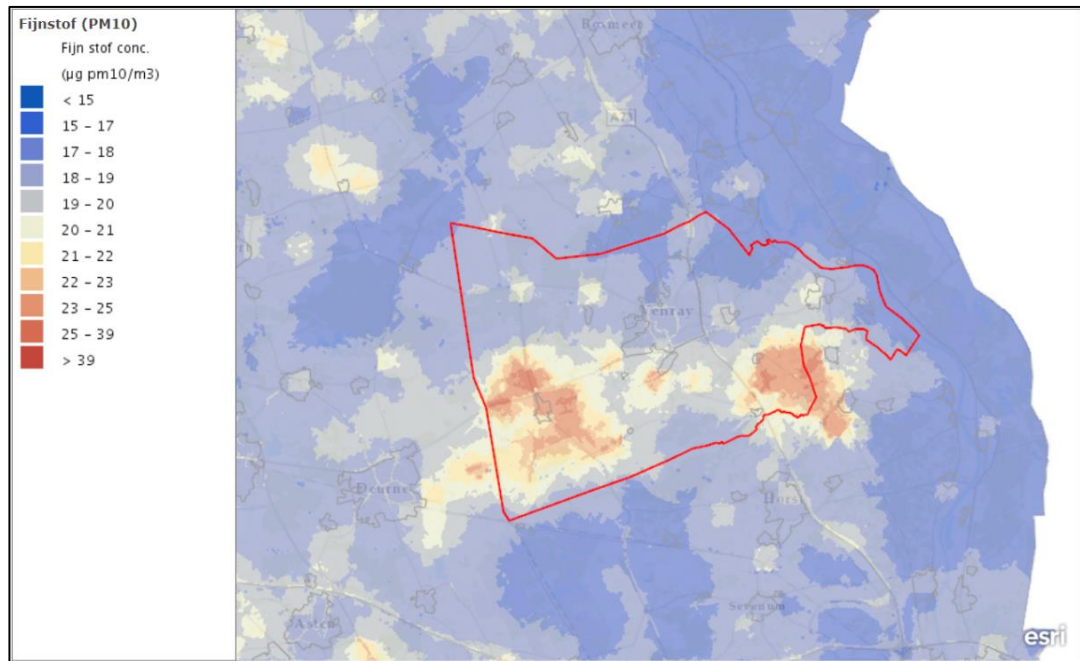
Figuur 2.1: Jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide (2017, bron: RIVM)

Fijnstof (PM₁₀)

De **kaart fijnstof PM₁₀** geeft de concentraties fijnstof PM₁₀ weer in µg/m³. De wettelijke grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie is 40 µg/m³, de WHO-advieswaarde is 20 µg/m³. Boven deze waarde heeft fijnstof negatieve effecten op de gezondheid.

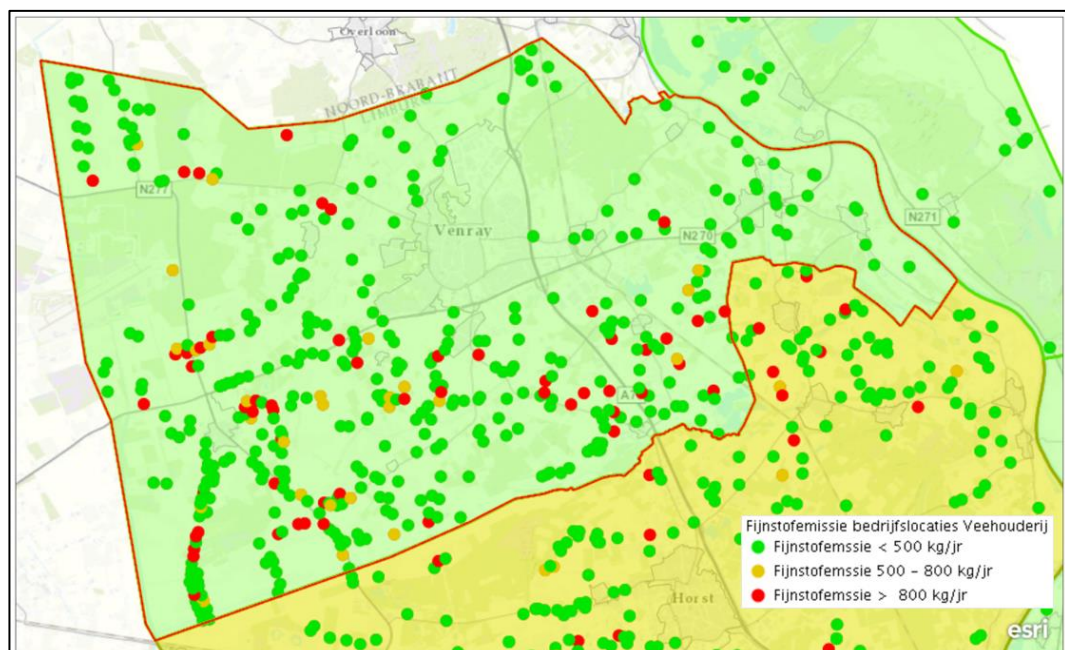
De belangrijkste bronnen van fijnstof zijn industrie en veehouderijen. Twee plekken binnen de gemeente Venray lichten op als het gaat om de concentratie fijnstof. Aan de noordoost kant van Oirlo bedraagt de maximale concentratie tussen de 25-39 µg/m³. Rondom Oirlo bevinden zich relatief veel bedrijven met fijnstofemissie (zie figuur 2.3, dit betreft pluimveehouderijen). De wettelijke grenswaarde voor PM₁₀ wordt benaderd en de WHO advieswaarde wordt hier overschreden. Het andere aandachtsgebied binnen de gemeente ligt rondom de kern Ysselsteyn. Hier ligt de gemiddelde concentratie fijn stof tussen 25-39 µg/m³. De hoge concentratie fijnstof komt voornamelijk voort uit de aanwezigheid van pluimveehouderijen in de directe omgeving van Ysselsteyn.

Naast industrie en veehouderijen leidt houtstook (door middel van haardvuren en kachels) tot emissie van fijnstof en roet. Bij bepaalde weersomstandigheden, zoals mist en windstil weer, blijft de rook hangen. De concentratie fijnstof kan dan lokaal sterk oplopen en op zulke dagen leiden tot enige overlast.

Figuur 2.2: Jaargemiddelde concentratie fijnstof (2017, bron: RIVM)

De kaart **fijnstofemissie bedrijfslocaties veehouderij** (figuur 2.3) toont de aanwezige veehouderijen in de gemeente Venray. De veehouderijen met een hoge fijnstofemissie (meer dan 800 kg per jaar) liggen voornamelijk in de omgeving van Ysselsteyn en Oirlo. In deze gebieden zijn daarom hogere concentraties fijnstof (PM₁₀) aanwezig, zoals is weergegeven in figuur 2.2.

Figuur 2.3: Fijnstofemissie bedrijfslocaties veehouderij (Atlas Limburg)

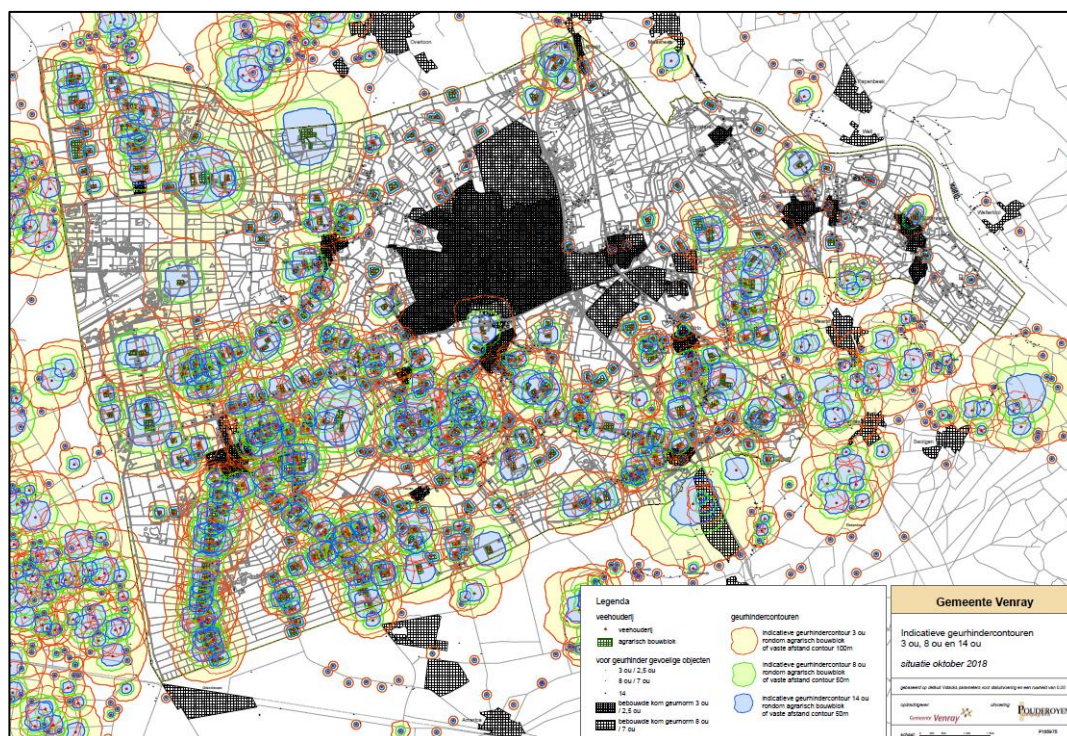
2.2 Geur

Geur is overal om ons heen en vaak wordt er nauwelijks beseft dat we verschillende geuren ruiken. Wanneer geur een negatief effect heeft wordt gesproken over geurhinder of geuroverlast. Als iemand geurhinder ervaart dan betekent dat nog niet dat het maatschappelijk of volgens de wetgeving onacceptabel is. Geur kan leiden tot gezondheidsklachten bijvoorbeeld als hinder bij het welbevinden of voor de dagelijkse bezigheden.

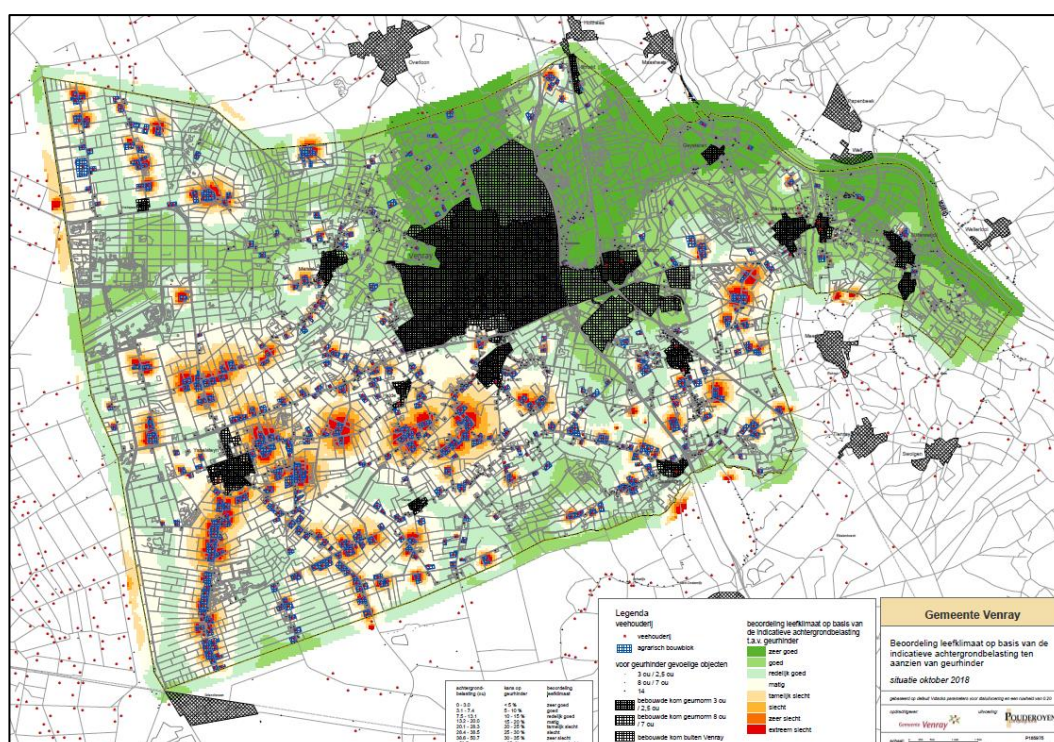
Geurbelasting veehouderijen

De geurbelasting van veehouderijen is de hoeveelheid geur, uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht (ou E /m³), die op een geurgevoelig object zoals een woning terecht komt. De Wet geurhinder veehouderijen maakt onderscheid tussen dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. De gemeenteraad van Venray heeft op 25 maart 2008 de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Venray (hierna: geurverordening) met de bijbehorende gebiedsvisie vastgesteld. De geurverordening is nadien nog aangevuld en gewijzigd. Met het vaststellen van de verordening is er voor gekozen om voor enkele gebieden (onder andere bedrijventerrein en beoogde woningbouw gebieden), een afwijkende norm te hanteren van 8 ou E/m³.

Venray kent een grote hoeveelheid veehouderijen. Figuur 2.4 toont de ligging van veehouderijen in de gemeente Venray en de bijbehorende voorgrondbelasting door middel van indicatieve geurcontouren. In vrijwel het gehele buitengebied zijn veehouderijen te vinden waarbij sprake is van geuremissie. Alleen in het noordoostelijk gedeelte van de gemeente zijn geen of nauwelijks intensieve veehouderijen aanwezig. Figuur 2.5 geeft de beoordeling van het leefklimaat weer op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder. Hieruit blijkt dat er in en nabij de kernen Ysselsteyn, Heide en Leunen sprake is van een matig woon- en leefklimaat gelet op de mogelijke geurhinder van veehouderijen.

Figuur 2.4: Voorgrondbelasting geur door middel van indicatieve geurhindercontouren voor 3, 8 en 14 ou

Figuur 2.5: beoordeling van leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

2.3 Geluid

Bijna alle functies hebben te maken met geluid. Sommige functies veroorzaken geluidhinder, zoals verkeer en bedrijvigheid, maar ook (grote) evenementen in het centrum van Venray kunnen leiden tot geluidoverlast. Andere functies, zoals wonen, de gezondheidszorg en onderwijs kunnen hinder ondervinden van geluid (geluidgevoelige objecten). Overlast als gevolg van geluid kan uiteindelijk leiden tot gezondheidsklachten, zoals stress of slapeloosheid.

Geluid afkomstig van evenementen en horeca

Venray kent een dynamisch en bruisend centrum. Dit wordt bereikt door een veelheid aan horeca-activiteiten en evenementen. De keerzijde hiervan is hinder die door bewoners van het centrum worden ondervonden. Het uitgangspunt is een juiste balans tussen een levendig centrum en prettig wonen.

Geluid industrie en bedrijven

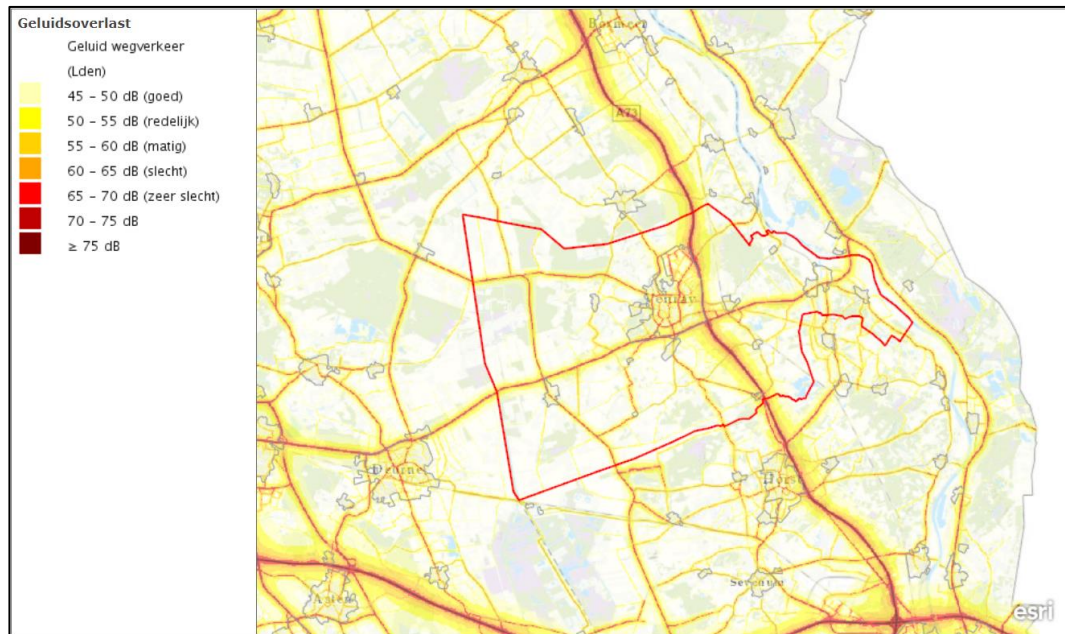
De gemeente Venray kent enkele gezoneerde industrieterreinen. Zonering van industrielawaai in het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) is het ruimtelijk scheiden van industrieterreinen en geluidgevoelige objecten zoals woningen. Binnen de aangewezen zones worden geluidsgevoelige objecten enkel onder voorwaarden toegelaten.

De gemeente Venray kent een vijftal gezoneerde industrieterreinen: Smakterheide (ten noorden van Venray), de Witte Vennen (Oostrum), het industrieterrein in Wanssum, Circuit De Peel (Ysselsteyn) en de Luitenant-generaal Bestkazerne (Vredepeel).

Voor het realiseren van een geluidgevoelige bestemming nabij een bedrijf dat niet gelegen is op een gezoneerd industrieterrein is de Wgh niet van toepassing. Wel dient hierbij een afweging gemaakt te worden over het akoestische klimaat en de mogelijke inperking van akoestische mogelijkheden in een bestemmingsplan. Voor de afweging kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de VNG-handreiking bedrijven en milieuzonering. Op de website van Kenniscentrum InfoMil staat een nadere toelichting op de geluidssystematiek en richtafstanden die gehanteerd moeten worden bij het realiseren van geluidsgevoelige functies.

Wegverkeerslawaaï

De **kaart Wegverkeerslawaaï** (figuur 2.6) geeft slechts zeer indicatief de geluidbelasting van het wegverkeer weer in aantal decibel (dB). De geluidbelasting wordt uitgedrukt in L_{den} ($L_{day-evening-night}$), de maat voor de gemiddelde geluidbelasting over een etmaal. Voor snelwegen en voor spoorwegen zijn middels de Wet geluidhinder geluidproductieplafonds vastgesteld. In geval van (dreigende) overschrijding zijn Rijkswaterstaat (snelwegen), de provincie Limburg (provinciale wegen) en ProRail (spoorwegen) verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen.

Figuur 2.6: indicatieve geluidbelasting afkomstig van wegverkeer (Atlas Leefomgeving)

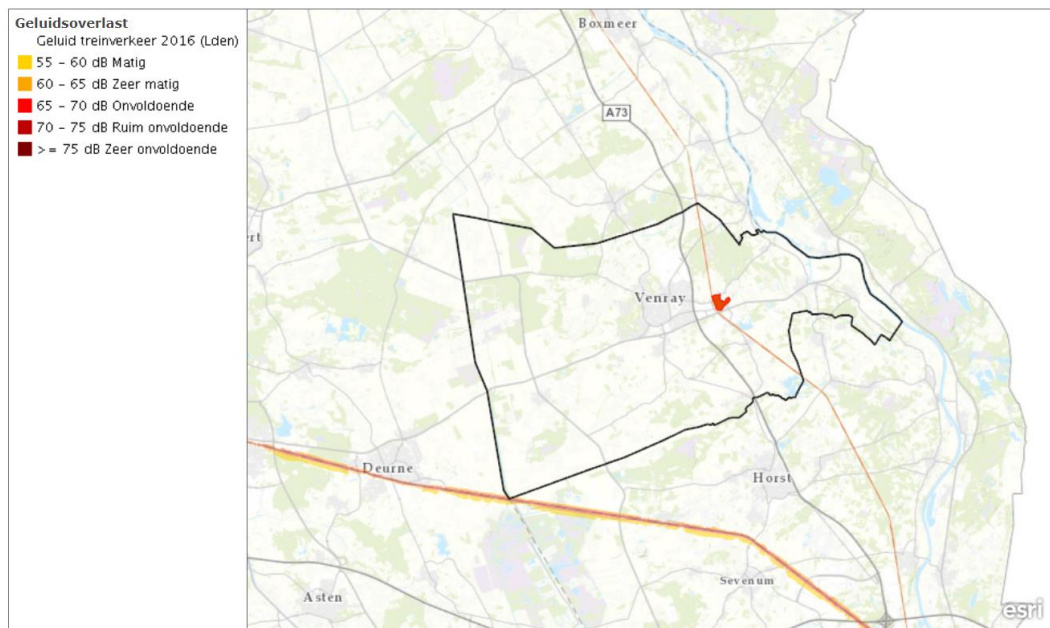
Ook voor overige wegen geldt dat geluid aandacht krijgt, maar het normstelsel is hiervoor anders dan voor snelwegen en provinciale wegen. De wet benoemt een voorkeurswaarde van 48 dB Lden voor gevoelige functies (onder andere woningen). De geluidbelasting 's avonds en 's nachts wordt zwaarder meegerekend dan overdag omdat het geluid dan hinderlijker is en kan leiden tot slaapverstoring. Naast de voorkeurswaarde bestaat er een maximale ontheffingswaarde, afhankelijk van type woning/functie en omgeving. Door middel van een hogere waarde procedure kan het bevoegd gezag onder voorwaarden een hogere geluidbelasting toestaan dan de voorkeurswaarde. Voor binnenstedelijke gebieden is deze maximale ontheffingswaarde 63 dB.

In de gemeente Venray zijn enkele rijks- en provinciale wegen, zoals de A73 en N270 gelegen nabij woonwijken. Ook heeft Venray relatief drukke gemeentelijke wegen. In een aantal gevallen is de realisatie van woningen alleen mogelijk na het verlenen van voorgenoemde hogere waarden.

Spoorweglawaai

De kaart **Spoorweglawaai** geeft de geluidbelasting afkomstig van treinen weer in aantal decibel (dB). De kaart is afkomstig van de Atlas Leefomgeving en toont de indicatieve geluidbelasting afkomstig van het spoor, waarvoor geen geluidberekeningen zijn uitgevoerd. Deze geluidbelasting wordt uitgedrukt in Lden (zie bij wegverkeerslawaai). Voor spoorweglawaai gelden minder strenge normen dan voor wegverkeerslawaai, de voorkeursgrenswaarde is 55 dB Lden en er zijn ontheffingen tot 68 dB, in sommige uitzonderlijke gevallen tot meer dan 73 dB mogelijk. De WHO-advieswaarde voor gevoelige functies is 54 dB Lden en 44 dB Lnight. Boven deze waarden heeft het spoorweglawaai negatieve effecten op de gezondheid.

Uit de kaart Spoorweglawaai blijkt dat de inwoners van het dorp Oostrum enige overlast kunnen ervaren van de treinen die hier langs rijden en ook bij de kernen Smakt en Oirlo ligt het spoor dichtbij.

Figuur 2.7: Indicatieve geluidbelasting afkomstig van spoorweglawaai (Atlas Leefomgeving)

Vliegtuiglawaai

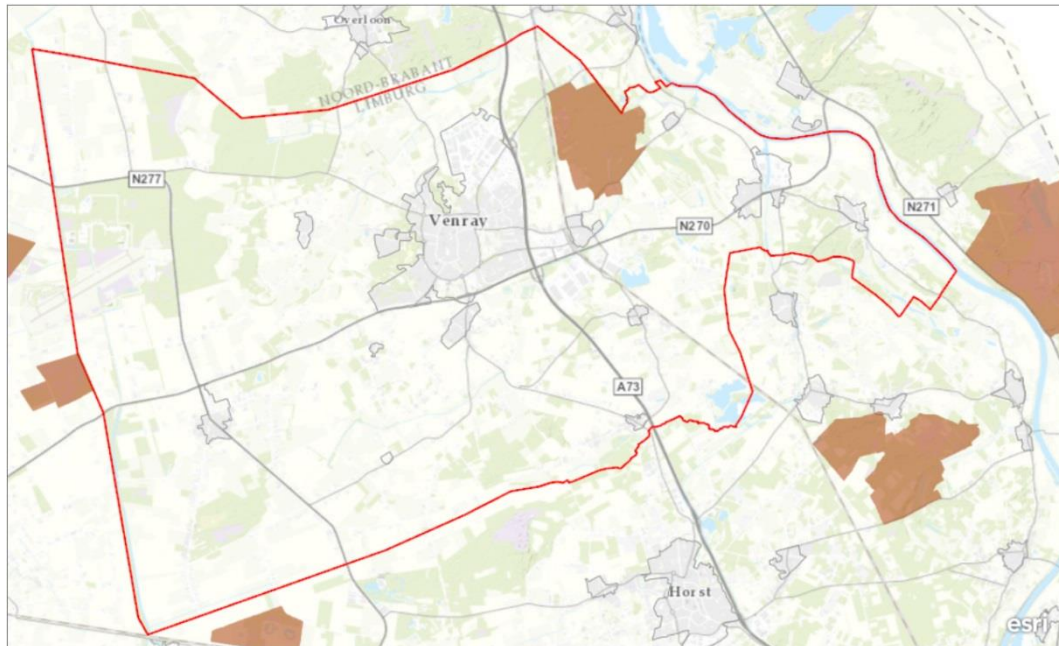
In de nabijheid van Venray liggen vliegveld Weeze (circa 13 kilometer afstand) en militair vliegveld Volkel (circa 6 kilometer afstand). Beide vliegvelden hebben invloed op Venray. Daarnaast spelen momenteel ontwikkelingen rondom de in Vredepeel gelegen Militaire Luchtmachtbasis De Peel. Het Ministerie van Defensie heeft het voornemen om dit vliegveld (mede vanwege de komst van de F35) te reactiveren. Op dit moment is deze basis uitsluitend als Landmacht kazerne in gebruik. Een milieueffectrapportage naar de gevolgen voor onder meer geluid is in voorbereiding.

Geluidhinder vanwege luchtvaartlawaai is momenteel relatief beperkt. Het is niet duidelijk hoe dit zich in de toekomst zal verhouden tot de beoogde reactivering.

Stiltegebieden

Stiltegebieden zijn bedoeld om te kunnen genieten van de rust en de stilte van de natuur. In stiltegebieden geldt een streefwaarde voor geluid van maximaal 40 decibel gemiddeld over 24 uur. Om de geluidbelasting in stiltegebieden onder dit geluidsniveau te houden, moet er voor activiteiten een ontheffing worden aangevraagd bij de provincie. Er is geen juridisch harde grenswaarde, omdat dit niet uitvoerbaar en handhaafbaar geacht werd.

De geluidbelasting in een stiltegebied wordt niet berekend of gemeten. De provincie kan dus niet toetsen of de geluidbelasting hoger is dan de streefwaarde. Er wordt van uitgegaan dat de streefwaarde gehaald wordt via bestemmingsplannen en het stellen van regels voor activiteiten in stiltegebieden.

Figuur 2.8: Stille gebieden in en rond de gemeente Venray (Atlas Leefomgeving)

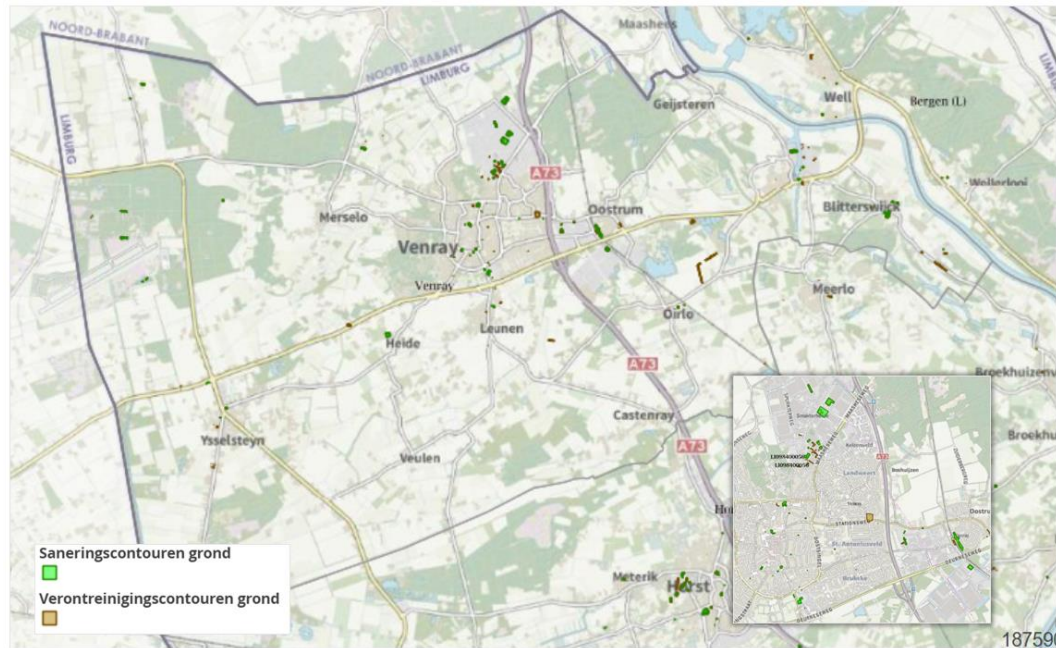
2.4 Bodemkwaliteit

De Wet bodembescherming (1986, gewijzigd 2006) bevat het wettelijk kader voor het bodembeleid. In deze wet is vastgelegd hoe omgegaan moet worden met (risico's op) bodemvervuilingen. Veel vervuiling stamt nog uit het verleden. Het gaat om plekken waar vroeger benzinestations, garages of gasfabrieken stonden, en om landbouwgrond waar vroeger gevaarlijke en inmiddels verboden bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt. Stortplaatsen zijn jarenlang vervuild met giftige stoffen. Ondergrondse olietanks in tuinen zijn vaak opgevuld met zand, maar kunnen vroeger olie gelekt hebben. Vanaf 2020 moeten alle ernstig vervuilde plekken (zogenaamde 'humane speedlocaties') veilig zijn voor mens en milieu (milieu centraal).

De gemeentelijke rol is om te zorgen dat er bij het vaststellen van ruimtelijke plannen wordt getoetst of het huidige of toekomstige gebruik van de bodem afgestemd kan worden op de aanwezige bodemkwaliteit. De bodemkwaliteit moet geschikt zijn voor de beoogde functie. Daarnaast wordt de ondergrond steeds belangrijker (voor bijvoorbeeld ondergronds bouwen, bodemenergie, CO₂- en gasopslag) en zal deze dan ook in ruimtelijke besluiten een plaats krijgen.

Verdachte locaties bodemverontreiniging

De kans om ziek te worden van bodemverontreiniging is laag, omdat de kans om hieraan blootgesteld te worden niet vaak voorkomt. Toch is het van belang om inzicht te krijgen in de huidige verontreinigingscontouren wanneer er ingrepen gedaan worden in de fysieke ruimte.

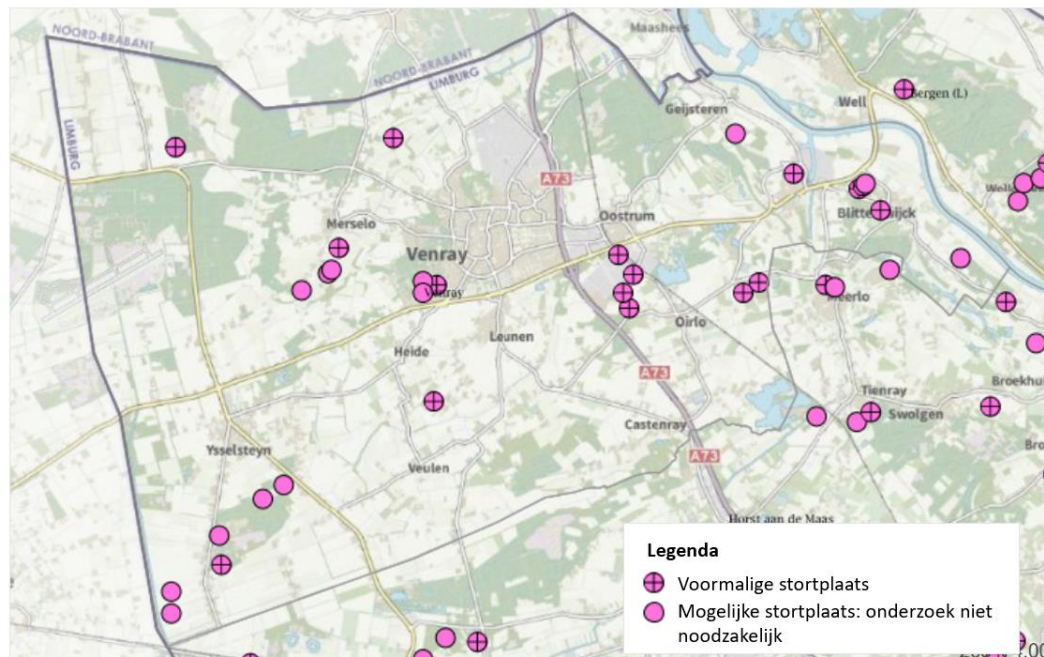

Figuur 2.9: Sanering en verontreinigingscontouren (Atlas Limburg)

Er zijn enkele verontreinigingscontouren binnen de gemeente Venray bekend, waaronder binnen de verschillende kernen Venray, Oostrum en Ysselsteyn. De omgevingsdienst RUD Limburg-Noord kan meer inzicht geven over de vervolgstappen en de daadwerkelijke verdachte en vervuilde locaties van bodemverontreiniging.

Voormalige stortplaatsen

Een voormalige stortplaats is een terrein waar, al dan niet onder toezicht van de overheid, in het verleden afval is gestort. Stortmateriaal kan bestaan uit huishoudelijk afval, bedrijfsafval, bouw- en sloopafval en dergelijke. De periode van storten kan variëren van zeer kort tot decennialang.

Figuur 2.10: Stortplaatsen (Atlas Limburg)

Bovenstaand figuur geeft stortplaatsen weer die voor 1996 gesloten zijn. Verspreid door de gemeente zijn locaties van voormalige stortplaatsen en mogelijke stortplaatsen aanwezig. Bij ingrepen in de fysieke ruimte kan de kaart ter onderbouwing gebruik worden of er nog nader onderzoek moet gedaan worden naar een stortplaats om de invloed op haar omgeving te bepalen.

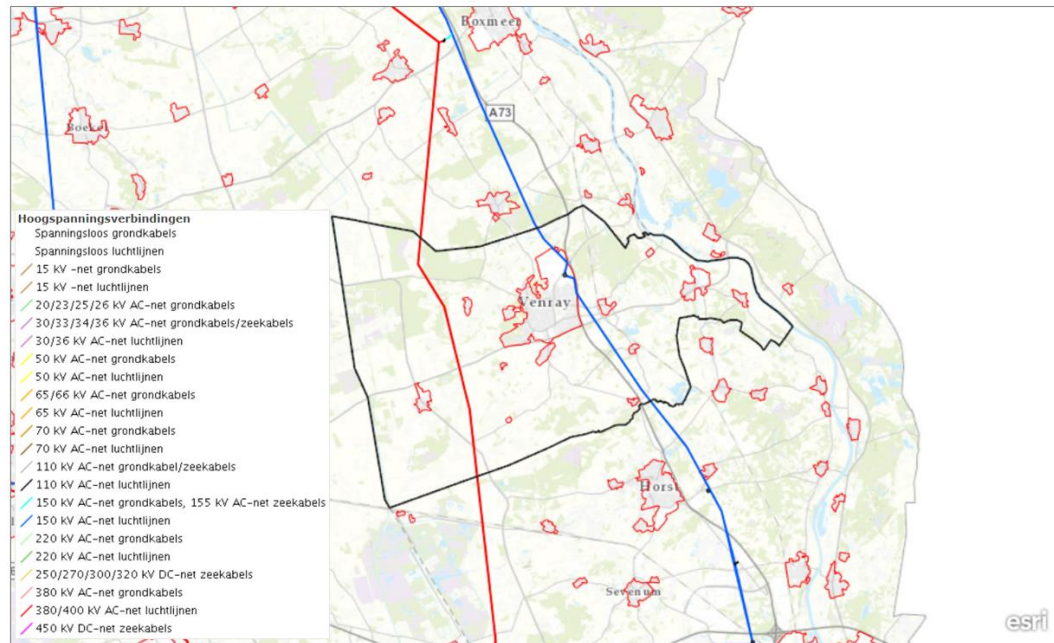
2.5 Blootstelling aan magneetvelden van hoogspanningsverbindingen

Transport van elektriciteit over grotere afstand vindt plaats via hoogspanningsverbindingen, met bovengrondse lijnen of ondergrondse kabels. Om verliezen tijdens het transport te beperken, worden hoge spanningen van 50 kV tot 380 kV gebruikt. Bij het transport ontstaat een magneetveld rond de verbinding, extreem-laagfrequente (ELF) veld genoemd. De sterkte ervan wordt uitgedrukt in microtesla en hangt vooral af van de stroomsterkte en de afstand tot de verbinding. Er zijn statistische aanwijzingen zijn dat de magneetvelden van bovengrondse hoogspanningslijnen mogelijk van invloed zijn op de gezondheid van kinderen. Het is niet aangetoond dat de hoogspanningslijnen echt de oorzaak zijn.

Voor het omgaan met bovengrondse hoogspanningslijnen bij ruimtelijke plannen heeft het rijk in 2005 een advies opgesteld. In het advies staat dat het niet wenselijk is dat kinderen langdurig verblijven binnen de magneetveldzone. Het beleid voor bovengrondse hoogspanningslijnen is gebaseerd op het voorzorgprincipe: zoveel mogelijk voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarin kinderen langdurig worden blootgesteld aan door bovengrondse hoogspanningslijnen opgewekte magnetische velden die gemiddeld over het jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla. De Gezondheidsraad bracht op 18 april 2018 een nieuw advies uit over hoogspanningslijnen en gezondheid. De Gezondheidsraad geeft het Rijk in overweging om het voorzorgbeleid voor

bovengrondse hoogspanningslijnen uit te breiden naar ondergrondse kabels en andere bronnen van langdurige blootstelling aan magneetvelden uit het elektriciteitsnetwerk.

Aanwezigheid hoogspanningsverbindingen

Figuur 2.11: Hoogspanningsverbindingen (Atlas Leefomgeving)

Door het gebied lopen aan de oostzijde een 150 kV hoogspanningslijn (langs Venray) en aan de westzijde een 380 kV hoogspanningslijn. In lijn met het voorzorgbeleid van het Rijk wordt in overweging gegeven om nieuwbouwplannen in de buurt van het elektriciteitsnetwerk te voorkomen.

2.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid is een milieuthema dat ingaat op de kans en bijbehorende effecten van een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Deze gevaarlijke stoffen kunnen opgeslagen worden bij risicovolle inrichtingen (zoals bijvoorbeeld een LPG-tankstation) of getransporteerd worden over de weg, het water, per spoor, vliegtuig of door buisleidingen. Daarnaast zijn er externe veiligheidsrisico's met betrekking tot windturbines. Activiteiten die dit soort risico's kunnen veroorzaken moeten goed afgestemd worden op (beperkt) kwetsbare functies (scholen, ziekenhuizen, kinderopvangen, woningen, etc.) om zo de risico's te beperken.

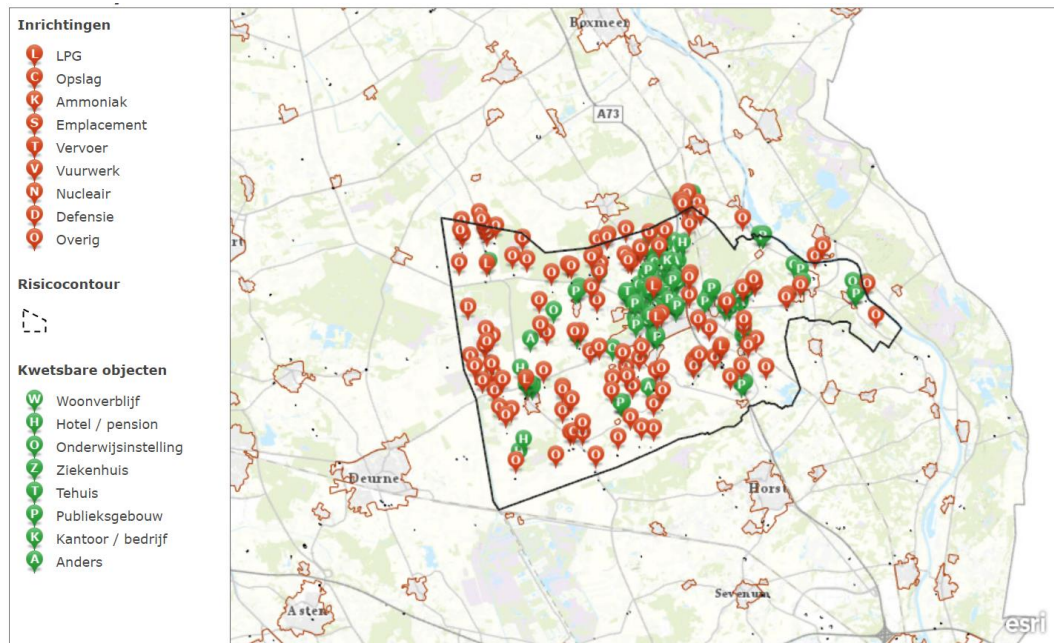
De effecten van risicobronnen op deze (beperkt) kwetsbare objecten wordt op twee manieren inzichtelijk gemaakt:

- Het 'Plaatsgebonden Risico' (PR) is de kans dat een denkbeeldige persoon, die zich continu en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit met een gevaarlijke stof.
- Het 'Groepsrisico' (GR) is de kans op een ongeval met veel dodelijke slachtoffers. Voor het berekenen van het groepsrisico is het vaststellen van het invloedsgebied van de risicobron

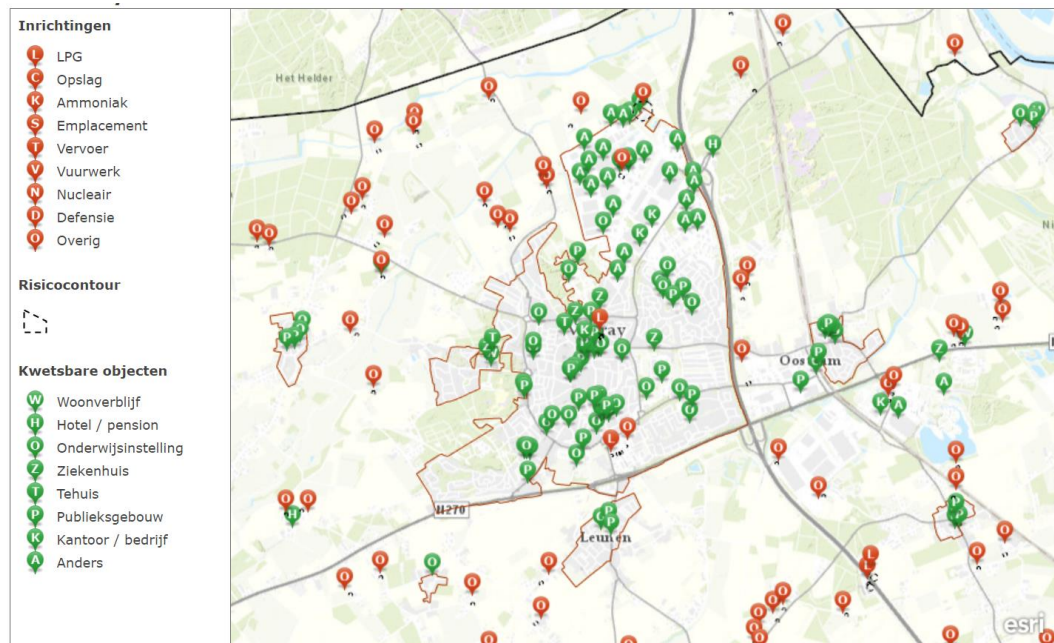
van belang. Wanneer kwetsbare functies buiten de invloedsgebieden liggen, heeft het groepsrisico niet te worden vastgesteld (minimale effecten als gevolg van een calamiteit).

Risicobronnen, plaatsgebonden risico contouren en kwetsbare objecten

In onderstaande figuren is de ligging van de risicobronnen met (indien aanwezig) hun risicocontour (PR) en de ligging van kwetsbare objecten weergegeven. Onder kwetsbare objecten worden onder meer woningen en onderwijs- en gezondheidsfuncties verstaan.

Figuur 2.12: Risicobronnen en kwetsbare objecten in de gemeente Venray (Risicokaart.nl)

Figuur 2.13: Risicobronnen en kwetsbare objecten in en rondom Venray (Risicokaart.nl)

Enkele industrieterreinen zijn bestemd voor de vestiging van risicovolle bedrijven. Op zowel Smakterheide als Haven- en industrieterrein Wanssum zijn BRZO-bedrijven gevestigd. Dit zijn bedrijven met een bovengemiddeld risico op externe veiligheid. Andere risicovolle bedrijven zijn gelegen op zowel de industrieterreinen als in het buitengebied (veelal agrarische bedrijven met propaantanks en / of mestvergisting). Ook in de bebouwde kom zijn enkele risicovolle inrichtingen aanwezig. Dit zijn LPG-tankstations.

Binnen de gemeente Venray is vervoer van gevaarlijke stoffen nadrukkelijk aanwezig. Naast het vervoer van gevaarlijke stoffen over de A73 en de N270 (tussen Wanssum en de A73), vindt ook vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over de Maas. Gevaarlijke stoffen worden echter niet getransporteerd over de spoorlijn tussen Nijmegen en Roermond.

In Venray vindt tevens transport van gevaarlijke stoffen plaats via ondergrondse buisleidingen. Naast twee hogedrukaardgastransportleidingen, loopt door Venrays grondgebied ook de Rotterdam-Rijn Pijpleiding (transport van chemische stoffen van Rotterdam Europoort naar het Roergebied). Daarnaast zijn ondergrondse buisleidingen van Defensie aanwezig.

Bij het realiseren van nieuwe kwetsbare objecten in de omgeving van risicobronnen dient rekening gehouden te worden met de invloedsgebieden van deze bronnen.

Figuur 2.14: Transport gevaarlijke stoffen (Risicokaart.nl)

2.7 Aandachtspunten voor de Omgevingsvisie

Luchtkwaliteit

Binnen de gemeente zijn er twee grote aandachtsgebieden (Oirlo en Ysselsteyn) met betrekking tot fijnstof. De WHO-advieswaarde wordt hier overschreden en heeft daarom een negatief effect op de gezondheid van de inwoners van de gemeente. De aanwezigheid van veeteeltbedrijven en de verkeersaders A73, N270 en N277 dragen bij aan deze hogere concentraties.

Geurhinder

Op provinciaal niveau ligt het percentage inwoners die geurhinder ervaren hoger dan het landelijke gemiddelde. In de kernen Ysselsteyn, Heide en Leunen kan het woon- en leefklimaat worden beïnvloed door de mogelijke geurhinder van veehouderijen. Met de visie veehouderij (2018) is een eerste aanzet gemaakt om deze geurhinder te verminderen. Door middel van stoppersregelingen en saneringsregelingen voor varkenshouderijen kan de geurhinder worden verminderd.

Geluidsoverlast

Geluidbronnen die aanleiding kunnen geven tot overlast zijn (snel)wegen, industrieterreinen, horeca- en evenementen en luchtvaartlawaai. Helaas is overlast niet uit te sluiten, maar Venray streeft naar een goede balans tussen economische ontwikkelingen en prettig wonen.

Bodemsanering

Bij ingrepen in de fysieke ruimte zal bij voormalige stortplaatsen en verontreinigingscontouren de omgevingsdienst moeten worden benaderd om meer inzicht te krijgen in de vervolgstappen voor de verdachte locaties.

Blootstelling aan magneetvelden van hoogspanningslijnen

Twee hoogspanningslijnen doorkruizen het gebied. In lijn met het voorzorgbeleid van het Rijk wordt in overweging gegeven om nieuwbouwplannen in de buurt van het elektriciteitsnetwerk te voorkomen.

Externe veiligheid

Veel van de in Venray gelegen risicobronnen zijn niet of slechts beperkt beïnvloedbaar. Om te komen tot een goede balans tussen economische ontwikkeling en veilig/prettig wonen, wordt bij de planvorming inzake de realisatie van kwetsbare objecten, externe veiligheid in een vroeg stadium betrokken en afgewogen. Tijdige afstemming met de Veiligheidsregio Limburg Noord maakt hier deel van uit.

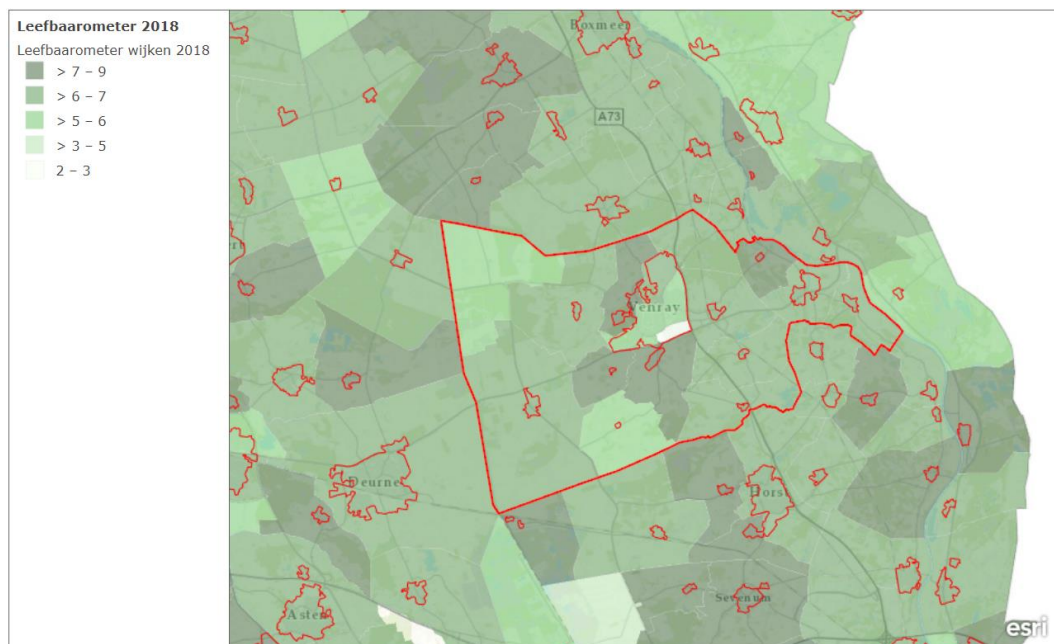
3 Wonen

Een goede woningvoorraad kenmerkt zich door de juiste balans tussen vraag en aanbod. Het gaat hierbij niet direct om het aantal woningen, maar juist om de type woningen. Past het aanbod van woningen bij de vraag van de inwoners. De ontwikkeling van de bevolkings- en huishoudenssamenstelling vraagt om aanpassing van de woningvoorraad. In het thema 'wonen' wordt de leefbaarheid van de gemeente uitgelicht, daarnaast wordt er ook ingegaan op de woningvoorraad en de daarbij behorende vraag en plancapaciteit.

3.1 Leefbaarheid

Leefbaarometer

De **kaart Leefbaarometer** geeft een inschatting van de leefbaarheid in buurten en wijken. Hiervoor is gebruik gemaakt van 100 indicatoren die onderverdeeld zijn in vijf dimensies, namelijk wonen, bewoners, voorzieningen, veiligheid en fysieke omgeving. De score loopt van zeer onvoldoende (1) tot uitstekend (9). Dit is een totaalscore ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De Leefbaarometer toont op groot schaalniveau een tamelijk positief beeld met als minimaal oordeel een "Ruim voldoende". Lokaal zijn er grote verschillen. Als gedeelte negatief oordeel kan het voorzieningenniveau benoemd worden. Hiernaast is veiligheid plaatselijk een issue. Op wijkniveau presteert alleen de wijk 't Brukske in Venray onvoldoende. De score komt tot stand doordat 't Brukske op vier indicatoren lager scoort dan het Nederlands gemiddelde: woningen, bewoners, voorzieningen en veiligheid. Alleen de indicator fysieke leefomgeving is van vergelijkbaar niveau als het landelijk gemiddelde.

Figuur 3.1: Leefbaarometer

3.2 Woningvoorraad

Woningaantal

Het CBS geeft inzicht in de totale woningvoorraad van de gemeente Venray. De gegevens zijn vermeld in onderstaande tabel.

Tabel 3.1 Woningaantal gemeente Venray (CBS 2019)

Woningvoorraad	19004 totaal
	18205 bewoond
	799 niet bewoond
Koopwoningen	12 185 totaal
	11 872 bewoond
	313 niet bewoond
Huurwoningen	6 733 totaal
	6 280 bewoond
	453 niet bewoond

Woningvraag

Gemeente Venray bestaat uit verschillende kleine (en sommige nog erg jonge) kernen. Venray, gelegen Noord-Limburg is door de provincie een anticipeergebied genoemd. Dat betekent dat de bevolking op lange termijn zal afnemen. In Progneff 2019 ligt het omslagpunt voor de gemeente Venray rond 2032-2033.

Om inzicht te krijgen in de woningbehoefte voor de komende 10 jaar hebben de acht gemeenten in Noord-Limburg een woningbehoefte onderzoek laten doen. Hierbij is gekeken naar de woningvoorraad en de vraag en wensen voor nieuwbouw. Uit het onderzoek komt naar voren dat de woningbehoefte voor 2015-2025 voor specifiek de gemeente Venray neerkomt op circa 125 extra woningen per jaar. Dit is gebaseerd op het actuele verhuisgedrag, de effectieve vraag en de totale plancapaciteit van Noord Limburg op 1 januari 2015 (Woningbehoefte Noord Limburg hoofdrapport, 2016).

Naast de kwantitatieve woningvraag is het ook van belang om inzicht te krijgen in de kwalitatieve woningvraag. De onderstaande tabel uit het woningbehoefteonderzoek geeft het verschil weer tussen de aanwezige woonmilieus en de woonmilieus die de bewoners graag zou zien, op basis van gerealiseerde verhuisbewegingen.

Tabel 3.2: Verschil woonmilieu vraag en aanbod (Woningbehoefte Noord Limburg hoofdrapport, 2016)

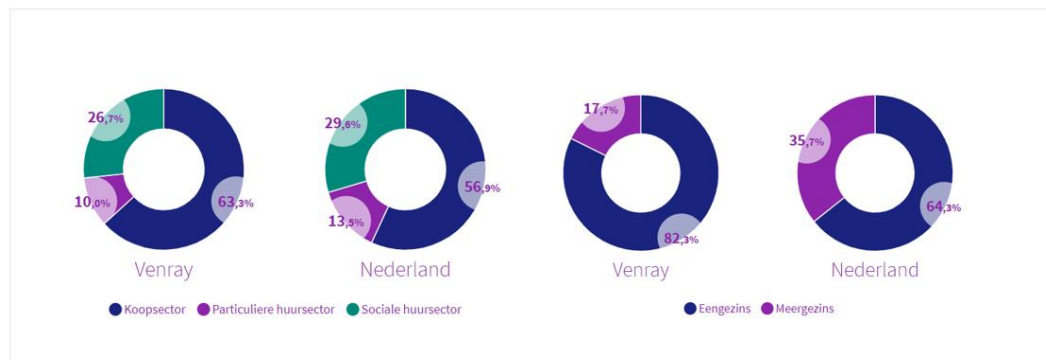
Woonmilieu	Venray
Binnenstad	-1%
Levendige stadswijk	0%
Rustige stadswijk	-5%
Luxe stadswijk	-2%
Woonwijk gemengd	1%
Luxe woonwijk	-5%
Dorps	-5%
Landelijk	-2%
Totaal aantal woningen*	18.312

*Deze getallen zijn gebaseerd op het aantal woningen in 2015 en komen niet overeen met huidige aantal woningen.

Het woonmilieu 'Levendige stadswijk' voldoet aan de vraag en aanbod van de populatie van de gemeente Venray. Ter illustratie van de tabel, in Venray is voor het woonmilieu 'Rustige Stadswijk' een tekort van 5% op de totale woningvoorraad voor dit woonmilieu (dat is met deze cijfers zo'n 900 woningen) en een overschot van 1% aan 'Woonwijk gemengd'. Op deze manier kan gekeken worden wat voor soort woningen getransformeerd kunnen worden om te voldoen aan de vraag en aanbod van woonmilieus.

Verdeling woningtypen

In onderstaand figuur is de verdeling van de woningtypen weergegeven.

Figuur 3.2: Verdeling woningtypen (Waar staat je gemeente?)

Opvallend is dat de gemeente Venray een overduidelijk groter aantal eengezinswoningen heeft in verhouding met de rest van Nederland. Bijna 27% van de woningen valt onder sociale huurwoningen. Binnen de gemeente zijn er verschillende soorten categorieën in deze woningen.

Tabel 3.3: Verdeling huurwoningen (Woonvisie gemeente Venray 2017)

Categorie	Huurklasse	Aantal	Procentueel
Collectief contract	N.v.t.	4	0,1%
Goedkoop	<€ 414,02	782	15,4%
Betaalbaar	<€ 635,05	3.471	68,2%
Middelduur	<€ 710,68	578	11,4%
Vrije huur	>€ 710,68	254	5,0%
		5.089	100,0%

Het grootste deel in de huurwoningen valt onder de betaalbare sector (volgens opgave van Wonen Limburg in juli 2019 ca. 85%). In totaal spreken we van net iets meer dan 5.000 huurwoningen. Het totaal aantal woningen in de gemeente is in 2019 vastgesteld op 19.004.

Plan capaciteit woningbouw

De plan capaciteit van de gemeente Venray is in evenwicht gebracht met de geprognosticeerde ontwikkeling van het aantal huishoudens. De groei van het aantal woningen van 2015 tot 2033 is circa 1.366. Daartegenover staat een huidige plan capaciteit van 1.444 woningen per 31-12-2015 (Woonvisie Venray 2017).

Deze capaciteit is gemeente breed, echter is er nu voor de verschillende kernen soms sprake van een mismatch tussen de vraag van de inwoners en het daadwerkelijke aanbod in de kernen. Om aan deze mismatch tegemoet te komen, en meer ruimte te creëren om in te spelen op vraagstukken is de ambitie van de gemeente om de plan capaciteit verder om laag te brengen en met het vrijkomende vastgoed in te spelen op de vraag (Woonvisie Venray 2017). De provincie Limburg biedt intussen ook meer “ruimte” aan de gemeenten in – in elk geval – de segmenten sociale huur en seniorenwoningen. De Regionale Structuurvisie Wonen Noord-Limburg (2016) biedt deze ruimte overigens al. Kwalitatief goede plannen kunnen gerealiseerd worden, mits de afspraken overeind blijven en nagekomen worden. Plannen met meer dan 10 woningen dienen regionaal afgestemd te worden.

3.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Leefbaarheid

De gemeente scoort op de Leefbaarometer tussen de 6 en de 9, dit is een ruim voldoende in vergelijking met de rest van Nederland. Echter zijn er binnen de wijken (met name Brukske – Venray) wel ruimtelijke verschillen. De vijf onderliggende indicatoren zijn woningen, voorzieningen, bewoners, veiligheid en fysieke omgeving (overeenkomstig met de indicatoren als gebruikt in de Leefbaarometer) waar de gemeente in haar Omgevingsvisie aandacht aan kan besteden om de leefbaarheid te verhogen.

Woningvraag

De prognose voor de woningbehoefte in gemeente Venray tussen 2015-2025 komt neer op circa 125 extra woningen. Daarbij blijkt uit het onderzoek ‘Woningbehoefte Noord Limburg’ dat er een mismatch is tussen de vraag en aanbod van de verschillende woonmilieus. De opgave voor de komende jaren is dus enerzijds het realiseren van nieuwe woningen die voldoen aan de markt vraag en het transformeren van bestaande woningen en woonmilieus zodat deze beter aansluiten op de vraag.

4 Gezonde woonomgeving

De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren heeft invloed op hun gezondheid. Het onderwerp gezonde leefomgeving kan vanuit verschillende invalshoeken worden benaderd. Een veelgebruikte definitie voor de gezonde leefomgeving is: "Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is." In dit thema is in gegaan op de mogelijkheden tot bewegen in de gemeente en hittestress.

4.1 Kwaliteiten van de woonomgeving

Met de komst van de Omgevingswet wordt het makkelijker om de omgeving als een samenhangend geheel te zien. Op deze manier kan er per gebied gekeken worden wat er belangrijk en mogelijk is. In een Omgevingsvisie krijgt de gemeente meer ruimte om zelf te bepalen hoe zij omgaat met ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en dus ook om de kwaliteit van de leefomgeving voorop te stellen.

Beweegvriendelijkheid

Voor dit thema is voornamelijk de invloed van de fysieke leefomgeving op sport en bewegen van belang. De beweegvriendelijke omgeving is een indicator die laat zien hoe de publieke ruimte in de fysieke woonomgeving scoort op de mogelijkheid voor mensen om te sporten en te bewegen. De veronderstelling is dat een meer beweegvriendelijke omgeving bijdraagt aan meer sport en bewegen.

De beweegvriendelijke omgeving gemiddeld in Nederland is 2,61 op een vijfpuntenschaal per 10.000 inwoners. In onderstaande tabel is de score van de beweegvriendelijke omgeving van Venray weergegeven, uitgesplitst in verschillende indicatoren.

Tabel 4.1: Indicator beweegvriendelijke omgeving (Sport en Bewegen in cijfers)

	Beweegvriendelijke omgeving	Speelplekken	Sportvoorzieningen	Routes	Buitengebied	Nabijheid
Venray	3,00	2,00	1,70	4,00	4,00	3,30

De beweegvriendelijke omgeving van Venray ligt hoger dan het gemiddelde van Nederland. De gemeente scoort voornamelijk goed op de routes, buitengebied en de nabijheid van routes en sportvoorzieningen. Echter zijn de openbare speelplekken en de sportvoorzieningen binnen de gemeente nog een aandachtspunt om de beweegvriendelijkheid van de gemeente vergroten.

Nabijheid van openbaar groen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor groen in de stad en dorpen. Er bestaat geen vastgestelde norm voor de hoeveelheid groen per woning, wel wordt er in de Nota Ruimte een richtgetal van 75m² groen per woning genoemd. Er is geen concrete informatie over hoeveelheid groen per woning aanwezig binnen de gemeente Venray, wel is er informatie over het percentage groen per buurt. Dit is relevant voor de analyse van hittestress (zie paragraaf 4.1.2).

Nabijheid van recreatiegebieden

In de gemeente Venray liggen diverse bosgebieden (landgoed Geijsteren, Boschhuizerbergen, Ballonzuilen, Paardekop, Vliegveldbossen, Zwartwater, Breevennen). Het Nationale park de Maasduinen is in de nabijheid van de gemeente Venray. Het gebied Vlakwater fungeert als een stedelijk uitloopegebied. In hoofdstuk 5 wordt verder in gegaan op het natuurnetwerk van de omgeving. De gemeente scoort hoog op de omvang en toegankelijkheid van het buitengebied.

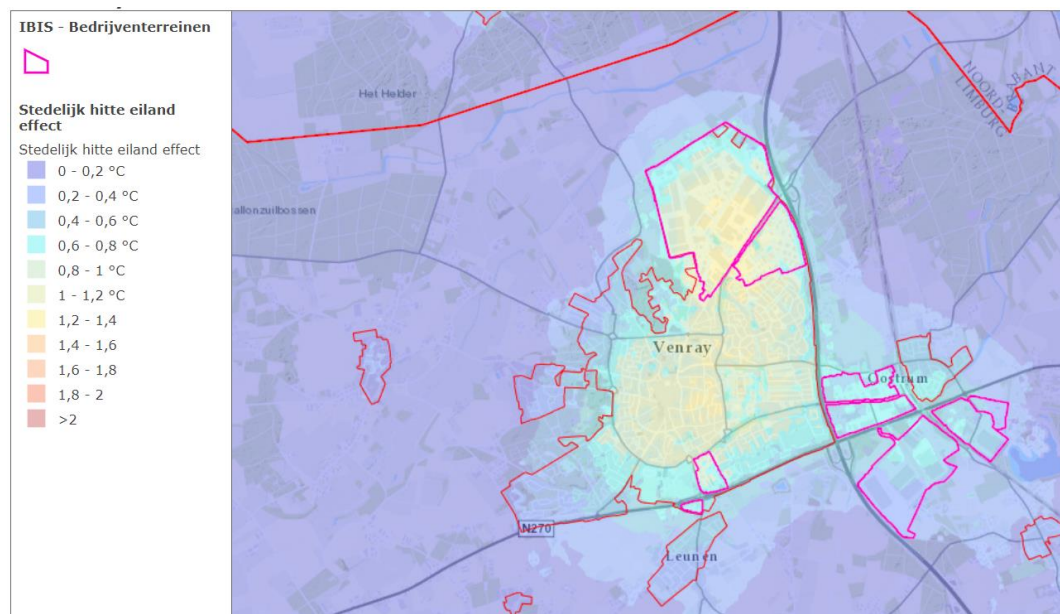
4.2 Hittestress

Door klimaatverandering komen hittegolven steeds vaker voor in ons land. Hitte zorgt vooral bij kwetsbare groepen voor gezondheidsklachten, maar iedereen kan last krijgen van benauwdheid of slapeloosheid. De fysieke leefomgeving kan hittestress nog eens verergeren. Met name in stedelijke gebieden kan door het vasthouden van warmte de temperatuur nog verder oplopen. Dit wordt ook wel het hitte-eiland effect genoemd. Dit speelt voornamelijk in (hoog) stedelijke gebieden met dichte bebouwing en relatief weinig groen en water.

Stedelijk hitte-eiland effect

De stedelijke omgeving in de gemeente Venray ervaart minder stedelijk hitte eiland effect dan andere stedelijke gebieden in Nederland (ter illustratie: in de stedelijke kern van Eindhoven bedraagt het stedelijk hitte-eiland effect meer dan 2 graden Celsius).

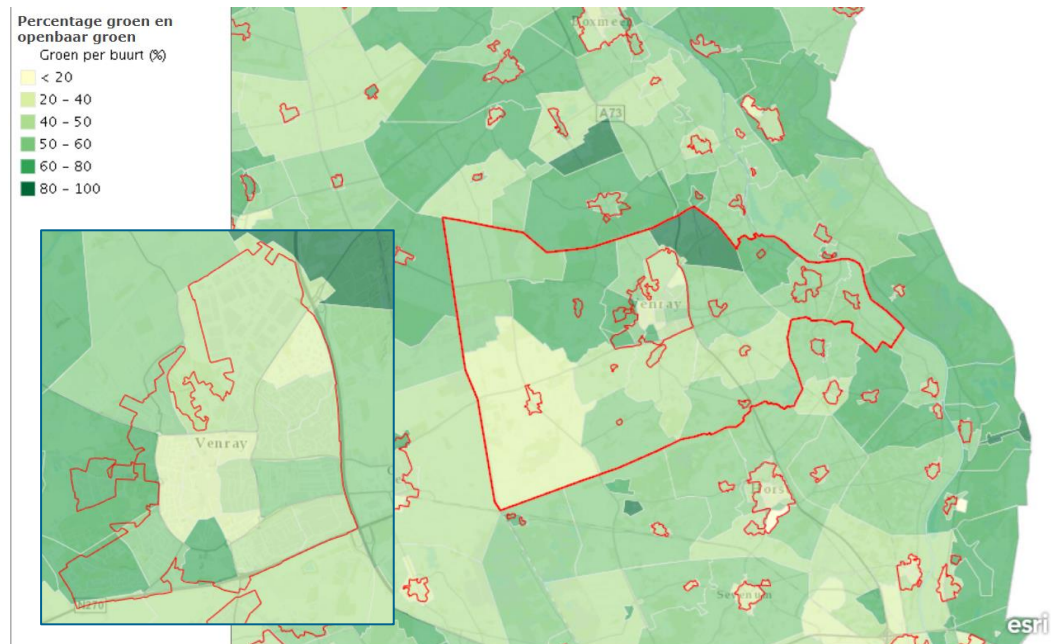
In figuur 4.1 is ingezoomd op Venray om inzicht te krijgen in de aandachtsgebieden. In de figuur zijn de bedrijventerreinen aangeduid (roze omlijnd), deze hebben een groot oppervlakte van verharding en grote gebouwen die hier gevestigd zijn die veel warmte vasthouden. Op enkele kantoren aan de zuidkant na zijn hier voornamelijk loodsen en geen woonverblijven of andere kwetsbare objecten gevestigd. Binnen de singels en in de woonwijk Landweert is het stedelijke hitte-eiland effect het hoogst. De toename is hierbij tussen de 1,2 en 1,4 graden.

Figuur 4.1 Stedelijk hitte-eiland effect in de kern Venray (Atlas Leefomgeving)

Percentage groen/water per wijk

Groen en water hebben een verkoelend effect op hun omgeving, het vermindert het stedelijk hitte-effect en negatieve effecten die hiermee gepaard gaan. Het is daarom belangrijk om inzicht te krijgen in de verhouding water en groen per dorp of wijk.

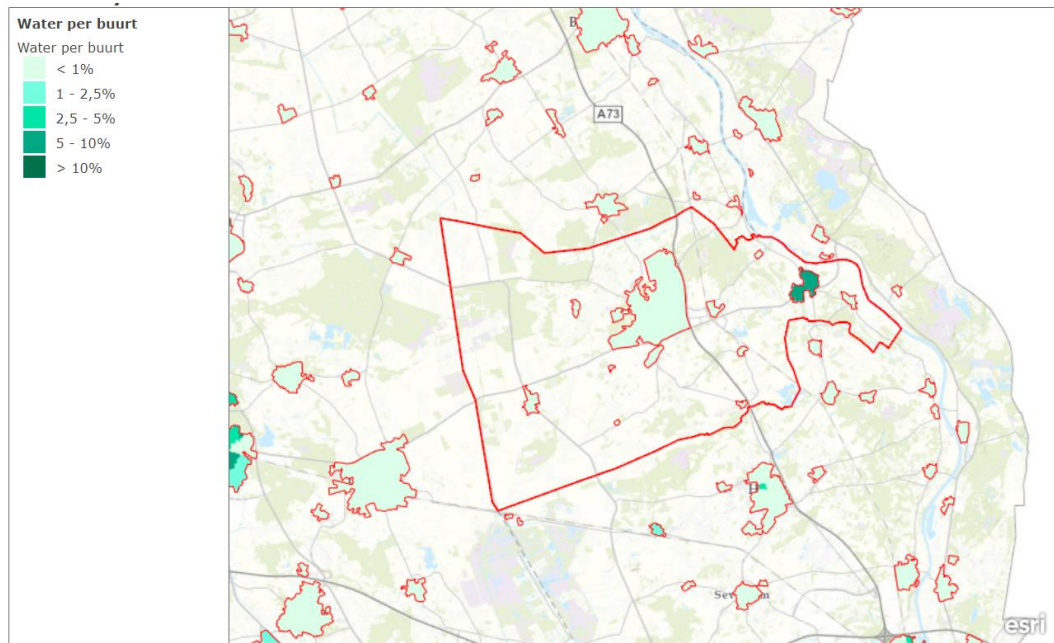

Figuur 4.2 Percentage groen per buurt (bron: CBS)

Naast het verkoelende effect van groen en water in de wijk of dorp heeft het ook een positief effect op de aantrekkelijkheid van de omgeving, namelijk voldoende plekken waar mensen kunnen ontmoeten en bewegen. De dorpen Veulen, Leunen en Oirlo beschikken over 20-40% groen, de andere dorpen en wijken over minimaal 40% groen. Het dorp Ysselsteyn wijkt hiervan af en is flink verhard, hier is minder dan 20% van het oppervlakte groen. In Venray zijn er grote ruimtelijke verschillen en is daarom in een uitsnede toegevoegd.

Zoals te zien is in figuur 4.2 is het stedelijk hitte-eiland effect in het centrum van Venray het grootst. Een verklaring voor dit effect is de hoeveelheid groen in het centrum van Venray. Aan de hand van figuur 4.4 is te zien dat het centrum van Venray over een lager percentage groen in de wijk beschikt dan omliggende wijken. De wijken in het zuidwesten van Venray beschikken over het grootste aandeel groen in de wijk.

Het dorp Wanssum beschikt over meer dan 10% water, de andere dorpen en wijken hebben minder dan 1%. Zowel groen als water draagt bij aan een verkoelend effect en is positief om het stedelijk hitte-eiland te verminderen.

Figuur 4.3 Percentage water per buurt (bron: CBS)

4.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Met het intreden van de Omgevingswet in 2021 bereiden veel gemeenten en provincies zich voor op een nieuw proces van integrale belangenafweging. Om overheden handvatten te geven rondom het onderwerp 'Gezonde Leefomgeving' heeft de Raad van Directeuren Publieke Gezondheid samen met de directie van GGD GHOR Nederland verschillende kernwaarden vastgesteld. Deze kernwaarden geven handvatten voor een gezonde leefomgeving rond de onderwerpen woonomgeving, mobiliteit en gebouwen.

Tabel 4.2: Handvatten Gezonde Leefomgeving

Woonomgeving	Mobiliteit	Gebouwen
- Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving - De leefomgeving draagt bij aan een gezond gewicht - Wonen en druk verkeer gescheiden - Functies in de woonomgeving zijn goed gemengd en belastende bedrijven zijn op afstand - Voor iedereen zijn er dichtbij, toegankelijke en aantrekkelijke plekken	- Actief vervoer (lopen en fietsen) in beleid - Tussen kernen zijn goede fiets en ov-verbindingen	- Het binnenklimaat is prettig en gezond - Minimaal één gevel van een woning is aangenaam - Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen

Deze handvatten kunnen gebruikt worden om richtlijnen in de Omgevingsvisie om een gezondere omgeving te worden voor de inwoners van gemeente Venray.

Beweegvriendelijkheid

De indicator van de beweegvriendelijke omgeving ligt hoger dan het Nederlandse gemiddelde. Toch zijn er nog aandachtspunten op basis van de deelindicatoren waar de gemeente in zou kunnen investeren. Meer openbare speelplekken en sportvoorzieningen in de openbare ruimte zullen een positief effect hebben op de gezonde omgeving. Dit draagt niet alleen bij aan meer beweging, maar ook aan ontmoeten en sociale veiligheid.

Hittestress

De stedelijke omgeving in de gemeente Venray ervaart minder stedelijk hitte eiland effect dan andere stedelijke gebieden in Nederland. Toch is het met oog op klimaatverandering een aandachtspunt. In de stedelijke gebieden is het aandeel verhard oppervlak relatief groot. In figuur 4.3 en 4.5 is dan ook te zien dat het percentage groen/water per buurt laag is. Doordat groen en water een verkoelend effect hebben, zorgt een laag aandeel groen en water voor een grotere kans op hittestress. Naast het verkoelende effect van openbaar groen draagt het ook bij aan bewegen en ontmoeten. Openbaar groen en water is daarom op meerdere manieren positief voor de gezondheid.

5 Natuur

De Omgevingswet regelt het belang van natuur als onderdeel van de fysieke leefomgeving. De wet borgt het welzijn van de mens, verbetert de bescherming van natuurkwaliteiten en breidt deze zo nodig uit. Daarnaast zijn de invloed van stikstof, versnippering, verdroging en ingrepen op de fysieke ruimte iets wat invloed heeft op onze natuurgebieden.

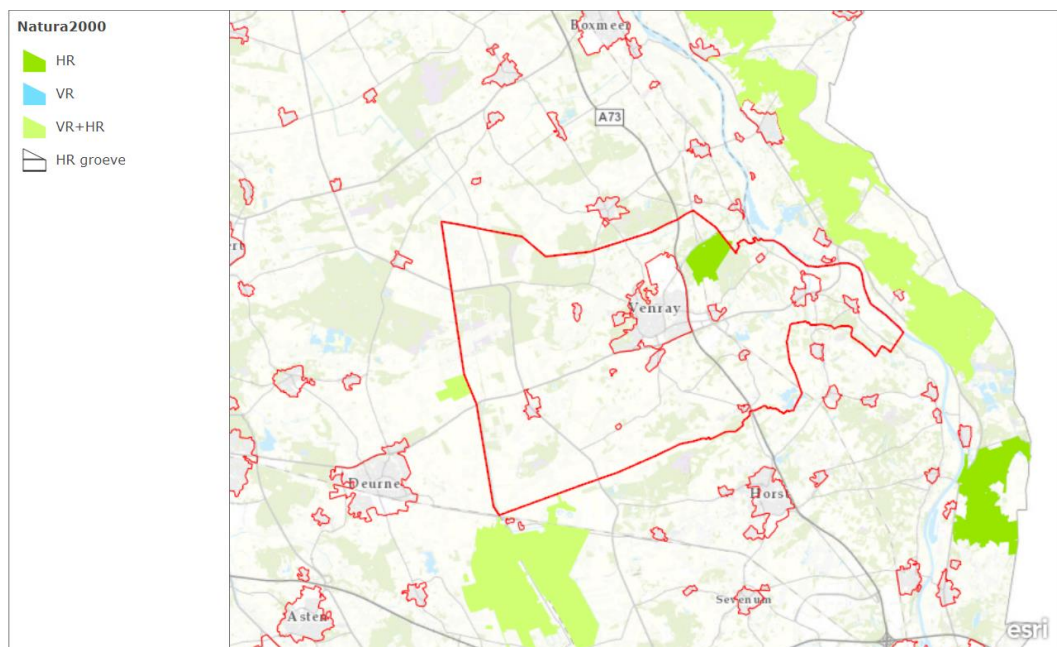
5.1 Natuurgebieden

Nabijheid van natuurgebieden

Beschermde natuurgebieden in Nederland zijn Natura 2000-gebieden en het NatuurNetwerk Nederland (NNN) – in Limburg bekend onder de naam Goudgroene natuurzone. Zowel binnen de gemeente Venray als in de omliggende gemeente zijn Natura 2000-gebieden aanwezig.

Natura 2000-gebieden

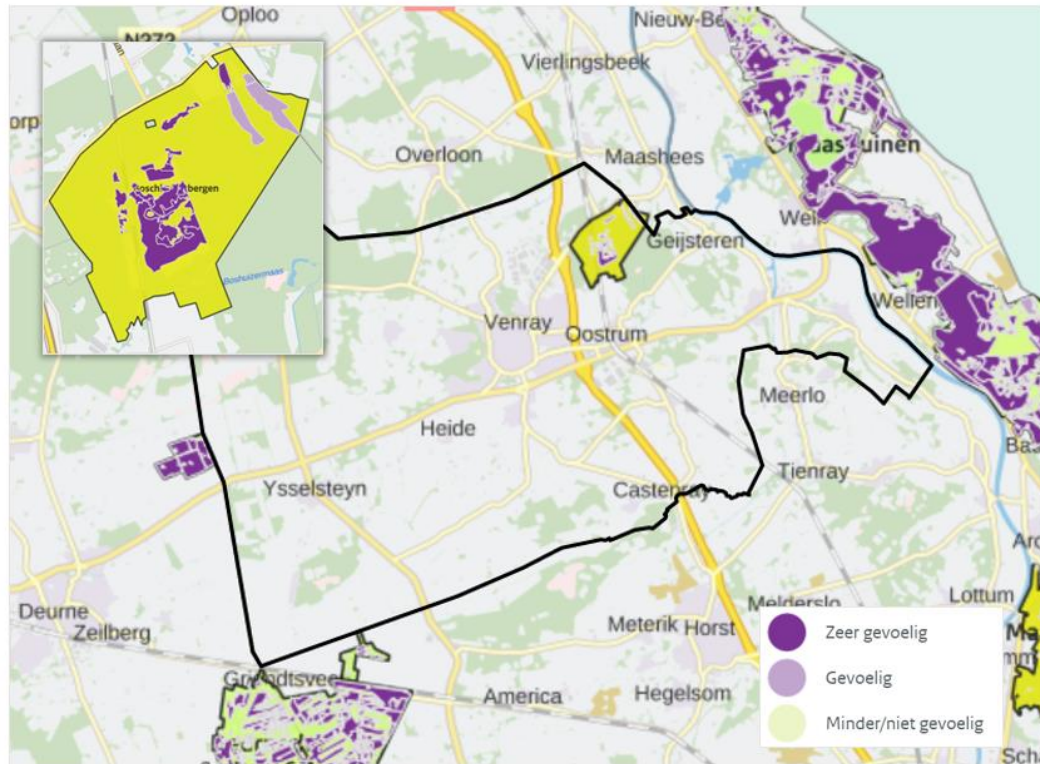
Natura 2000-gebieden vormen een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld die zowel gebiedsbescherming als soortbescherming als doel hebben. Het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen, gelegen ten noordoosten van de kern Venray, is een stuifzandgebied en heeft een oppervlakte van 278 hectare. Het gebied bestaat voornamelijk uit dennenbos met een kern van jeneverbesstruweel en enkele ingesloten stuifzandhoekjes. Aan de noordoostzijde zijn in een laaggelegen zone enkele moerassige graslanden, vennen en broekbossen aanwezig.

Figuur 5.1 Natura 2000-gebieden in en rond de gemeente Venray, verdeeld naar beschermingsregime (Atlas Leefomgeving)

Verstoringsfactoren

Om de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te behouden en waar nodig te verbeteren, moeten de natuurgebieden beschermd worden tegen verstoring. Dit kan gaan om het tegengaan van directe aantasting, maar ook om het verminderen van externe verstoringfactoren. De belangrijkste verstoringfactoren zijn stikstofdepositie en verdroging. Door stikstofdepositie en verdroging veranderen de abiotische omstandigheden. Dit kan uiteindelijk leiden tot verandering in soortensamenstelling of zelfs het verdwijnen van habitattypen.

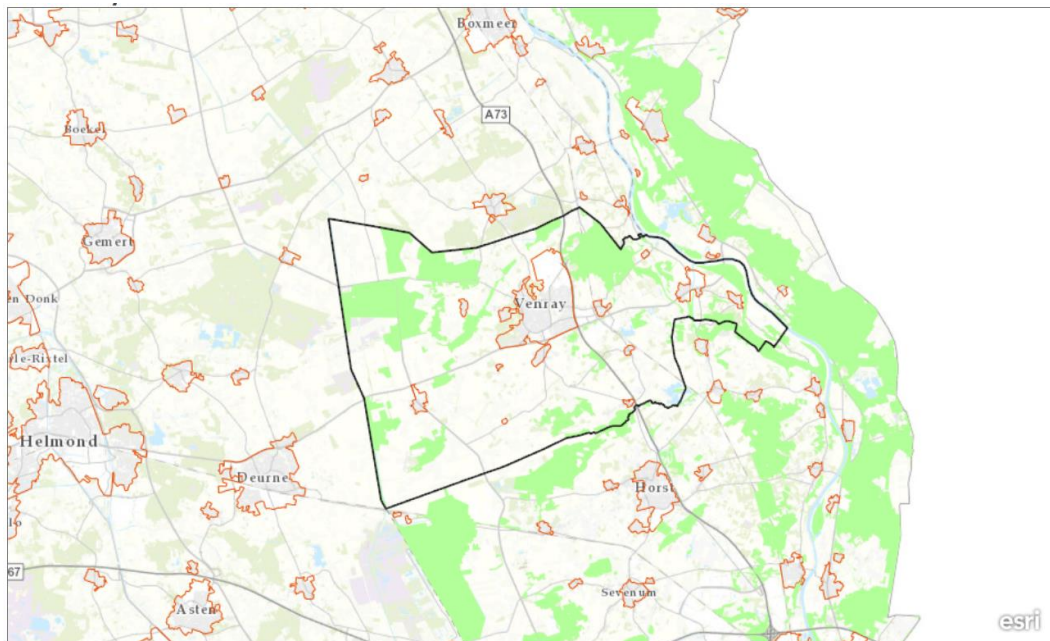
Figuur 5.2: Stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden (Aerius Calculator)

Het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen ligt binnen de gemeente Venray en heeft diverse beschermde habitattypen die zeer gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Deze habitattypen bevinden zich in een overspannen situatie, wat betekent dat elke verhoging van stikstofdepositie een negatief effect heeft op de habitattypen in dit Natura 2000-gebied. Verder moet in acht worden genomen dat stikstofdepositie zich niet aan bestuurlijke grenzen houdt. Ook met omliggende Natura2000-gebieden moet rekening worden gehouden bij ingrepen in de fysieke ruimte.

Als gevolg van klimaatverandering komen langdurige perioden van droogte steeds vaker en steeds heviger voor. Het grondwater onder de waardevolle natuur zakt hierdoor steeds verder weg, waardoor het risico op structurele aantasting van natuurwaarden steeds groter wordt. Door grondwateronttrekkingen (drainagesystemen, beregeningsputten) te verminderen en hemelwater meer lokaal vast te houden kan invloed uitgeoefend worden op de grondwaterstand in en rond de kwetsbare natuurgebieden.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden en verbindingszones binnen Nederland. Binnen de NNN kan de uitwisseling van soorten plaatsvinden en wordt de instandhouding van de biodiversiteit ondersteund. De Provincie Limburg heeft het NNN verankerd door goudgroene en zilvergroene natuurzones aan te wijzen. Daarnaast zijn bronsgroene landschapszones aangewezen, welke een licht beschermde status hebben maar niet binnen het NNN vallen. Het verschil tussen deze zones is dat bescherming in bronsgroene landschapszones voornamelijk om landschappelijke waarden gaat, waar in goudgroene en zilvergroene natuurzones natuurwaarden beschermd worden. De figuur hieronder toont de goudgroene en zilvergroene natuurzones.

Figuur 5.3: Nederlandse Natuurnetwerk (Atlas Leefomgeving)

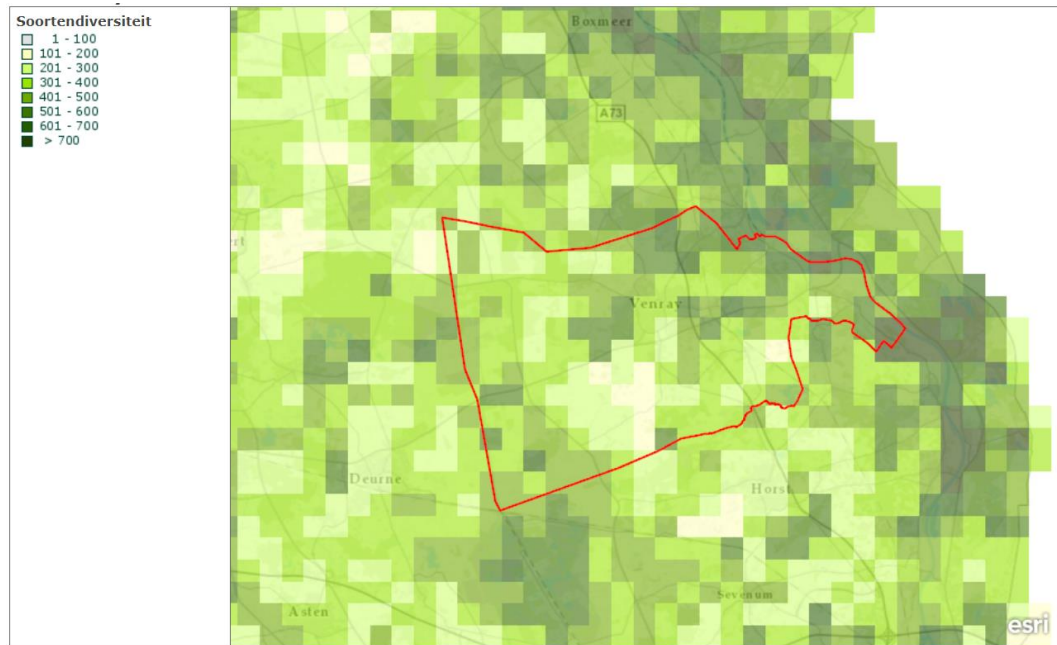
5.2 Biodiversiteit

Biodiversiteit is een onderwerp dat steeds meer aandacht krijgt. Het is van belang voor de stabiliteit van de natuur, maar speelt ook een grote rol bij de voedselproductie. Zo zorgen veel soorten insecten, waaronder bijen en hommels voor het bestuiven van bloeiende planten die uitgroeien tot groenten en fruit. Een gezonde biodiversiteit voorkomt ook uitbraken van plaagdieren zoals van eikenprocessierupsen. Een evenwichtige biodiversiteit is voor onze maatschappij onmisbaar.

Soortendiversiteit

Op de **kaart soortendiversiteit** (figuur 5.4) wordt voor heel Venray de geschatte soortendiversiteit per kilometerhok in klassen weergegeven, op basis van gegevens van de laatste 10 jaar uit de Nationale Databank Flora en Fauna. De zeven belangrijkste en best onderzochte soortgroepen zijn hierin samengenomen (vaatplanten, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en vogels).

In de kaart is gecorrigeerd voor het effect dat er niet op elke locatie even intensief wordt waargenomen. De kaart geeft relatieve en geen absolute soortenaantallen in klassen weer, waardoor relatief soortenrijke gebieden worden onderscheiden van relatief soortenarme gebieden op basis van zeven belangrijke soortgroepen. Op figuur 5.4 is te zien dat in het oosten van de gemeente Venray een relatief grote soortendiversiteit voorkomt.

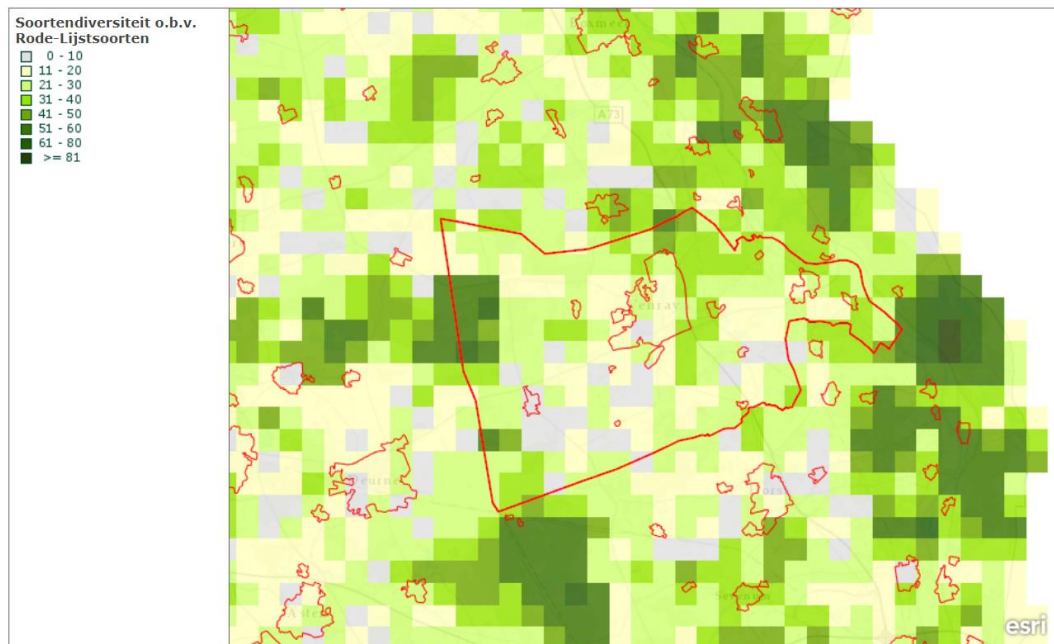
Figuur 5.4: Soortendiversiteit (NationaalGeoregister)

Diversiteit Rode Lijst soorten

Op de Rode Lijsten staan bedreigde en kwetsbare karakteristieke soorten. Voor deze soorten zijn of worden op landelijk en provinciaal niveau beschermingsmaatregelen ontwikkeld. Doordat overheden en terrein beherende organisaties hun beleid en beheer mede afstemmen op maatregelen om de kwaliteit van de leefgebieden van de Rode Lijstsoorten te verbeteren, zullen deze soorten duurzaam toenemen en minder kwetsbaar of bedreigd worden.

Er zijn daarnaast ook soorten die bij wet een zware beschermingsstatus hebben. Er is enig overlap tussen deze soorten en de soorten op de Rode Lijst.

Ten behoeve van een gezonde biodiversiteit is het van belang om met ingrepen in de fysieke ruimte aandacht te schenken aan de mogelijke effecten op de soorten. Er kan dan worden geanticipeerd op eventueel negatieve effecten op de soorten of hun leefgebieden door het nemen van mitigerende of compenserende maatregelen.

Figuur 5.5: Soortendiversiteit o.b.v. Rode Lijstsoorten (NationaalGeoregister)

5.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Tegengaan van verstoring van beschermde natuurgebieden

Het beheer en onderhoud van beschermde natuurgebieden is primair een taak van de provincie, maar de gemeente kan wel bijdragen aan goede omstandigheden voor de instandhouding van de natuur. Bij nieuwe ontwikkelingen dient aangetoond te worden dat dit niet leidt tot toename van stikstofdepositie op de natuurgebieden of dient de stikstofdepositie afdoende gecompenseerd te worden.

Verbeteren van de biodiversiteit

Ook op het gebied van biodiversiteit kan gemeentelijk beleid een positieve bijdrage leveren. Met name het agrarisch gebied verdient hier aandacht. Door het inrichten van bloem- en kruidenrijke akkerranden kunnen landbouwpercelen meer geschikt gemaakt worden voor insecten en vogels. Het geschikte leefgebied van plant- en diersoorten wordt hiermee vergroot. De omvorming naar kringlooplandbouw is in het algemeen positief voor de biodiversiteit. In en langs de randen van het stedelijk gebied kunnen ook voorzieningen getroffen worden om de biodiversiteit te bevorderen.

6 Energie

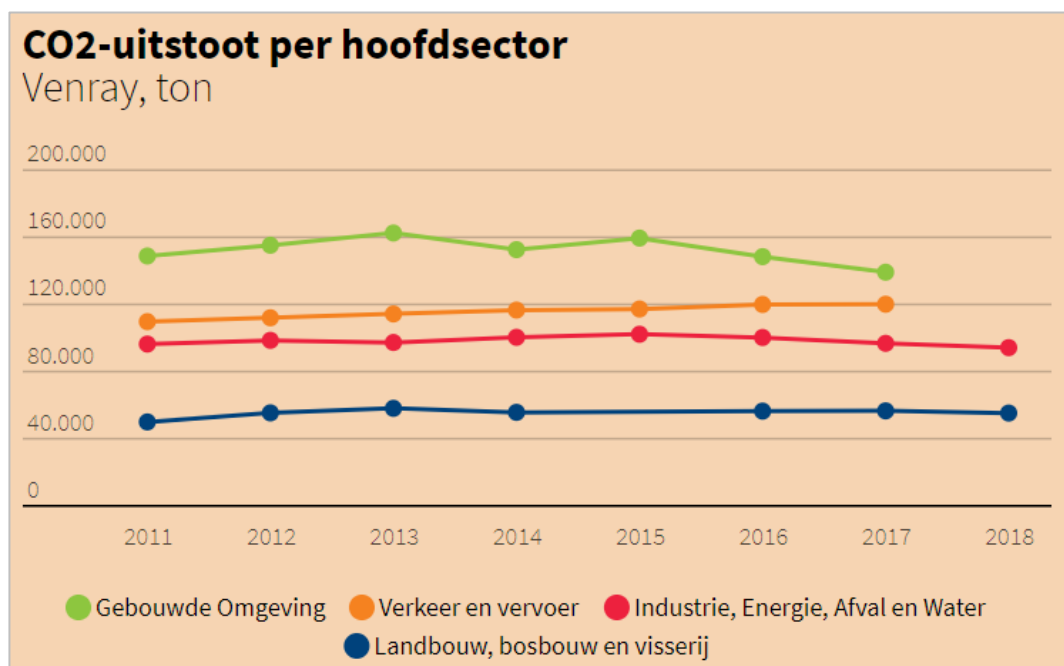
In het gebruik en het opwekken van energie wordt de komende jaren een transitie doorgegaan. Mondiale klimaatafspraken maken het van belang dat er op nationaal en lokaal niveau slimmer moet worden omgegaan met de energie verbruik.

6.1 Emissie broeikasgassen

CO₂-emissie

Onze energievoorziening zal de komende decennia ingrijpend veranderen. In Parijs is een mondiaal klimaatakkoord gesloten om de temperatuurstijging te beperken tot ruim beneden de 2 graden Celsius in 2050. Om dit te bereiken is een vergaande reductie van CO₂-emissies nodig. Het doel is om in 2050 80 tot 95% minder CO₂ uit te stoten dan in 1990. Voor 2030 is een reductie van 40% ten opzichte van 1990 als tussendoel gesteld.

Om te sturen op CO₂-reductie gaat dat globaal aan de hand van twee sporen, het beperken van de energievraag en het verduurzamen van het aanbod van energie.

Figuur 6.1: CO₂-uitstoot per hoofdsector (klimaatmonitor Venray)

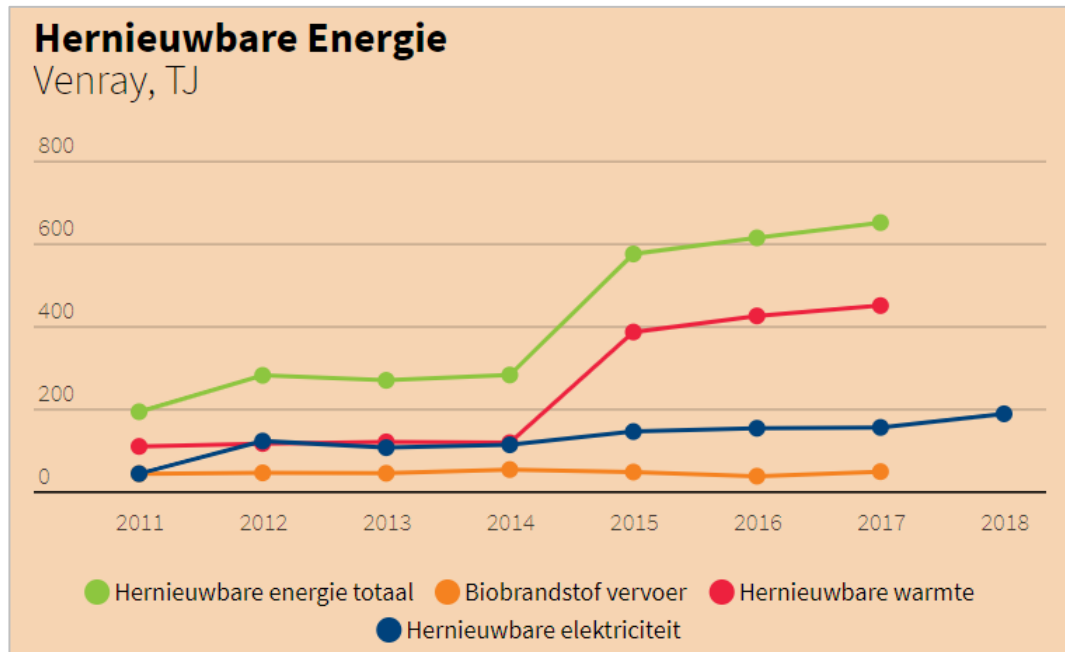
Daarvoor is het van belang om inzicht te krijgen in de CO₂-emissie van de hoofdsectoren binnen de gemeente Venray, om te kijken waar de grootse winst te behalen is om te sturen op de CO₂-reductie.

De gebouwde omgeving heeft de afgelopen jaren de grootste CO₂-uitstoot. De totale bekende uitstoot van CO₂ in 2017 was 410.200 ton.

6.2 Energiegebruik

Aandeel duurzame energie van energiegebruik

Naast het verminderen van de uitstoot van CO₂ is ook het verduurzamen van onze energie een belangrijke opgave. Van de totale hernieuwbare energie in de gemeente Venray is de hernieuwbare warmte de grootste bron.

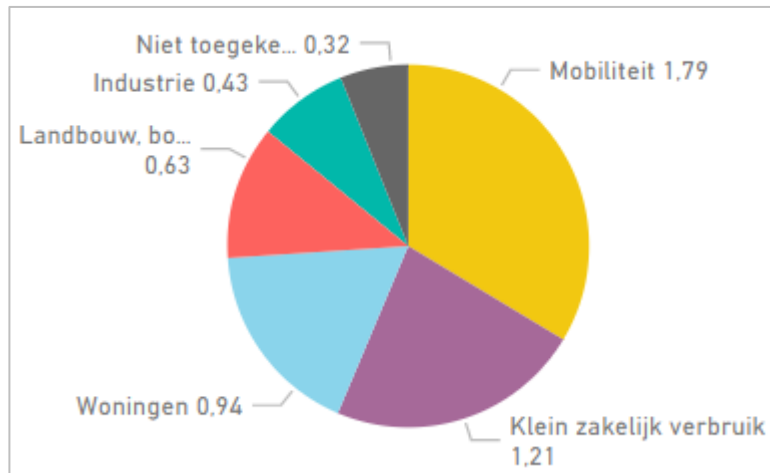

Figuur 6.2: Hernieuwbare energie (klimaatmonitor Venray)

De totale hernieuwbare energie in Limburg bestaat uit 6.687 TJ, gemeente Venray beschikt over 650 TJ (in 2017). Gemeente Venray heeft een energievraag van 5,32 PJ/jaar, de potentie die het gebied heeft om op een duurzame manier energie op te wekken is een totaal van 5,26 PJ/jaar. Dit zou behaald kunnen worden met een totaal van 22 ha zon (Th) in hectare of 34 windmolens.

Totaal energiegebruik

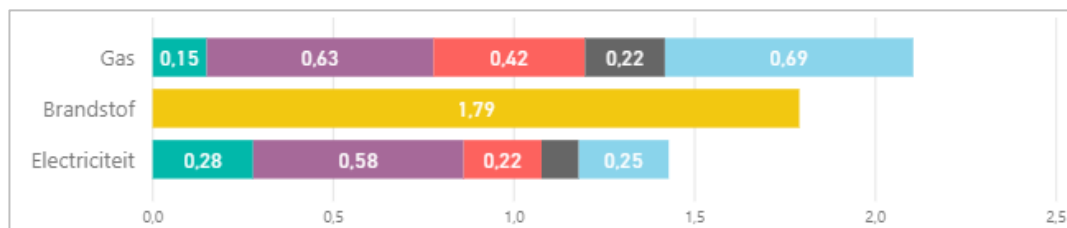
De energievraag ten opzicht van 2015 voor de gemeente Venray is 5,32 PJ. De vraag is per sector verschillend, onderverdeeld in mobiliteit, klein zakelijk verbruik, woningen, landbouw / bosbouw / visserij, industrie en overig.

Figuur 6.3: Vraag per sector (Energie dashboard Limburg)

Opvallend is dat mobiliteit en klein zakelijk verbruik de grootste energievragers zijn, terwijl er veel landbouw bedrijven binnen de gemeente zijn. Gemeente Venray valt in de middenmoot ten opzichte van de overige gemeentes als het gaat om de energievraag.

De vorm van de energievraag is in onderstaand figuur weergegeven. Er is een verdeling gemaakt tussen gas, brandstof en elektriciteit. Hieruit blijkt dat in de gemeente vooral brandstof in de vorm van benzine of diesel wordt gebruikt.

Figuur 6.4: Vraag per modaliteit (Energiedashboard Limburg)

6.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

CO₂-reductie

Woningen en bedrijven zijn de grote verbruikers van gas en elektra in de gemeente. In de omgevingsvisie zou kunnen worden ingezet op het reduceren van CO₂ door gasloos te bouwen en de bestaande bebouwde omgeving te verduurzamen. Dit zou in samenwerking kunnen gaan met de woningbouwcorporaties om eerst in te zetten op de reductie van CO₂ bij huurwoningen en vervolgens de woningen in de koopsector.

7 Bodem, water & ondergrond

Een duurzaam, klimaatbestendig beheer van bodem, water en de ondergrond is belangrijk voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor de gezondheid. De gemeente wil de kwaliteit van grondwater verbeteren, grondwater beschikbaar en betaalbaar houden voor bijvoorbeeld drinkwaterwinning en zoveel mogelijk beperkingen aan het gebruik van de ondergrond wegnemen, zodat de ondergrond optimaal en duurzaam benut kan worden. Dit thema geeft inzicht in de aandachtspunten rondom bodem, water en ondergrond.

7.1 Waterkwantiteit

In Nederland is het beleid 'vasthouden, bergen, afvoeren'. Het regenwater wordt eerst zoveel mogelijk lokaal vast gehouden, dan geborgen in oppervlaktewater of andere bergvoorzieningen, en pas als dit niet mogelijk is, wordt het regenwater afgevoerd.

Oppervlaktewater

Water dat zichtbaar aanwezig is noemen we het oppervlaktewater. Dit betreft niet alleen rivieren en beekjes, maar alle sloten, greppels en vennen. Het oppervlaktewater zorgt voor de afvoer van hemelwater richting de grote rivieren en uiteindelijk de zee. De rivier de Maas is het grootste 'waterlichaam' in de gemeente Venray. Er lopen daarnaast enkele beekjes zoals de Oostrumsche Beek en de Loobeek door de gemeente.

Grondwater

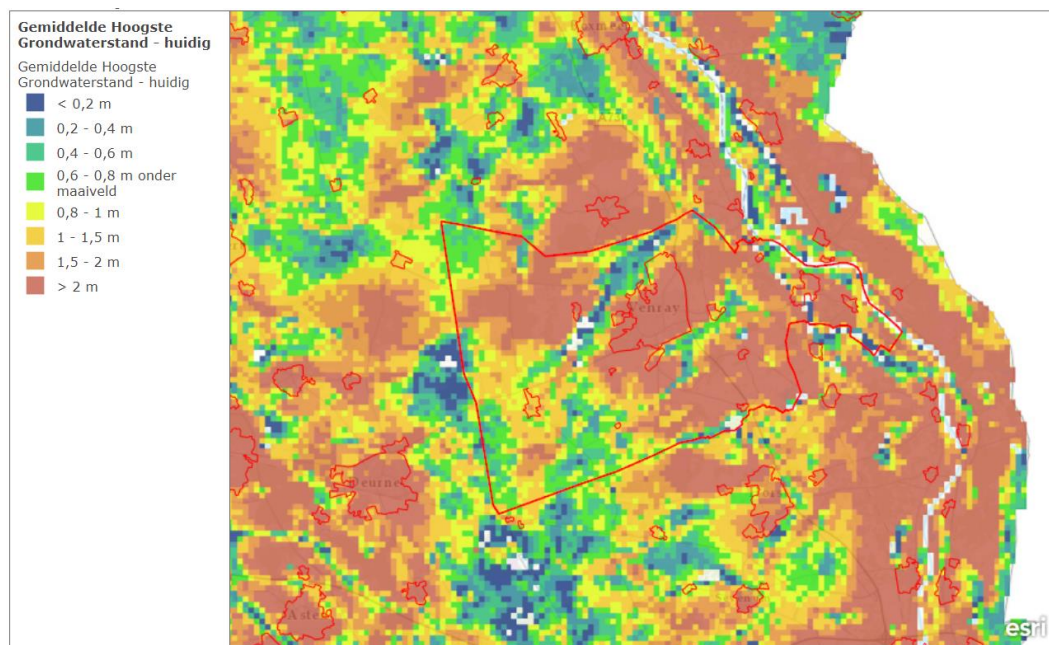
Naast oppervlaktewater is er ook veel water aanwezig in de bodem, grondwater. Bij grondwater maken we onderscheid tussen diep en ondiep grondwater.

Het diepe grondwater wordt onder andere gebruikt voor drinkwaterwinning. Het water in de diepe grondwaterlagen wordt niet alleen schaars. Momenteel wordt namelijk meer uit deze watervoerende lagen gepompt, dan deze lagen worden aangevuld, wat zorgt voor een daling van de grondwaterpeilen.

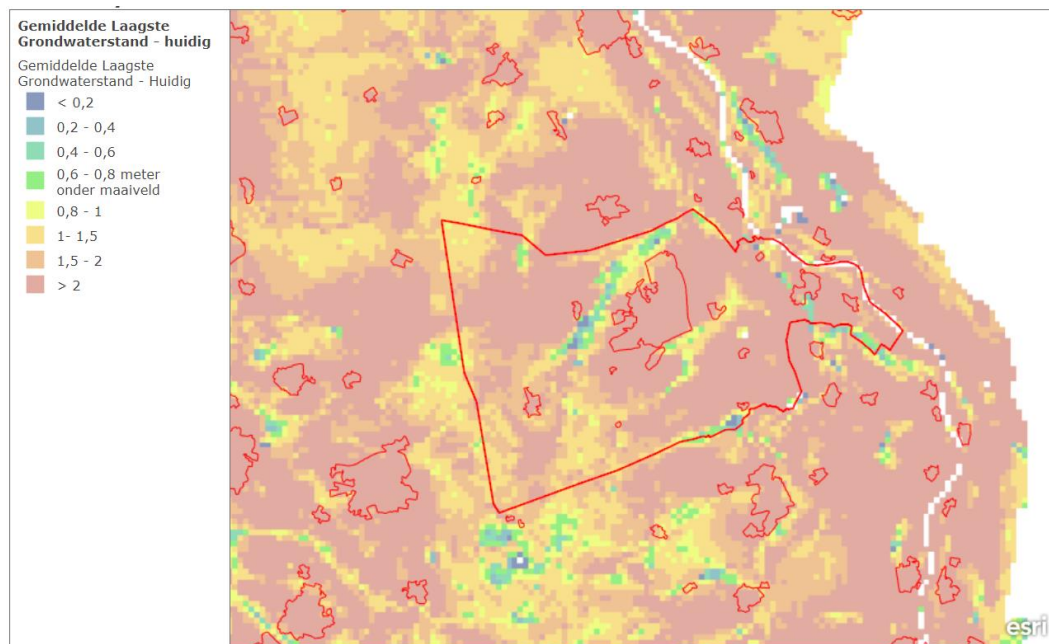
Het ondiepe grondwater (freatisch grondwater) is het grondwater dat direct beïnvloed wordt door regenval. Hemelwater trekt de bodem in en vult zo het ondiepe grondwater aan. Dit grondwater stroomt door de bodem richting het oppervlaktewater. Hoe ver het grondwater onder het maaiveld zit verschilt per locatie en per moment. Onder andere de samenstelling van de bodem heeft een grote invloed op de grondwaterstanden.

Ondiep grondwater kan aan de ene kant leiden tot wateroverlast, als het grondwater boven het maaiveld komt te staan (te weinig waterbergend vermogen in de ondergrond). Agrarische percelen, wegen of openbare ruimte kunnen hierdoor onder water komen te staan. Bij woningen kan dit leiden tot wateroverlast in kruipruimtes of kelders. Er kan echter ook tekort aan grondwater ontstaan, als de grondwaterstanden in droge perioden te ver 'wegzakken'. Dit kan leiden tot droogtestress voor natuur en opbrengstderving voor agrariërs. De grondwaterstanden worden daarom afgemeten aan een gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en een gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG), deze zijn in onderstaande figuren weergegeven. Op de kaarten is

te zien dat de fluctuatie in de grondwaterstanden voornamelijk in het buitengebied aanwezig is. De GLG bedraagt op sommige plekken bijna 2 meter. In de afgelopen twee droge zomers is ook gebleken dat dit tot knelpunten kan leiden.

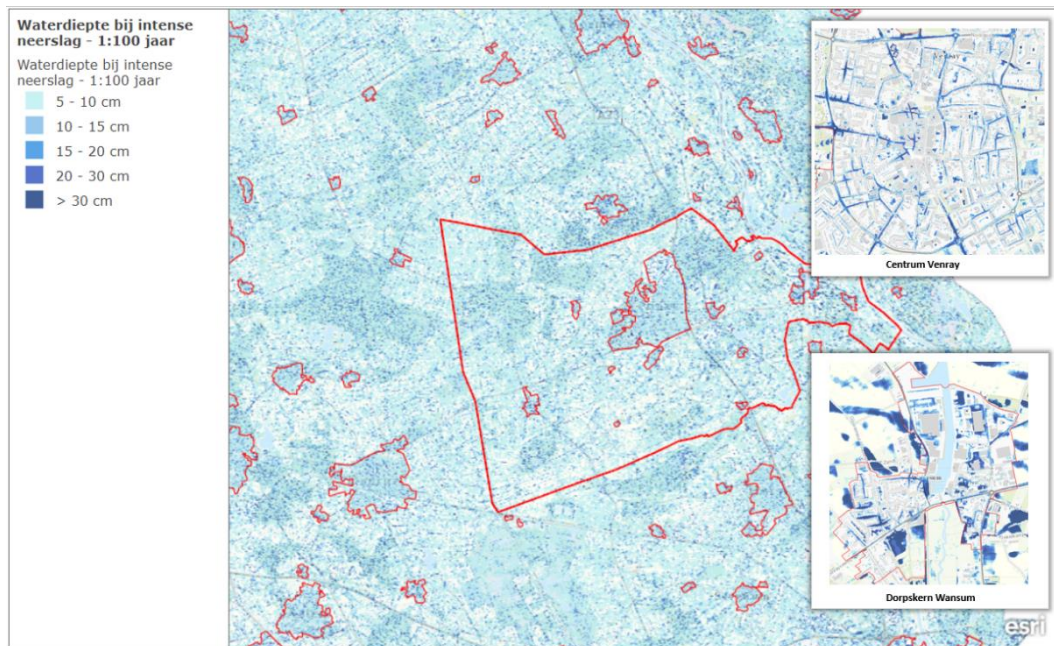
Figuur 7.1: Gemiddelde hoogste grondwaterstand (NationaalGeoregister)

Figuur 7.2: Gemiddelde laagste grondwaterstand (NationaalGeoregister)

Wateroverlast na kortdurende hevige neerslag

In onderstaande figuur is weergegeven waar er wateroverlast kan ontstaan bij hevige neerslag (een 2 uur durende bui van 70 mm). De kans dat dit voorkomt wordt ingeschat op 1:100 jaar. In gebieden waar veel verharding aanwezig is, kan het hemelwater niet of nauwelijks de grond in trekken. Ook het rioleringsstelsel is niet berekend op deze hoeveelheid neerslag, met als gevolg dat er water 'op straat' blijft staan. Problemen ontstaan dan ook voornamelijk in het stedelijk gebied. In figuur 7.3 is dit te zien.

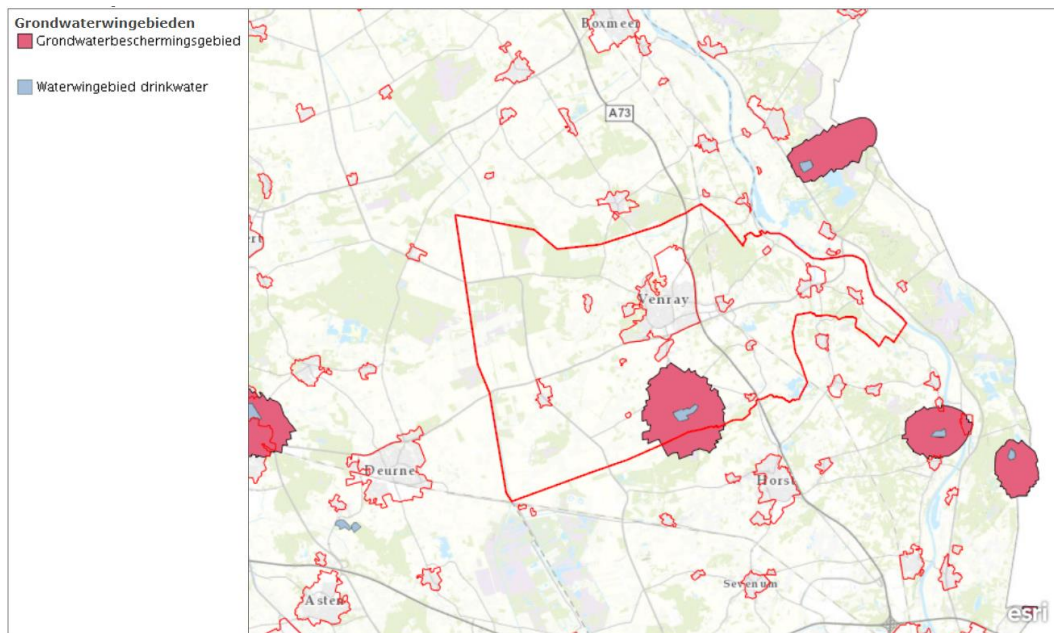

Figuur 7.3: Waterdiepte bij intense neerslag (1:100 jaar, bron: Klimaat-effectatlas)

7.2 Waterkwaliteit

(Beschermszone) drinkwaterwingebieden

De kwaliteit van de waardevolle grondstof water wordt bedreigd door uiteenlopende verontreinigingen. Het grondwater moet beschermd worden om verontreiniging te voorkomen. Hiervoor wijzen de provincies grondwaterbeschermingsgebieden aan. In een grondwaterbeschermingsgebied worden beperkingen gesteld aan de menselijke activiteiten om zo de kans op verontreiniging van het grondwater te voorkomen. Deze beperkingen zijn opgenomen in de provinciale verordeningen behorend bij grondwaterbeschermingsplannen.

Figuur 7.4: Grondwaterwingsgebieden (NationaalGeoregister)

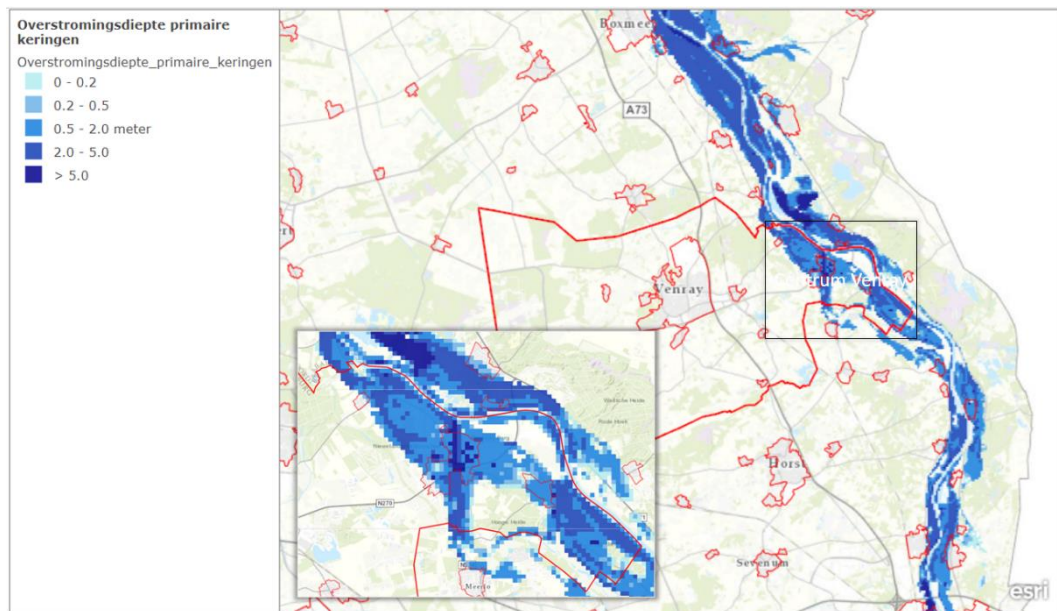
Binnen de gemeente ligt één grondwaterwin- en beschermingsgebied ten zuiden van Leunen.

7.3 Hoogwaterveiligheid

Hoogwaterveiligheid gaat over de bescherming tegen overstromingsgevaar van grote wateren. In en rond Venray speelt hoogwaterveiligheid een rol in de omgeving van de Maas, op plekken waar bebouwing in het rivierbed van de Maas en oude geulpatronen te vinden is. Door klimaatverandering nemen overstromingsrisico's in deze gebieden toe.

Overstromingskans

In het onderstaande figuur is de overstromingsdiepte tot het maaiveld te zien als de primaire keringen van de Maas doorbreken.

Figuur 7.5: Overstromingsdiepte primaire keringen (Klimaat-effectatlas)

Om de overstromingskans te verminderen wordt in het oosten van de gemeente Venray door middel van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum ruimte gecreëerd voor de Maas. Hier worden allerlei maatregelen genomen om de waterveiligheid te verbeteren, waaronder het reactiveren van de Oude Maasarm, het verleggen van dijken en het creëren van twee hoogwatergeulen. De gebiedsontwikkeling heeft een positief effect op de overstromingsdiepte (figuur 7.5) en het overstromingsrisico. De werkzaamheden van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum zijn op 23 november 2017 officieel van start gegaan. De planning is dat de werkzaamheden eind 2020 worden voltooid.

7.4 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Waterberging en wateroverlast

De verharde stedelijke gebieden zijn het meest gevoelig voor wateroverlast. In Nederland is het beleid om water te 'vasthouden, bergen, afvoeren'. Hiervoor zijn verschillende ruimtelijke inpasingsmogelijkheden. Deze inpasingsmogelijkheden verminderen wateroverlast en kunnen tegelijkertijd ook bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Dit kan gaan om groene greppels, waterspeelpleinen, stedelijke waterlopen of groene verblijfslocaties in steden. In het landelijk gebied wordt onder andere de afvoer van de Oostrumsche Beek beperkt om wateroverlast bij A73 en het stedelijk gebied te voorkomen. Dit geldt ook voor de afvoer in de Loobek ter hoogte van de A73 voor een droog Smakt en Holthees.

Het overstromingsrisico in het oosten van de gemeente Venray wordt verminderd door de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum waardoor dit thema geen groot aandachtspunt voor de omgevingsvisie is.

8 Historisch kapitaal

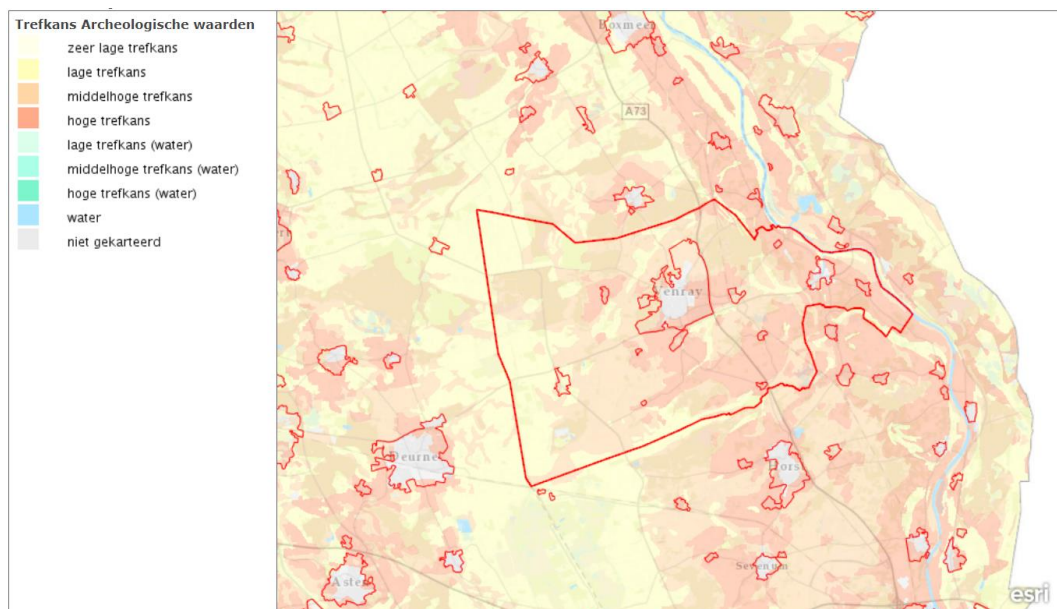
De historie van het landschap en de archeologische waarden, iets wat niet altijd even zichtbaar meer is, maar wat wel effect kan hebben op keuzes die gemaakt moeten worden voor fysieke ingrepen.

In Limburg liggen de oudste geologische afzettingen van Nederland aan het oppervlak. Het reliëf is in belangrijke mate bepaald door rivierinsnijdingen van de vroegere Rijn en daarna de Maas. Hieraan danken de plateaus (de verschillende terrassen) en de dalen (de huidige beekdalen) hun ontstaan. Verder is Limburg gevormd door breuken en dekzand. Het landschap van Limburg was al in de Romeinse tijd grotendeels omgevormd van een natuurlandschap naar een cultuurlandschap. Het landschap wordt gekenmerkt door het contrast tussen de zeer open plateaus en kleinschalige gebieden rond dorpen en besloten hellingen. Waardevolle aardkundige en cultuurhistorische landschapselementen zijn beken, graften en holle wegen.

8.1 Archeologische waarden

Verwachtingswaarde

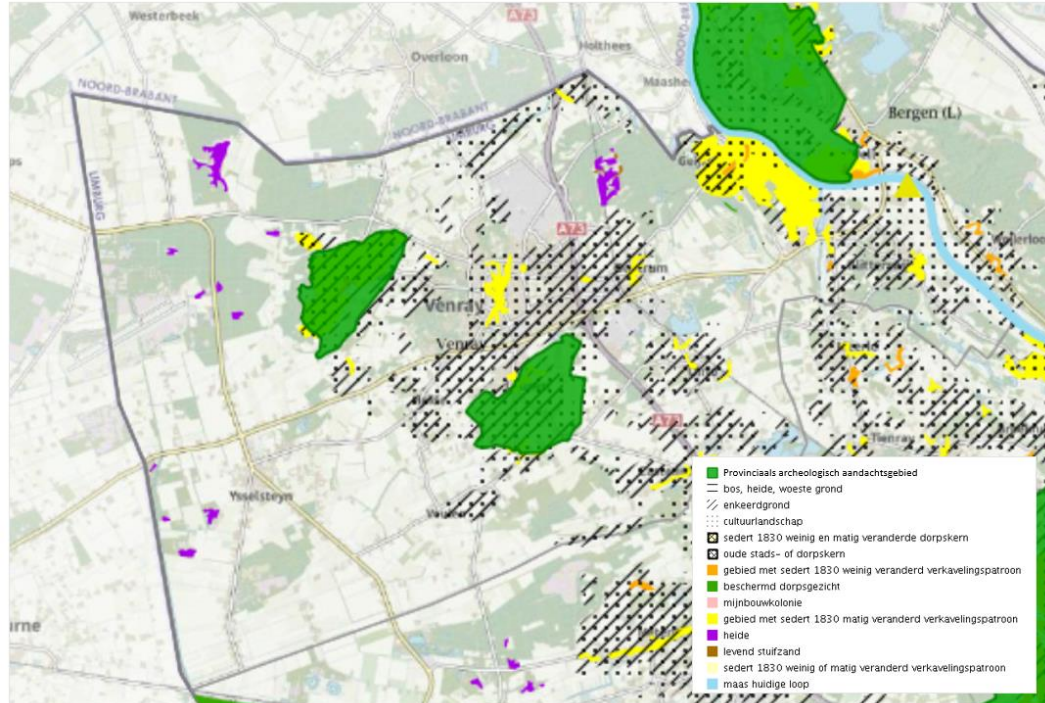
De zogenaamde archeologische aandachtsgebieden, representatieve en relatief gave delen van de verschillende Limburgse cultuurlandschappen hebben een grote kans op archeologische vondsten. De kaart hieronder geeft een globaal beeld van de trefkans op archeologische resten in de bodem en onder water. Het is belangrijk om te realiseren dat in gebieden waar de trefkans laag is wel degelijk belangrijke archeologische resten kunnen voorkomen. In de gemeente Venray is richting de rivierdelta van de Maas een hogere trefkans op archeologische waarden.

Figuur 8.1: Trefkans Archeologische waarden

8.2 Cultuurhistorische waarden

Beschermde cultuurhistorische waarden

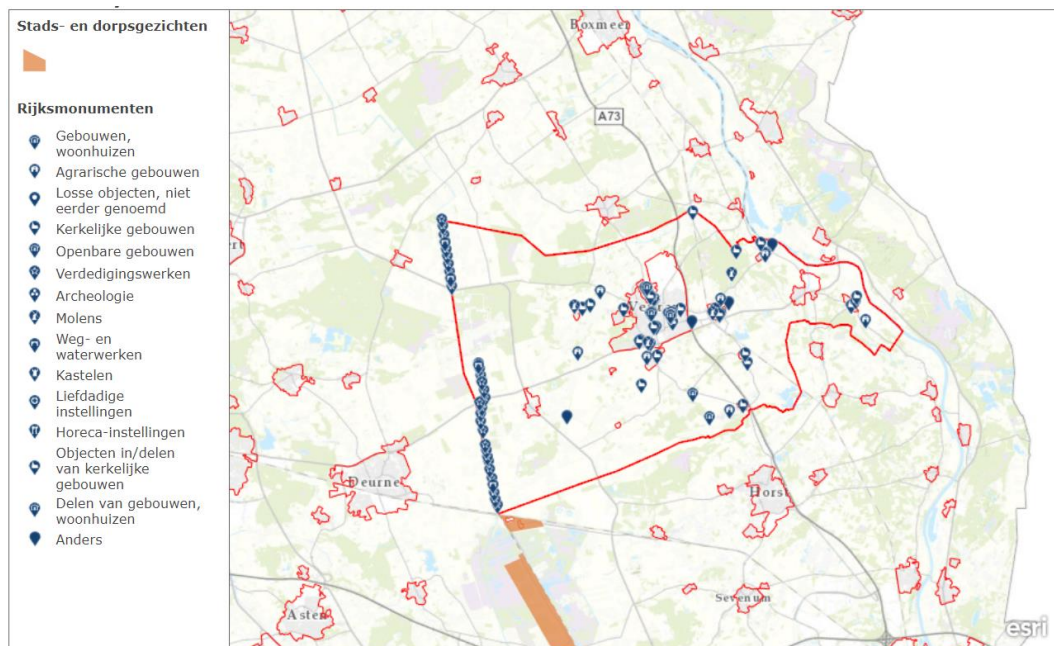
Figuur 8.2: Cultuurlandschap

De provincie Limburg heeft enkele aandachtsgebieden aangewezen binnen de provincie, in de gemeente Venray zijn hiervan twee gelegen: het gebied 'Beekdalen-Noord Merselo' en het gebied 'Beekdalen-Noord Venray-Zuid'. De betrokkenheid van de provincie beperkt zich tot archeologische waarden en cultuurhistorische waarden binnen bronsgroene landschapszones.

Rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten

De gemeente Venray kent geen beschermde stads- of dorpsgezichten. Wel telt de gemeente 58 rijksmonumenten. Bijzonder elementen zijn de rijksmonumentale stuwten die gelegen zijn in het Peelkanaal (aan de westelijke grens van de gemeente) en onderdeel uitmaken van een samenhangend geheel van verdedigingswerken.

Rechtsgevolg van de bescherming is onder andere dat voor wijzingen aan monumenten (zowel binnen als buiten) een vergunning van Burgemeester en Wethouders nodig is.

Figuur 8.3: Rijksmonumenten en beschermd stadsgezicht (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

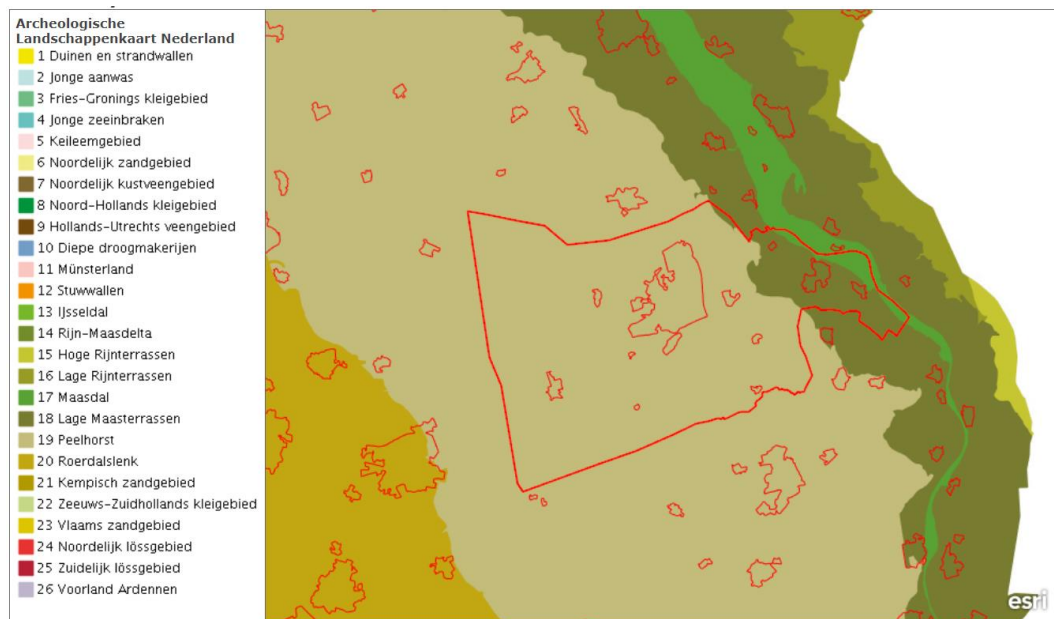
De gemeente Venray beschikt over 58 gemeentelijke monumenten. Een pand wordt aangewezen als gemeentelijk monument wanneer het geen nationale betekenis heeft, maar wel plaatselijk of regionaal van belang is. Ook voor gemeentelijke monumenten geldt de vereiste van een Omgevingsvergunning voor het in enig opzicht wijzigen van een monument.

8.3 Aardkundige waarden

De aardkundige waarden die in het landschap van Limburg voorkomen betreffen voornamelijk rivier-gerelateerde fenomenen, zoals rivierduinen in de Maas, (oude) Maasterrassen, oude meanders en terrasranden en –vlaktes. De gemeente Venray kent geen aardkundige monumenten of anderszins aardkundig beschermde waarden.

8.4 Landschappelijke waarden

Een beschermd landschap is een landschap dat omwille van culturele waarde een beschermde status heeft gekregen. In Limburg zijn alleen het Maasheggengebied, het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, en landschappelijke waarden in bronsgroene landschapszones wettelijk beschermd. De gemeente Venray kent enkele bronsgroene landschapszones: deze zijn voornamelijk gekoppeld aan de beekdalen. Figuur 8.4 toont de landschappelijke opbouw van de gemeente Venray. Te zien is dat de gemeente op de overgang van hoger gelegen Peelhorst naar de lager gelegen Maas.

Figuur 8.4: Opbouw van het landschap.

8.5 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Voor de archeologische, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten is het van belang om de bestaande waarden te behouden en waar mogelijk te versterken. Monumenten, landgoederen en dergelijke kunnen in het omgevingsplan beschermd worden door hier beschermingsregimes voor op te nemen.

9 Economie & werkgelegenheid

Bij dit thema is ingegaan op het arbeidspotentieel, de werkgelegenheid en de kenmerken van de economie in gemeente.

9.1 Arbeidspotentieel

Omvang beroepsbevolking

De beroepsbevolking betreft alle personen die gedurende een bepaalde periode arbeid aanbieden. In Nederland stelt het CBS de beroepsbevolking op alle personen tussen de 15 en 65 jaar die tenminste twaalf uur per week werken of werkzoekende zijn voor minimaal twaalf uur. De beroepsbevolking is dus een deel van de totale bevolking. Van de beroepsbevolking is een deel niet werkzaam (werkloosheidspercentage). In onderstaande tabel is de omvang van de bevolking, beroepsbevolking en werkzame beroepsbevolking weergegeven.

Tabel 9.1: Arbeidsdeelname (CBS 2018)

	Venray
Beroeps- en niet beroepsbevolking (x 1 000)	33
Beroepsbevolking (x 1 000)	24
Werkzame beroepsbevolking (x 1 000)	23

Aanwezigheid hogere onderwijsinstellingen

Binnen de gemeente zijn er geen hogere onderwijsinstellingen aanwezig. Helmond en Eindhoven en Nijmegen en Venlo zijn dichtstbijzijnde steden waar deze onderwijsinstellingen wel gevestigd zijn.

9.2 Werkgelegenheid

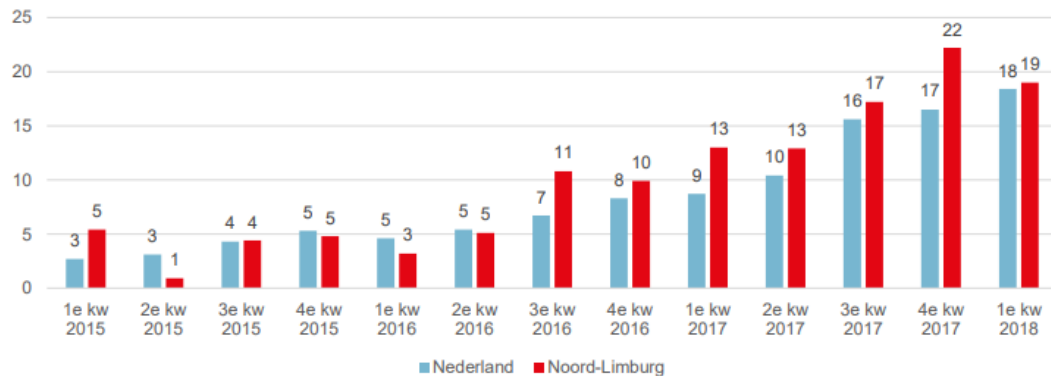
Momenteel is de werkloosheid in Nederland laag en voor bedrijven is het lastig om voldoende (goed) personeel te vinden. Een lage werkloosheid is positief, maar betekent ook dat de economische groei wordt beperkt. Ook kent Nederland steeds meer vergrijzing. De balans binnen de beroepsbevolking wordt hierdoor scheef getrokken en de druk op de werkende bevolking neemt hierdoor toe.

Werkloosheidspercentage

Dit percentage geeft weer welk deel van de beroepsbevolking geen werk heeft en wel werkzoekend is. In 2018 is het werkloosheidspercentage van gemeente Venray 3,2%, dit ligt lager dan het landelijke percentage van 3,9%. Etil Arbeidsmarkt & Onderwijs heeft in maart 2018 becijferd wat de toekomstige vraag naar arbeidsmigranten in Noord-Limburg is. Op basis van figuur 9.1, welke aantoont dat het aantal bedrijven dat belemmeringen wegens een tekort aan personeel ervaart, is gegroeid. Hiermee, kan geconcludeerd worden dat er 2030 behoefte blijft bestaan aan arbeidsmigranten (de grootte van de benodigde instroom is onzeker). Bij de keuze voor arbeidsmigranten als oplossing voor de huidige en toekomstige personeelstekorten is het dan ook van belang dat er een goede afstemming plaatsvindt met andere beleidsterreinen.

Ruim 1 op de 5 bedrijven ervaart problemen als gevolg van personeelsgebrek

Percentage bedrijven met belemmeringen vanwege tekort aan personeel, in %

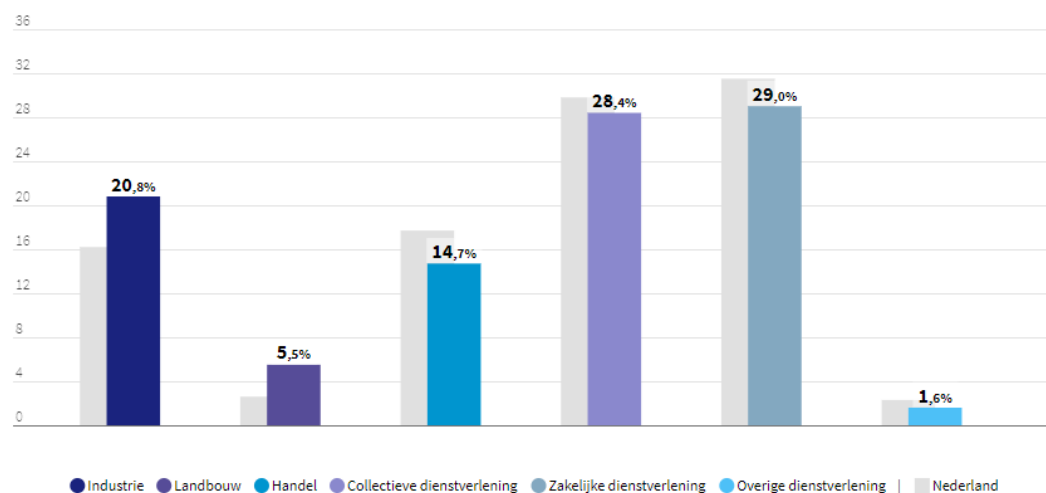

Figuur 9.1: Percentage bedrijven met belemmeringen vanwege tekort aan personeel.

9.3 Kenmerken van de economie

Aantal bedrijven / arbeidsplaatsen per type

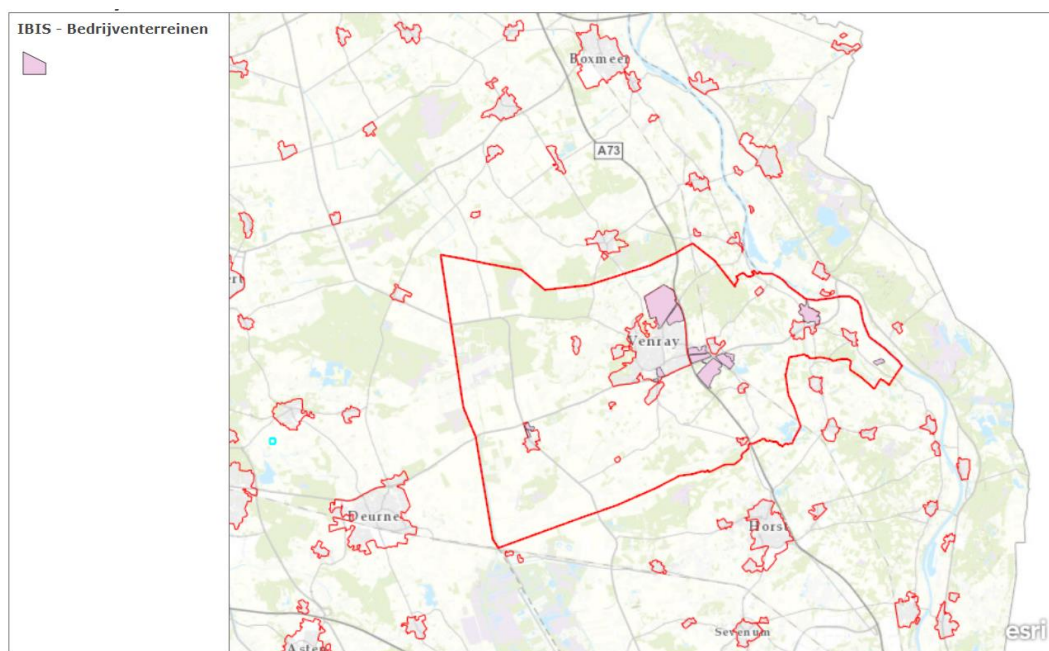
In gemeente Venray zijn er per 1.000 inwoners bijna 800 banen. Dit ligt hoger dan het gemiddelde in Nederland, dit staat namelijk op 663,0. Onderstaande grafiek toont de verdeling van het aantal banen naar sector, in vergelijking met de Nederland. De sectoren waar naar wordt gekeken zijn industrie, landbouw, handel, collectieve dienstverlening, zakelijke dienstverlening en overige sectoren. In het onderstaande figuur is het aantal banen per sector weergegeven. Hierin valt op dat de sectoren industrie en landbouw meer banen hebben in de gemeente Venray dan het Nederlands gemiddelde.

Figuur 9.2 Verdeling tussen sectoren naar het percentage van banen in de gemeente Venray (www.waarstaatjegemeente.nl; 2018)

Werklocaties

In onderstaande figuur zijn de huidige locaties van de bedrijventerreinen weergegeven. Daarnaast is er ten noorden van Smakterheide een bedrijventerrein in voorbereiding (De Spurkt). Vervolgens geeft tabel 9.3 een overzicht van enkele kenmerken van de bedrijventerreinen.

Figuur 9.3: Bedrijventerreinen (IBIS)

Tabel 9.2: Bedrijventerreinen (IBIS)

Bedrijventerrein	Netto oppervlakte (ha)	Aantal ha nog uitgeefbaar door de gemeente	Maximale milieucategorie
Smakterheide	148,59	0,63	5
Keizersveld	33,19	0,62	4
De Brier	8,42	-	3
Zuivelfabriek	2,56	-	2
De Hulst 1	20,63	3,43	3
De Hulst 2	22,21	2,96	4
De Blakt	54,11	12,15	4
Witte Vennen	26,66	-	4
Vennendreef	7,47	-	2
Haven- en industrieterrein Wanssum	38,53	-	5
Agrobaan Ysselsteyn	6,7	-	3

9.4 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Uitgeefbare ruimte bedrijventerreinen

Op de huidige bedrijventerreinen is er nog beperkte ruimte voor de gemeente om uit te geven voor nieuwe bedrijven. Echter er is inmiddels een nieuw bedrijventerrein in voorbereiding (De Spurkt) met een omvang van 30 ha netto. Daarnaast vindt er momenteel uitbreiding van de haven in Wanssum plaats (verlenging van de insteekhaven).

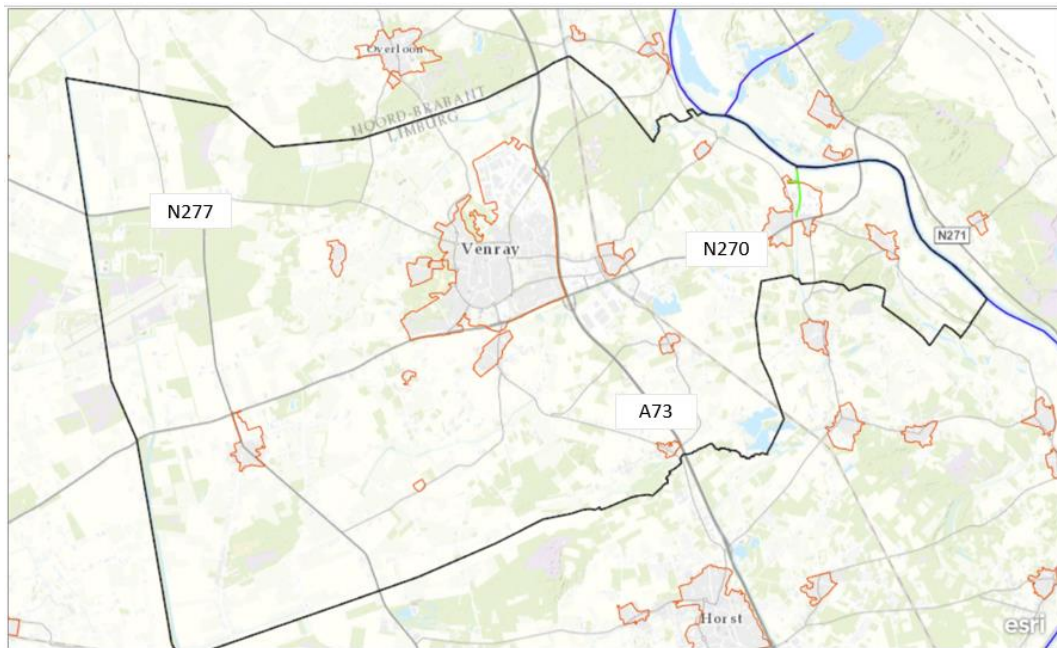
10 Bereikbaarheid

In dit hoofdstuk beschrijven wij de huidige situatie voor het thema 'bereikbaarheid'. Hierbij is gekeken naar het doorstroming van het wegennet, en de verkeersknelpunten.

10.1 Doorstroming en verkeersveiligheid

Doorstroming

Het gebied wordt doorkruist door drie grote verkeersaders: de A73, N277, N270 en een spoorverbinding (Maaslijn Nijmegen/Roermond).

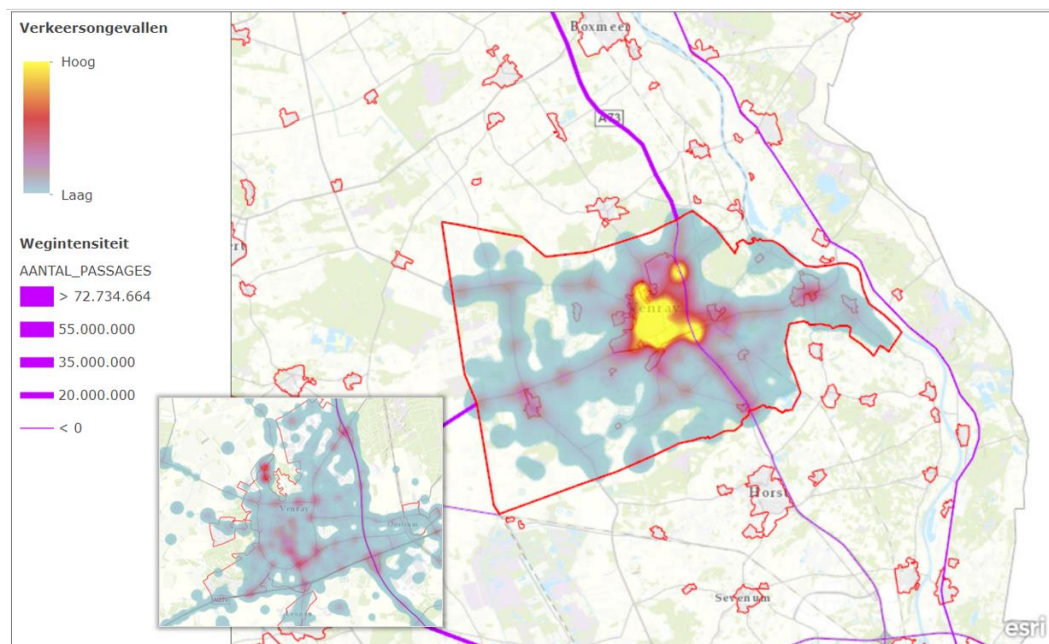

Figuur 10.1: Ligging van de A73, N270 en N277

Verkeersknelpunten en ongevallen

De A73 en de N270 zijn de verkeersaders door het gebied waarvan de verkeersintensiteit het hoogste is. In de kleinere kernen vinden weinig verkeersongevallen plaats maar rondom knooppunten in Venray zelf zijn er enkele aandachtspunten. Voornamelijk de knooppunten met de singels rondom het centrum zijn plekken waar de meeste verkeersongevallen plaatsvinden.

In het buitengebied is niet direct een hoog aantal ongevallen terug te zien, maar vanuit ervaringen is bekend dat hier regelmatige (ernstige) ongevallen plaatsvinden. Het grote aandeel vrachtverkeer en landbouwverkeer speelt hierbij een rol. De verkeersveiligheid van met name kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers, is in het buitengebied een aandachtspunt.

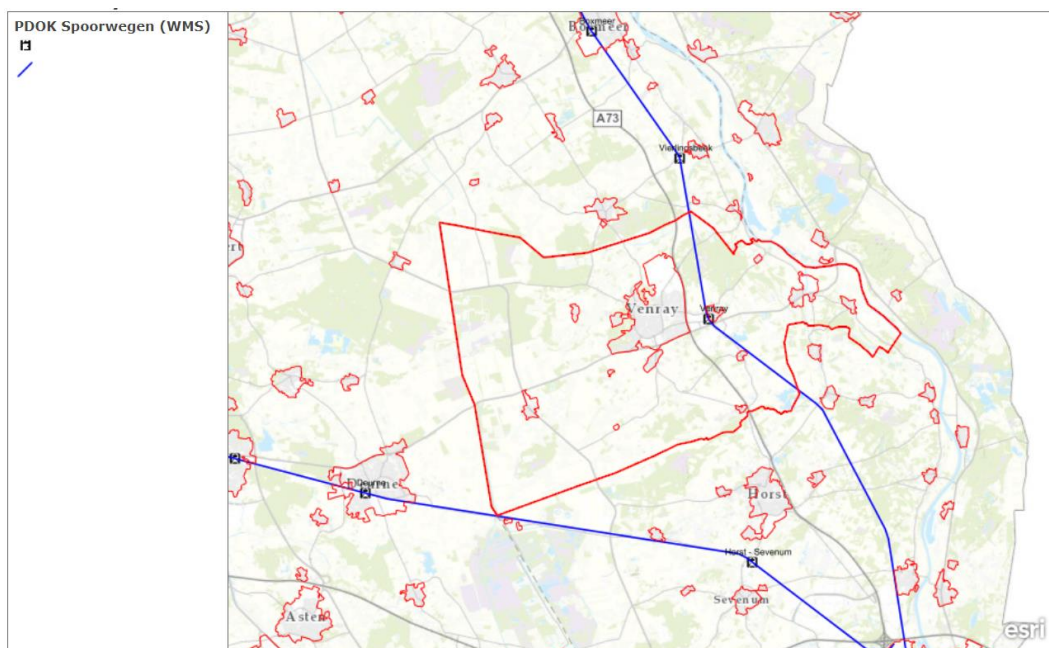

Figuur 10.2: Verkeersongevallen en verkeersintensiteit (Bestand geRegistreerde Ongevallen Nederland)

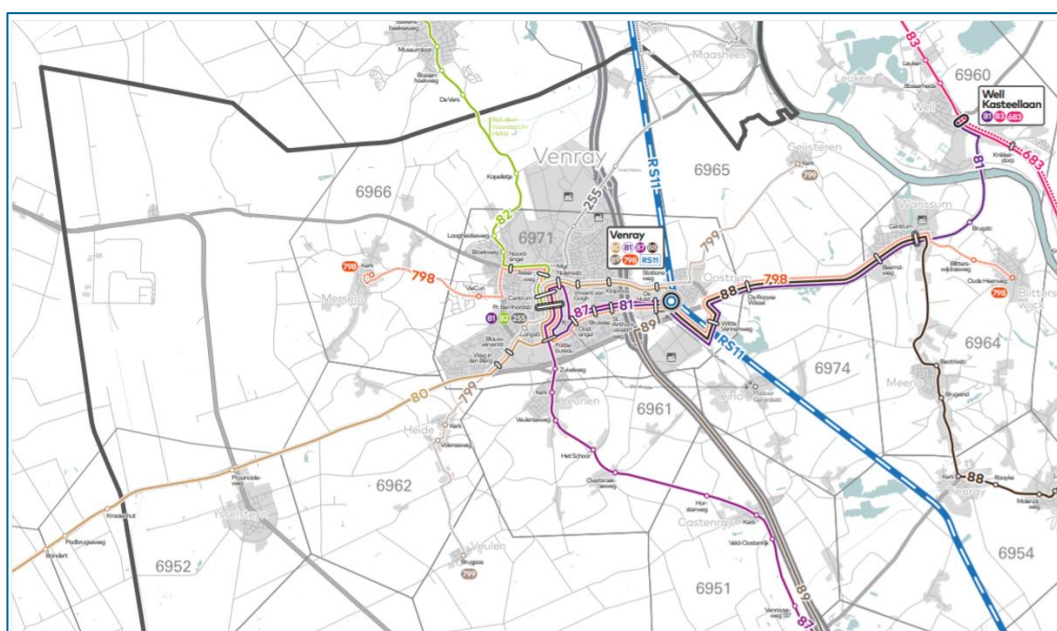
10.2 Multimodale bereikbaarheid

OV routes

Binnen de gemeente Venray zijn zowel busverbindingen als een treinstation aanwezig. Het treinstation bevindt zich niet in de grote kern Venray maar tussen de kernen Venray en Oostrum in.

Figuur 10.3: Spoorwegen (PDOK)

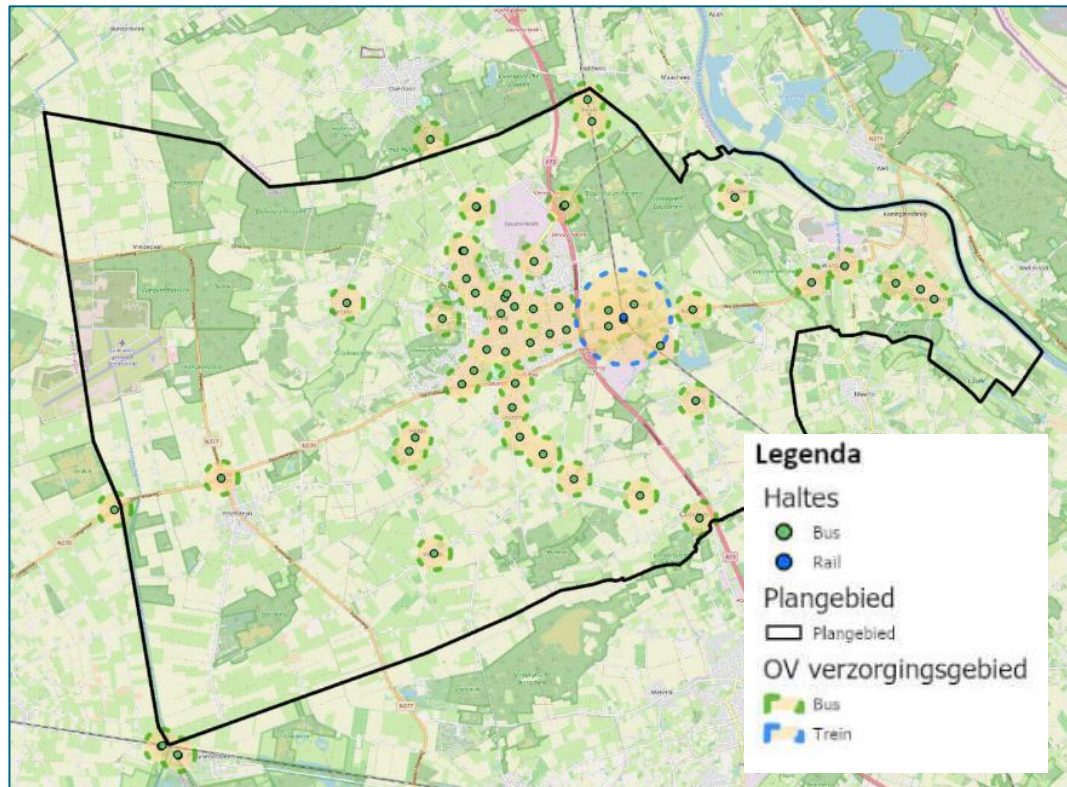

Figuur 10.4: Lijnnettenkaart 2018 Noord-Limburg (Arriva)

De buslijnen verbinden de kernen van de gemeente met de kern Venray. In het centrum van Venray is te zien dat de busroutes langs de singels gaan, omdat het centrum autovrij is.

Voor het bepalen van de OV-bereikbaarheid van een locatie en de kansen om deze te vergroten hebben is de OV dekkingsgraad een bruikbare indicator. Deze indicator beschrijft welk deel van de

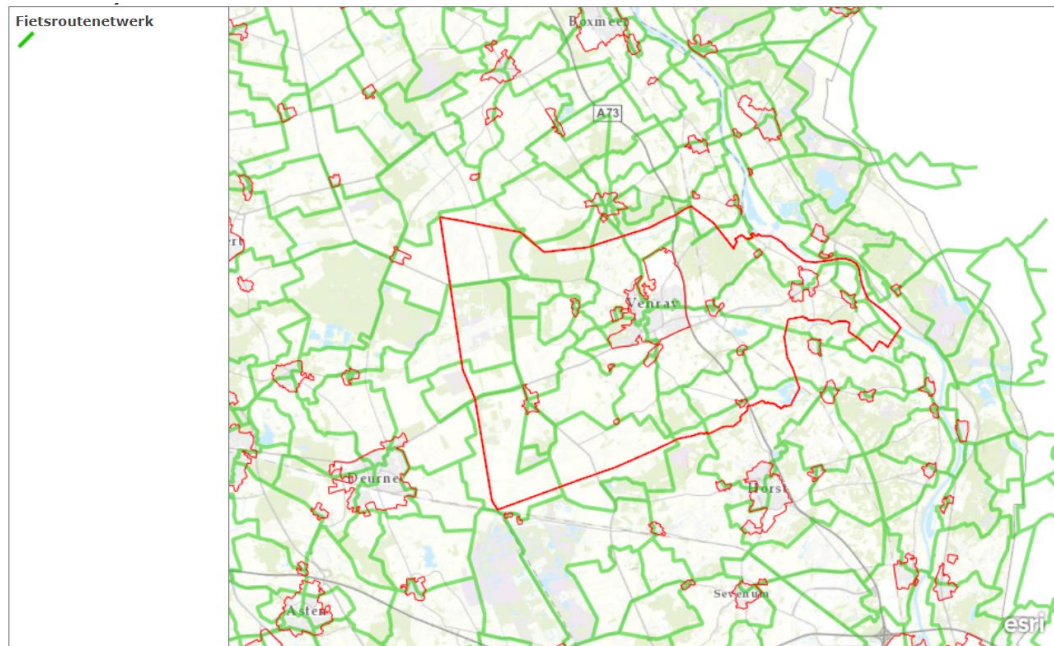
bewoners en gebruikers in een gebied zich binnen het verzorgingsgebied van een OV halte bevindt. De gemiddelde OV dekkingsgraad voor een weinig stedelijke gemeente zoals Venray is 59%. De OV dekkingsgraad in Venray is 54,7% en scoort daarmee lager dan het landelijk gemiddelde. In figuur 10.4 is de OV-dekkingsgraad weergegeven. Hier is te zien dat met name de verspreide kernen nauwelijks of niet binnen het verzorgingsgebied van een OV-voorziening vallen.

Figuur 10.5 Station en bushaltes binnen de gemeente Venray met het bijbehorende verzorgingsgebied (Antea Group)

(Snel)fietsroutes

De fietsroutes zorgen voor een goede ruimtelijke spreiding in het gebied. De dorpen zijn zowel met elkaar als met de stedelijke kern Venray verbonden.

Figuur 10.6: Fietsrouten netwerk (Stichting Landelijk Fietsplatform)

10.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Bereikbaarheid

Ondanks dat in de gemeente Venray diverse grote infrastructuurvoorzieningen (een snelweg en spoorverbinding) aanwezig zijn, is de bereikbaarheid een aandachtspunt. Met name de verspreide kernen zijn niet of nauwelijks aangesloten op OV-voorzieningen. Inwoners van deze gebieden zijn hierdoor al snel aangewezen op eigen vervoer, zoals de auto of de fiets.

Veiligheid

De stedelijke kern Venray is de locatie waar de meeste verkeersongevallen plaatsvinden. De locaties voor deze ongevallen zijn voornamelijk rondom knoop- en kruispunten. Om de verkeersveiligheid te verhogen zal de gemeente zelf nog meer analyse moeten doen in daadwerkelijke 'black spots' binnen de gemeente.

11 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

11.1 Van sectorale thema's naar integrale ambities

Een van de redenen dat de Omgevingswet in het leven is geroepen is omdat veel aspecten van de fysieke leefomgeving met elkaar samenhangen. Aspecten zoals water en bodem hangen logischerwijs met elkaar samen, maar in het licht van klimaatverandering gaat water ook een rol spelen bij veiligheid (bescherming tegen water) en gezondheid (verkoelend effect van oppervlaktewater). Bij beleidsvorming dient rekening gehouden te worden met deze samenhang. Dit is ook opgenomen in de Omgevingswet, lid 2 van artikel 2.1:

“Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.”

In de omgevingsvisie van de gemeente Venray zullen de volgende vier kernopgaven centraal staan:

- Groen en sociaal Venray
- Welvarend en mobiel Venray
- Duurzaam en gezond Venray
- Waardevol Venray

De impact van de omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving wordt beoordeeld in het Milieueffectrapport (MER). De leefomgevingsfoto geeft een beeld van de huidige staat van de fysieke leefomgeving en vormt daarmee de nulmeting van deze milieueffectbeoordeling.

In onderstaande tabel worden aandachtspunten weergegeven die uit de leefomgevingsfoto naar voren komen en meegenomen kunnen worden in de omgevingsvisie.

Indicator	Gewenste ontwikkeling	Aandachtspunten
Luchtkwaliteit	Streven om te voldoen aan de WHO advieswaarden voor luchtkwaliteit om negatieve effecten op de gezondheid te voorkomen	• Aandachtsgebieden Oirlo en Ysselsteyn • Vermindering aan de bron (verkeersaders en emissie bedrijfslocaties veeteelt)
Geur	Overlast geurhinder veehouderijen verminderen	• Afname geuremissie afkomstig van veehouderijen
Geluid	Streven naar een goede balans tussen gewenste ontwikkelingen en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat	• Wegverkeerslawaaï • Horeca en evenementen in het centrum
Externe veiligheid	Streven naar een goede balans tussen gewenste ontwikkelingen en aanvaardbaar woon- en leefklimaat	• Realisatie van kwetsbare objecten in de nabijheid van risicobronnen zoals wegen en bedrijven

Aantrekkelijke leefomgeving	De leefbaarheid in de verschillende wijken binnen de gemeente Venray verbeteren	• Aan de hand van de leefbaarometer kijken welke van de vijf dimensies aandacht vereisen • Wijk 't Brukske is een aandachtsgebied
Woonvraag	Een juiste match vinden tussen vraag en aanbod op de woningmarkt	• De kwantitatieve behoefte bedraagt ca. 125 woningen per jaar • Transformatie van bestaande woningvoorraad zodat deze beter aansluit bij de kwalitatieve behoefte
Gezonde woonomgeving	Een woonomgeving die geen negatief effect heeft op de gezondheid	• Hittestress verminderende aanpassingen in de openbare ruimte • Meer parken/openbaar groen draagt bij aan de beweegvriendelijke omgeving en leefbaarheid
Natuur	Een kwalitatieve verbetering van natuur	• Tegengaan van verstoring van beschermde natuurgebieden • Verbeteren van de biodiversiteit
Stikstofdepositie	Streven naar een afname van stikstofdepositie	• Boschhuizerbergen • Stikstofemissie afkomstig van veehouderijen verminderen
CO₂-reductie	In 2050 tussen de 80%-95% minder uitstoot van CO ₂	• Gebouwde omgeving is nu een grote uitstoter wat betreft CO₂
Wateroverlast	Een klimaat adaptieve leefomgeving waarbij wateroverlast getackeld wordt door ruimtelijke ingrepen	• Verminderen van verharding • Water vasthouden, bergen en afvoeren door ruimtelijke inpassingsmogelijkheden
Veiligheid	De verkeersveiligheid verhogen en de verkeersongevallen verminderen	• Onderzoeken naar de daadwerkelijke 'black spots' in de gemeente

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al bijna 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0655494890
E. marien.kornet@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2021

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.